Fantastic Club

GHEORGHE PĂUN

SFERA PARALELĂ

EDITURA ALBATROS

GHEORGHE PĂUN

SFERA PARALELĂ

În memoria lui Mihai Ionescu atât de devreme dispărutul...

PLANETA NATALĂ

Văzută de sus, nava arăta ca o lentilă uriaşă, cu o serie de excrescenţe pe margini, toată de aceeaşi culoare, culoarea prafului care o acoperea, culoarea deşertului în care stătuse nemişcată atâta timp. Hublourile i se ghiceau rotunde sub mantia cafeniu-roşcată şi ele doar mai făceau dovada că în carapacea de oţel exista viaţă.

Dar cine să „vadă de sus”, pentru cine să aibă semnificaţie lumina care pâlpâia uneori dincolo de hublouri? Nicio pasăre, niciun fluture, nimic, nici măcar o frunză adusă de vânt nu mai trecuseră de mult pe deasupra navei. Poate nu trecuseră niciodată. Vântul purta doar perdele gălbui de praf, dincolo de care soarele se întrezărea ca un ochi sângeriu, inutil, decorativ.

În navă se aflau trei oameni, un bărbat, o femeie şi un tânăr. Bărbatul era înalt, cu faţa prelungă, ridată excesiv, cu ochii mari şi trişti, în care numai arareori se mai ghiceau hotărârea şi stăpânirea de sine ale comandantului care fusese. Femeia era mai scundă, avea părul cărunt, şi-l purta în neorânduială şi părea la fel de bătrână ca bărbatul, la fel de tristă, numai că ochii ei trădau o neostoită incandescenţă cerebrală, scăpată, evident, de sub control. Mai ales atunci când îi vorbea tânărului despre Pământ, despre crângurile verzi şi mările albastre, despre câmpiile grele de grâne şi râurile zvâcnind de peşti, despre cascadele albe şi preriile nesfârşite, atunci ochii femeii străluceau mai tare ca oricând, nici nu se uitau la cel căruia îi vorbea, privea departe, prin pereţii navei, peste pustiul de nisip, peste orizont, spre locul unde se afla probabil Pământul, planeta verde-albastră, planeta natală.

— Eh, tu nu poţi *şti* ce înseamnă asta, tu n-ai văzut încă nopţile de pe Pământ, nopţile cu greieri şi cu flori de prun, nopţile albastre ale Pământului, mirosind a trifoi şi a dragoste,

împovărate de muguri amari şi de stele dumnezeieşti. Tu n-ai văzut încă iernile Pământului, curatele ierni, când dealurile lungi au glas de clopoţei şi glas de copii şi glas de corb tânăr… Când o să vezi toate astea o să înţelegi, o să *ştii…*

— Dar le-am văzut, mamă, le-am văzut. Am văzut toate filmele. Chiar tu mi le-ai arătat.

— Filmele… N-ai văzut nimic… n-ai simţit nimic. Trebuie să fii acolo ca să vezi, nu aici, pe planeta asta pustie, pe pietroiul ăsta ars, pârjolit, blestemat. Ca să vezi trebuie să fii acolo, pe Pământ, nu aici în navă. Tu nu te-ai scăldat niciodată în valuri, tu nu ştii cum e marea, nu te-ai cufundat niciodată cu ochii deschişi printre alge, încercat de voluptatea laşă de a nu mai ieşi la suprafaţă, de a te lăsa pe spate, nemişcat, dus de undele verzi, într-un vis de renunţare la aerul vital de afară, tu n-ai trăit asta şi degeaba spui că înţelegi, că ai văzut, că ştii… Tu nu ştii, pentru că n-ai *simţit.* Tu n-ai fost *la noi,* pe Pământ.

— De ce nu mergem, mamă, înapoi? Întrebase odată, când era mai mic, fiul. Hai înapoi, dacă e aşa de frumos acolo, pe Pământ!

Îi explicaseră atunci că nava e deteriorată, nu poate decola, nu se poate smulge gravitaţiei planetei pe care eşuase, tatăl îi dăduse şi o serie de precizări tehnice, inginereşti, din care băiatul nu pricepuse mare lucru. Între timp crescuse, învăţase o sumedenie de lucruri, ani în şir tatăl îi ţinuse zilnic lecţii despre tot şi despre toate, de la astronomie la chimie, de la tehnica fotografică la agricultură, de la pilotaj la matematică. Tânărul îşi amintea cu un tremur neplăcut de încordare lecţiile de mai demult. Tatăl era mereu nemulţumit, voia să-l înveţe totul dintr-o dată, tot ce ştia el, tot ce se găsea în cărţile, casetele şi filmele de pe navă. Era un profesor dur, neînduplecat, nu se abătea cu nimic de la programul zilnic. Matematică, agricultură, fizică, astronomie, sport, iar matematică şi agricultură, fizică şi toate celelalte, în cicluri exasperante care-l făceau pe comandant să se teamă că nu *va avea vreme* să-l înveţe tot, în timp ce elevul îşi simţea creierul insuficient de încăpător pentru acele cunoştinţe al căror capăt nu se mai vedea.

Uneori, la mijlocul unor lungi şi obositoare lecţii, când băiatul ofta şi-şi freca ochii înroşiţi, bărbatul îl strângea la piept, îşi îngropa faţa în zulufii lui şi-i şoptea:

— Tu eşti singura noastră speranţă, numai tu mai poţi ajunge

la oameni… Noi nu mai avem timp… De-asta trebuie să înveţi… Trebuie să ajungi la oameni…

Acele îmbrăţişări rare şi aspre ale tatălui, şoaptele lui, parcă disperate, îl revitalizau, mai mult decât îndemnurile, ameninţările, pedepsele, şi ele îi rămăseseră în memorie ca nişte fire de aur cald în zgura şirului de monotone zile ale copilăriei lui.

Alteori, în timpul lecţiilor de botanică, tatăl devenea blând, nespus de blând, devenea blând, dar nu cu băiatul, ci cu plantele din seră. Începea bunăoară o lecţie despre porumb, despre iederă sau despre trifoi, îi vorbea elevului, sec şi exact, despre alcătuirea plantei, punea întrebări, comenta răspunsurile, dar când ajungea cu mâna pe frunze, pe tulpinile mustind de sevă, pe florile abia ghicite sau, dimpotrivă, agresiv colorate, uita de lecţie, uita de întrebări, mângâia planta cu degetele lui noduroase şi lungi, o strângea în căuşul palmelor şi rămânea aşa, cu ochii ţintă la ea, cu gândul departe, pe Pământ probabil. De fiecare dată în asemenea momente – era un mister pentru băiat cum de apărea ea tocmai atunci – intra în seră mama, se apropia de bărbat, se lăsa în genunchi şi rămânea ţeapănă, cu fruntea sus, cu mâinile atârnând.

— Degeaba, nu sunt ca pe Pământ, spunea ea încet, pentru sine, şi ochii îmbătrâniţi de lacrimi slobozeau pe obrajii palizi două şiroaie firave ce străluceau în lumina serei.

— Când vom ajunge înapoi pe Pământ, o să mă las jos într-o poiană cu trifoi şi am să mor. Să nu mă ridicaţi… Promiteţi? Să nu mă ridicaţi, vreau să mor într-o poiană cu trifoi, la noi, pe Pământ…

Vorbele ei îl trezeau din reverie pe tată, se ridica, o sprijinea şi pe ea, îndrumând-o în afara serei şi reîncepea lecţiile. El nu vorbea niciodată despre Pământ, părea că pe el nu-l impresionaseră atâta dealurile şi mările lui, nopţile, iernile şi preriile Pământului, tatăl era mult mai practic, mai raţional. De fapt, fără el nici n-ar fi supravieţuit, băiatul era sigur de asta. Tatăl se îngrijea de seră, de climatizare, el repara instalaţiile de purificare a aerului, el cobora o dată pe an la generatorul de energie, el îi obliga zilnic să muncească, să facă sport, să citească, să vorbească chiar. Cu trecerea timpului, băiatul îşi dădu seama că maică-sa era cu mintea mult prea departe, se gândea mult prea mult la Pământ, pentru a mai putea ajunge

vreodată acolo prin propriile-i puteri. Uneori băiatul se îndoia chiar că maică-sa, revenind pe Pământ, ar mai fi atât de fericită pe cât se aştepta ea să fie. De departe, planeta cea verde-albastră era un leagăn de frumuseţi şi bucurii ce puteau fi trăite, simultan, în închipuire, într-un mixaj desăvârşit, după dorinţă, muindu-se perfect peste aşteptările sufletului ei zdruncinat de încercări pe care ea nu le mărturisea, poate chiar le uitase, iar tatăl refuza să le dezvăluie.

Uneori, în pustiu se isca vânt. Firele de nisip alunecau pe carcasa navei şuierând, unele hublouri se întunecau complet, iar altele, curăţite cât de cât, lăsau să între lumina galbenă a furtunii. Când vântul înceta, prin aceste hublouri se putea zări, înceţoşată, imaginea dezolantă a planetei. O mare de valuri brune, încremenite, o dungă neagră în depărtare, erau nişte munţi, o fâşie de cer roşcat, nicio mişcare, nicio plantă, nicio frunză, nicio vietate. Copilul şi maică-sa nu aveau niciun interes pentru acele imagini, dar tatăl, atunci când un hublou lăsa să se vadă ceva prin el, nu se mai dezlipea de ochiul translucid, scruta diorama aceea filtrată prin stratul galben de praf, căutând numai el ştia ce, aşteptând ceva ce nu apăruse niciodată.

— Degeaba te uiţi, n-ai ce vedea, nu sunt păduri, nu e iarbă, nu e nimic verde ca la noi, pe Pământ. Te uiţi degeaba…

Crescând şi învăţând tot mai multe lucruri, băiatul începuse să pună întrebări. Cum au ajuns ei acolo? De ce nu mai pot decola? De ce nu pleacă înapoi pe Pământ? De ce nu comunică cel puţin cu Pământul? Să ceară ajutor, să vină cineva după să-i salveze… De ce nu ies măcar din navă din când în când, ar mai schimba decorul, poate chiar ar putea face ceva reparaţii din exterior…

Maică-sa nu-i răspundea decât că Pământul e departe, foarte departe, dar că ei vor merge curând acolo, vor ajunge pe Pământ, să nu se teamă, va avea ea grijă de asta. Din frânturile de explicaţii pe care i le dăduse tatăl, băiatul putu însă reconstitui istoria tragică a navei. Decolase cu douăzeci şi unu de ani în urmă de pe Terra pentru a ajunge pe Belona, într-o misiune de explorare. Echipajul era format din doi bărbaţi şi o femeie, comandantul – tatăl lui –, un pilot şi maică-sa. Pe drum, o defecţiune îi obligase să coboare pe planeta pe care se găseau acum. Defecţiunea se dovedise mai gravă decât se

aşteptau ei şi n-au mai putut s-o înlăture. Mai mult, în timpul unei încercări de repunere în funcţiune a motorului principal, se produsese o explozie în care pilotul îşi pierduse viaţa şi care distrusese complet şi două dintre antenele navei. Comunicarea cu Pământul a fost astfel întreruptă, nu mai puteau recepţiona decât semnale apropiate. Puteau însă emite şi au emis continuu cerând ajutor, dar după câţiva ani în care nimeni nu-i căutase au renunţat, trebuia de altfel să facă economie de energie dacă voiau să supravieţuiască. Pământul îi considerase probabil dispăruţi, îi uitase… În plus, planeta pe care se aflau era radioactivă, nava îi proteja de radiaţii, dar în costumele individuale nu puteau ieşi din ea. Şi nici nu aveau de ce să iasă…

— Şansa noastră, singura noastră şansă, este ca tu să înveţi să pilotezi modulul de salvare şi să pleci după ajutor, undeva pe o planetă colonizată. De-asta te-am învăţat tot ce te-am învăţat. Eu nu vă puteam lăsa singuri, maică-ta nu mai ştie de mult să piloteze, toţi trei nu putem supravieţui într-un modul prea mult timp. Numai tu ne mai poţi salva. Am mizat pe tine. Douăzeci de ani am mizat pe tine. Se apropie momentul când va trebui să pleci…

Existau multe puncte obscure în istoria navei, dar tatăl nu i le lămurea niciodată, se eschiva punându-l la treabă, chinuindu-l cu lungi şi epuizante lecţii de astronomie, de pilotaj, de matematică.

— Lasă, am să-ţi spun şi *restul* când o să fie timpul…

— Când, tată?

— Mai târziu, când o *să fie timpul.*

— Când vom ajunge pe Pământ, la casa noastră. O să stăm în bucătărie, cu câte o ceaşcă de ceai în faţă, cu fereastra deschisă şi o să vorbim. Atunci o să vorbim foarte mult, îl încredinţa maică-sa.

Când o auzea vorbind astfel, tatăl o prindea uşurel de umeri şi o ducea în seră sau în sala unde se proiectau filme, o aşeza pe un scaun şi o lăsa să viseze acolo, cu gândul la trecutul fericit de dinainte de decolare sau la viitorul şi mai fericit ce va urma după revenirea pe Pământ.

— Şi totuşi, tată, de ce nu pleci tu după ajutor? Eu pot avea grijă şi de mama şi de navă, m-ai învăţat doar atâtea. De ce n-ai plecat după ajutor?

— Nu, nu se putea să vă las singuri, numai eu pot stăpâni hardughia asta, tu nu ştii destul despre ea, la prima defecţiune mai serioasă aţi fi fost pierduţi. Nu, nu se putea să vă las singuri. Tu trebuie să zbori.

Băiatul dădea din cap mimând că e lămurit, dar cu fiecare explicaţie a tatălui îi devenea tot mai clar că nu i se spune totul, că ceva esenţial îi e mereu ascuns, mereu amânat.

*

În ziua în care împlinea douăzeci de ani, au organizat o mică sărbătoare. Masa era aranjată mai frumos ca altădată, pereţii sufrageriei navei erau împodobiţi cu flori din seră cu ghirlande de frunze, tatăl îmbrăcase costumul de comandant, iar maică-sa îşi pusese o eşarfă albă peste păr, o eşarfă care-i rotunjea faţa scoţându-i în evidenţă ochii arzători. Tânărul intră şi se aşeză pe scaun. Maică-sa se uita lung la el, zâmbind continuu, şi privirea îi înota în lacrimi. Tatăl se ridică în picioare, luă de pe o măsuţă o casetă şi o deschise. În casetă se afla o insignă. O luă şi i-o prinse în piept.

— S-o porţi cu cinste! E insigna ta de pilot. De azi eşti pilot de cursă lungă. S-o porţi cu cinste şi curaj!

Şi tatălui păreau a-i da lacrimile. Îi strânse mâna, apoi îl îmbrăţişă. Simţi în păr faţa lui, simţi în pieptul lui oftatul cunoscut, cel cu care însoţea cu ani în urmă cuvintele: „Tu eşti singura noastră speranţă, numai tu mai poţi ajunge la oameni...” Tatăl se desprinse de el. Tânărul se ridică şi-şi îmbrăţişă mama. Ea surâdea cu tot chipul, privirea îi alerga de la insigna de pilot la ochii lui şi înapoi, întinse mâna şi-i mângâie cu vârfurile degetelor pieptul.

— Red Connors, silabisi ea inscripţia de pe insignă şi parcă ochii ei îşi schimbară culoarea.

Băiatul desprinse insigna şi descifră emoţionat literele încrustate în ea.

— E a... lui?

Era vorba de pilotul care pierise în explozie.

Tatăl confirmă din privire, maică-sa continua să zâmbească, era cu gândul departe, la pilot, la anii petrecuţi în navă, la Pământ poate, la copilărie.

— Cum, insigna nu s-a pierdut în explozie, n-a fost distrusă?

Tatăl lăsă capul în jos, fruntea albă şi plină de riduri părea o povară.

— *N-a fost nicio explozie…*

Vorbise încet, abia auzit, dar cuvintele reverberară în auzul tânărului. „N-a fost nicio explozie, n-a fost nicio explozie…”

— Era tatăl tău. Tatăl tău adevărat…

Înţelegea cuvintele, dar nu şi noima lor. Se lăsă pe scaun, cu ochii ţintă la cel care vorbea. „Era tatăl tău, era tatăl tău…”

— A murit din cauza radiaţiilor. Lent, fără scăpare… A ieşit din navă pentru a repara antena şi a fost iradiat. Mortal. A mai trăit câteva luni. El era tatăl tău…

Băiatul strângea insigna în mână şi refuza să înţeleagă. Metalul ei îl frigea, vorbele comandantului îl frigeau. Nu cunoştea nici măcar chipul celui care-i fusese tată, nu-i arătaseră nicio fotografie, niciun film cu el.

— Unde e acum?

— Lângă navă. L-am scos printr-o ecluză. Nu se vede dinăuntru. L-o fi acoperit nisipul… Douăzeci de ani… Tu ai acelaşi nume ca el. Numele tău adevărat. Insigna îţi aparţine deci. S-o porţi cu cinste! Sunt vorbele lui. Peste câteva zile vei pleca. *Atunci o să afli şi restul.*

— Restul?

— Da, mai ai multe de aflat. Despre noi. Şi despre oameni. Despre Pământ…

Mica festivitate s-a desfăşurat ca un priveghi, chiar era un priveghi la catafalcul celui dispărut cu douăzeci de ani în urmă. Băiatul era surescitat, confuz, ar fi întrebat, dar nu mai voia să afle nimic, simţea că totul în mintea lui se dărâmă şi ceva trebuie pus în loc, ceva grav, ceva ce avea să reorganizeze tot ce ştiuse el până atunci. Nu avea curaj să pună întrebări. Va afla peste câteva zile. Va afla atunci. Cu atât mai bine. Acum nu dorea altceva decât să tacă, să închidă ochii, să nu mai audă nimic, acum ar fi vrut să se lase în voia unor ape verzi dintr-un fund de mare, aşa cum îi povestea maică-sa că-ţi vine să faci pe Pământ, să se lase în voia apelor şi să doarmă, să doarmă, să doarmă şi apoi să se trezească de zece-doisprezece ani, să nu ştie nimic, să-l ardă ochii şi tâmplele de oboseală după lecţii, dar să nu ştie nimic despre sine, despre navă, despre părinţi. Să nu ştie că mai e ceva de ştiut, ceva grav, ceva ce i se va spune peste câteva zile, să creadă că lumea se reduce la cele opt încăperi ale navei, cu spaţiul drămuit, cu mii de aparate şi sisteme funcţionând într-o interdependenţă vulnerabilă, dar

suficientă pentru a-i ţine pe ei în viaţă. În viaţă, dar departe de viaţă, de Pământ, de oameni.

Abia peste o săptămână a avut loc plecarea. Maică-sa voia să urce şi ea în modulul de salvare, i se părea că e părăsită, că vor să o lase singură pe planeta pustie în timp ce ei pornesc spre Pământ, spre dealurile verzi pe care ea nu le va mai vedea niciodată. I-au făcut o injecţie şi abia după ce a adormit au reluat pregătirile de zbor.

— Pleacă imediat, până nu se trezeşte! Ai instrucţiuni detaliate în caseta asta. Ascultă-le după ce ajungi pe orbita de start şi urmează-le întocmai. Restul va face calculatorul de bord. Ai înţeles?

— Am înţeles… tată.

Se îmbrăţişară. Nicio vorbă în plus. Băiatul intră în modul, îl etanşă, se aşeză pe scaunul pilotului. Insigna îi strălucea pe piept Simţi că modulul lunecă spre platforma de decolare din marginea navei. Se făcu întuneric.

— Succes, auzi în difuzoare glasul îndepărtat al comandantului, al celui care-i fusese tată douăzeci de ani şi pe care îl mai considera încă astfel.

Simţi trepidaţia motoarelor şi, deşi nu trăise niciodată un start adevărat, îşi dădu seama că decolează. În clipa în care modulul ieşi prin fanta deschisă în acoperişul navei celei mari, lumina de afară inundă interiorul cabinei. Simţi cum se ridică, din ce în ce mai repede, aruncând spre sol jeturi prelungi de plasmă. Nu se putu stăpâni să nu se lipească de un hublou pentru a privi nava rămasă în urmă. O zări pentru o clipă, o ghici mai mult, în mijlocul deşertului, un năsturel infim, pierdut printre dune, apoi acceleraţia crescândă îl trase din nou în scaun, ameţindu-l.

Apăsă un buton, cerând să asculte caseta cu instrucţiuni. Cuvintele se auzeau sacadat, monstruos de rare şi de lipsite de intonaţie… Cuvinte… cuvinte fără înţeles…

„… Noi n-am zburat niciodată… Asta e o navă de antrenament… modulul cu care pleci tu acum e construit de mine… Iniţial voiam să plecăm toţi trei, am fi putut pleca, dar cu fiecare zi devenea tot mai greu, iar acum e prea târziu. Suntem condamnaţi… N-am zburat niciodată. Ne antrenam pentru un zbor lung, spre planetele sistemului Coral… Atunci a izbucnit războiul… Aici, în prerie, au căzut puţine bombe. Am avut noroc. Nava are protecţie termică şi anti-radiaţii… Aşa am

supravieţuit… Aşa ai putut să te naşti tu… Nu cred că mai sunt multe vieţuitoare la suprafaţa Pământului. N-am văzut niciuna în tot acest timp. Poate doar în oceane şi la poli. A fost cumplit… tu nu-ţi poţi închipui… Pământul a ars pur şi simplu… Suntem şi noi iradiaţi… chiar şi tu… Eşti însă tânăr, fugi, îndepărtează-te de infernul acesta de nisip, caută oameni, în coloniile de pe Marte erau câteva mii de oameni, mergi la ei, vindecă-te. Aici nu mai ai ce căuta… De altfel, ai veni degeaba, noi nu mai rezistăm prea mult, n-o să ne mai găseşti… După ce pleci, vom deschide nava… Mergi cu bine şi iartă-ne! Uită-ne. Uită Pământul… uită-l… uită-l…”

*

Văzută de sus, nava arăta ca o lentilă uriaşă, pierdută în deşert, acoperită cu giulgiul cafeniu-roşcat al nisipului.

Dintre dune apăreau uneori, după furtună, şine de cale ferată, bucăţi de metal, scheletele unor elicoptere, cărămizi tocite, urmele fostului centru de antrenament spaţial. Apărea uneori şi câte o tibie, câte un craniu, urmele foştilor oameni. În aerul galben nu mişca nimic în afara firelor microscopice de praf. Nicio pasăre, niciun fluture, nicio frunză. Nimic în afara vântului galben dincolo de care soarele se întrezărea ca un ochi sângeriu, inutil, decorativ.

PRINTRE NOI…

Avertisment: Dacă în timpul parcurgerii acestui text se va micşora lumina, vor tremura geamurile și veţi avea senzaţia că nu sunteţi singur în cameră, atunci opriţi, pentru numele lui Dumnezeu! Opriţi imediat lectura, aruncaţi cartea din mână şi…

Mult stimate Înţelept Şef,

Memoriul de faţă este, pe de o parte, o dare de seamă asupra activităţii dusă de mine în ultimele luni, după ce mi-aţi încredinţat Misiunea ST-11, iar pe de altă parte este un avertisment, un semnal de alarmă pe care-l supun prea-dreptei Dumneavoastră judecăţi, înainte de a-l lansa către cercetătorii din domeniul ST. Ştiu, am întârziat mult, a trecut atâta timp de la preluarea misiunii, dar, vă veţi convinge imediat, am avut motive întemeiate să nu risc formularea şi dezvăluirea unor concluzii premature şi periculoase. Da, da, *periculoase,* acesta este cuvântul, un pericol capital însoţeşte rândurile care

urmează şi am stat mult în cumpănă înainte de a mă hotărî să vă scriu. Totuşi, pentru a preveni pe cei care se vor mai ocupa de cercetări în domeniul spaţiu-timp, pentru a-i feri de eventualitatea sfârşitului tragic de care a avut parte colegul meu Dark, mă simt dator să-mi asum riscul de a mă pune pe mine şi chiar pe Dumneavoastră în pericol şi, ca urmare, am început redactarea acestui memoriu.

Înainte de a trece mai departe, vreau să vă previn asupra câtorva aspecte. În primul rând, dacă eu nu voi reuşi să termin ceea ce vreau să vă spun, atunci cereţi-i sorei mele Anna *mapa verde.* Sunt acolo o serie de informaţii care vă vor lămuri şi pe baza cărora veţi putea lua măsurile pe care marea Dumneavoastră înţelepciune le crede potrivite. În al doilea rând, dacă în timp ce citiţi rândurile mele, mai ales de la jumătatea materialului înainte, veţi simţi ceva ciudat în aer, lumina se va micşora, va deveni tremurătoare, nesigură, ca în vremea unei eclipse, dacă geamurile de la ferestre vor începe să zumzăie, ca intrate în rezonanţă cu un motor subteran, dacă veţi avea impresia că nu sunteţi singur în birou, că un tablou, un scaun, interfonul, un obiect oarecare *vă priveşte,* vă pândeşte fiecare gest, fiecare gând, ei bine, în acel moment opriţi imediat lectura şi reluaţi citirea memoriului numai într-un loc ecranat electromagnetic şi gravitaţional. Numai într-un asemenea loc sunteţi ferit de influenţa *lor.*

Pentru a intra direct în subiect, vreau să vă aduc la cunoştinţă principala concluzie a cercetărilor mele: predecesorul meu Dark n-a murit de inimă cum s-a spus, ci *a fost omorât.* Ştiu, este grav ceea ce spun, dar ipoteza mea se sprijină pe câteva dovezi greu de înlăturat. Dark însuşi intuise acest sfârşit, intuise unde-i vor duce experienţele lui şi îşi luase unele măsuri de precauţie. Inutile, după cum s-a văzut. Una din aceste precauţii a fost ascunderea celor mai importante dintre fişele şi formularele experienţelor, iar în ultimele clipe, atunci când şi-a dat seama că va muri, că va fi suprimat, a distrus o parte dintre ele, atât cât a mai apucat. Acesta este, de fapt, principalul argument împotriva infarctului pe care îl invocă medicii care l-au examinat după deces. Un om care face infarct nu mai poate, fizic şi nici psihic, să se ocupe de arderea hârtiilor şi a microfilmelor, de ştergerea casetelor cu informaţii periculoase. Şi apoi Dark era sănătos ca un taur, înota zilnic câteva mile fără să i se ridice

pulsul cu mai mult de zece-cincisprezece bătăi, putea să moară de orice, numai de inimă nu.

Dark a fost suprimat pentru a fi împiedicat să facă publice concluziile la care ajunsese în investigarea fenomenelor „spaţiu-timp-informaţie”, cunoscute în institutul ce cu mare înţelepciune conduceţi sub numele de fenomene STI.

Îngăduiţi-mi o paranteză: s-a micşorat lumina, tremură geamurile, vi se pare că vă priveşte în ochi clanţa uşii? Vă reamintesc necesitatea întreruperii lecturii atunci când se vor ivi asemenea semne. De acum înainte s-ar putea să apară. Fiţi, vă rog, vigilent, mult stimate Înţelept Şef, pentru binele nostru, al tuturor, fiţi vigilent…

Revin la Dark. Înainte de a muri nu a reuşit să distrugă toate documentele sale, astfel încât din cele recuperate, din ce am putut eu să reconstitui, din amintirile – reevaluate acum – legate de întâlnirile mele anterioare cu el, pot afirma că ştiu la ce rezultate a ajuns în cercetările lui. Ei bine, Dark emisese ipoteza că *avem vizitatori,* că în spaţiu-timpul nostru au pătruns, accidental sau nu, fiinţe dintr-un alt univers. Dark avea în minte un complex întreg de experienţe prin care ar fi putut dovedi sau infirma această ipoteză şi se pare că primele încercări îi întăriseră tulburătoarea presupunere. Undeva, pe o bucată de hârtie arsă pe jumătate chiar scrie: *„Ei* sunt aici şi *ştiu* că i-am…” Nu e clar la cine se referă verbul „ştiu”. El, Dark, *ştia* sau *ei,* ceilalţi, *ştiau* că Dark i-a descoperit? Ambele variante confirmă credinţa lui Dark în existenţa străinilor, dar a doua posibilitate ridică acute semne de întrebare. „Ei ştiu” presupune că *ei* ne observă, că ne înţeleg, ne *văd,* ne controlează poate.

(Atenţie, tremură geamurile?…)

Probabil că Dark a stabilit anumite contacte cu *ei,* aflase o serie de lucruri pe care însă le-a ascuns încercând să ne ferească pe noi de revelaţia existenţei *celorlalţi.* Cert este că simplul fapt că noi ştim de existenţa acestor vizitatori ciudaţi nu este pe placul *lor,* că atunci când noi dăm dovadă că *ştim* şi *ei* văd asta, atunci se întâmplă acele fenomene de care vă spuneam, atunci *ei* se manifestă în diferite moduri care pe Dark, ca şi pe mine de altfel, îl înspăimântau şi îl făceau să prezică evenimente neplăcute. Convingerea mea este că Dark a fost lichidat de aceşti vizitatori din afara ST-ului nostru, pe de o parte pentru ca odată cu el să se piardă dovada venirii *lor*

printre noi, pe de altă parte pentru a întrerupe experienţele la care numai el se gândise. Această convingere mi-a fost confirmată de câteva fenomene ciudate care au însoţit încercările mele de reconstituire a experimentelor lui Dark, fenomene inexplicabile altfel şi care, la un alt nivel de intensitate, ar fi putut să mă scoată şi pe mine din scenă.

Repet, prezenţa străinilor se manifestă în diverse feluri, *ei* nu pot fi văzuţi sau auziţi, nu pot fi detectaţi în modul clasic. Vă reamintesc, mult preţuitule Înţelept Şef, că Dark era specialist în informaţie. Probabil că străinii se manifestă pe această coordonată, mai puţin accesibilă nouă în comparaţie cu coordonatele substanţiale sau energetice, probabil că au o anumită consistenţă informaţională care-i face atât de greu detectabili şi în acelaşi timp atât de periculoşi. O asemenea constituţie ar explica şi accesul lor la cunoştinţele noastre, posibilitatea *lor* de a şti cât şi ce cunoaştem noi despre *ei.* În orice caz, concluzia pe care o trag în urma morţii lui Dark şi în urma experimentelor mele este că străinii nu vor ca noi să ştim că *ei* există şi simplul fapt că un om ştie acest lucru este un pericol de moarte pentru el. Pericol de care Dark n-a scăpat. Până acum, printr-o ecranare foarte îngrijită, eu am reuşit să supravieţuiesc, dar nu ştiu cât va dura securitatea mea. De aceea m-am grăbit să vă scriu, pentru a lua Dumneavoastră, de la înălţimea înţelepciunii strălucitoare pe care o posedaţi, hotărârea cea mai adecvată situaţiei. Nu mă îndoiesc că problema străinilor este rezolvabilă şi faptul că nu pot străbate prin ecranele noastre electromagnetice şi gravitaţionale indică limitele naturii *lor,* altfel înspăimântătoare.

Înainte de a trece la partea a doua a memoriului meu, la descrierea tehnică a câtorva experienţe, aş vrea să vă reamintesc de pericolul care urmează momentelor de care vă vorbeam, cu geamurile, lumina împuţinată etc. Fiţi permanent în alertă, vă implor, gândul numai că sunteţi în primejdie mă arde, mă înnebuneşte. V-aş ruga, după citirea acestor pagini, pentru a-mi domoli remuşcările, daţi-mi un semn, în orice…

*

— Domnule înţelept Şef, eu… vedeţi… asta e mapa verde pe care mi-a lăsat-o fratele meu… Eu… am văzut pe biroul lui memoriul acesta şi m-am gândit… am citit primele pagini şi… Nu l-a terminat… n-a mai apucat să-l termine…

Femeia în doliu stătea încurcată în faţa biroului uriaş şi-şi frământa fără rost cureaua poşetei, intimidată de ochii spălăciţi şi de zâmbetul pofticios al înţeleptului Pusese mapa pe birou, pusese deasupra memoriul fratelui ei, decedat în urma unui atac de cord cu câteva zile înainte şi aştepta ca bătrânul, şeful Marelui Institut al Cunoaşterii, să ia documentele şi să o lase să plece, să fugă din biroul acela ultraelegant, să iasă undeva într-un parc şi să răsufle uşurată, să respire aer, aşa cum ştia ea că este aerul, nu cum îl simţea aici în birou, purificat, distilat, ales parcă moleculă cu moleculă. Bătrânul rămânea însă imobil, doar ochii i se mişcau alene, parcă o palpau neruşinaţi, mai ales în jurul sânilor. Anna avu clară senzaţia că privirea bătrânului trece prin haine şi-i alunecă pe piele ca vârful unui tentacul mucilaginos. Se scutură involuntar, cu un rictus de dezgust şi simţi că transpiră abundent, dintr-o dată.

— Dar ia loc, ia loc, fata mea, în fotoliul acela…

Bătrânul înţelept Şef se ridică, mai întâi încovoiat, apoi se îndreptă, şi-i indică fotoliul cu o mână osoasă, subţire, cu venele vizibile.

— Ia loc, ia loc… Zâmbea în continuare, cu ochii mişunând peste rotunjimile Annei. Femeia se aşeză supusă, cu privirea neîndrăznind să treacă de buzunarul din stânga-sus al hainei Prea-Înţeleptului. Acesta luă mapa, o deschise din mers, se aşeză din nou la birou şi începu să răsfoiască hârtiile din ea. Anna cuteză în cele din urmă să ridice ochii şi, când sesiză imperceptibila trecere a feţei bătrânului de la zâmbetul neruşinat dinainte la curiozitate, apoi la interes profund şi în cele din urmă la uimire înfricoşată, îşi aminti de avertismentul pe care fratele ei voise să-l transmită înţeleptului. Nu mai apucă să deschidă gura şi să-i atragă atenţia asupra memoriului. Un cutremur, un început prelung de cutremur făcu să vibreze podeaua, biroul, ferestrele, parcă scântei microscopice de gheaţă înţepau aerul şi Anna se precipită spre ieşire, abia mai percepând din fugă figura holbată a bătrânului, gestul lui cu mâinile la gât, parcă sufocându-se.

*

„Cu adâncă durere, iremediabil neconsolaţi, conducerea Marelui Institut al Cunoaşterii, toţi cercetătorii, cunoscuţii şi familia anunţă încetarea prematură din viaţă, în urma unui neaşteptat atac de cord, a celui care a fost, prin vocaţie şi

imensitatea cunoştinţelor, înţeleptul Şef, colegul nepreţuit, soţul şi tatăl...”

Anna lăsă fără vlagă ziarul pe masă şi rămase cu privirea fixată asupra pozei Prea-Înţeleptului. Era imaginea unui bărbat în floarea vârstei, cu o frunte imensă, rotundă, cam cât tot restul figurii, cu buzele strânse, cu privirea... privirea era singurul element care îi amintea Annei înfăţişarea bătrânului mort cu o zi înainte, privirea din fotografie era la fel de libidinoasă, parcă se mişca şi în poză, dezbrăcând-o, tentaculând-o. Anna se scutură îngrozită, parcă îl vedea pe bătrân în faţa ei, se ridică decisă şi se apropie de scrin. Trase cu putere un sertar, răvăşi albiturile din el cu gesturi bruşte, cu o grabă suspectă, parcă temându-se să nu se răzgândească. Mâinile îi tremurau, ar fi încercat, ar fi vrut să încerce să nu se uite la ele, să nu se uite la foaia de hârtie pe care a găsit-o în sertar, să nu se lase furată de literele mici, aplecate spre stânga, de rândurile fratelui ei. Se apropie de masă, aprinse bricheta şi o aşeză în josul documentului. Limbile mici ale flăcării începură să muşte din foaia care parcă tresărea, flacăra muşca din foaie şi împingea în sus o dungă neagră sub care rămânea contorsionat scrumul cenuşiu al hârtiei. Anna întoarse capul spre dreapta, se agăţă cu privirea de colţul unui geam în speranţa că va reuşi să ardă până la capăt foaia aceea blestemată pe care o scosese, nici ea nu ştia de ce, din mapa verde, o scosese din mapă, o ascunsese şi, iată, acum îi atrăgea privirile de parcă ochii nu mai erau ai ei, hârtia îi atrăgea spre ea, arzându-i împreună cu rândurile de litere albastre, arzându-i prin acele rânduri, atrăgându-i şi arzându-i. Ştia că va ceda... ştiuse dintotdeauna. Stinse cu mâna flăcările prea leneşe pentru a o salva, se arse fără să simtă şi sorbi avidă rândurile scăpate de la incinerare. „Al doilea contact cu *ei* a început prin...” Ştia despre ce e vorba, ştia ce o aşteaptă, dar ştia şi că nu are altă alternativă, *nu mai putea* să aleagă. „Poziţia lor mi se pare clară, pericolul pe care...”

*

— Domnule comisar, repet, femeia era moartă când am ajuns eu la ea. Era răsturnată peste un scaun, mâinile îi atârnau, nu mai mişca, nu mai respira. Când am pus-o pe pat avea ochii holbaţi, parcă se uita la mine. Brr, şi acum mi-e frică... Vă jur, domnule comisar, vă jur, n-am omorât-o eu! Eu...

— Ce căutai acolo, ce căutai la ea la ora aceea?

— Au, nu mai daţi, vă rog!… Treceam întâmplător, domnule comisar, veneam de la un prieten, am văzut o flacără, apoi am auzit un ţipăt. Era o femeie, ţipa, m-am gândit că…

— Aha, *te-ai gândit,* te-ai gândit că e ceva de ciupit şi ai intrat…

— Domnule comisar, eu… nici vorbă de aşa ceva, femeia era moartă, eu am pus-o doar pe pat şi…

— Şi i-ai luat medalionul de la gât. Ca să nu se sufoce. Ca să o ajuţi, nu e aşa?…

— Au, nu!… Eu… nu ştiu cum a ajuns medalionul la mine, eu am fugit când am văzut că e…

— Exact, ai fugit. De ce ai fugit dacă n-ai omorât-o tu? De ce ai fugit dacă nu i-ai luat tu medalionul? Trebuia să chemi un medic, poliţia, un vecin… Dar tu ai fugit. De ce?

— Aoleu!…

În aceeaşi clipă un tânăr năvăli pe uşă şi spuse gâfâind:

— Domnule comisar… Teddy… era în cameră… căuta… a murit!

— Poftim?!

— Teddy… a murit…

*

… Relatarea comisarului mi s-a părut puţin cam aiurită, ca să nu spun mai mult. Mă aflam întâmplător la el, mă rog, aproape întâmplător, voiam să-l trag de limbă în legătură cu un caz mai vechi, voiam să scriu o nuvelă, un roman, ce va ieşi, despre o afacere pe care o descurcase el cu câţiva ani înainte. L-am găsit tulburat peste măsură de moartea colegului său, întotdeauna moartea unui coleg ne tulbură, ne priveşte parcă personal, era tulburat mai ales de circumstanţele ciudate în care sfârşise Teddy, citind adică o foaie de hârtie!…

— Auzi, după treizeci de ani în poliţie, să moară citind o foaie de hârtie arsă pe jumătate!… Phui! Cel puţin să fi murit împuşcat.

N-am prea înţeles de ce era mai plăcut să mori împuşcat decât citind o foaie de hârtie, dar prietenul meu, comisarul, nu dădea semne că ar vrea să mă lămurească în această privinţă. Probabil că era vorba de ceva ţinând de psihologia poliţiştilor, cine ştie…

— O foaie de hârtie absolut banală, nu conţinea nimic

deosebit, hârtie şi atât, nu l-a otrăvit, nu l-a iradiat… Laboratorul a analizat-o până la cele mai sofisticate niveluri. Nimic. Hârtie. A murit citind-o.

Într-adevăr, era în oarecare măsură surprinzător ca un vajnic poliţist să moară citind, să moară de-a binelea, fără niciun dubiu, fără nicio şansă ca gluma să înceteze.

— Ce conţine foaia aia *ucigătoare?* Am încercat eu să fiu sarcastic. Trebuie să mărturisesc că aproape niciodată nu-mi reuşeşte figura cu sarcasmul, dar acum succesul a fost lamentabil.

— Dracu s-o ia, n-am văzut-o, dar în altă parte e buba, auzi, în altă parte. Nu mă păcălesc *ei* pe mine!

— Care *ei?*

— *Ei,* cei care l-au omorât, Las' că-i dibuiesc eu…

Nu se putea scoate de la amicul meu, comisarul, nimic altceva decât portretul poliţistului înspăimântat şi furios, poza tipică a poliţistului la început de caz, când nu ştie nimic, deci nu poate face nimic şi spumegă ştiind că *ei,* ceilalţi, cei împotriva cărora luptă el, *ei* ştiu că el e neputincios, ştiu că el ştie şi ştiu că el ştie că *ei* ştiu asta şi-şi râd de el înnebunindu-l. L-am lăsat pe amicul meu să-şi frece măselele singur, are o adevărată manie a frecatului măselelor, probabil că asta îi face bine, şi am plecat spre laborator, sperând să pot arunca o privire asupra acelei foi misterioase…

*

„Domnule redactor, vă trimit alăturat ultimele pagini scrise de soţul meu, chiar în seara morţii lui. Sunt aici câteva pagini dactilografiate, două file din jurnalul lui, în care, după câte înţeleg eu, descrie o vizită la poliţie, mai sunt şi câteva documente luate, cred, chiar de la poliţie şi pe care probabil că ar fi bine să le înapoiez acolo. Nu-mi dau seama dacă toate aceste pagini au vreo valoare, vreau să zic, dacă vă interesează, ştiu că aţi fost prieten cu soţul meu, că aţi scris despre el, vi le trimit ca unui prieten, nu neapărat pentru publicare, uitaţi-vă totuşi peste ele, ştiu că lui asta i-ar fi făcut plăcere…"

*

Iată, cititorule, conţinutul aproape întocmai al plicului pe care soţia regretatului scriitor X mi l-a trimis la câteva săptămâni după moartea soţului ei. În ciuda pretenţiei de autenticitate, în ciuda aerului de autenticitate pe care îl au aceste pagini, ele

sunt unele dintre cele mai fanteziste pe care X le-a produs vreodată, sunt chiar neobişnuit de fanteziste în comparaţie cu ce a dat el mai înainte, cu povestirile sale poliţiste, de o logică seacă, nemiloasă, impersonală. Aceste pagini dovedesc probabil o posibilă orientare nouă a autorului şi ne exprimăm şi din acest punct de vedere marea mâhnire pe care dispariţia sa prematură ne-o provoacă.

Scopul acestei note nu este însă de a motiva publicarea însemnărilor lui X, ele se justifică prin ele însele, prin valoarea lor literară şi documentară, ceea ce vrem să transmitem cititorului pe această cale este avertismentul privind capcana deosebit de inteligentă pe care X ne-o întinde. El pleacă de la o serie de fapte într-adevăr reale, de la un şir de decese de notorietate cum ar fi cel al înţeleptului Şef, al savantului Dark, aşa cum reale probabil că sunt şi moartea poliţistului şi a sorei celuilalt savant, colegul lui Dark. Ancorând povestirea sa în aceste fapte reale, X ne impune o explicaţie ştiinţifico-fantastică a lor, ceva în legătură cu nişte vizitatori din alt spaţiu şi timp, fiinţe de informaţie sau ceva de acest gen, în sfârşit, o explicaţie stranie, înspăimântătoare. Pigmentându-şi povestirea cu unele amănunte ştiinţifice, pe care din motive…

*

Nota redacţiei: Din păcate, redactorul nostru M. Tarsen n-a mai apucat să-şi termine însemnările pe marginea povestirii lui X. A murit stupid – dar ce moarte nu e stupidă? — Din cauza unui atac de cord. Deoarece paginile de faţă trebuiau să meargă la tipografie imediat şi era prea târziu pentru ca altcineva să-i preia munca, am preferat să lăsăm totul în stadiul în care era la dispariţia colegului nostru, făcându-le o singură şi simplă lectură de control, cu foarte mici îndreptări stilistice. Probabil că dacă…

*

În ziua de 18 februarie 2158, revista „Terra literară” n-a apărut. S-a zvonit ba că un zeţar ar fi murit de inimă în faţa ecranului rotativei, ba că un corector ar fi murit într-o situaţie asemănătoare, alarmiştii susţineau că amândoi aceştia şi chiar şi redactorul şef ar fi murit, cert este că revista n-a apărut pe 18 februarie, iar a doua zi, pe 19, a izbucnit „epidemia” aceea de infarcturi pusă pe seamă exploziilor solare care atinseseră apogeul cu câteva zile înainte. În aceste condiţii, povestirea lui X a trecut neobservată, deşi se pare că…

ÎNTÂLNIRI DE GRADUL TREI

Piţigoiul cânta din răsputeri, bine agăţat de crenguţa zarzărului. Uitase de cuib, de cele cinci ciocuri veşnic deschise, veşnic flămânde, pe care cei cinci pui golaşi le săltau care mai de care mai sus atunci când simţeau apropierea părinţilor. Uitase de grijile lui de tată. Era atât de frumos, atât de primăvară, iar el era atât de plictisit de alergat după gâze pentru alţii – destul o îndopase pe soaţă în timp ce stătuse pe cuib, pe ouă, pentru a deveni mamă! — Voia acum să cânte şi cânta din toată fiinţa umplând grădina cu trilurile lui, parcă tot zarzărul cânta.

— Aha, aici te-ai ascuns! Stai şi cânţi, iar eu alerg după hrană! Parcă puii sunt numai ai mei! Lasă cântatul imediat şi munceşte! Te aştept la cuib!

— Piţi, dragă… eu… mă odihneam puţin… sigur… plec chiar acum…

Prinse cu uşurinţă un fluturaş violet ce se zbătea fără spor pe deasupra unor flori de muşeţel şi se apropie mândru de cuib. Piţi se ţinuse de cuvânt, îl aştepta curăţând ciocul puilor. Piţigoiul lăsă fluturele în pâlnia cea mai apropiată, puişorul înghiţi în grabă inexistenţa aceea violetă şi deschise iar ciocul piuind jalnic a foame. Piţi se uită choriş la piţigoiul-tată şi el înţelese, plecă în grabă după altă gâză.

Cu gândul la fluturele acela inconsistent, căută ceva mai dolofan, ceva care să merite să fie dus la cuib. Zări un bondar albastru, bombat, lucios, care bâzâia nesigur în apropierea ierbii. „Aha”, îşi zise piţigoiul, savurând de pe acum întoarcerea victorioasă, şi se repezi cu ciocul larg deschis spre el.

Îl prinse. Cranţ!! În prima clipă simţi că bondarul crapă, se sparge, turtindu-se în ciocul lui, apoi o arsură bruscă, insuportabilă, îi lovi limba, gura, gâtlejul. Parcă apucase un cărbune încins. Scuipă înfricoşat bondarul în iarbă şi se ridică zvâcnit, sorbind aer pentru a se răcori.

Reveni speriat la cuib şi povesti întâmplarea gâfâind, arătându-le ciocul ars, limba pârjolită.

— Nepriceputule! Glăsui scurt, cu mare dispreţ, Piţi şi plecă ea după hrană.

— Pe tata l-a muşcat un bondar, pe tata l-a muşcat un bondar, se veseliră inconştienţi puii, mişcându-şi obraznici tuleiele de pe aripile străvezii.

Înciudat, piţigoiul se ascunse iar în zarzăr. Nu mai avea însă niciun chef de cântat. A stat singur toată ziua, cu mândria lui de tată şi de soţ făcută ferfeniţă, cu înţelegerea paralizată de nemaipomenita întâmplare.

*

Scăpată din ciocul piţigoiului, nava se rostogoli inertă în iarbă, cu antenele frânte, fuzeele turtite, comenzile blocate. Epuizat de îndelungata călătorie, de accelerările şi decelerările repetate, echipajul abia reuşi să deschidă trapele, şi ele avariate de accident. Aşteptaseră atât de mult coborârea pe planeta aceea, ar fi urmat câteva zile de odihnă, de refacere, abia apoi ar fi început explorarea. Iar acum indigenul acela zburător, supradimensionat, îi adusese în pragul dezastrului. Nava arăta jalnic, ei erau puţini şi obosiţi, cine ştie dacă mai erau în stare s-o repare.

… Sau dacă mai aveau timp să se ocupe de reparaţii. Monstrul care-i atacase, sau un altul asemănător, părea a-i căuta, se auzea vâjâind din aripile-i uriaşe pe deasupra pădurii în care căzuseră. Deocamdată arborii aceia filiformi, înalţi, verzi de jos până sus, pornind mai mulţi dintr-o rădăcină, îi ascundeau, dar dacă duşmanul îi căuta cu tot dinadinsul, putea să-i găsească, era doar atât de mare şi de puternic.

Răsuflară însă uşuraţi. Zgomotul aripilor se îndepărtă şi pieri definitiv. Scăpaseră…

Nu, nu scăpaseră. Îi aştepta o nouă încercare, mai grea decât prima. Făcând să trosnească pădurea, călcând peste copaci de parcă nici nu existau pentru el, un alt monstru, incomparabil mai mare decât primul, venea spre ei întunecând pur şi simplu cerul cu statura lui. Îşi apropie capul enorm de sol. Avea ochii cât nava, iar gura, când i-au văzut gura au înţeles că sunt pierduţi, gura monstrului era aşa de mare, că ar fi încăput în ea câteva nave puse una peste alta. Cosmonauţii stăteau ascunşi pe lângă trunchiurile copacilor, aşteptând să fie nimiciţi, aşteptând sfârşitul. Monstrul aproape că-şi lipi botul de navă. De lângă gură îi plecau într-o parte şi în cealaltă câte patru antene groase şi lungi care fremătau continuu. Palpă parcă nava cu antenele, nările i se dilatară, aspiră prelung aer, apoi îşi scutură cu putere capul şi pufni zgomotos aruncând spre sol un jet năpraznic de abur.

Strănutul monstrului fusese un adevărat taifun. Nava fu din

nou izbită de sol, târâtă printre stânci, lovită de copaci. Peste dezastru se auzi un răget cumplit care făcu aerul să vibreze: auuu! Apoi, cei câţiva cosmonauţi care încă mai puteau privi văzură un al doilea monstru, era cam de două ori mai mare ca primul, mai întunecat, cu labe uriaşe sub care pădurea se îndoia cu zgomot. Îşi apropie şi el botul de navă. Dacă şi monstrul acesta va scoate jetul acela de abur pe nări, probabil un mod de apărare al localnicilor, atunci nu mai aveau nicio speranţă, nicio scăpare. Rostogolită a doua oară printre stânci, nava ar fi ajuns o tinichea bună de aruncat, niciun sistem al ei nu putea trece teafăr prin două asemenea încercări. Monstrul cel negru şi mare îşi ridică însă capul fără a scoate altceva decât un mârâit prelung care le îngheţă sideritul în vene, se aplecă spre ei cu un ochi, parcă pentru a-i vedea mai bine, apoi slobozi din nou răgetul care îi oripilase cu puţin timp mai înainte: miauu!

Când aerul îşi încetă zbaterea şi cosmonauţii îşi reveniră cât de cât în fire, cei doi monştri se îndepărtaseră, nu se mai vedeau, cerul era din nou liber, iar copacii se ridicau eliberaţi de apăsare.

*

Băiatul se lăsă într-un genunchi, căutând curios în iarbă obiectul supărării pisoiului. Descoperi o gâză albastră, bombată, cu picioare lungi ca de păianjen. Semăna cu un nasturel cu picioare, strălucea şi-şi mişca fără încetare antenele, cercetând locul. Luă un pai şi răsturnă gâza pe spate. Sub ea pâlpâia ceva, parcă era un licurici. Devenea din ce în ce mai interesant. Îşi deschise cartea pe care o purta la subsuoară şi trase gâza deasupra. O ajută să ajungă iar cu picioarele sub ea şi continuă să o necăjească, împingând-o încoace şi încolo cu paiul.

Deodată, între picioarele segmentate, foaia cărţii se murdări, apăru o pată brună.

— Neruşinata, se încruntă băiatul şi se hotărî s-o pedepsească. Ţinând cartea nemişcată, vârî cu grijă ambele mâini sub ea şi o strânse cu zgomot, zdrobind gâza între foile în care căpitanul Nemo tocmai se lupta cu caracatiţele. Deschise apoi cartea şi scutură în iarbă rămăşiţele chitinoase ale insectei.

— Neruşinata, repetă el şi-şi reluă lectura.

COSAŞII

E ora opt şi patruzeci şi şapte de minute. Putem fi siguri de

asta, deoarece sergentul Trăinicelu I. Traian se uită la ceas. În şcoala pe care abia cu câteva luni în urmă a terminat-o, sergentul Trăinicelu a învăţat că trebuie să fie în permanenţă vigilent, perspicace şi decis în acţiuni. Deşi a ieşit de mai bine de două ore din gardă, e deci liber, cum s-ar zice, el e în continuare vigilent şi perspicace. Decis nu e încă, dar se va decide imediat. Cel puţin aşa speră.

Vigilenţa l-a condus acum câteva minute la observaţia că în iarbă, la circa şase metri şi treizeci şi cinci de centimetri de alee, se găseşte un pantof. Cu vârful în sus. Într-o poziţie nefirească. Făcând apel la perspicacitate, sergentul Trăinicelu a dedus că în pantof se găseşte şi un picior, altfel n-ar fi putut sta aşa. Un picior, într-un pantof cu vârful în sus, dimineaţa, în Parcul Mare, în iarbă, lângă lac, rouă, hm, ciudat, *piciorul trebuie să aparţină unui...* Uneori nu e bine să fii perspicace. Sau nu e bine să fii prea vigilent. Mai ales dacă eşti în afara orelor de serviciu. Un cadavru în iarbă presupune acţiune, iar acţiunea cere din partea unui miliţian, fie el şi foarte tânăr, decizie, fermitate. Iar el n-a închis ochii toată noaptea. Câteva rândunele ţipă ascuţit, hârjonindu-se, şi-i întrerup gândurile. Dacă ar avea o piatră, ar arunca după ele. Dar nu are. Iar rândunelele ţipă, ţipă în continuare, neştiind că în iarbă zace un cadavru. Dar chiar zace un cadavru în iarbă? Sergentul Trăinicelu I. Traian încearcă plăcuta, dar firava speranţă că degeaba a fost el perspicace, „realitatea este alta”. Se apropie de pantoful buclucaş. Încet, încet de parcă ar filă un loz. Aşa i se pare lui. Un pas, încă unul. Iarba e udă, udă de tot. Apare şi celălalt pantof, răsturnat spre stânga, genunchii, pieptul, faţa. Galbenă, exagerat de galbenă. Lipsită complet de sânge. Deasupra, rândunelele ţipă strident. Sergentul îşi duce o mână la bărbie şi merge de-a-ndărătelea, cu ochii ţintă la trupul din iarbă. Revine pe alee şi priveşte roată în jur. Lume puţină în parc, grăbită, în treacăt. Spre serviciu, spre piaţă, de la piaţă. Doi copii cu aere de golani neşcolarizaţi pescuiesc. Ei sunt singurele persoane care folosesc parcul ca atare, nu numai ca loc de trecere. Niciun miliţian, bineînţeles. Iar el nu are nici fluier, nici aparat de radio. Trebuie să acţioneze. Decis.

— Hei, tovarăşu’! Cetăţene! Vă rog să veniţi *imediat* până aici!

Cel strigat răreşte pasul şi se îndreaptă contrariat spre

sergent. Parcă ar spune: „Pe mine mă strigaţi, tocmai pe mine?!” îşi priveşte ceasul şi se încruntă. Nu are prea mult timp la dispoziţie. Mai ales că tonul sergentului ăsta puţintel şi imberb l-a cam indispus.

— Tovarăşu’, luaţi fisa asta, mergeţi la primul telefon – sunt câteva cabine în faţa Alimentarei (gest cu mâna peste parc) – şi sunaţi la 055, la miliţie, (cetăţeanul se dă un pas înapoi.) Să vină imediat aici. Imediat, auziţi? *E un cadavru în iarbă.* (Cetăţeanul întoarce cu teamă capul în direcţia spre care arătase sergentul, se ridică pe vârfuri, apoi îşi face repede o cruce aproximativă.) Le spuneţi că sergentul Trăinicelu Traian îi cheamă şi că eu rămân aici. Hai, duceţi-vă, adăugă el, văzând că cetăţeanul şovăie.

Peste un sfert de oră, maşina miliţiei era acolo.

— Tovarăşe maior, vă rog să-mi permiteţi să raportez. Sunt sergentul Trăini…

— Lasă, lasă. Unde e?

— Acolo.

Maiorul făcu un gest scurt spre fotograf şi spre tehnicienii care îl însoţeau şi se îndreptă împreună cu aceştia spre cadavru. Sergentul rămase pe alee. Îşi descheie vestonul şi cămaşa la guler. Transpirase. Abia acum realiză monstruozitatea întâlnirii cu un cadavru, primul din cariera lui de miliţian. Îl apucă un frison prelung pe care nu putu să-l domine. Simţi că ar vrea să vomite. Să fie departe de aici şi să vomite.

— Sergent, vino aici!

— Da, să trăiţi.

Apăru în goană, cu farurile aprinse, şi maşina procuraturii. Medicul legist ajunse lângă cadavru odată cu sergentul.

— Spune, sergent, cum a fost.

Trăinicelu povesti. Scurt, precis, ca la şcoală. Cu vocea uşor tremurândă.

— Cineva suspect în jur?

— Nu. Nimeni.

— Mda… Roua intactă, doar urmele noastre… Ai atins cadavrul?

— Nu.

Intonaţia răspunsului îl făcu pe maior să-l privească aproape părinteşte pe tânărul sergent. Era neras, obosit, palid.

— De la ce oră sunt puştii ăia acolo?

— Nu ştiu.
— Întreabă-i.
Sergentul plecă spre cei doi golănaşi care pescuiau, maiorul se aplecă spre cadavru, apropiindu-se de medic.
— Ei?…
— Nimic. Nicio urmă vizibilă. Deşi moartea pare a fi fost violentă… parcă n-a mai rămas sânge în… cred că a murit cu zece-douăsprezece ore în urmă… Aseară…
— Cam puţin.
— Poate în laborator să mai găsim ceva…
— Bine. Când termină cu pozele, luaţi-l de aici.
Maiorul reveni la maşină şi-i făcu semn sergentului să se apropie. Acesta se execută, însoţit de cei doi puşti. Undiţele rămăseseră pe mal, cu plutele tresărind pe apa încreţită a lacului.
— Spune.
— Au venit pe la şapte… dimineaţa trag peştii mai bine, spun ei… nimic, n-au văzut nimic, nimeni n-a călcat prin iarbă… n-a trecut nimeni pe-acolo…
Păreau fraţi. Cel înalt era mai slab şi mai negricios. Şi mai şmecher. Nu părea deloc intimidat de prezenţa miliţienilor şi a maşinii cu sirenă şi lampă albastră pe ca potă. Cel mic îşi trăgea mereu nasul şi se uita inocent la sergent; deşi în uniformă, părea mai puţin oficial decât maiorul. Amândoi nespălaţi şi îmbrăcaţi cu haine prea mari pentru ei.
— Veniţi în fiecare zi aici?
— Aici, sau în altă parte…
Răspunsese, bineînţeles, cel înalt.
— Şi ieri aţi fost?
— Şi. Dar n-am prins nimic. *Ieri a fost o zi rea.*
— Ce a fost ieri?!
— O zi *rea.* N-a muşcat deloc peştele. Deloc. Parcă nici nu erau peşti pe aici…
— Azi aţi prins ceva?
— Da. Azi muşcă…
— Până la ce oră aţi stat ieri?
— Păi, până pe la şapte şi ceva… Încă mai ardea *crematoriul…*
— Poftim?!
— Crematoriii… coşul de colo… scotea fum…

— Aha.
— La opt se stinge. Nu mai ard pe nimeni după opt. Ieri când am plecat noi încă scotea fum…
— Aha… De unde ştii tu că la opt…?
— Păi, atunci mergem noi acasă… Când se stinge crematorul, ştim că e opt şi că trebuie să mergem acasă…
— Dar ieri aţi plecat mai devreme…
— Da, că nu muşca…
Cel mic îşi trase nasul şi-l scutură de mâneca bluzei pe cel mare, semn că vrea să-i spună ceva la ureche.
— Taci, mă, ce vrei?
Cel mic continuă însă să-l zgâlţâie, cu degetul întins în direcţia cadavrului, peste cadavru, spre costişă, spre crematoriu.
— Ce vrei, mă, ce vrei?
Cel mic îi şopti la repezeală ceea ce îl ardea pe suflet şi dintr-o dată cel mare încremeni mirat şi speriat în acelaşi timp, cu ochii în direcţia pe care o indica mezinul. Maiorul le urmări privirile şi nu desluşi nimic în acea parte a parcului. Grupul celor de la judiciar şi atât. Iarbă, iarbă înaltă, nepăscută, vălurind mătăsos la fiecare mişcare a aerului. Câţiva arbuşti, copacii de pe vârful micului deal, coşul crematoriului oare fumega deja molcom, crucea crematoriului, strălucind uneori printre ramuri.
— Ei, ce vedeţi voi acolo?!
— Ieri… ieri (cel mare abia îşi găsea cuvintele, era speriat de-a binelea)… ieri… aici… s-a cosit!

*

E ora cinci. Doi copii cu mutre de golani neşcolarizaţi pescuiesc. Înjură. Aruncă undiţele şi înjură. Nimic, nu prind nimic. Nu e niciun peşte pe acolo. Nici în aer nu mişcă nimic, nicio pasăre, niciun fluture. Dacă puştii n-ar fi aşa de necăjiţi, poate ar băga de seamă că nici greieri nu se aud prin preajmă, nici lăcuste. Trecători mulţi, dar grăbiţi şi tăcuţi. Tuturora li se face frig când trec pe alee. Deşi e vară şi e cinci după-masă şi e cald. Din coşul crematoriului iese un stâlp de fum negru care se înalţă drept spre cer, sprijinind cerul. Pare nemişcat. Poate nici nu iese din crematoriu, poate iese din cer şi intră pe coş, aşa nemişcat cum pare. Trece o băbuţă cu un câine flocos şi câinele schiaună de parcă ar simţi un lup în apropiere. Băbuţa îl trage repede după ea, iar jigodia schiaună mereu. Trec nişte militari

bocănind sec din blacheurile bocancilor. Unul singur râde gros, întretăiat, ceilalţi tac. Schelălăitul nu se mai aude. Nici militarii. Se apropie doi tineri ţinându-se de mână. El fumează. Ela are plete lungi, pe care şi le aruncă teatral de pe un umăr pe altul. Are umerii albi şi pletele castanii. Amândoi poartă blugi şi par certaţi. Lui i s-a stins ţigara. În dreptul puştilor, el face o jumătate de gest *spre* cei trei cosaşi care tocmai au ajuns la alee cu brazdele lor largi şi uniforme, pornite de sus, de pe costişă. Tânărul dă să se îndrepte spre ei, să le ceară foc, apoi se răzgândeşte brusc, o ia pe fată de braţ şi se îndepărtează repede. „Ce e, ce e?” întreabă ea, dar el nu-i răspunde. Apare şi o femeie trecută de prima tinereţe, fardată din plin şi cu fusta strâmtă. Cosaşii râd. S-au oprit la marginea aleii, parcă n-au curaj să calce pe asfalt, stau sprijiniţi în coase şi râd. Soarele se reflectă orbitor în lamele celor trei coase aliniate la marginea aleii pe care trece grăbită femeia fardată ridicol.

Un bărbat cu o trompetă sub braţ se loveşte de ea, dar nu spune niciunul nimic. Cosaşii rid. Cel din mijloc, parcă mai întunecat la faţă şi mai scofâlcit decât ceilalţi, are dinţi de viplă. Mulţi şi lucioşi. Strălucesc în soare la fel ca lamele celor trei coase. Copiii cu undiţele se uită lung la dinţii de viplă ai cosaşului şi simt că li se face frig. Unul dintre ei îşi trage zgomotos nasul. Trece un grup de bărbaţi cu serviete şi mape. Par toţi oameni importanţi, oameni de ghişeu. Nu spune niciunul nimic. Unul dintre copii îşi înjură undiţa, înjură peştele şi lacul. Cosaşii rid. Au pălării ţuguiate, albite de soare şi de transpiraţie, pantaloni de salopetă, maiouri albastre decolorate. N-au pietre pentru ascuţit coasele. Nu şi-au ascuţit niciodată coasele, deşi au culcat în brazde largi, pornind dinspre crematoriu, aproape toată iarba costişei. Coasele strălucesc în soare, ţinute în sus, ca nişte steaguri, de cei trei cosaşi scofâlciţi. Copiii înjură, crematoriul fumegă prelung spre cer, sau dinspre cer, cine ştie, cerul e gol, fără nori, fără păsări. Cosaşii rid şi în jurul lor se face frig…

*

— Ieri… ieri… aici… s-a cosit!

— Poftim?!

— Aici… ieri, erau trei oameni… cu coase… au cosit iarba.

— Care iarbă, mă? Iarba asta?!

— Da, asta. Chiar aici coseau… Toţi trei…

— Băi, ţâcă, nu vezi că iarba e în picioare? Pe toată coasta… N-a fost cosită niciodată anul ăsta…

— Ba, da, ieri a fost… trei oameni…

Fotograful terminase. Maiorul pufni supărat, urcă în maşină şi-i făcu semn şoferului să-i dea drumul. Cei doi puşti continuau să se zgâiască la iarba ce se unduia uşor în vântul abia simţit al dimineţii, complet neajutoraţi, uitând de maior, de miliţie, de undiţe.

— Să n-am parte dacă mint, să-mi sară mie…

— Las-o baltă, puştiule. Cum poţi să spui că?…

— Întrebaţi-l şi pe el… El nu minte, e mic… întrebaţi-l.

Cel mic confirmă dând din cap cu hotărâre.

— Vedeţi? Vedeţi? El mi-a arătat… El nu minte.

Plecă şi ultima maşină. Sergentul nu mai avea face acolo. Pomi şi el spre casă. Copiii rămăseseră în aceeaşi poziţie, jigniţi de neîncrederea maiorului, dezamăgiţi de neîncrederea sergentului, înspăimântaţi de iarba care îşi mişca alene firele lungi, exact acolo unde cu o zi înainte trei cosaşi o culcaseră la pământ în brazde largi şi drepte, plecând de sus, dinspre crematoriu şi sfârşind aici, în alee, spre lac.

ULTIMA CURSA

Road aruncă o ultimă privire cabinei, mormăi liniştit şi se întinse domol pe saltea. „Bătrâne, gata, ajunge… S-o mai facă şi alţii! Trecem la pescuit… Cel mult iarna, în vremea sezonului, când se caută comandanţi de taxi, aşa, o cursă-două până pe Marte. Cel mult. Gata…” îşi căută o poziţie mai comodă, gemu de plăcere şi se hotărî să doarmă. „Mai sunt câteva zeci de ore şi ajungem…” Anticipă în minte apropierea de Pământ, intrarea în atmosferă, aterizarea, îmbrăţişarea colegilor. Vedea aproape aievea drumul spre vila de la marginea oraşului, în urechi îi suna deja ciripitul păsărelelor din grădina cu pruni. Va sta pe şezlong la umbra amăruie a prunilor, îşi va depăna amintirile, se va uita la cer şi cerul va fi albastru, va fi din nou un pământean pe Pământ, atât de puţin, dar atât de fericit… Era al zecelea transport pe care îl făcea şi-i era de ajuns. Gata. De-acum e rândul altora…

Adormi liniştit în timp ce nava îşi vedea de drum.

*

Road era comandant de cargou în serviciul Companiei

Energetice Mondiale şi încă de la angajare lucrase fără întrerupere pe linia 6, Pământ – Neptun, călind pe Terra metan metalizat produs de uzinele de pe îndepărtata planetă. O cursă dura un an, şase luni avea apoi concediu. În ritmul acesta trăise aproape cincisprezece ani. Cu metanul adus de el, Pământul putea trăi din punct de vedere energetic mai mult de un an. Mândria de a putea spune acest lucru îl costase destul. Incomensurabil. În primul rând, din punct de vedere familial. Soţia îl părăsise, copiii nici nu-l mai cunoşteau. Pe Ira încercase să o adapteze felului lui de viaţă, o luase odată pe navă, dar ea nu rezistase. Gravitaţia artificială îi provoca ciudate migrene, mâncarea concentrată o exaspera. Era o mofturoasă… Fusese nevoit să o debarce la prima bază. „Treaba asta e pentru roboţi, nu pentru oameni”, se justificase ea. Road îi împărtăşea punctul de vedere. Din păcate, varianta nu era încă operaţională, iar dovada fusese tragică. Cu câţiva ani înainte de angajarea sa la companie, o navă explodase deasupra Australiei, pilotată defectuos de un robot nu îndeajuns de bine verificat.

Oricum, timpul trecuse. După zece curse putea să se retragă, asta era regula. Obosit, dar mulţumit. Ca întotdeauna în astfel de situaţii, ultima cursă era cea mai lungă. Orele fiind numărate, treceau greu, cu atât mai greu cu cât erau mai puţine. Road se refugiase în somn ca să nu mai fie nevoit să privească la ceas, să anticipeze debarcarea, despărţirea de bătrânul şi credinciosul cargou, pescuitul… Dormea adânc, trudnic. Ultimul său somn în spaţiu…

Mai întâi se aprinseră becurile roşii, de incendiu şi avarie la motoarele de ghidaj, apoi soneria anunţă „alarmă de gradul zero”. Era prima dată când o auzea pe navă. O mai ascultase la cursurile de piloţi, la şedinţele de supravieţuire individuală în spaţiu, dar atunci suna altfel. Acum era sinistră pentru că sinistră era semnificaţia ei. Însemna că un pericol incontrolabil, grav, ameninţă nava şi că el trebuie s-o părăsească în cel mult şapte secunde. Sări în costumul autonom de supravieţuire, îl etanşă, apăsă butonul de expulzare şi – exact în şapte secunde – se afla la câteva sute de metri de navă. În spaţiu. Singur. Un om într-un costum rigid, greoi. Nava continuă drumul, paralel cu al său, încă trei minute. Apoi se produse explozia. Probabil că întârziase din cauza instalaţiei de localizare a incendiilor şi de depanare automată. Până la urmă cargoul cedase. Explozia a

fost violentă, metanul expandând brusc şi dispărând în spaţiu ca un nor alb, irizat de stelele reci, resorbindu-se rapid, fără urmă. În locul navei dinainte, trainică şi elegantă, a rămas o cohortă de aparate, panouri, bucăţi informe de metal, împrăştiate pe mai multe mii de metri. Multe dintre ele continuau să se îndepărteze de centrul exploziei, impulsul iniţial nefiind contracarat de niciun fel de obstacol în vidul sideral.

Spectacolul se încheiase. Road nu era sigur dacă a leşinat sau nu, dacă mai trăieşte sau nu. Învăţase pe de rost lecţia ieşirii dintr-o navă cu „alarmă le gradul zero", dar niciodată nu se gândise că o asemenea încercare poate fi reală. Era un nonsens să părăseşti o navă care explodează. În navă sau afară, moartea era la fel de sigură. În navă ea survenea imediat, afară într-un număr de ore despre care nimeni nu ştia cât e de mare. La cursul de supravieţuire li se spunea că în costumul special se poate trăi săptămâni în şir, dar nimeni nu încercase vreodată să o facă altfel decât în laborator. În spaţiu, singur, era cu totul altceva. E adevărat, costumul se dovedea funcţional şi, teoretic, asigura un minim de condiţii care garantau supravieţuirea. Purifica şi recircula tot, absolut tot, cu aproape sută la sută randament. Etanşarea calorică era, de asemenea, perfectă. Practic, nimic din interior nu se pierdea în afară Nimic în afară de gânduri. Iar gândurile refuzau deocamdată să se lege. Road amâna orice evaluare a situaţiei, orice plan, orice acţiune. Continua mişcarea prin spaţiu, spre Pământ desigur, alături de resturile navei. Nu se deosebea de ele. Un ciob de plastic şi aluminiu printre atâtea cioburi de plastic şi aluminiu. În lipsa reperelor, în lipsa aparatelor navei, mişcarea se scurgea neobservată, nesesizabilă. Un pumn de firicele, pierdute în vid, reflectând lumina anemică a stelelor, cu un om într-unul dintre ele, agonizând psihic în faţa colosalei alternative: moartea fulgerătoare prin deschiderea costumului sau moartea lentă, fără speranţă, implacabilă, răbdătoare. Şanse să scape nu existau. O nouă navă venea cu metan de pe Neptun exact peste o jumătate de an, iar probabilitatea de a fi reperat era nulă. Ca să nu mai vorbim de probabilitatea de supravieţuire până atunci. În cel mai bun caz, peste o jumătate de an în spaţiu va putea fi pescuit un sicriu etanş cu un corp descompus, inform, neidentificabil. „Şcoala de supravieţuire individuală în spaţiu..." Road nu avea putere nici să râdă nici să blesteme nonsensul,

inutilitatea lecţiilor la care fusese obligat şi participe cu optsprezece ani în urmă. Se pomeni controlând ceasul. Era două şi treizeci şi şapte de minute. De la ieşirea din navă. Ceasul se pusese automat în funcţiune în momentul expulzării. Privi mai atent cadranul. Avea patru poziţii pentru afişarea orei. „Până la 9999... Un an şi câteva săptămâni deci. La trei poziţii ar fi însemnat cam patruzeci de zile. Între aceste limite se pune problema. Între patruzeci şi patru sute de zile... Road demontă ceasul de pe mânecă şi îl aruncă într-o parte cu oroare. Gestul, cauzalitatea rece a evenimentelor determinate de el, îl înviorară. Simţi că se deplasează în partea opusă ceasului. Incidentul îl determină să analizeze cât de cât starea costumului. Din câte ştia, acesta era prevăzut cu un aparat SOS care începea automat să emită la îmbrăcarea lui. Nu se auzea nimic în căşti. Road identifică aparatul, era pe şold, şi-l aduse în faţa ochilor. Nu, aparatul nu funcţiona, nu putea să funcţioneze. Capsulele energetice erau un model vechi, nimeni nu se preocupase de înlocuirea lor. Probabil erau epuizate. Făcu gestul de a arunca aparatul, dar se opri cu o tresărire luminoasă în ochi. Privi la resturile navei cântărindu-le utilitatea.

Nu, nu i se păruse. Partea din faţă a cargoului, cea mai îndepărtată de încărcătură, deci de explozie, suferise mai puţin. Cabina era aproape intactă, antenele, aparatele de transmisie, de asemenea. „Dar dacă... Un fulger trecu prin inima lui Road. Înghiţi cu greu, respiraţia i se tăiase, avea tulburări de vedere. „Dar dacă aparatele de emisie funcţionează? Era o şansă extraordinară. Căută în buzunarul de la piept al costumului. Conform celor învăţate, ar fi trebuit să găsească acolo două fuzee manuale pentru controlarea poziţiei. Nu erau, ani de zile nimeni nu verificase costumul. Privi îndelung resturile navei. Absenţa fuzeelor se dovedea fatală. Nu putea ajunge la cabină. Deznădejdea era la fel de mare precum fusese de violentă scânteia de speranţă dinainte. Din nou nu era în stare nici să plângă, nici să blesteme. Starea de letargie dură ore în şir, timp în care Road stătu cu ochii larg deschişi spre întunericul sideral pigmentat strident de punctele de gheaţă ale stelelor. Când realiză că resturile navei se îndepărtează continuu, încet, dar fără abatere, simţi o durere moale în maxilare şi leşină. Bucăţile de plastic şi aluminiu îi erau familiare, le ştia, erau de pe Pământ ca şi el... Rămânea din ce în ce mai singur. Nu avea nici

la ce se mai gândi.

Leşinul durǎ puţin. Îşi reveni atunci când instalaţia de reciclare a oxigenului scoase câteva zgomote anormale. Alarma a fost falsă, aparatele continuau să funcţioneze. Se revăzu cu aparatul SOS al costumului în mână. Îl privi intens. Îşi aminti de ceas, de aruncarea ceasului. Căută cabina cargoului. Era în stânga sa, la câteva sute de metri. Cântări îndelung distanţele, evalua direcţiile, apoi aruncă puternic aparatul de emisie spre dreapta. După câteva minute tendinţa de apropiere de cabină era perceptibilă. Jubila. Căută cu înfrigurare alte obiecte de aruncat. „Ah, dacă aş fi avut fuzeele… Desprinse câteva plăci fotoelectrice şi le aruncă spre dreapta. „Chiar dacă nu voi mai avea apă. Sau mâncare. Şansa merită riscul… Secunde, minute, ore… O sută de metri, nouăzeci, optzeci… Apropierea de cabină era vizibilă, dar mişcarea se făcea lent, exasperant de lent pentru puterea de aşteptare a lui Road. Şaptezeci de metri, şaizeci, cincizeci…

Apropierea se produse totuşi. Ajunse la câţiva metri de ţintă. Îşi dădu seama că va trece pe lângă cabină! Toate eforturile, toate speranţele erau zadarnice dacă nu reuşea să corecteze rapid direcţia de mişcare. Căută febril ceva de aruncat. Nimic. Aruncase tot ce se putea arunca…

Cabina se apropia centimetru cu centimetru. Trecu prin faţa lui, aproape să o atingă cu mâna. Se zbătu, se înşurubă în spaţiu, încercă să-şi smulgă părţi cât de mici din costum. Simţi că i se sparg tâmplele, că ochii îi părăsesc orbitele. Era contorsionat, agonic, ucis. Hublourile treceau încet, sfidătoare, prin faţa lui. Niciun metru nu era până la ele. Barele de antimoniu ale trapei străluceau în întuneric. Efortul de voinţă părea suficient pentru a atrage spre sine cabina, dar aceasta nu se lăsă atrasă. Era punctul culminant al coşmarului lui Road.

Cabina trecu, barele ajunseră în dreptul mâinii stângi, apoi între mâini, apoi în dreptul mâinii drepte. Degeaba mâinile erau întinse de pocneau din umeri, într-o rugă cosmică, colosală. Barele trecură de mâna dreaptă. Mâinile continuau să implore spaţiul şi încremeniră aşa, ca o sfidare aruncată întregii galaxii, ca un reproş către întregul univers. Printre mâini, dilataţi de vizorul transparent, ochii bulbucaţi nu mai vedeau. Muriseră…

*

Road se trezi transpirat, extenuat, îngrozit de moarte. Se

scutură violent încercând să-şi revină, să se convingă de ceea ce vede. Se afla în cabină, culcat. Nu-i venea să creadă, rotea capul în toate părţile ca o marionetă. Visase. O linişte mare îi copleşi sufletul. Se lăsă din nou pe saltea oftând adânc, eliberându-se de coşmar. Visase. Rămase cu ochii larg deschişi, continuând să respire profund, ca după o imersiune îndelungată.

Îi trebuiră câteva secunde până să devină conştient că soneria de „alarmă de gradul zero" umplea cabina cu sunetul ei înalt, sinistru. Visase, dar alarma era reală! Zvâcni în intenţia de a intra în costumul individual de supravieţuire. Rămase holbat, într-un cot, cu mâna dreaptă întinsă spre costumul salvator. Căzu rigid pe saltea. Murise. Inima încetase să-i mai bată în momentul în care Road făcuse legătura între coşmar şi soneria din cabină.

*

Explozia n-a avut totuşi loc niciodată. Sistemul de depanare automată a funcţionat perfect. Nava a ricoşat în straturile superioare ale atmosferei, s-a îndepărtat de Pământ şi a ieşit din sistemul solar, pierzându-se aiurea, în spaţiu, printre stele…

SFERA PARALELA

— … iar tu fugeai şi eu te căutam. Când te găseam, eu trăgeam în tine. Tu te făceai că mureai, dar numai te făceai. Când ajungeam eu lângă tine, tu săreai în spatele meu şi mă muşcai. Facem aşa?

Cel mic şi cârn, Radu, încuviinţă cu ochi sclipitori propunerea de scenariu pe care o formulase fratele mai mare, Andrei, în curând şcolar în clasa întâi, dar deja cu imaginaţie de clasa a doua când trebuiau puse la cale „vânătorile de lupi" sau „războaiele". Zis şi făcut. Lupul, adică Radu, o luă înainte şi dispăru printre ruine. Celălalt, vânătorul, se făcea că se uită la cer ca să-i dea timp să se ascundă. Un lup pe care îl găseşti imediat nu are niciun haz, nu mai e lup, e pisoi.

— Gata?

— Gata, răspunse lupul şi urlă de câteva ori de undeva, din mijlocul zidurilor mărunţite de vreme.

Vânătorul îşi încărcă arma simulând din buze zgomotul introducerii cartuşului şi porni în căutarea lupului, precaut şi crăcănat, cu băţul-puşcă îndreptat înainte, gata să tragă la cea mai mică mişcare. Se străduia să meargă fără zgomot, rotindu-

şi ochii în toate părţile, cu toată fiinţa lui mică în alarmă vânătorească. Îi veni o idee. Luă arma în cumpănire şi pomi în fugă prin dreapta zidului vechi, încărcat cu iarbă şi muşchi, cu intenţia de a ocoli ruinele pentru a ajunge în spatele lupului, surprinzându-l. E adevărat, procedeul era oarecum caracteristic manevrelor de război şi mai puţin unei vânători de lupi, dar, rezultatul contează, vorba nu ştiu cărui înţelept. Pe de altă parte, nici pe cinstea lupilor nu trebuie să te bazezi. Andrei ştia acest lucru foarte bine. Odată el era vânătorul, ca de obicei, şi Radu era un urs care dormea în bârlog. Şi ce, parcă ursul dormise tot timpul? Se sculase, îşi schimbase bârlogul şi adormise în cu totul altă parte, de crezuse vânătorul că s-a rătăcit printre ruine.

Învăluirea fiind terminată, Andrei îşi pregăti din nou puşca de tragere şi intră tiptil printre ziduri, pitindu-se după tufe şi pietre.

În primele minute, Radu, adică lupul, stătuse lipit de pământ, în colţul pe care şi-l alesese ca ascunzătoare, aproape neîndrăznind să ridice capul (conform principiului că dacă tu vezi pe cineva, atunci şi acela te vede pe tine, adevăr în care Radu credea cu străşnicie la cei aproape cinci ani ai lui). Văzând apoi că vânătorul nu-l găseşte, se linişti treptat-treptat şi apoi trecu de la linişte la bucurie. Nu degeaba venise până aici, îl păcălise pe vânător, ha, ha, ce l-o fi căutând pe cine ştie unde… După câteva minute de bucurie îl ajunse însă plictiseala. Urlă scurt şi se ghemui imediat în iarbă. Nimic, nicio mişcare. Nu-i venea să creadă. De obicei, când urla lupul, câinii vânătorului – de unde făcea Andrei rost de câini tocmai atunci era un mister – începeau să latre cu mare înverşunare şi alergau, cât îl ţineau picioarele pe vânător, printre ruine. Acum parcă vânătorul dispăruse. Urlă din nou, prelung, fără sfială. Nimic. Ei, nu, răbdarea lupilor are şi ea o margine! Nu-l mai împuşcă odată?! Asta nu mai e vânătoare, să stai cu nasul în iarbă o zi întreagă… Porni în patru labe urlând din când în când fără niciun ecou.

Când îl zări pe Andrei, acesta arăta mai degrabă a pescar decât a vânător. Îşi lepădase cămaşa, pusese ceva în ea, un bolovan rotund şi greu, aşa se părea, şi o trăgea prin iarbă, cu mânecile înnodate, ca pe un năvod. Lupul îşi reteză ultimul urlet, renunţă la mersul patruped şi se repezi, jumătate supărat, jumătate curios, la fratele său.

— Ce ai?…

— Lasă, ajută-mă!
Radu cel cârn bătu cu piciorul în pământ.
— Ce ai acolo? Vreau să văd.
Andrei desfăcu cămaşa. Radu rămase cu gura căscată. O sferă albastră, străvezie, ca de sticlă, mare cât o minge adevărată, sclipea ameţitor din cămaşă. Andrei legă mânecile din nou şi pomi să tragă mai departe preţioasa încărcătură.
Câteva zile, misterioasa sferă albastră a putut fi ferită de ochii indiscreţi, supărător de indiscreţi, ai părinţilor. Tatăl bănuia că sub patul din dormitor se ascunde ceva, prea stăteau cei doi băieţi acolo şi bodogăneau suspect de mult timp fără să se certe, dar situaţia îi convenea, pentru că putea în vremea asta să-şi vadă de treburile sale. A treia zi însă n-a mai rezistat, a deschis tiptil uşa dormitorului şi a intrat surprinzându-i pe cei doi în mijlocul unei foarte palpitante discuţii.
— … a plecat, uite, fuge, ha, ha, nu-l mai prinde… a venit şi ea, l-a văzut…
Andrei tăcu brusc.
— Hai, spune.
Andrei îi făcu semn cu cotul şi Radu amuţi. Dincolo de pat se vedeau… picioarele tatălui. Nemişcate. Îi auzise deci. Au tăcut chitic, sperând că vor scăpa. Ceea ce nu s-a întâmplat. Tatăl s-a aplecat, şi-a vârât capul sub pat şi a văzut globul. Au trebuit să iasă şi să-i explice toată povestea.
— Şi unde spuneţi voi că vedeţi cetatea aia şi oamenii care se bat?! Aici, în sticla asta?
— Nu e sticlă, e televizorul nostru.
— Bine, bine, televizor… În el vedeţi tot ce mi-aţi povestit mie?!
— Da.
— Păi acum de ce nu se vede nimic?
— Se vede şi acum, dar nu aşa de bine că e lumină. Uite, acolo, l-au prins pe „Grasul”, îl bat, uite.
Andrei se întristă, Radu îl urmă prompt. Tatăl nu vedea nimic, o sferă albastră şi atât, nu mişca nimic în ea.
— Hai la întuneric!
Intrară în baie şi stinseră lumina. În afara unei oarecare luminiscenţe albăstrii, tatăl continua să nu vadă nimic, deşi cei doi copii trepidau urmărind aventurile ce se petreceau în globul buclucaş. Avu o bănuială.

— Nu cumva sunt şi lupi pe acolo, şi urşi…
— Sunt. În pădure.
— Şi vaci, şi indieni, şi cow-boy.
— Şi, dar cow-boyi nu au pistoale.
— Dar ce au?
— Numai lasso-uri.
— Vapoare…
— Sunt şi vapoare. Cu pânze.
Tatăl era lămurit. Vechile poveşti. Ce vedeau la televizorul adevărat, vedeau apoi în cele mai năstruşnice locuri, dacă nu cumva se apucau ei înşişi de treabă şi deveneau lupi, urşi, piraţi, indieni.
— Nu, ticuţule, toate astea sunt acolo, în televizorul nostru…
— Bine, cârnule, bine. Uitaţi-vă mai departe. Eu am treabă.
Entuziasmul pentru întâmplările văzute i-a ţinut cam o săptămână, după care au trecut din nou la întâmplările trăite.
— … eu eram vânătorul, tu erai…
Au uitat de sferă. În toamnă, când au trecut cei de la şcoală să facă recensământul elevilor, un profesor din comisie, colaborator în timpul liber al micului muzeu orăşenesc, a văzut sfera şi, aflând că a fost găsită printre ruinele castrului roman de lângă orăşel, a cerut-o pentru muzeu. Copiii s-au îmbufnat puţin când au aflat că tatăl lor a dat sfera, dar emoţiile apropiatului debut şcolar al lui Andrei au acoperit toate celelalte preocupări şi episodul a fost dat uitării.

*

Se trezi brusc, transpirat, înfricoşat de moarte. Aprinse febril lumina, tot timpul aşteptându-se ca din întuneric o gură mare, neagră, cu dinţii ascuţiţi şi negri, să-l muşte de spate, să-l sfâşie. Lumina îi făcu bine, se mai linişti văzând mica încăpere intactă, obiectele familiare la locul lor, pe toate aşa cum le ştia. Pe toate mai puţin pătura şi pernele pe care în timpul coşmarului le aruncase pur şi simplu din pat. Le culese de pe podea şi se aşeză pe spate în pat, cu mâinile şi picioarele întinse, relaxându-se. Îşi reaminti detalii din vis, simţea şi acum că arde, că devine scrum, parcă în aer chiar plutea un miros de ars, de fum, de cărbuni mocnind în cenuşă. Deschise geamul şi aerul rece al nopţii pătrunse binefăcător în cameră. Se auzi pocnind uşor uşa de la intrare. Ion Ionescu tresări şi fugi într-acolo. Uşa se mişca încet, întredeschisă, împinsă de curent. Nu

era nimeni pe coridorul lung, cu uşi identice de o parte şi de alta a lui. „Hm, parcă am închis-o aseară, sigur am închis-o… Ori am uitat?… Nu, nu cred… Mare minune L.”

Se întinse din nou în pat cu lumina aprinsă. Coşmarul începuse în faţa şcolii. El ieşea de la şcoală şi, în faţă, pe trotuar, fusese încadrat de cei doi. Nu le dăduse nicio atenţie, i se părea firesc să fie aşa. Au mers împreună până în staţia de autobuz. Abia acolo îşi dădu seama că nu e lucru curat cu însoţitorii săi, lumea se uitase îngrozită şi compătimitoare la el şi se depărtase încet-încet, făcând un gol ciudat în jurul lor, un gol mare care parcă producea frig. Atunci realiză cu groază că cei doi poartă rase lungi, cenuşii, de călugări, au capul acoperit de glugi largi din care nu li vedeau decât bărbile. Simţi că leşină. Inchiziţia! Ce făcuse, oare ce făcuse de-l ridicaseră? Ştia din auzite că, de regulă, Inchiziţia nu trece de două ori prin acelaşi loc. Nimeni nu se întorsese de la *ei.* Dar el, el nu făcuse nimic rău, el predase fizica liniştit, îşi văzuse de pârghiile şi electricitatea lui, nu supărase pe nimeni. Poate doar pe vreun chiulangiu, dar ăsta nu era niciun păcat. Ba, dimpotrivă. Inchiziţia ar trebui să ştie asta…

Ion Ionescu retrăia parcă şi acum, rememorându-şi plin de curiozitate şi cu o anume voluptate visul, spaima teribilă care îl stăpânea acolo, în staţia de autobuz. Ştia că e nevinovat, nu *putea fi* vinovat, dar mai ştia şi că Inchiziţia nu se întoarce niciodată din drum. N-ar mai fi Inchiziţie dacă ar greşi… „Ce amestec de aberaţii şi de lucruri logice! Ciudate mai sunt şi visele astea…” Urcaseră în autobuz – lumea le făcuse loc, toţi fugeau ca de ciumă de ei – şi coborâseră la marginea oraşului. Acolo… ei bine, acolo nu-şi mai amintea ce se întâmplase, secvenţa următoare care-i venea în minte era cu el întins pe un pat masiv de fier, într-o cameră întunecoasă, un fel de beci uriaş, cu ferestrele oblice, lângă tavan. Cei doi călugări sau ce-or fi fost ei dispăruseră în semiobscuritate. Din tavan coborâse un fel de clopot ca de aramă, roşu, de care atârnau milioane de sârmuliţe, de asemenea roşii. Cobora încet, fără zgomot, parcă plutea prin aer. Ca hipnotizat, se uita cum coboară clopotul acela păros spre el, anticipa momentul în care îl va atinge, în care îl va strivi de patul de fier, dar nu reacţiona în niciun fel, era paralizat, voinţa i se terminase, singurul lucru de care era în stare era să privească în sus aşteptând apropierea clopotului,

atingerea, strivirea. Se produsese numai atingerea. Clopotul coborâse până depăşise cu marginile sale marginile patului, prinzându-l astfel ca într-o capcană, şi se oprise. Puzderia de sârme subţiri, roşii, ca de aramă, începu să freamăte ca o pajişte bătută de vânt. Îl atinseră. Clopotul se umplu de mirosul pielii arse, firele cele roşii erau roşii de căldură, îl frigeau, în mii de puncte deodată, mişcându-se mereu, atingându-l în alte şi alte locuri. Parcă era în iarbă, deasupra ierbii, şi iarba îi atingea cu vârfurile firelor ei nervoase fiecare celulă a corpului. De fapt, iarba era deasupra, pământul tot era deasupra şi-l cotrobăia prin tot corpul atingându-l cu firele acelea înroşite. Aceasta era senzaţia, de cotrobăire a fiecărei celule prin simpla atingere a pielii. Era neplăcut, i se făcuse greaţă, se simţea descompus, făcut bucăţi, bucăţi infime, recompus la loc pe organe şi sisteme, asamblat din propriile-i componente. Şi peste toate se suprapunea mirosul de ars, ciudat, totuşi nu de carne arsă cum i se păruse la început, ci de fum mineral dacă se poate spune aşa, parcă ardea nisip, sau pilitură de fier, ca la şcoală.

După un interval de timp care nu ştia cât a durat, putea să dureze oricât, de la un minut la un secol, simţi că freamătul firelor acelea adulmecătoare încetează, clopotul se ridică şi dispare în tavanul întunecos şi, din umbră, fără zgomot, probabil că fuseseră tot timpul acolo, pe aproape, apăruseră cei doi călugări muţi, acoperiţi de rasele lor cenuşii. El coborâse, se aşezase firesc între cei doi şi porniseră toţi trei spre ieşire. Trecuseră prin zid, exact, trecuseră printr-un zid gros de piatră şi porniseră spre oraş. Călugării aveau mâinile încrucişate; cu palmele ascunse în mânecile largi, abia acum îşi dădea seama că nu le văzuse nici mâinile, nici faţa, nimic în afară de bărbile negre, stufoase, nici măcar nasul nu le ieşea de sub glugă. Mergeau toţi trei în linişte, cu capetele aplecate, pe un drum prăfuit, străjuit de măslini în floare. „Măslini, ce nebunie! Pufni Ion Ionescu amintindu-şi. La un moment dat se trezise singur, cei doi se evaporaseră, intraseră în pământ, se dizolvaseră în aer, nu mai erau. Mersese o vreme singur mai departe, dar parcă stătea pe loc, nu se schimba nimic în jurul lui, acelaşi drum, aceiaşi măslini, acelaşi peisaj în fiecare moment, deşi el o luase pur şi simplu la goană exasperat de imobilitatea decorului.

Asta era tot, mai departe nu-şi mai amintea, probabil că nu mai era nimic. Se trezise în pat transpirat şi înfricoşat. Simţea şi

acum senzaţia aceea teribilă de descompunere, de fragmentare, de pipăire a fiecărei celule şi de recompunere din bucăţi a propriului corp. Îşi privi braţele, pieptul, şi îl apucă un frison prelung de frică şi de frig deopotrivă. Închise fereastra. Era patru şi ceva, mai avea cam două ore de somn, ar fi trebuit să doarmă, dar nu mai avea niciun chef să stângă lumina şi să-şi amintească din nou coşmarul. Şi uşa pe care o lăsase deschisă... Era prima dată când i se întâmpla asta... Trecea în ochii altora drept un pedant, un burlac pedant, în ochii săi era un celibatar ordonat („ordinea înseamnă eficienţă" decreta el totdeauna), gândul că uitase să încuie uşa îl deranja ca un fapt ruşinos de care nu trebuie să audă nimeni, care trebuie ascuns, dar care trebuie păstrat tot timpul în memorie ca să nu i se mai întâmple şi altădată.

Adormi totuşi, aşa, cu lumina aprinsă, şi se sculă la şapte fără un sfert, exact cu un minut înainte ca deşteptătorul să-şi facă datoria. Deschise geamul, intră în baie (şase minute), ieşi, făcu patul (trei minute), se îmbrăcă (şapte minute), îşi pregăti micul dejun (zece minute), mâncă (douăzeci de minute, „la masă nu trebuie să te grăbeşti, digestia nu se face cu ochii la ceas") şi ieşi exact la şapte şi treizeci şi unu de minute, adică exact conform programului său zilnic de la care nu se abătea decât în vacanţă, dar şi atunci, planificat, cu bună ştiinţă şi în limite prestabilite.

— Sărut mâna, doamnă Enache, sărut mâna.

Doamna Enache, vecina lui, tocmai atunci revenea de la lapte, riguros la şapte treizeci ea revenea de la lapte, şi ea cu tabieturile ei bine precizate. Ion Ionescu avea serioase bănuieli că vecina îşi sincronizase oarecum programul cu al lui, mai erau şi alte coincidenţe în programele lor zilnice care îi forţau să se întâlnească întâmplător absolut întâmplător desigur, pe scări, în lift, în parcul din spatele blocului. Insistenţele vecinei treceau pe lângă planurile de viitor ale incorigibilului celibatar care era Ion Ionescu, dar nu şi pe alături de amorul său propriu de bărbat în floarea vârstei. Oricum, madam Enache arăta superb la cei treizeci şi... de ani ai ei, Ion Ionescu ştia asta şi era destul de autorizat să o ştie deoarece în fiecare miercuri seara mergea la ea, la ora nouăsprezece şi jumătate fix, cu o cutie de bomboane, de fiecare dată de alt tip, era un mister foarte excitant pentru madam Enache de unde găsea el mereu o cutie de altă formă,

mergea la ea şi vedeau împreună filmul la televizor, Telecinemateca. El nu avea televizor, avusese unul, dar i se stricase şi nu-l mai reparase, mergea la ea, ei îi făcea plăcere, le intrase în obişnuinţă să comenteze împreună filmul, erau aproape totdeauna de aceeaşi părere.

Ion Ionescu ajunse în staţia de autobuz zâmbind de plăcute aduceri aminte („are şi celibatul plăcerile lui”), dar, de acolo, deveni oficial, serios, profesor la liceu, răspunzând sobru la saluturi. Toată lumea îl cunoştea, cine nu cunoaşte un profesor de liceu într-un oraş cu câteva mii de locuitori…

Ajunse la şcoală la opt fără şapte minute. Avea o zi destul de grea, cinci ore, cinci ore în care trebuia să vorbească mereu, de câte două-trei ori acelaşi lucru. În plus mai avea şi oră deschisă. La opt fără un minut, încruntat, încheiat la toţi nasturii, cu catalogul sub braţ, poză tipică de profesor, părăsea cancelaria. Până la etajul doi se consuma acest minut, ajungea în faţa clasei exact când suna clopoţelul. Elevii ştiau, când aveau fizica intrau mai devreme, dacă întârziau, li se făcea o morală lungă, un fel de lecţie despre ce înseamnă să fii punctual în viaţă, ce s-ar întâmpla dacă toţi oamenii ar întârzia câte un minut în activităţile lor etc. Etc., încât preferau să evite ciocnirile cu „Şarpele”. Porecla prinsese în ciuda nepotrivirii ei aparente. Originea ei se afla în cuvântul englezesc „sharp” pe care cineva îl pronunţase apropo de punctualitatea lui. Altcineva, un elev de la ţară probabil, care nu ştia englezeşte, înţelesese „şarpe” şi „şarpe” rămăsese. De altfel, orele „Şarpelui” erau foarte interesante, se făceau fel de fel de experienţe şi elevii, băieţii mai ales, le aşteptau aproape cu nerăbdare.

*

La ora unu, şi câteva minute, Ion Ionescu părăsi şcoala, puţin obosit, mai ales flămând după cele cinci ore. Se grăbea, trebuia mai întâi să meargă să mănânce la restaurantul din centru, masa din dreptul ferestrei a doua, Costică, chelnerul i-o ţinea totdeauna liberă la ora asta, venea doar de atâţia ani şi mânca acolo, voia apoi să facă nişte cumpărături, să treacă pe la nişte rude vagi şi insistente care îl chemaseră de prea multe ori pe la ei ca să-i mai poată amâna. La vreo sută de metri de şcoală se încrucişă cu o maşină albastră cu farurile aprinse, cu sirena urlând. Miliţia. Maşina se opri în faţa şcolii. „Ce dracu’ s-o fi întâmplat? Era curios, nu în fiecare zi vine miliţia cu sirena

urlând la şcoală, dar nu avea timp să se reîntoarcă. Va afla mâine, desigur. Cine ştie, vreun copil accidentat, ceva de genul ăsta. Se uită la ceas şi grăbi pasul pierzându-se printre trecători.

Din maşina miliţiei coborî un plutonier major voinic, aproape bătrân sau numai alb la păr, şi un sergent cu automatul pe umăr. Au intrat în grabă în şcoală făcând să amuţească dintr-o dată şi coridorul de la parter şi cancelaria.

— Cum?!... ION IONESCU?!

Uimirea şi emoţia directoarei erau la fel de mari şi de sincere. Se uita la plutonier ca la un pom, ca la un dulap care vorbeşte.

— Exact. A fost identificat de mai multe persoane.

— A fost... identificat?!

— Da. Unde este?

— Imposibil!

— Ce... imposibil?

— Păi, Ion Ionescu a fost azi în şcoală. De dimineaţă până acum.

Plutonierul simţi că ceva nu e în regulă. Directoarea părea femeie serioasă, matură, un cadru de nădejde. Şi vorbea cu convingere, se vedea că e sinceră. Era puţin descumpănit. Cei de la muzeu nu păreau a avea niciun dubiu, Ion Ionescu fusese.

— Unde e Ion Ionescu acum? O să ne lămurească el.

— A plecat. Acum câteva minute a plecat. Şi-a terminat orele şi...

— La ce oră a plecat?

— V-am spus, la unu şi două-trei minute.

— Sigur?

— Asta-i bună! *Evident* că e sigur.

— Şi unde era el la ora zece şi treizeci? Unde era el la acea oră?

Plutonierul se aştepta ca directoarea să se bâlbâie în faţa acestei întrebări precise şi cu tâlc: la zece şi treizeci de minute Ion Ionescu ieşise din muzeul orăşenesc după ce-l lovise pe paznic, bruscase o femeie, spărsese o vitrină şi luase din ea un glob de sticlă albastră găsit cu câteva luni înainte printre ruinele castrului roman de la marginea oraşului. Atât femeia cât şi paznicul îl cunoşteau bine, femeia chiar avusese un copil la liceu de curând. Vânzătorul de lozuri care-şi instalase măsuţa în faţa muzeului îl cunoştea şi el pe profesor, dăduse declaraţie că el fusese. Trei oameni de încredere şi toţi trei îl identificaseră pe

Ion Ionescu la ora zece şi treizeci de minute, ieşind din muzeu cu globul de sticlă în mână. Plutonierul era sigur că Ion Ionescu a plecat spre clasă, a intrat probabil pentru câteva momente, apoi s-a grăbit să spargă muzeul şi să revină în şcoală ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat. Abia aştepta să o confrunte pe directoare, care, desigur, va afirma că Ion Ionescu fusese la ore, cu elevii care vor confirma că profesorul lipsise. De aceea, când le auzi, vorbele directoarei i se părură aproape o jignire.

— La ora zece şi jumătate? Deci în ora a treia. A, sigur, a fost la clasa a IX-a B, exact, „Mecanisme simple, pârghii şi scripeţi". L-am asistat.

— Po-poftiţi? N-am înţeles.

— În ora aceea, Ion Ionescu a avut lecţie deschisă. L-am asistat şi eu şi tovarăşul Badea, aici de faţă.

Cel numit Badea, un tip înalt, cu mustaţă mare, neagră, confirmă dând din cap.

— Asistenţă deci. Toată ora?

— Sigur, toată ora.

— N-aţi ieşit din clasă niciun minut?…

— Absolut. Cum să ieşi din clasă în timpul orei?! Am fost tot timpul acolo.

Plutonierul nu ştia ce să mai creadă.

— Pot să dau un telefon?

— Sigur, poftiţi.

— Alo… sunt plutonier Duma. Sergent major Pană? A sosit?… Nu, bine, nu te dezlipeşti de uşă. Bine. Salut.

Ion Ionescu nu ajunsese acasă. Sergentul Pană se afla în garsoniera opusă celei a lui Ion Ionescu, cu ochiul lipit de vizor, pândind sosirea hoţului. Hoţul nu venise însă.

— Vreţi să-mi daţi câte o declaraţie în care să spuneţi tot ce mi-aţi spus mie acum? Şi dumneavoastră, tovarăşe Badea. Elevii au plecat deja?

— Da.

— Păcat. Aş fi vrut şi câteva declaraţii de la ei.

— Mai găsiţi câţiva în clase. Fac ordine. Câte o grupă pe zi.

Elevii confirmară întocmai spusele directoarei şi ale lui Badea. Ion Ionescu nu ieşise din şcoală toată ziua, îşi făcuse orele ca de obicei, punctual, conştiincios, acelaşi pe care îl ştiau dintotdeauna.

„Hm, cineva care să semene atât de bine?… Mare dandana…"

Plutonierul luă cu el câteva obiecte din laborator pentru a confrunta amprentele cu cele de la muzeu. Trecu şi pe la muzeu şi culese amprente, telefonă iar la domiciliul lui Ion Ionescu – nimic, nu venise – şi apoi reveni la secţia de miliţie. Stupoare! Amprentele erau identice! Plutonierul puse chipiul pe masă şi se scărpină copios şi ineficient în cap. Citi încă o dată procesul verbal al laboratorului. Nimic nou, amprentele erau identice. „Deci nu numai că seamănă, dar mai au şi amprente identice... Ei, nu, asta nu se poate. Astă e o posibilitate care nu se poate. Nu se poate. Se apropie de fereastră copleşit de mirare, prototip perfect pentru o statuie a urnirii, depăşit de acest caz care debutase ca un caz simplu, oarecare, şi se complicase într-un mod ciudat, cum nu mai întâlnise vreodată. „Şi dacă îl găsim, ce-i facem, îl arestăm sau nu? E vinovat sau nu e vinovat? Mai exact, cel pe care o să-l găsim e cel vinovat sau celălalt? Acceptase deja ideea că trebuie să fie doi Ion Ioneşti, identici până la amprente, unul profesor conştiincios, altul hoţ violent. Zări pe geam un miliţian cu doi câini lup. „Hm, e o idee...”

Peste câteva minute se afla la muzeu cu unul dintre câini. Patrupedul mirosi vitrina, scaunul de care se folosise hoţul pentru a o sparge, se învârti puţin prin interior, apoi porni decis spre ieşire. Traversă strada – indicaţiile lui coincideau cu declaraţia vânzătorului de lozuri – şi porni spre marginea oraşului pe o străduţă care de la un loc înainte părea mai mult o uliţă de sat pietruită cu bolovani de râu. Plutonierul era bucuros că drumul nu l-a dus la o staţie de autobuz din care orice urmărire să devină imposibilă, dar era şi puţin contrariat de direcţia în care dispăruse spărgătorul, spre o zonă fără case, deci cu posibilităţi minime de a se ascunde.

Urmărirea se termină însă foarte repede. În iarbă, printre ruinele castrului roman, dormea un bărbat. Câinele se duse ţintă la el şi îl apucă viguros de haine încleştând gura. Individul se trezi destul de liniştit, parcă nu înţelegea despre ce e vorba, în orice caz, nu vădea nicio teamă de miliţie şi nici de marele câine lup care mârâia duşmănos cu gura pe el. Se ridică în picioare şi se lăsă încătuşat fără nicio vorbă, fără niciun gest. Părea că doarme în continuare, deşi avea ochii deschişi, stătea în picioare, zâmbea.

— Ion Ionescu?

Individul nu răspunse.

— Unde e bila aia nenorocită?

Niciun răspuns. Plutonierul repetă ultima întrebare, dar tot fără rezultat. Îl percheziţionă. Lucrurile erau din ce în ce mai ciudate. Nu numai că individul avea un buletin de identitate din care reieşea că, într-adevăr, se numeşte Ion Ionescu şi are domiciliul acolo unde îl avea Ion Ionescu, dar mai avea şi o legitimaţie care spunea că Ion Ionescu este profesor de fizică la liceul din localitate. „Deci ăsta e Ion Ionescu cel de la muzeu, dar şi cel de la şcoală. Deci, el e… amândoi. Sau poate n-au fost niciodată doi, ci numai unul… Atunci cum?…”

— Unde aţi fost azi, la ora…?

Nimic. Pur şi simplu individul nu reacţiona, parcă nici nu ştia să vorbească. Plutonierul renunţă. Porniră spre oraş. „O să vorbească el până la urmă.”

Intră în clădirea miliţiei, îl duse pe Ion Ionescu în camera arestului şi urcă scările spre biroul şefului, să-i raporteze despre arestare. La capătul coridorului îi ieşi radios înainte sergentul major Pană, cel care stătuse în faţa garsonierei lui Ion Ionescu aşteptându-l.

— Tovarăşe plutonier major, vă rog să-mi permiteţi să raportez. L-am adus…

— Pe cine ai adus, sergent?

— Pe… Ionescu, bineînţeles.

— L-ai… a-adus pe… Ionescu?

— Da. A venit acasă pe la trei. La trei fără cinci minute. Am ieşit, l-am luat şi l-am adus. N-a protestat. Era mirat, dar a zis că *omnia vincit veritasul,* ceva pe latineşte zice el, aşa că nu se teme…

„Veritasul, vincit… las-o dracului de latină, sergentule, avem alte belele pe cap.”

— Unde e Ion Ionescu acum?

— La dumneavoastră în birou. Cu sergentul Iliescu. Vă aşteaptă.

— Bine, sergent. Mulţumesc.

— Să trăiţi!

Plutonierul dădu buzna în birou. „Ia să o vedem şi p-asta.”

Chipul – acelaşi, actele – identice. Şi buletinul şi legitimaţia. Acelaşi Ion Ionescu. Asta, în schimb, vorbea. Plutonierul nu auzea ce spune, profesorul vorbea continuu, spunea ceva despre munca miliţiei, că el înţelege, nu era clar ce înţelege,

avea nişte speranţe, spunea ceva despre nişte ore, trebuia să fie undeva, cândva… Plutonierul privea în acte ca vrăjit, aşteptând o minune care să-l scoată din cumplita dilemă în care se afla.

— Aveţi fraţi, rude care vă seamănă, ceva de genul ăsta?

— Nu, nici vorbă. Am fost singur la părinţi. Taică-meu…

Plutonierul iar nu-l mai asculta. „M-am prostit… Chiar dacă el are un frate, buletinul şi legitimaţia nu au fraţi…”

Tocmai atunci năvăli înăuntru sergentul major Pană. Intrase vijelios, dar se opri în prag, duse mâna la frunte, apoi se sprijini de uşă şi întinse un deget spre Ion Ionescu.

— A-a-acesta…

Atât, nu putea scoate mai mult. Fusese la arest şi îl găsise acolo pe Ion Ionescu, cel pe care îl adusese plutonierul. Dar el îl lăsase pe Ion Ionescu sus…

— A-aceasta e altul?

— Cum altul? Se intrigă Ion Ionescu.

Plutonierul nu răspunse. „La urma urmei am putea încerca” gândi el. Îl luă pe profesor şi împreună cu sergentul, coborâră la parter şi intrară în camera arestului. Ion Ionescu, cel adus de afară, nu înţelegea nimic. Înăuntru se găsea un individ care era… el, evident, aceleaşi haine, faţa, părul, era el până în cele mai mici amănunte. Cel dinăuntru, arestatul, privea fără niciun fel de expresie, cu acelaşi zâmbet mecanic, inexpresiv, pe figură, parcă nici nu era de faţă. Sergentul se sprijinea în continuare de pereţi. Plutonierul părea calm, dar stătea cu sufletul la gură, curios să vadă ce se va petrece.

Ceea ce se petrecu îi depăşi imaginaţia. De altfel, nici astăzi nu crede că n-a visat, că n-a fost cumva bolnav şi a avut halucinaţii. La un moment dat, Ion Ionescu cel din arest sări în picioare, trecu pur şi simplu peste masa pe care o avea în faţă răsturnând-o şi se izbi de grilajul care constituia un perete al arestului făcând să sune îngrozitor barele încrucişate, fixate în pereţi. Se auzi un zgomot de parcă cineva ar fi lovit de un zid un butoi de sticlă plin cu pietricele, se auzi zgomotul spargerii şi curgerea pietricelelor, iar arestatul trecu prin grilaj făcut bucăţi, fărâmiţat, transformat în pietricele. O grămăjoară conică, de cenuşă parcă, apăru pentru câteva momente la baza grilajului, apoi se micşoră rapid şi dispăru. Pe podea nu mai rămase nimic, nicio urmă, niciun semn. Ion Ionescu privise alb ca varul totul,

simţind din nou senzaţia din timpul nopţii, din timpul coşmarului, senzaţia că e făcut bucăţele şi recompus organ cu organ din celule şi fragmente de celule.

Surprinzător, primul şi-a revenit sergentul Pană, care, deşi stătuse tot timpul lipit de zid, aproape leşinat, se desprinse de perete şi se apropie de grilaj, de locul unde dispăruse arestatul. Se ferea să calce acolo unde văzuse grămada aceea misterioasă, deşi nu se mai vedea acum nimic, podeaua de toate zilele şi atât.

— Ce-a fost a-asta?

Întrebarea lui rămase, evident, fără răspuns.

*

Cazul a fost închis în acel stadiu. Ion Ionescu a fost lăsat liber, după câteva săptămâni şi el se îndoia că văzuse aievea ceea ce văzuse. În oraş s-a răspândit zvonul că altcineva a spart muzeul, un străin care semăna leit cu el. La muzeu totul s-a aranjat, sfera aceea prăpăstioasă nu prezenta cine ştie ce interes, nici nu era sigur că era de origine romană, deşi figurase sub titlul de „obiecte găsite în castrul roman de lângă oraş” în aceeaşi vitrină cu câteva vârfuri de săgeţi şi de lănci, un scut şi alte arme de origine romană sigură. Paznicul n-a avut nicio pretenţie, de fapt a şi mărturisit că a căzut mai mult de frică decât din cauza loviturii, spărgătorul abia îl atinsese. În lipsă de daune şi interese contrare, cazul a fost clasat cu menţiunea „autor dispărut, nu se recomandă căutarea lui”, şi nimeni nu s-a mai gândit la spargerea de la muzeu. Nici măcar plutonierul Duma nu încerca să-şi mai aducă aminte cele întâmplate, îşi impusese să nu se mai gândească şi nu se mai gândea la asta, avea atâtea altele pe cap.

O singură dată, într-o zi când erau amândoi într-o misiune, se dăduse o spargere la un magazin, sergentul major Pană a redeschis discuţia despre „cazul globului albastru”, cum îl denumise el. Sergentul avea o teorie despre întreaga poveste şi se străduia să i-o explice şi plutonierului.

— Am citit eu de curând o carte de genul ăsta. Există nişte lumi, cum să vă spun, peste lumea noastră, împreună cu ea. Adică în acelaşi loc şi timp, dar nu se văd una pe alta…

— Aşa?!

— Aşa. Şi nu se poate trece dintr-o parte în alta. Decât uneori, din întâmplare şi cu mare risc. Aşa se întâmpla şi în cartea de

care vă spuneam. A trecut unul şi s-a transformat într-o statuetă.

— Aşa?!

— Aşa. Eu cred că globul acela venea din lumea cealaltă, cea de care vă spuneam. A trecut încoace, cine ştie cum, dar *lor* le trebuia globul, era foarte important pentru *ei.* Dar nu puteau să treacă să-l ia. Nu puteau, înţelegeţi. Riscau să moară dacă încercau să treacă, să devină statuete…

— Aşa?!

— Aşa. Şi atunci l-au copiat pe Ionescu…

— Ce i-au făcut?!

— L-au copiat. Şi au pus copia să fure globul. Teleghidată. După ce şi-a terminat misiunea…

— Destul!

Glasul plutonierului suna ca un tunet.

— Destul! Îţi baţi joc de mine cu poveştile tale! De mine, om bătrân, tu, un sergent. Destul! De mâine nu mai lucrăm împreună. Am să fac raport. Auzi, baliverne la el! Îşi bate joc de mine cu lumile lui. Ptiu!

Sergentul era teribil de încurcat. I se înroşiseră urechile de ciudă că nu e crezut. Şi aşa de bine explica el totul. Cazul devenea aşa de clar, înfricoşător, e adevărat, dar clar… Tăcu muşcându-şi buzele, convingându-se încă o dată de ingratitudinea superiorilor şi de conservatorismul celor în vârstă. „Exact, conservatori…” Aşa citise el în cartea…

ELEGIE

Bral îşi trimise raportul către Marele Gospodar şi se pregăti de plecare. Fusese un schimb obişnuit, unul dintr-un şir nesfârşit de schimburi similare. Sintetizoarele funcţionau perfect, pompele de asemenea, ciber-depanatorii erau veşnic treji, vigilenţi, infailibili. Munca lui, a lui Bral, ca Inspector al Aerului, ţinea mai mult de tradiţie, era manifestarea unui reflex organizatoric ce avea să fie, mai devreme sau mai târziu, abolit. De mai multe ori se zvonise că, gata, se renunţă şi aici la oameni, dar actualul Mare Gospodar al oraşului menţinuse funcţia de inspector, pe de o parte, desigur, din inerţie, pe de altă parte, pentru că era un tip extrem de precaut. „Cine ştie cum va fi succesorul lui… Se aude că se retrage, e obosit…” Bral nu avea emoţii deosebite, el era unul dintre cei mai tineri inspectori iar de la Aer se putea

trece oricând la Apă, acolo instalaţiile erau ceva mai complicate, nu puteau fi lăsate fără supraveghere. Oricum, până la schimbarea Marelui Gospodar putea să-şi vadă liniştit de treabă.

Urcă în sferobilul Administraţiei şi ceru să fie dus în Marea Sală a Gospodăriei. Abia apăsă pe butoane că bolidul porni să alunece prin tunelurile ce duceau la destinaţie. În Marea Sală se aflau majoritatea lucrătorilor. De fapt, acolo îşi petreceau cea mai mare parte a timpului, orele cele mai pline erau cele petrecute în fotoliile largi, comode, aşezate în şiruri şerpuitoare, veşnic în mişcare, unduindu-se în lumina calmă a sălii. Fotoliile fuseseră programate să se mişte în aşa fel încât fiecare să poată vedea şi să fie văzut de fiecare cel puţin o dată pe oră, facilitând astfel contactele directe şi excluzând posibilitatea uitării vreunuia dintre colegii din sală. În interiorul sălii se putea discuta prin neurounde cu oricine se găsea acolo şi ei asta făceau tot timpul, discutau, comunicau între ei şi cu Observerul Central al oraşului, intrând astfel în legătură cu Marele Sistem al Informaţiei. Pentru distanţe mari, pentru a comunica dincolo de pereţii de beton şi sticlă ai sălii, toţi locuitorii aveau telenovuri, era suficient să atingă o bornă a micilor aparate şi să selecteze – mintal – codul persoanei sau al Observerului cu care voiau să între în contact şi legătura era stabilită.

O stabili şi Bral şi ceru ultimele noutăţi. Trecu repede peste o căsătorie, deşi era un eveniment foarte rar, nu prezenta nimic interesant, era nevoie de un om şi o pereche fusese pregătită să-l producă, o chestiune de rutină, trecu la fel de repede peste o avarie neînsemnată la o instalaţie de pastile nutritive, peste rezultatele mulţumitoare, aşa spunea Observerul, „mulţumitoare”, pe care le obţinuseră locuitorii unui oraş vecin la testul de inteligenţă pe luna în curs. Următoarea ştire părea ceva mai atractivă. Din nou fuseseră semnalate urme de paşi umani pe suprafaţa Pământului. Provenienţa acestor urme era ciudată, cu patru schimburi înainte nu existaseră în locul acela, iar acum fotografiile indicau clar urmele unor tălpi goale identice celor umane. Evident, nu erau urme de oameni, niciun om nu putea ieşi dintr-un oraş subteran altfel decât într-un costum autonom care să-l ferească de radiaţii şi să-i asigure oxigenul necesar. Or, urmele indicau paşi – deci erau lăsate de o fiinţă *vie,* paşi făcuţi cu piciorul gol – deci în afara unui costum de supravieţuire. Bral îşi imagină un om cu costumul de ieşire la

suprafaţă având pantalonii suflecaţi şi îi veni să râdă. Se stăpâni însă cu fermitate, ar fi fost o încălcare gravă a Regulamentului, comunicatele Observerului nu trebuiau comentate în derâdere. Se strădui să asculte mai departe. Observerul Central făcea legătura între aceste urme şi legendele, mai bine zis zvonurile despre triburile de barbari humanoizi care trăiau la suprafaţă, în zonele nordice ale planetei, adaptaţi probabil la condiţiile de afară. Se concentră şi revăzu mintal un film al unei pretinse întâlniri cu un asemenea trib. Barbarii arătau, într-adevăr, ca nişte oameni, dar asta în linii generale, topologic numai. Altfel, erau complet deformaţi, caraghioşi chiar. Cel mai pregnant sărea în ochi micimea capului, abia dacă reprezenta a opta parte a trupului lor, în timp ce oamenii, ca Bral, de exemplu, aveau un cap frumos, proporţionat, aproape cât jumătate din statură. Barbarii se mişcau biped, ca oamenii, îşi foloseau mâinile – nişte mâini lungi, ciolănoase – tot ca aceştia, dar probabil că nu puteau comunica altfel decât prin sunete. Ciudăţenia lor cea mare era acest mod de a comunica, folosind gura, o gură enormă, o fantă orizontală cât o treime din faţă, prin care scoteau sunete modulate, surprinzător de variate şi de expresive. Capul mic, cu păr în vârf, gura mare, comunicarea prin sunete, toate acestea le atrăseseră calificativul de „barbari”. Toate expediţiile în căutarea lor se dovediseră însă infructuoase, deşi foarte mulţi oameni credeau în existenţa triburilor barbare. Bral nu avea o părere bine conturată în această privinţă, dar, văzând urmele semnalate recent, indubitabile, înclina şi el să creadă în existenţa barbarilor, cu toate că, logic, ştiinţific, supravieţuirea unor fiinţe humanoide la suprafaţă era exclusă.

Următoarea noutate care îi reţinu atenţia lui Bral se referea la o invenţie de ultimă oră, de fapt, la respingerea unei invenţii de către Consiliul înţelepţilor. Un oarecare Gumm prezentase Consiliului, spre omologare, o reţetă pentru prepararea unor pastile nutritive ceva mai mari decât cele obişnuite şi care nu urmau să fie înghiţite, ca toate pastilele nutritive, ci menţinute în gură şi mestecate la nesfârşit între gingii. Argumentele în favoarea ideii erau prezentate de autorul ei destul de abil. Raţionamentul lui era următorul: Toată lumea ştie că „funcţia creează organul”. Ei bine, deoarece gura nu mai era folosită decât pentru a înghiţi minuscule pastile nutritive, dispariţia ei

era o prognoză sigură. „Aşa cum au dispărut dinţii, va dispare şi gura... aducea Gumm dovezi de necontestat. Pe de altă parte, înghiţirea unei pastile nutritive, suficientă pentru a hrăni un om douăzeci şi patru de ore, dura cel mult trei secunde. Statisticile făcute de Gumm în această privinţă erau inatacabile. Plăcerea ingurgitării unei pastile era nulă, nici pastilele nu produceau cine ştie ce senzaţii şi chiar dacă o asemenea senzaţie se producea, ea dura numai două-trei secunde, deci practic nu putea fi luată în seamă cu adevărat. Ideea pastilelor de mestecat elimina ambele neajunsuri: gura era folosită tot timpul, deci existenţa oi era asigurată, iar plăcerea provocată de o pastilă era garantată de inventator pentru cel puţin şase ore de mestecare neîntreruptă. Fabricarea pastilelor era simplă, niciun fel de contraindicaţii nu păreau a exista. Şi totuşi, invenţia nu putea fi acceptată. Contraargumentele pe care i le opunea Consiliului înţelepţilor erau de neînlăturat. Mai ales din punct de vedere psihologic. „E adevărat că funcţia creează organul, dovadă creierul nostru reprezentând o treime din greutate, dar ăsta e lucrul cel mai grav în legătură cu pastilele de mestecat. Nu crede el, inventatorul, că folosirea prea îndelungată a gurii, mestecarea neîntreruptă, va duce la dezvoltarea exagerată a maxilarelor, la creşterea dimensiunilor părţii de jos a capului, în cele din urmă la revenirea la forma capului strămoşilor foarte îndepărtaţi ai omului, deci la forma barbarilor? Ei, ce crede inventatorul despre asta? Şi apoi ce e cu teama că gura va dispare cu totul? E chiar de dorit să se întâmple aşa, e firesc, e în ordinea evoluţiei. La fel vor dispare şi picioarele şi la fel va dispare şi mâna stângă în cele din urmă. Vor dispare şi gata, vom introduce hrana direct în vene, direct în creier, deja s-au făcut experienţe în acest sens. Miniaturizarea pastilelor nutritive a ajuns suficient de departe încât introducerea în venă a hranei pentru mai multe zile este la fel de simplă ca înghiţirea unei pastile actuale. Iar în ceea ce priveşte plăcerea de a mesteca, de a da din gură, ne îndoim că un om cultivat, cu un coeficient de inteligenţă normal, se poate deda unor asemenea plăceri barbare, incomparabile cu plăcerea comunicării. Niciun membru al Consiliului înţelepţilor nu va face asta, numai gândul că vom ajunge până acolo ne înspăimântă. Nu, invenţia nu poate fi omologată.” Aluzia la barbarii humanoizi era folosită perfid, anulând, ea singură, toate argumentele lui

Gumm. Pe scurt, invenţia fusese respinsă, iar inventatorul era sfătuit să se gândească – dacă ţinea cu tot dinadinsul să o facă – la lucruri mai realiste.

Bral se surprinse zâmbind, probabil că în timp ce parcursese comunicarea chiar râsese, iată, iar se aflase la marginea Regulamentului, noroc că acum râsese de inventator şi asta nu era deloc grav. Privi în jur. Nimeni dintre cei ale căror fotolii culisau pe aproape nu se uita în mod deosebit la el, nu-l spiona. Se linişti. Trecu la noutăţile care urmau, selectând încă o informaţie despre barbarii de la suprafaţă. O expediţie ştiinţifică revenise în oraş după mai multe ore de studiu al solului şi adusese cu ea o placă subţire, metalică, pe care erau gravate nişte semne. Semnele erau rânduite frumos, se repetau, exista o logică a înşiruirii lor care făcea clară originea plăcii. Numai oamenii ar fi putut face aşa ceva. Da, dar semnele de pe placă nu puteau fi înţelese, de gravarea lor se ocupase altcineva decât un om. Se emiseseră două ipoteze, una că placa ar aparţine barbarilor şi cealaltă că ea ar fi stat în pământ sute de ani, poate chiar milenii şi între timp oamenii au uitat să facă asemenea semne. Ambele variante erau relativ uşor de verificat. Şi acest lucru s-a şi făcut. S-a datat adică radioactiv placa. Rezultatul i-a făcut să jubileze pe partizanii primei ipoteze: placa nu avea decât câteva zeci de ani. E clar deci, spuneau ei, placa aparţine barbarilor care nu sunt chiar atât de barbari cum îi credem noi. Părea că cei care susţineau originea umană îndepărtată a plăcii au rămas fără replică. Dar nu s-a întâmplat aşa. Au insistat pe lângă Consiliul Înţelepţilor să se încerce descifrarea plăcii plecând de la premisa că semnele de pe ea sunt similare celor folosite de oameni cu milenii în urmă pentru a-şi comunica gândurile. Încercarea era costisitoare, trebuia activat un translator electronic şi acesta nu era un lucru simplu, translatoarele nu mai fuseseră folosite de sute de ani, erau păstrate ca o ciudăţenie fără nicio utilitate în era comunicării totale, prin neurounde. Până la urmă încercarea s-a făcut. Translatorul a dat câştig de cauză celor care apărau ideea că placa e veche şi a aparţinut oamenilor. Textul a putut fi decodificat cu ajutorul gramaticii de comunicare din mileniul al doilea. E clar deci, placa a aparţinut oamenilor primitivi, datează, ehei, dinainte de marea catastrofă atomică, subliniau cei cărora concluzia le convenea. Fals, ripostau ceilalţi, numai

semnele sunt de atunci, placa e nouă, am verificat doar acest lucru. E un nonsens, venea răspunsul, aşa ceva nu se poate. Nu se poate, dar există, e în faţa voastră. Tot ce există se poate. Au căzut de acord că trebuia făcută o nouă probă, trebuiau căutate noi argumente în favoarea uneia sau alteia dintre păreri. A apărut ideea vizualizării conţinutului mesajului. Maşina înţelesese ce scria pe placă, aşa comunicase, dar ceea ce tradusese ea fusese imprimat pe o altă placă, în codul ei de ieşire. Trecuseră de la un cod la alt cod, ambele la fel de inaccesibile oamenilor. Trebuia să se treacă de la semne la imagini mintale. Procedura era de mult pusă la punct, dar, din nefericire, în oraş nu se găsea niciun asemenea translator. Au apelat la Consiliul Înţelepţilor din oraşul vecin. Vecinii au răspuns cu promptitudine, impunând totuşi condiţia ca Observerul să califice rezultatele testului de inteligenţă ca „aproape excelente", nu ca „mulţumitoare". Au acceptat, bineînţeles. Înţelesul plăcii era însă absolut neclar, incoerent. Bral se chinui zadarnic să priceapă ce se întâmplă, de ce se aşază bărbatul acela de care vorbea placa, pe spate, printre frunzele uscate, de ce strânge palma peste frunza pe care i-o pusese acolo o femeie care apoi se îndepărtase, de ce vine animalul acela lung şi scârbos şi se aşază în locul frunzei, în palma bărbatului şi acesta nu-l alungă, rămâne nemişcat, cu vietatea aceea solzoasă în mână. Imaginile se succedau lent, nefiresc, toate mişcările erau domoale, Bral avu o netă senzaţie de tristeţe, de frig, se simţi singur, părăsit, parcă el era bărbatul care, cu o frunză în mână, se uită cum fuge de la el femeia aceea despletită, filmată cu încetinitorul, plutind între un pas şi celălalt. Bral se cutremură. Privise cu un soi de fascinaţie toată scena, îi plăcuse, ăsta e cuvântul, îi plăcuse, dar tot timpul avusese o reţinere neînţeleasă, era ceva ce nu se potrivea acolo, ceva ce trebuia să-i trezească oroare, dar care, dimpotrivă, îl atrăsese. În cele din urmă înţelese şi din nou privi cu teamă în jur. Bărbatul din imagine şi femeia care fugea de la el dansând în aer, ei amândoi aveau capul mic şi gura mare, orizontală, erau barbari. Iar el, Bral, se identificase cu barbarul acela, făcuse asta cu voluptate, o voluptate a tristeţii, de care nu se ştia în stare şi pe care o pierdea acum detaşându-se de scenele văzute. Reuşi să iasă din vraja mesajului de pe placă şi să fie din nou atent la discuţiile iscate de el. Ei, vedeţi, jubilau

adepţii originii barbare, semnele se referă la barbari, deci placa e a lor. A barbarilor de acum patru mii de ani, consimţiră să-şi reducă încăpăţânarea adversarii.

Compromisul părea să liniştească spiritele. Cel puţin în ceea ce priveşte conţinutul plăcii. Dar nu şi a sensului celor încifrate pe ea, a utilităţii ei şi a mesajului. Ipotezele abundau, dar niciuna nu părea a se impune. E un mesaj, aşa comunicau pe atunci oamenii… e o joacă de copil fără sens… descifrarea nu este corectă, probabil că textul spune altceva… placa e incompletă sau trebuie corelată cu alte asemenea mesaje… e de două ori cifrată, probabil că am pierdut noi cheia înţelegerii unor asemenea imagini etc. Etc. Discuţiile ameninţau să nu se mai termine niciodată. Bral renunţă să le mai urmărească şi ceru din nou să vadă placa şi scena cu bărbatul, femeia, frunzele… Deși micşorată de conştiinţa delimitării de barbarii din scenă, tristeţea îl cuprinse din nou şi în cele din urmă i se abandonă fără nicio reţinere, parcă palpând cu sufletul fiecare secvenţă, fiecare mişcare.

„… În valea aceea târzie
Voi aştepta
Obosit
troienirea…”

Bral era bărbatul, Bral se simţea obosit şi singur…

„Tu lasă-mă singur, iubito.
Pune-mi în palmă
o frunză rotundă
şi lasă-mă singur…”

Bral strânse încet pumnul şi simţi foşnetul frunzei înţepându-i palma, pătrunzându-i ca un ronţăit de şoarece minuscul prin braţe, dincolo de umeri, în piept…

„Tu fugi…
De pe pieptul meu
Te va privi binecuvântându-te
Ultima şopârlă –
Verzuie

şi obosită —
Din valea aceea târzie…”

Femeia fugea despletită, picioarele ei zăboveau în cer, parcă femeia era de aer şi parcă săvârşea un ritual mişcându-şi coapsele înalte, coapse de barbară, ca o mângâiere ritmică, obosită, sub privirile şopârlei de aur verde, ultima şopârlă…

„Cuibărită în palma-mi
Îmi va mânca frunza
Şi va muri
Acolo
ultima şopârlă…
Va fi singurul regret
Din valea aceea târzie —
Frunza de la tine,
iubito…”

Bral era bărbatul, Bral se simţea obosit şi trist, se simţea departe şi singur. Păstră în minte cât putu mai mult ultimele imagini, ar fi vrut să nu se termine, putea să ceară repetarea mesajului, dar nu avea putere s-o facă, ar fi binecuvântat pe cel care i-ar fi prezentat scena încă o dată fără să-l întrebe, fără să-l implice, lăsându-i în continuarea tristeţii sale nelămurite. Deschise ochii. Chipurile încremenite din sală îl îngheţară… ochii întredeschişi, gurile minuscule încreţite… Parcă femeia cu părul despletit ar fi lăsat în palma fiecăruia câte o frunză rotundă, parcă femeia era acolo, alerga în aerul sălii pentru fiecare în parte, atingându-i pe rând cu aripa despletită a părului ei… Bral se simţi dintr-o dată şi mai singur şi mai trist, iremediabil singur şi trist. Îşi închise telenovul şi porni grăbit, legănându-se pe picioarele scurte şi subţiri, spre sferobilul lăsat într-un tunel alăturat. Mai avea două ore până la intrarea în schimb. Urcă în sferobil şi îl programă pentru două ore de mers neîntrerupt.

După două ore, Bral îşi relua funcţia – inutilă, o simţea mai acut ca niciodată – de Inspector al Aerului. Era din nou riguros, vigilent, copleşit de importanţa iluzorie a unei răspunderi ce urma să fie în curând transferată unui automat, unui ciber-depanator, sau poate desfiinţată pur şi simplu de succesorul Marelui Gospodar. Bral va trece atunci la Ape, acolo încă mai

aveau câteva posturi pentru oameni…

GAROAFA

Bill se foi pe salteaua pneumatică simţind o prezenţă străină care se interpunea între el şi soare. Se îngrijoră puţin, dar continuă să rămână cu ochii închişi, era cald şi bine. Soarele, zgomotul valurilor, muzica şi râsetele de pe plajă îl toropiseră, stătea cu ochii închişi aşteptând să plece individul sau individa care nu-l lăsa să se bucure în voie de cele câteva ore de libertate. „Sper că n-au venit după mine… E imposibil, nu m-au putut găsi aşa de repede în furnicarul de pe plajă. Nu sunt decât două ore de când am plecat…”

Când fugise din institut ştia că va fi căutat, că profesorul se va supăra, că-i va porni pe urmele lui pe toţi neisprăviţii şi încrezuţii ăştia noi, dar gândul că pe înserat va veni înapoi îi atenua sentimentul de vinovăţie. Iar dorinţa de a fi liber cel puţin o după-amiază, de a se simţi şi el *cu adevărat om,* câteva ore, de a ieşi din atmosfera de invidie şi înfumurare din institut era mult prea puternică pentru a mai ezita. Sărise gardul, era e nimica toată pentru el, cumpărase o saltea pneumatică roşie, aşa cum aveau toţi cei care mergeau spre plajă, şi se amestecase printre trecători, pierzându-se în mulţime. Se simţea aşa de bine!… „Ei, acum să mă vadă secretara profesorului, fetişcana aia obraznică, să moară de ciudă. Roşcovană înfumurată!… Bill n-o putea suferi, secretara îi făcuse o groază de şicane, dar ultima îl enervase cel mai tare. Bill ceruse să între la profesor „într-o problemă personală”, iar ea nu voia să-l lase până nu-i spune ei „problema”. Evident că nu putea să i-o spună, de-aia era problema „personală”, ca să nu poată fi spusă oricui. „Oricui?! Eu sunt oricine?! Se burzuluise roşcovana. L-ar fi dat afară dacă nu se întâmpla tocmai atunci să apară profesorul. Profesorul, el era singurul care îl stima pe Bill, se apropiase de el şi-i întinsese mâna sub privirile dispreţuitoare ale secretarei. Când îi ceruse profesorului o zi liberă, o zi în care să facă tot ce vrea el, în afara institutului, fireşte, roşcovana izbucnise în râs. Adică, „auzi, ce vrea şi ăsta, ce bazaconie îi trece prin cap! Profesorul îl refuzase, îl amânase mai bine zis, aveau mult de lucru, nu se putea atunci, mai târziu, să treacă pe la el mai târziu etc. Etc. Secretara radia de bucurie şi se uita triumfătoare şi batjocoritoare la el. Atunci se

hotărâse să fugă. Fie şi numai pentru a o sfida pe neobrăzata aia care uitase că el este „Primul”, aşa îi spunea şi profesorul în clipele lui bune. Şi, de fapt, profesorul îl învăţase să vrea să fie liber, să aibă iniţiativă, personalitate, n-avea de ce să se supere pe el pentru câteva ore. Oricum pe înserat avea să revină la institut.

„Uf, nu mai pleacă odată ăsta din soare? Deschise ochii. Trecea drept un tip greu de impresionat, o dovedise de multe ori, dar acum surpriza îl depăşi. Secretara! Roşcovana, puşlamaua aia de douăzeci de ani, cu părul împrăştiat pe umeri, îngâmfata şi nesuferita, stătea în faţa lui, în costum de plajă, făcându-i umbră. Zâmbea. „În costum de plajă? Amănuntul îl contrarie pe Bill. „Cum, şi ea a fugit? Că doar n-o fi trimis-o profesorul să mă caute îmbrăcată astfel… Şi cum de m-a găsit aşa de repede?… înţeleg, dacă-i trimitea pe tipii de la etajul doi, cei cu care lucrează profesorul în ultima vreme…”

— Pot să m-aşez şi eu?

Glasul îi suna plăcut, catifelat, era cu totul altul, nu mai era vocea dispreţuitoare din antecameră profesorului. Şi zâmbea în continuare. Bill n-apucă să răspundă, nu ştia ce, era tulburat, era prea plin de resentimente faţă de secretară şi prea surprins de imaginea ei actuală pentru a putea alcătui rapid un răspuns. Fata întinse pe nisip un prosop lung, înflorat, şi se aşeză pe el. Bill se întoarse într-o parte, continuând s-o privească în tăcere.

— De când eşti aici? E într-adevăr plăcut, nici nu ştiam că e aşa de bine… Merită.

„Merită, sigur că merită”, gândi Bill. „Cred că întrebarea a pus-o doar aşa, ca să se afle în vorbă. Nici nu aşteaptă să-i răspund, probabil ştie deja răspunsul, altfel nu mă găsea aşa repede. M-au urmărit tot timpul… înfumuraţii ăia tineri… Au ştiut tot timpul unde mă aflu. Şi m-au lăsat să cred că am scăpat, că sunt liber, neştiut de nimeni, un *om* între alţi zece mii de pe plajă…” Bill se lăsă copleşit de amărăciune. Tot farmecul escapadei lui pierise, nici plaja nu mai avea niciun farmec. Se ridică într-un cot privind marea.

— Mi se pare că nu ai voie să intri în apă…

— Nu, scrâşni Bill. Şi nici n-o să intru, oricât de mult ai vrea tu să o fac. Oricât de mult aţi vrea *voi!*

Secretara râse. Bill fu din nou surprins. Râdea frumos, cristalin, cu veselie sinceră, alt râs decât cel pe care îl folosise

faţă de el când îi ceruse profesorului o zi liberă... Se uită mai atent la ea. Era gata să admită că e frumoasă, pentru el însuşi, ca un gând secret, care nu trebuie mărturisit, admitea deja că e frumoasă. Stătea pe spate, cu ochii închişi, părul i se răsfirase ca o aureolă roşie în jurul capului, pleoapele cu gene mari, odihnitoare, tremurau din când în când în soare, zâmbea cu gura uşor întredeschisă, împăcată, fericită parcă. Era frumoasă, Bill se convingea tot mai mult de acest lucru.

— *Eu* nu vreau deloc să intri în apă. Şi nici profesorul nu s-ar bucura...

— Nu vrei pentru că nu vrea profesorul?

Secretara îl privi lung, cu insistenţă. Îşi schimbă locul, se apropie de el şi îşi puse capul pe mâna lui. Părul roşu îl frigea parcă pe Bill, ar fi vrut să tragă mâna, dar simţea în acelaşi timp o căldură secretă, ameţitoare, pătrunzându-i în tot corpul, iradiind din obrazul secretarei şi intrând în el prin pielea palmei, cea pe care se odihnea capul ei.

— Acum nu vreau *eu,* nu profesorul!

Bill înţelese sau crezu că a înţeles. Probabil profesorul îi ceruse să-l aducă înapoi imediat şi ea întârzia cu de la sine voie. Ştiind că asta înseamnă o evadare cu nimic mai puţin culpabilă ca a lui, ştiind că sunt urmăriţi tot timpul...

— La ce oră trebuie să mă duci înapoi?

Secretara simţi dorinţa să-l mângâie pe frunte”... să mă duci înapoi...” Cu câtă amărăciune şi conştiinţă a lipsei de putere spunea el asta... L-ar fi mângâiat dacă ar fi ştiut că lui i-ar fi folosit la ceva.

— Lasă, nu plecăm până nu se înserează.

Recunoştinţa i se citea pe figură. Îşi trase mâna de sub capul secretarei şi se aşeză lângă ea îngropându-şi faţa între nisip şi umărul ei.

— Cum te numeşti tu? Te-am ştiut tot timpul de „Secretara”.

— Erika.

— Erika... Bill silabisi numele. Îi plăcea. Îi plăcea din ce în ce mai mult şi de ea, era gata să i-o spună chiar, dar un gând se zbătu în el, alungându-i liniştea.

— Dacă vor veni după noi?

Erika se lipi mai tare de el.

— Să sperăm că nu vor veni...

— N-am putea scăpa cumva de urmărire? Numai până se

înserează. Tu ştii mai bine…

Era prima dată când îşi recunoştea inferioritatea. Cu voce tare. Şi în prezenţa ei. N-ar fi crezut niciodată că va ajunge până aici, că va ajunge până aici şi, culmea, nici nu-i va părea rău că a spus-o, nu-i va fi nici ruşine, nici necaz.

— Nu, nu putem scăpa. *Nu se poate scăpa.* Rămânem aici. Să sperăm că nu vor veni… E atât de bine aici… Taci şi ascultă valurile!

Bill tăcu şi ascultă valurile.

— Erika.

— Da.

— Îmi pare bine că ai venit tu… îmi pare nespus de bine…

Bill se simţea, într-adevăr, fericit. Cu fiecare clipă care trecea fericirea lui se rotunjea, se împlinea tot mai mult. Aproape că nu l-ar fi deranjat să vină de la institut după ei. Două ore împreună cu Erika, după alte două ore pe care le petrecuse singur, în total patru ore de libertate, patru ore de soare şi de dulce toropeală, care-i confirmau aşteptările şi-i justificau acum, a posteriori, dorinţa de libertate. Şi venise şi Erika, Erika nu secretara, care, călcând instrucţiunile profesorului, profitase şi ea de libertate, iată, fericirea de a fi liber, cel puţin pentru câteva ore, era mai puternică decât instrucţiunile şi asta chiar şi pentru ea, secretara profesorului, unul dintre colaboratorii lui cei mai apropiaţi.

Au plecat târziu, printre ultimii care părăseau plaja. Au plecat la braţ. Ca doi îndrăgostiţi, se simţeau – Bill mai ales – ca doi îndrăgostiţi, mergeau amândoi cu picioarele goale prin nisip şi zâmbeau încântaţi de gâdilatul plăcut al firelor strălucitoare care le treceau printre degete, de ţipetele înalte ale pescăruşilor care coborau pe plajă căutând resturi de mâncare, apoi ţâşneau, albi şi puternici, în sus, bătând repede din aripi, legănaţi de briza uşoară care împodobea în alb crestele valurilor verzi-întunecate ale mării.

*

A doua zi, Bill (primul robot humanoid din generaţia a doua) află, de la Erika cea răutăcioasă, bineînţeles (ea era de generaţia a patra, se simţea foarte mândră de asta), că ea primise instrucţiuni de la profesor să întârzie cu el pe plajă, să se poarte frumos, până la a-i da iluzia unei idile, să-l lase să creadă că sunt amândoi liberi prin propria lor voinţă, primise

deci instrucţiuni să-l facă fericit pentru câteva ore. Bill o ascultă în tăcere, savurând parcă batjocura şi înfumurarea care se reinstalaseră în privirea şi pe figura ei frumoasă încă, nu-i spuse nimic, îi întinse cu un zâmbet, jumătate compătimitor, jumătate triumfător, imposibil de înţeles pentru Erika semnificaţia zâmbetului său, îi întinse garoafa albă pe care i-o adusese şi trecu pe lângă ea intrând în biroul profesorului. Secretara voia să-l oprească, o încurca însă floarea pe care o tot răsucea în mână neştiind ce să facă cu ea. O aruncă în cele din urmă la coş şi intră în urma lui Bill la profesor. Spre surprinderea ei îl auzi pe Bill cerându-i acestuia să i se decupleze modulul voliţional autoprogramabil, mândria roboţilor din ultimele generaţii. Cererea bătrânului robot fu satisfăcută.

De atunci, Bill se ocupă de florile din grădina institutului, a fost reprogramat pentru asta şi o face impecabil, Erika este în continuare secretară, nici până azi nu a înţeles de ce i-a adus Bill garoafa aceea albă şi aproape zilnic iese la geam şi râde uimită şi dispreţuitoare văzându-l cum îngrijeşte florile, iar profesorul îi urmăreşte pe amândoi şi se întreabă dacă să construiască sau nu o nouă generaţie, mai perfecţionată, de roboţi humanoizi cu personalitate.

POARTA NEBUNULUI

În vremea aceea, dacă ajungeai în Sălişte cu trenul – cu un tren personal, desigur, care avea timp să mai oprească şi acolo – şi dacă aveai răgaz şi spirit de observaţie, în gară, pe un castan bătrân, înnegrit parcă de fumul locomotivelor – ehei, câte trecuseră pe lângă el – puteai desluşi o scândură veche pe care scria „Spre muzeul sătesc”. Direcţia în care arăta săgeata era destul de incertă. Probabil scândură se mişcase, sau poate castanul crescuse între timp şi se aplecase, mă rog, nu are importanţă cauza, fapt este că săgeata arăta oarecum în sus, peste noua magazie a gării. Dacă însă erai interesat cu adevărat de muzeul sătesc din Sălişte şi aveai prezenţa de spirit să întrebi pe cineva din gară, pe oricare dintre cei cinci-şase ceferişti pe care îi puteai găsi pe acolo, ei bine, atunci aflai imediat tot ce doreai.

— A, muzeul lui moş Toader? Păi, o iei mata pe acolo, apoi… apoi… şi mai întrebi mata pe drum. Toată lumea ştie.

Într-adevăr, toată lumea ştia. La început, părerile despre

muzeu fuseseră împărţite. „A, ţicneala lui moş Toader şi a lui fiu-său, învăţătorul... Cine o să se uite la oalele noastre...”, „Taci, fa, că au acolo şi nişte topoare de piatră şi nişte terfeloage d-alea vechi. Cică sunt tare căutate...”, „Om trăi şi-om vedea...”

Asta era deviza satului, „Om trăi şi-om vedea”. Timpul curge mereu la vale şi are el grijă să aşeze încet-încet lucrurile în albia lor. Şi timpul le dăduse dreptate lui moş Toader şi lui fiu-său, învăţătorul. Trecerea localnicilor de la scepticism la mândrie s-a făcut brusc şi definitiv într-o zi în care au oprit în faţa muzeului două maşini străine. Au coborât din ele două familii, aşa se părea, doi bărbaţi cu pantaloni scurţi şi picioare păroase, arse bine de soare, cu nevestele de rigoare, tot în pantaloni scurţi, trei puştani blonzi, mestecând gumă şi o femeie mai în vârstă, mama vreunuia dintre părinţi, probabil. Toate femeile aveau ochelari de soare, mari, rotunzi, abia fruntea şi barba le rămâneau neacoperite.

Primii care au reacţionat au fost, desigur, copiii satului. De la cei mici, doar cu o cămăşuţă albă şi largă pe ei. Până la cei mai răsăriţi, de şcoală, cu mingile de plastic sub braţ, toţi şi-au întrerupt joaca, cearta, furatul de fructe, şi-au dat de veste rapid unii altora şi s-au strâns în jurul celor două maşini făcând un cerc compact, nu prea apropiat ca să nu li se întâmple ceva, dar nici prea îndepărtat ca să nu piardă cumva vreun amănunt. Apoi vestea a trecut din gură în gură prin locuitori, din ogradă în ogradă, peste deal, până „sub pădure”, unde moş Toader tocmai atunci îşi găsise să cosească nişte iarbă. A lăsat, bineînţeles, coasa jos, şi-a şters mâinile de cămaşă şi a plecat cu paşi mari, sărind parcă de pe un picior pe altul, spre muzeu. Când a ajuns la capătul uliţei şi a văzut mulţimea strânsă în jurul celor două maşini, copiii stând în cerc, cu capul aplecat, ca nişte găini Uitându-se la uliu şi neînţelegând de ce mişcă din gură, aşa, fără motiv, cei trei băieţi cu plete galbene, femeile mormăind în palme şi examinându-le pe cele trei „dezmăţate, cu pantalonaşi” („Uite, fa, aia bătrână şi-a scos umbrela, o arde soarele... Ha, s-o văd eu la fân, cu furca în mână, la amiază... Umbrelă auzi, o arde soarele...”), când ajunse la capătul uliţei, deci, moş Toader, el care „fusese şi la Viena înainte de război”, se opri emoţionat ca un şcolar în faţa primei serbări. Pătrunse totuşi în mulţime cu pieptul bombat, oamenii îi făcură cu

mândrie loc să treacă, se apropie de străini, îşi deschise braţele fluturând cămaşa largă mirosind a iarbă arsă de soare şi îi pofti spre muzeu.

— Bite! Porunci el într-o reminiscenţă de germană care adăugă câteva degete la mândria sătenilor.

Moş Toader scoase din chimirul lat şi încrustat miraculos o cheie mare, neagră, descuie uşa şi intră împreună cu străinii înăuntru. Au zăbovit destul de mult în cele două încăperi răcoroase, mirosind a lucruri vechi, a fum, a pământ galben şi levănţică deopotrivă.

Când au ieşit, cei doi canadieni, căci din Canada erau maşinile, i-au strâns mâna lui moş Toader şi s-au fotografiat cu el în faţa căsuţei mici, cu streaşină de şindrilă trasă parcă peste ochi, care adăpostea muzeul. La plecare, câţiva copii, familiarizaţi deja cu vizitatorii şi liniştiţi că nimic rău nu se întâmplă, şi-au luat inima în dinţi şi, împinşi de la spate de mamele lor, le-au dat câte un măr celor trei copii străini. „Să aibă ce mesteca săracii...”

După ce maşinile au dispărut şi praful lăsat în urmă s-a mai împrăştiat puţin, câţiva bărbaţi se apropiară de moş Toader şi îi strânseră mâna în tăcere, solemn. Acesta nu spunea nimic, le zâmbea tuturor pe sub mustaţa lui îngălbenită de tutun şi, important ca un şef de oaste, slobozi poruncă:

— Mă ţâcă, tu, ăsta al Linei lui Ion. Fugi peste deal, sub pădure, ştii tu unde, şi adu-mi coasa, gresia şi traista cu mâncare, mă. Eu nu pot să mai plec de aici. Dacă vin şi alţii...

„Aşa e, aşa e”, glăsuiau femeile. „Ăştia o să le spună şi la *ceilalţi* şi să vezi câţi or să mai vină...”

N-a mai venit niciunul. Moş Toader a stat în prag, pe scăunelul cu trei picioare pe care îi plăcea lui să sugă din „mărăşească”, a stat o zi, a stat două, a stat o săptămână şi nimic, nicio maşină străină nu mai apărea ridicând praf pe ulicioară. Până la urmă încuie din nou muzeul cu cheia cea mare şi neagră şi se duse să termine iarba de „sub pădure”.

De atunci, de la vizita străinilor, importanţa muzeului şi prestigiul lui moş Toader au rămas chestiuni lămurite, de netăgăduit, două elemente de mândrie personală a fiecărui săliştean.

*

Şirul întâmplărilor ciudate pe care moş Toader avea să le

trăiască a început într-o vară cu vreme incertă, cu ploi neaşteptate şi repezi, într-o zi când o asemenea ploaie i-a surprins în preajma muzeului pe Aurel, băiatul cel mare al Tincuţei de sub deal, student „la Bucureşti”, şi pe un coleg al acestuia venit în vacanţă în sat. Când au început să cadă primii stropi, mari, piezişi, făcând să miroasă a ploaie praful uliţei, cei doi s-au repezit, firesc, sub streaşină căsuţei. Moş Toader a deschis uşa să vadă cine e şi cei doi, luând gestul drept invitaţie, au intrat în muzeu. Moş Toader, plictisit de atâta stat în prag, singur, pufăind mahorcă, se apucă să le arate exponatele. Cei doi, din politeţe, dar, de la un loc încolo, şi din interes, îl ascultară cu o atenţie încurajatoare care îl inspiră şi-l binedispuse pe moş Toader.

— Asta e plosca haiducului Ureche, cel care a domnit prin codrii Făgetului pe vremea turcilor. Haiducul ăsta nu bea niciodată apă, numai ţuică, de-aia avea o ploscă aşa mare. O ţinea mereu cu el. Dacă aveai vreo pricină cu un boier, cumva, te duceai „între plopi”, lăsai o ploscă plină cu ţuică şi a doua zi treceai din nou în vremea amiezii. Dacă plosca era tot acolo, mai treceai încă o dată peste o zi. Dacă plosca nu mai era, însemna că haiducul a luat-o şi te va ajuta. Trebuia să pleci fără să te uiţi înapoi şi să o iei pe pârâul Nucului. Acolo, din desiş, haiducul te întreba care e pricina, ce te doare. Nu se arăta niciodată, nimeni nu l-a văzut la faţă. Cine îl vedea, pierea, era ucis pe loc. Ehei, alte vremuri…

Fiecare exponat avea o poveste a lui, jumătate reală, jumătate completată de moş Toader cu secvenţe din folclorul local.

— Uitaţi-vă, figurile astea două sunt doi sfinţi, doi zei, cum le zice fiu-meu, de pe vremea romanilor. Ăsta cu ochii bulbucaţi e bărbat, iar asta cu capul rotund e femeie. Au fost găsiţi în râpa Nebunului. Când au trecut romanii pe aici…

— Unde?

— Pe aici…

— Nu romanii, unde au fost găsite statuetele?

— În râpa Nebunului, spre inima Făgetului. E o râpă mare acolo. Demult a săpat un nebun în ea, şase ani a săpat, căuta ceva probabil. Eram copil pe atunci. Nouă ne spunea că pe acolo se poate trece pe tărâmul celălalt. Aşa ne speria el, că sapă să treacă dincolo, unde sunt alţi oameni, ne speria să fugim, să nu

vedem ce caută el…

— Şi a găsit ceva?

— Ei, ce să găsească. Piatră de var, atâta. Ce să găseşti…

— Păi, statuetele astea…

— Le-au găsit nişte copii acum câţiva ani. Nu cred că asta căuta Nebunul. Sau, cine ştie, nebun cum era… Dar stai, de unde să ştie el că sunt sfinţii ăştia acolo?!

— Şi până la urmă ce s-a ales de nebun?

— S-a surpat râpa peste el. A rămas acolo sub pământ. Cine să-l scoată? Nu avea pe nimeni, se pripăşise la noi din lumea largă, nimeni nu ştia de unde vine şi cum îl cheamă. Nebunul, aşa îi ziceam toţi.

Mirarea şi bucuria lui moş Toader au fost la fel de mari a doua zi când cei doi studenţi au venit din nou în muzeul lui, rugându-l să le mai povestească. Bucureşteanul, colegul lui Aurel, adusese şi un aparat care se învârtea şi ţinea minte tot ce ai vorbit şi apoi vorbea la fel. Moş Toader nu s-a minunat prea tare de casetofonul studentului, ştia el că s-a umplut lumea de drăcii în ultima vreme, nu merita să te mai miri de nimic. Le-a povestit din nou toate istoriile, şi cea cu haiducul Ureche, şi cea cu Nebunul, şi cea cu olarul care lucra numai noaptea pe lună plină, le-a spus tot ce ştia, întrecându-se pe sine, măgulit foarte că doi tineri deştepţi sunt interesaţi de poveştile lui.

Vara a trecut, a venit apoi toamna, o toamnă limpede şi uscată, menită parcă să şteargă din mintea oamenilor amintirea acelei veri ploioase, studenţii au plecat la facultate, moş Toader şi-a adus fânul lângă casă, unde a făcut o claie înaltă, dichisită, să alunece apa pe ea nu alta, totul părea să meargă bine şi frumos înainte.

Părea… într-o dimineaţă se opri însă în faţa muzeului o maşină neagră, hodorogită, cu roţile groase şi caroseria bulbucată deasupra lor, cu geamul din spate mic şi rotund. Din ea au coborât doi bărbaţi. Unul era pleşuv, cu nişte ochelari fără ramă agăţaţi pe vârful nasului, cu gâtul smucit înainte dintre umeri, cu un aparat de fotografiat deschis, agăţat pe piept. Celălalt era înalt şi ars de soare, cu fălcile strânse bine şi sprâncenele stufoase. Pleşuvul părea un popândău la pândă, privind peste ochelari, cu mâinile la spate, răsucindu-se mereu pe călcâie, parcă adulmecând o primejdie. Pe cât era acesta de neastâmpărat, de mobil, pe atât era tovarăşul lui de moale, de

masiv. Părea absent, neutru, neinteresat de nimic. După ce coborâră din hârbul acela pe roţi, pleşuvul porni să se agite în jurul maşinii, înţepând aerul în toate părţile cu nasul împins înainte, iar celălalt, impasibilul, desfăcu portbagajul, scoase din el un balot, îl duse pe iarbă, dincolo de drum, şi înălţă rapid un cort portocaliu, nou-nouţ, ţuguiat sfidător în mijlocul paşnicei livezi ce-şi lepăda domol frunza sub soarele împuţinat al toamnei. După înălţarea cortului, străinul cel voinic reveni la maşină şi scoase din ea un samovar uriaş de alamă, pe care îl instală lângă cort. Scoase şi două scaune pliante, o masă, făcu ceai, puse unt pe pâine, gem peste unt, turnă ceaiul în ceşti, amestecă zahărul, gustă din fiecare ceaşcă să vadă dacă nu cumva ceaiul e prea fierbinte, se aşeză pe un scaun şi pocni din degete. Sunetul se auzi ca un bici scurt care-l impresionă neplăcut pe moş Toader. Străinul cel pleşuv se învârti ca un titirez pe călcâie, îşi mută aparatul de fotografiat pe spate, să nu-i între în ceai, şi se aşeză la masă.

Moş Toader urmărise întreaga ceremonie cu mare interes, pe fondul unui gând de genul „Mare ţi-e grădina. Doamne…” şi rămăsese în prag, curios să vadă ce va urma.

Cei doi au terminat de mâncat, pleşuvul şi-a reluat adulmecatul, cu mâinile la spate, vlăjganul a strâns masa şi a băgat toate lucrurile în cort, după care cei doi… s-au îndreptat spre muzeu. Moş Toader se aştepta la asta, dar parcă tot îl luaseră pe neaşteptate. Nu ştia ce-l sperie mai mult, privirea de viezure bătrân şi viclean a pleşuvului sau gura înţepenită a vlăjganului, care nu se deschisese decât pentru a băga ceai şi pâine în ea.

— Bună ziua, bade.

„Bade, auzi la el… Aşa s-o fi zicând pe la ei, probabil…”

— Bună ziua.

— Am vrea să vedem şi noi muzeul dumitale.

— Mă rog, aveţi ce vedea. Poftiţi!

Cei doi intrară, mai întâi pleşuvul, apoi celălalt. Moș Toader rămase pe prag, parcă n-avea chef să stea cu ei înăuntru, se simţea micşorat de vlăjganul acela de piatră care, pentru a putea trece prin uşă, se aplecase de mijloc ca-n faţa lui vodă…

— Eu mai rămân să-mi termin tutunul…

Cei doi nu-l luaseră în seamă, se uitau prin muzeu, pleşuvul înainte, cu mâinile la spate, privind peste ochelari, vlăjganul cu

un pas în urmă, parcă nevăzând nimic. Mergeau de la un obiect la altul, zăboveau puţin, apoi treceau mai departe, nici nu citeau inscripţiile. „Ce caută ăştia aici?! Nu-i interesează pe ei străchinile mele nici cât mă interesează pe mine samovarul lor…”

Vlăjganul pocni din nou din degete ca dintr-un bici minuscul şi îşi mişcă bărbia înainte. Pleşuvul privi la el, apoi în direcţia bărbiei, înclină imperceptibil pleoapele şi atât… Continuară să examineze oalele, fotele, fluierele, lingurile şi tot ce mai era pe acolo. Moş Toader aştepta să vadă ce se va întâmpla când vor ajunge acolo unde arătase solidul cu bărbia, la statuetele din râpa Nebunului adică. Nu se întâmplă nimic. Cei doi trecură peste ele ca peste orice alt obiect, poate chiar mai repede, mai în grabă.

— Mulţumim, bade, mulţumim. Frumos muzeu. Felicitări!

— Mă rog, fiu-meu, ştiţi… Mulţumesc!

Vizitatorii examinară muzeul şi pe dinafară, pe îndelete, fără să spună nimic.

— După masă o să venim din nou. La revedere, bade.

Moş Toader abia aşteptă să iasă cei doi din curte, intră în muzeu şi mută statuetele pe altă poliţă, mai la vedere. „Ce-or fi având cu sfinţii mei? Hm, nu e lucru curat…” închise uşa cu cheia cea mare şi pomi spre centru, spre şcoală, să vorbească cu fiu-său, învăţătorul. Să vină el, să vadă ce e cu indivizii, cu vrăjitorul ăla bătrân şi cu paznicul de lângă el, faţa de piatră, elefantul, zdrahonul acela mut şi cu degete tari care pocnesc ca biciul… Ajunse bodogănind la şcoală şi intră în clasă cu pălăria pe cap, în mijlocul orei, se duse la catedră şi-l întrerupse scurt, la jumătatea întrebării, pe fiu-său:

— Ioane, hai la muzeu!

Presimţind că ceva grav se întâmplă acolo, învăţătorul se conformă cu promptitudine, îşi luă pălăria şi catalogul şi ieşi (cu catalog cu tot). Copiii rămaseră puţin în derută, apoi unul scăpără o idee: „Arde muzeul!” În câteva secunde toată şcoala afla teribila noutate, orele se întrerupseră, dar se reluară în câteva minute la intervenţia directoarei şcolii, intervenţie materializată într-o suită de strigăte bine armonizate: „Şi ce dacă arde, mai întâi şcoala, apoi muzeul! În clase, imediat!”

Moş Toader şi învăţătorul se opriră derutaţi în faţa cortului. Străinii nu se vedeau, probabil erau înăuntru, se odihneau sau

dormeau, cine mai ştie. În mod normal, pentru a-ţi vesti prezenţa, trebuie să baţi într-o uşă. Învăţătorul chiar avea degetul îndoit, îl apropiase de cort. Dar îşi dădea seama că e inutil şi oarecum ridicol să baţi în pânză. Noroc că cei dinăuntru îi simţiră.

Se lămuriră repede şi unii şi alţii.

— Sunt profesorul Cernăianu, doctor în arheologic, membru al comisiei… şi al academiei… şi al… şi al… Dânsul este asistentul meu, doctorul Nodea. Fratele dumnealui este coleg de facultate cu un băiat din sat care a fost aici astă-vară cu un alt coleg. De la ei am aflat despre existenţa muzeului şi a statuetelor.

— A statuetelor?!

— Da, după ele am venit. Aceste sta…

— După ele?!

— Niciodată!

Întrebarea era a învăţătorului, ultima replică era a lui moş Toader.

— Staţi, nu vă impacientaţi!…

— Poftim, să nu ne ce?!… Moş Toader nu înţelegea.

— Nu le luăm. Vrem doar să le studiem. Bade, dragă, se poate…

— De ce vă interesează statuetele?

— Am ascultat casetele celor doi studenţi. Povesteşti admirabil, bade. Felicitări! Aceste statuete ne interesează foarte mult. Am vrea să mergem în râpa Nebunului…

— Unde?!…

— În râpa Nebunului. Am fost coleg de facultate cu nebunul de care vorbiţi dumneavoastră. Era ceva mai mare ca mine de fapt. Un tip genial. Ştiam că a plecat prin părţile dumneavoastră, să caute ceva, nu ne-a spus ce, dar abia povestea dumitale, bade, ne-a lămurit.

Moş Toader fierbea, fiecare „bade” parcă îl înţepa în moalele capului. Simţea că şmecherul acela pleşuv îi duce de nas, îi ameţeşte cu apă rece, cine ştie ce vrea el de fapt. Vrea să fure statuetele, să le ducă la alt muzeu, o fi având el vreun muzeu pe undeva. Învăţătorul era ceva mai liniştit. Îl preocupaseră şi pe el motivele pentru care săpase nebunul acela atâţia ani în râpă, dar mai mult decât că voia să treacă pe „tărâmul celălalt”, cum spuneau sătenii, nu reuşise să afle.

— Şi ce căuta, de fapt, colegul dumneavoastră?

„Coleg, bineînţeles, coleg de nebunie” gândea moş Toader.

— Păi, aşa cum spunea badea, voia să treacă pe tărâmul celălalt…

„E nebun de legat, asta e… Şi îşi mai şi bate joc de noi”. Moş Toader privea într-o parte, sătul parcă de balivernele pleşuvului.

— Nu, nu vă miraţi, el credea că a găsit nu ştiu ce fisură între lumea noastră şi o altă lume, o lume paralelă, simultană, întrepătrunsă cu asta. Ne povestea în facultate despre teoria asta a lui şi, de curând, după ce am ascultat povestirile dumitale excelente, bade (profesorul credea probabil că-i face plăcere moşneagului lăudându-l), am căutat printre hârtiile rămase de la colegul meu şi am găsit o serie de însemnări despre ipotezele lui. Nu cred, de pildă, că ştiţi că în America de Sud, în Argentina, în localitatea Cuercos, au fost găsite câteva statuete similare celor din muzeul dumneavoastră. Şi pe acolo nu au trecut romanii… Se pare că Tărnăuceanu, colegul meu, Nebunul dumitale, bade, a văzut o statuetă din astea, găsită pe aici pe undeva. Faptul că s-au găsit acum alte două statuete începe să-i dea dreptate. V-am mai spus, era genial. Ipoteza lui era că aceste statuete sunt fiinţe de dincolo…

— Cum adică, fiinţe?…

— Oameni de pe tărâmul celălalt, care dacă trec la noi se transformă în statuete, devin imobili, ca de abanos, devin lucruri.

Moş Toader pufni de i se învolburară mustăţile, se uită la profesor cu ochii mici, săltă din umeri a lehamite şi plecă legănându-se spre muzeu. Se lămurise, îi era destul. Dacă fiu-său are timp să asculte poveşti, bine, el are alte treburi.

Intră în muzeu, luă scăunelul cu trei picioare, îşi aprinse „mărăşeasca” şi se aşeză în prag în lumina molcomă a toamnei. Gâze roşii alergau fără spor pe pietrele de lângă peretele bătrânei căsuţe, furnicile se încrucişau într-o grabă fără ţel, mirosea a toamnă frumoasă, a mere şi a frunza de nuc arsă de brumă. Soarele pătrundea domol în ciolanele moşneagului îndemnându-l să închidă ochii şi să stea aşa în prag, cu. Sufletul aromit de linişte, să stea aşa toată ziua, cu gâzele şi furnicile. Se lăsă în voia soarelui, făcându-se că uită de străinul cel pleşuv, cu ochi sfredelitori şi mai ales că uită de cele două statuete care parcă îi încălzeau spatele, de acolo, de pe poliţă, din mijloc. Îşi odihni privirea în crengile noduroase ale bătrânului măr

domnesc pe jumătate gol de frunze, în care se pârguiau mere mari pântecoase, îşi aminti cum sădise el mărul acela, era tânăr, abia se terminase primul război. Îşi aminti cum sărea peste garduri cu alţi copii şi fura mere, ce mere bune erau pe atunci… Furau mere şi fugeau în Făget, după Nebun.

Tot la Nebun a ajuns. Aruncă înciudat ţigara şi intră în muzeu. I se tăiară picioarele, se propti în uşă şi rămase cu un văl negru peste minte. Statuetele dispăruseră! Izbucni într-un râs gros, strâmb, şi se linişti. „Prost bătrân ce eşti! Singur le-ai mutat de acolo”. Uitase că le-a schimbat locul. Simţise în spate prezenţa statuetelor, privirea lor parcă, dar nu-l arsese decât gândul că erau acolo. De fapt. Le pusese pe altă poliţă, să-i încerce pe străini. Le luă în mână pe amândouă. Stăteau ca în faţa unui foc, cu mâinile ridicate ferindu-se de flăcări. Bărbatul cu ochii bulbucați parcă zâmbea batjocoritor. Bătrânului i se făcu deodată frică. Semănau într-adevăr cu nişte fiinţe, cu nişte oameni, erau aşa de perfect cizelate, fără nicio trăsătură artificială, fără nicio zgârietură de prisos. Simţi că îi ard palmele. Degetele i se crispaseră, o căldură reală, insuportabilă, pătrundea prin pielea palmei şi se prelingea pe mână în sus, prin oase, prin vene, acaparatoare, nemiloasă. Se aştepta să audă pielea sfârâind, să iasă fum, să i se lipească mina bătrână de marmura neagră ca noaptea a statuetelor. Nici nu-şi mai simţea braţele, avu câteva zvâcniri, degetele nu-l mai ascultau, el le poruncea să se deschidă, să arunce statuetele acelea blestemate, dar ele rămâneau în continuare crispate, lipite de cărbunii aceia în formă de om. Îl găsiră în aceeaşi poziţie, cu ochii închişi, cu dinţii strânşi, cu degetele albe, parcă voia să sugrume cele două statuete. I le-au luat din mână cu forţa şi l-au aşezat pe Scăunel. Răsufla greu, ca după un vis urât, părea obosit, dar îşi reveni în cele din urmă.

— Ioane, ia cheia, eu m-oi duce să mă hodinesc puţin…

A doua zi apăru în faţa cortului odată cu ivirea soarelui. Se cruci. Cei doi, în izmene, alergau în jurul cortului unul după altul. Încercă să-i oprească, dar nu ştia cum. Se opriră singuri, se aşezară în iarba uscată, se dădură peste cap, ridicară picioarele, se aplecară în faţă şi lateral, ca nişte plozi la şcoală. Moş Toader dădu să plece.

— Gata, bade, am terminat. Iartă-mă, în fiecare dimineaţă trebuie să-mi fac şedinţa de gimnastică.

— În fiecare dimineaţă…

— Păi, da, altfel cum aş fi ajuns eu la 84 de ani…

— 84?! „Cu şaisprezece mai mult ca mine?!” se minună bătrânul.

— Da. Dar ce vânt te aduce la noi?

— Hm… mă gândeam că vreţi să mergeţi la râpa Nebunului. V-aş duce până acolo…

— Imediat, imediat. Minunat. Tocmai voiam să mergem şi noi la râpă şi nu ştiam pe cine să rugăm să ne călăuzească. Mulţumim, bade, imediat suntem gata.

În mai puţin de zece minute erau toţi în maşină, profesorul şi asistentul deja îmbrăcaţi, exact ca în ajun, inclusiv aparatul de fotografiat de care profesorul parcă nu se despărţea niciodată.

Lăsară maşina la marginea satului. Asistentul îşi luă cu sine câteva unelte, îl ajută şi moş Toader şi porniră prin pădurea Făgetului. Moş Toader o luă de-a dreptul prin frunza uscată, cu paşi mari, zgomotoşi, intră pe un pârâu străjuit de două piepturi de deal întunecate de fagi uriaşi, scorburoşi, acoperiţi cu muşchi moale colcăind de insecte, trecu de izvorul pârâului, urcă o culme, încă una, şi se opri în vârf, arătând cu mâna întinsă înainte.

— Acolo.

O căldare uriaşă, aproape rotundă, cu pereţii împăduriţi, acum roşii-arămii, culoarea toamnei, se deschidea în faţa lor plouată cu miere alburie de soarele curat al toamnei. În mijlocul ei se ghicea o baltă, un lac minuscul, strâns probabil din ploile verii. Nu se vedea nicio râpă în direcţia mâinii lui moş Toader, dar probabil că era una pe-acolo. Porniră înspre mijlocul căldării. Coborau aproape alergând, traşi în jos pe povârnişurile foşnitoare, ţinându-se de copaci, împiedicându-se de rădăcini, făcând o larmă asurzitoare prin stratul gros de frunze.

Ajunseră lângă petecul acela de apă, o simplă băltoacă, în care putrezeau laolaltă frunze, crengi şi copaci căzuţi. Dincolo de baltă, la câteva sute de metri, era râpa. Doi pereţi verticali de calcar, doi pereţi albi, nefireşti, cu porţiuni parcă şlefuite şi cu altele acoperite cu licheni, cu nişte trepte săpate până în vârf („Treptele Nebunului”, lămuri moş Toader), o falie tăiată parcă dinadins cu sabia de un uriaş pus pe glume.

— Acolo unde se întâlnesc pereţii a săpat Nebunul, pardon, colegul dumneavoastră. Acolo a şi murit. S-a surpat pământul

peste el. Făcuse o groapă acolo, voia parcă să între în pământ…

— Voia să treacă *dincolo.*

Era prima dată când vorbea asistentul. Moş Toader crezuse sincer că acesta într-adevăr nu vorbeşte, dar, iată, se înşelase. Privi la el cu oarecare simpatie, se umanizase, gata, nu mai părea aşa fioros. Şi profesorul se schimbase, era grav, se afla parcă în faţa unei întâmplări neobişnuite. Moş Toader se simţi şi el fâstâcit, copleşit dintr-o dată de cei doi pereţi albi care parcă se pregăteau sări înghită, să se lipească unul de altul şi să-i înghită pe toţi trei, aşa cum îl înghiţiseră pe Nebun.

Asistentul îşi desfăcu rucsacul şi scoase din el câteva aparate. Îşi puse nişte căşti, îşi agăţă un aparat la şold şi porni cu un fel de tigaie pe deasupra pietrelor. Mătura parcă peste tot cu tigaia lui, în linişte, plin de importanţă. Nu se mai mişca nici profesorul, aştepta înfrigurat rezultatul cercetării asistentului. Parcă nici pădurea nu mai foşnea, un fel de aşteptare înfricoşată pusese stăpânire peste râpă, peste întreaga căldare chiar. Asistentul se opri într-un loc, acolo unde fusese surprins de surpare Nebunul, şi reglă ceva la aparat. Profesorul se apropie palid de el.

— Aici?

Asistentul nu auzise probabil prin căşti sau nu voise să răspundă. Continua să meşterească la aparat.

— Doi metri şi jumătate.

Îşi lepădă căştile, aduse târnăcopul şi începu să sape.

Moş Toader luă şi el o lopată. Profesorul se apucă de făcut poze. După fiecare palmă de pământ dat la o parte profesorul trăgea încă o poză. Până la amiază, când soarele ajunse deasupra râpei, înţepându-i în creştet dintr-o dată, fierbinte, reflectându-se din pereţii albi şi orbindu-i, săpaseră o groapă cam de un metru şi jumătate adâncime. Asistentul îşi puse din nou căştile şi confirmă:

— Un metru.

Săpară în continuare îndârjiţi, parcă înfriguraţi de o aşteptare mare. Profesorul făcea poze din ce în ce mai des, atâtea pe marginea gropii, sfredelea fundul ei cu privirea și făcea poze.

— Staţi! Acolo…

Se opriră. Moş Toader presimţea ceva rău, îşi aminti cum îl arseseră statuetele cu o zi înainte când le ţinuse în mână şi-l apucă o frică asemănătoare. Începu să-l frigă şi târnăcopul.

Asistentul se aplecase acolo unde arăta profesorul şi începu să tragă. Era o bucată de lemn, rotunjită, probabil o unealtă a Nebunului. Nu ieşea, era bine fixată în pământul calcaros, aproape compact. Săpară în direcţia ei cu precauţie, atenţi la fiecare bulgăre mişcat.

Moş Toader nu rezistă, ieşi din groapă şi se aşeză alături, pe o piatră. Parcă dezgropau un mort, de fapt asta şi era, căutau cadavrul Nebunului sau ce-o mai fi rămas din el după cincizeci de ani. Asistentul săpa în continuare, trecuse la o mistrie mică, apoi la şpaclu. Se auzea răzând pământul, uşor, cu grijă, se apropia probabil de ceva important. Profesorul nu mai contenea cu făcutul pozelor. Moş Toader era puţin ameţit, obosise, iar soarele parcă îşi bătea joc de ei, îi prinsese ca pe nişte şoareci în mijlocul căldării, între pereţii aceia albi, şi îi frigea pe îndelete, nemilos şi eficace. Nicio boare de vânt nu ajungea până acolo, nu se mişca parcă nimic, nici măcar o gâză, o pasăre, o frunză, un funigel. Moş Toader tresări. Nici cei doi tovarăşi nu se mai auzeau. Sări în sus speriat. Profesorul coborâse şi el în groapă şi examina de aproape ceva împreună cu asistentul. Moş Toader se apropie de ei şi i se muiară picioarele. O… statuetă, ca acelea din muzeu, în groapă, într-un perete al gropii, era o statuetă… Profesorul o desprindea din perete încet, cu degetele, cu unghiile, dând pământul la o parte firimitură cu firimitură. O scoase şi o depuse pe mal. Era un bărbat bărbos, bine proporţionat, cu mâinile în faţa ochilor, la fel ca bărbatul din muzeu, apărându-se parcă de ceva, ferindu-şi privirea să nu fie orbit. Profesorul trase şi de bucata rotunjită de lemn şi scoase pe mal un târnăcop ruginit, târnăcopul Nebunului, desigur, apoi ieşiră şi el şi asistentul din groapă. Nimeni nu spunea nimic. Profesorul era palid, vinele subţiri de frunte i se vedeau sub piele. Îşi privea mâinile cu mirare parcă, şi le şterse de pantaloni, apoi şi le privi din nou. Privirea i se fixase parcă la ele pentru totdeauna. Asistentul se uita când la profesor, când la statuetă şi nu înţelegea nimic. Ar fi vrut să întrebe şi nu îndrăznea. Moş Tender rămăsese speriat de descoperire, niciun gând nu se mai mişca în el, se uita lung la statuetă, la barba ei, la frunte, la ochi, simţea că se întâmplă ceva, voia să spună ceva, nu ştia ce, sau nu putea să spună ce simţea că îi vine să spună. Cu cât privea mai mult statueta, cu atât se speria mai tare. Simţi că nu mai rezistă, că vede două statuete, trei,

nenumărate, şi-şi duse palmele la ochi. La fel ca bărbatul reprezentat de statuetă. Comparaţia îl izbi şi se lăsă moale pe pământ, aşteptând resemnat.

— E *el…*

Profesorul se întoarse încet, holbat.

— Da, el este…

Asistentul plimbă privirile de la unul la celălalt, apoi la statuetă, de câteva ori la rând în aceeaşi ordine. Când înţelese, făcu un pas înapoi, fugind parcă de statuetă.

— Adică Nebunul?… Tărnăuceanu?…

Profesorul dădu imperceptibil din cap, moş Toader tăcu, încuviinţând din privire.

— Deci cei care trec *dincolo,* cei care încearcă să facă… sunt…

Profesorul dădu din cap întrerupându-l. Moş Toader simţi că leşină.

— Deci… cei doi… din muzeu… sunt tot?…

— Da, sigur, alţii care au încercat să treacă *dincolo*. Sau au nimerit aici din întâmplare, cine ştie…

Profesorul părea că-şi revine. Luă statueta în mână, o privi îndelung, intră apoi cu ea în groapă şi o aşeză binişor în acelaşi loc de unde o luase. Ieşi, luă lopata şi începu să arunce pământ peste ea. Asistentul şi moş Toader priviseră la început prostiţi, parcă nu vedeau bine, apoi puseră şi ei mâna pe lopeţi. În câteva minute groapa fu umplută. Îşi încărcară pe umeri uneltele şi aparatele şi plecară aproape fugind, fără să se uite înapoi, aşteptând parcă din moment în moment ca râpa să se închidă peste ei, să se năruie transformându-i în statuete.

Abia sus pe culme se opriră, epuizaţi de efort, epuizaţi de încordare şi îndrăzniră să se uite în urmă. Uriaşa căldare dormita în mierea după-amiezii de toamnă, nimic nu arăta că acolo, în mijloc, e o poartă, o poartă a unei alte lumi, o poartă în faţa căreia cel care bate este prefăcut într-o statuetă neagră şi înghiţit de pământul calcaros. Moş Toader îşi luă pălăria de pe cap şi o aşeză alături de el.

— Fie-i ţărâna uşoară!

Până la muzeu nu mai spuse nimic. Când opriră maşina în faţa căsuţei sări aproape din mers, descuie uşa şi, fără să între, se rugă de cei doi, fără a se uita măcar înăuntru:

— Luaţi-i!

Asistentul intră, luă statuetele şi le puse în portbagaj. Abia după ce uşa portbagajului, neagră şi bombată, se lăsă cu zgomot peste ele, abia atunci moş Toader se dezmetici, intră în odaia din spatele muzeului, cea în care îşi ducea zilele, reveni cu două ulcioare smălţuite pe care le aşeză cu grijă pe poliţa pe care fuseseră statuetele. Luă inscripţia pe care fiu-său, învăţătorul, scrisese caligrafic „Zei romani. Găsiţi de elevii... în ziua... în râpa Nebunului”, o mototoli şi o aruncă în colbul uliţei.

În vremea asta, asistentul strânsese cortul şi încărcase totul în maşină.

— La revedere, bade, rosti profesorul pe geamul maşinii.

Moş Toader rămase în mijlocul uliţei, cu pălăria în mână, înalt şi spătos, în cămaşa lui albă, largă, încinsă cu chimirul de piele încrustată şi bătută cu ţinte, rămase aşa, eliberat, senin şi drept, urmărind norul de praf care trecuse pe uliţa din faţă, pe lângă şcoală, pe lângă biserică şi se pierduse odată cu maşina aceea neagră, hodorogită, pe drumul spre oraş.

Despre întâmplările de atunci n-a povestit niciodată nimănui, nici măcar lui fiu-său, învăţătorul. Dacă cineva îl întreba de statuete, făcea un gest nedesluşit, cu dosul palmei drepte, un fel de „lasă-mă în pace cu poveştile, şi refuza să răspundă.

După ce a murit moşneagul, muzeul s-a mutat la şcoală, în centru, n-avea cine să-l mai îngrijească acolo, pe deal, în capătul uliţei. Mândria săliştenilor pentru muzeu a trecut odată cu respectul pentru bătrân. Şi-a pierdut, de altfel, tot farmecul, înghesuit în câteva dulapuri pe un coridor al şcolii. A mai rămas doar scândurica de brad agăţată strâmb în castanul cel negru din gara cea neînsemnată, arătând în sus, peste magazie, „Spre muzeul sătesc”.

PIATRA SOARELUI

Wull se strecura cu dificultate printre arbuştii, ferigile, crengile şi lianele de tot felul care-i aţineau calea. Luna, mare şi galbenă, ulcerată ca o rană veche, mai mult îl îngreuna încercarea, împânzind pădurea cu fantome de străjeri părelnici, ce, împreună cu foşnetul vreunei şopârle fără somn, îi dădeau fiori de care un războinic încercat ca el ar fi trebuit să se ruşineze, dar de care nu avea putere să se apere. Un junghi de jar i se fixase îndărătnic în mijlocul spatelui, acolo unde îl lovise pe vremuri o lance şi acolo unde i se părea acum că e gata să-şi

împlânte vârful de cremene o nouă lance, aruncată de astă dată fără cruţare de paznicii Pietrei Soarelui şi mâna îi transpirase pe mânerul de os al cuţitului, ochii îl dureau de încordare, urechile-i ţiuiau, iar inima, inima i se ascunsese undeva în străfundul rărunchilor şi se zbătea acolo fără ritm, ca o pasăre muribundă. Aşeză cu grijă piciorul în iarbă şi-şi opri respiraţia. I se părea că până şi aerul pe care îl scoate pe nări face prea mult zgomot, şuieră, iată, toţi străjerii i-au simţit, se îndreaptă spre el alunecând ca umbrele printre umbrele pădurii, îl înconjoară, au lăncile pregătite, uhuhuuu! Aii! Aiii! Wull se lăsă în genunchi şi se strânse cu mâinile de gâtlej. Era gata să sloboadă cu adevărat strigătul de luptă al tribului, asta ar fi alungat toate duhurile din jurul lui, l-ar fi făcut stăpânul pădurii şi al său însuşi, chiar şi luna, acolo sus, s-ar fi micşorat înfricoşată Wull avea nevoie de marele strigăt de luptă, dar îşi dădea seama în acelaşi timp că acum, singur printre străjerii Pietrei, asta l-ar fi pierdut. Se mulţumi să mimeze strigătul, într-o grimasă prelungă şi deznădăjduită şi se simţi dintr-o dată mai bine. Se ridică precaut şi-şi reluă înaintarea. Trebuia să reuşească, trebuia. Era ultima şansă a tribului. Revăzu grotele din peretele muntelui, colibele de paie din faţa lor, colibele de vreme bună, focurile din faţa fiecărei colibe, bătrânii care picoteau pe lângă focuri, prea bătrâni pentru a merge la luptă, înconjurați de copii zgomotoşi, slabi şi neastâmpăraţi, prea copii pentru a ţine lancea în mână, îl revăzu pe şeful tribului privindu-şi cu tristeţe puţinii bărbaţi pe care îi mai avea în jurul lui şi aşteptând o salvare de la vraciul bătrân cât muntele însuşi, uitat de vreme, dar plin de înţelepciune, care ştia tot ce un om putea şti, dar nu ştia de astă dată cum să scape tribul de la pieire. Se apropia vremea recoltei, femeile, toate femeile erau în câmp, în curând aveau să clădească marile clăi de snopi, hrana unei ierni ce avea vină, dar pe care nu o mai puteau apăra de lăcomia oamenilor goi din pădurea Pietrei Soarelui. Erau mulţi acești oameni goi, mulţi, mici şi iuţi şi buni aruncători de lance iar lăncile lor aveau vârful descântat şi muiat în sânge otrăvit de şarpe roşu. Ultimele confruntări umpluseră colibele din faţa muntelui de vaiete, aproape fiecare familie pierduse câte un bărbat, o parte din grâne fuseseră prădate iar restul aruncat în foc. Oamenilor goi le sclipeau dinții în bătaia flăcărilor, iar tribul lui Wull nu putea face nimic. În spate – muntele cel de netrecut, în faţă – câmpia,

sfârşind în pădurea cea mare din care veneau duşmanii. Unii bărbaţi plecaseră spre soare-răsare, încercând să-şi ferească pruncii de urgie şi promiţând că vor veni înapoi pentru a lupta împreună, dar nu se mai întorsese niciunul. Vraciul îi prevenise că dincolo de câmpia lor începe lumea nisipurilor fără viaţă, că acolo, printre ziduri vechi, arse de vreme şi de soare, se naşte vântul cel pârjolitor al verii, care usucă orice fir de apă, că acolo nu se poate trăi, dar ei nu-l ascultaseră, plecaseră pe un drum fără întoarcere, care n-a mai adus pe nimeni niciodată înapoi. Tribul nu putea fugi, iar oamenii goi ai pădurii, de când prinseseră gustul grânelor, nu mai puteau fi stăviliţi. Parcă pădurea mustea de războinici la vremea recoltei.

Tăria lăncilor lor stătea în Piatra Soarelui, aşa spunea vraciul care văzuse şi auzise mai multe decât orice om de pe pământ şi care, odată, în tinereţe, pe când tribul din pădure era mai puţin numeros, reuşise chiar să vadă Piatra de la depărtare de numai câteva aruncături de săgeată. Amintirile bătrânului vraci se învălmăşiseră, timpul le înceţoşase, nu mai putea spune decât că undeva, în inima pădurii, departe, spre miază-zi, este un luminiş uriaş, un cerc de nisip şi piatră şi iarbă ţepoasă, fără copaci, fără ferigi, în mijlocul căruia, într-o adâncitură, de asemenea rotundă, se găseşte Piatra Soarelui, semnul Zeului pentru aleşii lui, dovada că oamenii goi ai pădurii sunt dragi Zeului, că acesta îi apără şi îi ajută. Bătrânul văzuse Piatra dintre ferigi, numai vârful îi ieşea din groapa în care o lăsase Zeul, era strălucitoare, arunca fulgere de lumină în toate părţile. Nu-şi mai amintea însă cum se ajunge la ea, ştia doar că e în mijlocul pădurii şi că în jurul ei e un cerc de nisip şi piatră. Şi mai spunea vraciul că de Piatra Soarelui nu se poate apropia nimeni, nici măcar vracii tribului din pădure nu o ating, iar atunci când o privesc prea de aproape şi ei trebuie să bea leacuri îndelung descântate pentru a nu li se usca ochii sau pielea feţei şi pentru a-i feri de alte beteşuguri pe care Piatra, în marea ei putere, le poate aduce celor prea cutezători. Oamenii pădurii ştiu asta şi nu intră în luminişul cel rotund decât o dată pe an şi, uneori, înaintea războaielor mai grele. Vracii sunt singurii care au grote, săpate adânc, demult, poate dintotdeauna, de alţi vraci, în interiorul cercului care înconjoară Piatra.

Vraciul cel bătrân şi tribul lui de la poalele muntelui şi tribul

cel neîndurător din pădure şi toată lumea ştiau însă că Piatra Soarelui îşi va pierde într-o bună zi puterea şi atunci îşi va pierde puterea şi tribul oamenilor goi. Nimeni nu putea spune de unde se aflase acest lucru, dar vracii cei bătrâni o spuneau vracilor mai tineri, iar aceştia, după ce îmbătrâneau, o şopteau mai departe ca pe o taină mare, pe care o cunoştea însă fiecare războinic şi fiecare fost războinic. Toţi ştiau că puterile Pietrei se scurg în pământ şi că va veni ziua când ea va fi o piatră ca oricare alta, o piatră a pământului şi nu a soarelui şi atunci tribul din pădure va pieri, învins de triburile vecine. Şi mai spuneau vracii cei bătrâni că, dacă cineva reuşeşte, cu preţul atingerii fără îndurare de sine a Pietrei Soarelui să smulgă o bucată cât de mică din ea, atunci puterea ei va nărui pe dată şi sfârşitul va veni în acea clipă. De aceea, oamenii pădurii o păzeau cu străşnicie, cercul de stânca fiind înconjurat de un alt cerc, un cerc de războinici, stând la doi paşi unul de altul, cu lănci în mână, lănci cu vârfuri otrăvite în sânge de şarpe roşu, dincolo de care nu putea trece nimeni, nimeni în afara vracilor, păsărilor şi gâzelor neştiutoare.

Iar acum, Wull voia să treacă *dincolo.* Trebuia să treacă. Era ultima şansă a tribului lui. Peste câteva săptămâni se încheia secerişul şi alţi morţi, alte grâne prădate, alte grâne pârjolite aveau să însângereze pământurile şi inimile oamenilor de lângă munte. Se hotărâse de mult să facă încercarea asta şi ar fi trebuit să o facă şi mai de mult. Şeful de trib sperase însă în ajutorul celor plecați spre soare-răsare şi nu-l lăsase să plece, vraciul spunea că nimeni nu se poate apropia de Piatra Soarelui şi nu-l lăsase să plece, băiatul lui cel mic, Harrah, nu învăţase încă să arunce lancea cum trebuie şi ar fi fost o batjocură pentru neamul lui să rămână un războinic bicisnic, bun mai mult la căratul snopilor, ca femeile, decât pentru lupta şi asta îl mai ţinuse încă o vreme pe loc. În vara asta se hotărâse însă. La plecare, vraciul clătinase din cap, închizându-şi fără noimă ochii lui mici, albicioşi, pierduţi în găvanele fără viaţă şi-l binecuvântase atingându-i pieptul şi fruntea cu mâna-i ca o gheară, şeful de trib îi pusese la gât punga lui din piele de câine, în care îşi ţinea ierburile apărătoare de duhuri, războinicii tribului, atâţia câți mai erau, sloboziseră un uhuhuu! Aiii! Aiii! Care făcuse să tremure aerul până departe, spre vârful peretelui de stâncă ce le mărginea aşezarea, el, Wull, le răspunsese cu un

strigăt cu nimic mai prejos şi în cele din urmă plecase.

Acum se afla aici, înaintând pas cu pas spre centrul pădurii, spre salvarea tribului lui, călăuzit şi batjocorit în acelaşi timp de o lună mare, galbenă, ca o rană veche, ce umplea pădurea cu fantome de străjeri părelnici, atent să nu facă niciun zgomot, speriat şi ars în spate, în locul rănii de demult, de fiecare foşnet.

Un pas, încă un pas, un şir lung de paşi, un copac, încă unul, arbuşti, crengi îngemănate, ferigi, nesfârşită pădure, nesfârşită noapte, ţepi usturători, frunze urzicătoare, copaci, ferigi, arbuşti, ferigi, din ce în ce mai multe ferigi şi arbuşti şi tot mai rari copacii, luna hlizindu-se la el cu faţa lată, ulcerată, pe un cer din ce în ce mai vizibil, mai gol, sfârşind prin a fi complet gol, liber… Wull se ghemui la pământ ca un animal speriat, încercând să fie una cu ferigile, cu iarba, cu pământul… Abia mai respira… În faţă… în faţă nu mai erau copaci… Cercul de nisip şi de piatră… Ajunsese la marginea cercului… Ajunsese…

Ferigile din faţă foşniră uşor şi un omuleţ cu pielea lucioasă, luminat dintr-o parte de lună, întinse braţul drept spre înapoi, ţintind cu o lance lungă şi subţire spre mogâldeaţa întunecată care se desprinsese fără zgomot din întunericul pădurii. Wull privea paralizat cum muşchii braţului înarmat cu lance se înnoadă sub pielea tuciurie, lancea rămâne o clipă nemişcată, vibrează ţinută în cumpănă, apoi pleacă spre înainte, spre el, spre pieptul lui apărat doar de o punguţă de ierburi care nu puteau să apere pe nimeni, iat-o, vine, purtându-şi triumfătoare şi neiertătoare otrava sângelui de şarpe roşu, vine, a părăsit mâna care a aruncat-o, omuleţul rânjeşte, amestecând grimasa efortului cu grimasa izbânzii şi dinţii i se văd albi în semiîntunericul nopţii nesfârşite, lancea vine, vine, şi, fără a mai avea timp să scoată măcar un sunet din strigătul de luptă ce i-ar fi fost atât de folositor acum, Wull se prăvăli spre dreapta, cu auzul hipnotizat de şuieratul lăncii în înfigerea ei inutilă printre ferigi. În clipa următoare, pădurea reverberă până departe, omuleţul se prăbuşi cu pieptul spintecat de cuţitul încovoiat al lui Wull iar de dincolo de luminiş răspunse ecoul, mai înfricoşător decât primul strigăt: huuu! Aii! Cu salturi uriaşe, care nu mai ţineau seamă de nimic, ferigi, pietre, străjeri, Wull porni în direcţia ecoului, însoţindu-şi fiecare săritură cu un aii! Icnit, rupt în două de efort, dar care îl ducea înainte, acoperind larma viermuitoare a pădurii. Câteva lănci şuierară în juru-i, se

prăvăli cu cuţitul asupra unui adversar care-i ieşi în cale, un vraci probabil, pentru că nu avea lance, se izbi în alţi câţiva împrăştiindu-i, nu mai conta nimic în faţa furiei lui dezlănţuite, o stâncă dacă i-ar fi ieşit în faţă, ar fi trecut prin ea sfărâmând-o, trecu peste ferigi, peste ultimele ferigi, nici lăncile nu mai şuierau, nici vracii nu se mai vedeau, se rări şi iarba, era ţepoasă şi firavă, nisip, pământ uscat, nicio ferigă, nicio vietate, pietre, nisip, iarbă uscată şi el, Wull, gâfâind şuierător, victorios, în centrul cercului… Rânji sfidător spre pădurea schelălăitoare, în care sute de glasuri urlau, se căinau, prevesteau sfârşitul, sfârşitul cui? În sunete lungi, de război şi de moarte, pădurea era un viespar neputincios peste care luna mare şi galbenă şi batjocoritoare rânjea fără încetare. Wull lăsă în jos braţul în care cuţitul însângerat. Strâns într-un pumn însângerat, ameninţa încă, deşi nu mai avea pe cine să ameninţe. Se întoarse cu spatele spre pădure şi rămase nemişcat. Îl năpădi din nou teama. Altfel de teamă. Nu teama de o lance otrăvită, lănci mai văzuse el, era doar unul dintre cei mai încercaţi războinici ai tribului. Acum nu se afla în faţa unei lănci. Acum se afla în faţa Pietrei Soarelui, cea de care nici vracii nu se pot apropia fără primejdie şi din care el trebuia să smulgă o bucată, o fărâmă cât de mică. Îl străfulgeră pentru o clipă imaginea reîntoarcerii lui în aşezarea de la poalele muntelui, cu o aşchie din Piatra Soarelui în punguţa purtătoare de ierburi a şefului de trib, dându-i acestuia punguţa şi rostind simplu: „Wull a revenit la coliba lui”. Îşi imagină strigătul de luptă al războinicilor, cântecele-rugăciuni ale femeilor, chirăiala copiilor şi ochii albicioşi ai vraciului lăcrimând, îşi imagină toate acestea şi multe altele, câte pot trece prin mintea unui războinic victorios într-un moment de cumpănă a luptei şi pomi cu paşi hotărâţi în direcţia în care bănuia că se află scopul aventurii sale. Îi trebuiră paşi cât două aruncături de săgeată pentru a zări vârful strălucitor al Pietrei Soarelui ieşind din adâncitura în care Zeul o lăsase ca semn pentru aleşii lui, apoi alţi mulţi paşi îi trebuiră pentru a ajunge pe marginea gropii. Piatra prelungă, lucioasă, fără niciun fel de colţuri sau crăpături, Piatra Soarelui ieşea din pământ suplă şi înfricoşătoare, perfectă şi neasemănătoare niciuneia dintre pietrele văzute de Wull până atunci. Trecu de buza adânciturii rostogolindu-se, însângerându-şi coatele şi se opri izbindu-se de piatra cea atotputernică. Întinse ezitând mâna şi o atinse, mai

întâi cu vârfurile degetelor, apoi cu toată palma. Niciun pericol nu părea a veni dinspre ea. Şi nici nu arunca flăcări, nici lumini. Strălucea doar sub razele lunii, o strălucire îngheţată, care nu putea face rău nimănui.

Imposibilitatea de a rupe măcar o bucăţică din Piatră îl descumpăni. Îi dădu ocol cu înverşunare, dar fără folos. Peste tot aceeaşi perfecţiune lucioasă, fără adâncituri, fără proeminenţe. Încercă să scrijelească suprafaţa impasibilă şi răbdătoare cu cuţitul, dar nu obţinu niciun rezultat. Ba chiar părea că vârful cuţitului se rotunjeşte, tocindu-se. O ocoli încă o dată şi încă o dată. Rumoarea pădurii rămăsese departe, departe de urechile şi de cugetul lui. Ajunsese la ţintă şi ţinta refuza să se lase cucerită. Zeul era mai tare decât bănuise. Se trase un pas înapoi la gândul că se măsoară chiar cu Zeul Soarelui, dar înfierbântarea luptei nu-l părăsise încă. Desprinse din sol un bloc de cremene şi lovi în semnul Zeului. O dată şi încă o dată. Fără scop şi fără speranţă. Piatra din mână i se sparse. Luă alta şi continuă să lovească. Simţi că undeva sună a gol. Reluă încercarea cu ochii ieşiţi din orbite, iarăşi şi iarăşi, excitat de schimbarea sunetului de la o lovitură la alta. Suprafaţa lovită se adânci, apoi se rupse, ruptura se lărgi, ajunse cât piatra. Piatra nu-i mai trebuia, o aruncă şi-şi strecură mâna în rana franjurată pe care reuşise s-o deschidă în corpul Pietrei Soarelui. Urmele întunecate ale sângelui celor peste care trecuse pentru a ajunge aici se acoperiră cu sânge proaspăt, ieşit din tăieturile prelungi pe care marginile ascuţite ale găurii i le făcură în piele. Nu simţea tăieturile, nu simţea nici durere, nici oboseală. Dădu cu degetele, acolo înăuntrul Pietrei Soarelui, de mai multe fire, de ceva rotund, nişte adâncituri, alte fire. Trase cu furie de ele.

În acea clipă luna dispăru, pădurea dispăru, timpul dispăru. În locul lor, soarele se prăbuşi cu vuiet pe pământ, iar în urma lui o ciupercă uriaşă de foc şi fum se înălţă maiestuoasă spre cer. Strigătul de deznădejde al Zeului se auzi până departe, până dincolo de munţii care străjuiau colibele tribului lui Wull, speriind sălbăticiunile, înfricoşând oamenii, făcând să clănţăne dinţii vracilor.

*

Fusese ultima. A explodat cu o întârziere de aproape trei mii de ani de la amorsare şi cu mult mai multe mii de ani înainte ca

oamenii să înveţe din nou să scrie…

PĂDUREA

Pădurea care mi-i a doua mamă, Fremătător la ea mereu mă cheamă.
(NICOLAE LABIŞ)

Aveam vreo şase ani când am plecat. Ne-am mutat toată familia „la oraş”, într-o margine a oraşului de fapt, în sat ne-au rămas doar câteva rude pe care le-am mai vizitat de câteva ori, din ce în ce mai rar şi mai fără chef, până ne-am înstrăinat cu totul. Pentru mine cel puţin, satul rămăsese undeva departe, la marginea lumii, destul de confuz şi de greu de conturat printre apele nesigure ale amintirilor, aveam doar şase ani când am plecat şi nu luasem cu mine decât senzaţii neordonate, frânturi de decor neînchegându-se una cu alta, episoade greu de localizat în timp şi spaţiu. Infidelă, capricioasă, memoria reţinuse cu pedanterie amănunte cărora nu le găseam acum nicio noimă, dar mă lipsea de imagini pe care cu înverşunare le căutam printre amintirile mele ca într-un pod cu vechituri. De pildă, nu mai ştiu aproape deloc cum arăta partea din faţă a casei, curtea şi drumul care trecea prin dreptul ei. Reţin că pe acolo treceau oameni guralivi şi căruţe prăfoase, din partea aceea răsărea soarele, dinspre uliţă bătea iarna preotul cu bastonul în gard ca să iasă tata să-l apere de câine, în faţa casei se întâmplau cele mai multe evenimente şi cu toate astea n-aş putea să spun cum arăta casa şi curtea, cum arăta lumea în partea aceea.

În schimb, pot şi acum să număr ulucile în gardul din spatele casei, cel dinspre grădină, să vă desenez crengile dese şi ţepoase ale prunilor de toamnă, în care se urcau seara găinile şi mama le dădea jos aruncând cu bulgări de pământ în ele, de fâlfâiau cârâitoarele în semiîntuneric ca nişte stafii cu fulgi pe care le visam apoi noaptea venind peste mine şi izbindu-mă cu aripile.

Din spatele casei, printre pruni, ca o dungă neagră pe deasupra porumbiştii, se vedea *pădurea Ăluia*. Când întrebam cum e în pădure, mama îşi făcea cruce, iar tata mormăia ceva despre nebuni, despre *un* nebun, şi-şi vedea de treburile lui. Nu-mi spunea nimeni nimic şi nici singur nu puteam să aflu cum e în *pădurea Ăluia.* Până acolo era departe, iar din spatele casei

perspectiva nu mă favoriza, se vedea numai desişul întunecos al unei păduri de fagi. Acoperind un întreg deal, cu o şa domoală la mijloc. Auzisem însă tot felul de lucruri despre pădurea aceea. De acolo veneau lupii iarna, tot de acolo se furişau în sat vulpile, copiii care nu erau cuminţi erau ameninţaţi că vor fi duşi în pădure şi lăsaţi pe mâna Ăluia, chiar şi maică-mea mă cuminţea uneori astfel. Odată am tras cu urechea la o discuţie, o vecină voia să meargă în pădure, dimineaţa, să ia apă neîncepută de la Izvorul Sec, şi o ruga pe mama să o însoţească. Mama nu s-a dus, am înţeles că îi era frică şi de atunci frica mea de pădure a devenit şi mai mare. Stăteam ore în şir cocoţat într-un prun şi priveam spre apus, aşteptând ceva, nici eu nu ştiam ce, aşteptând să se întâmple ceva în pădure, deasupra pădurii, ceva care să dea formă fricii şi misterelor pe care le adunasem în mine. Să mă lămurească… Nu s-a întâmplat niciodată nimic, sau poate nu am fost eu în stare să observ nimic; sigur pădurea colcăia de evenimente ciudate, în stare să sperie un sat întreg, dar văzută de departe, ea rămânea mută, nemişcată, nici păsări nu se zăreau parcă deasupra ei, abia dacă după ploile iuţi de vară se încropeau din întunericul fagilor fuioare străvezii de abur pieritor.

Odată, pe când eram mic, mic de tot, şi umblam fără pantaloni, numai cu o cămaşă scurtă pe care o înverzeam rostogolindu-mă prin iarbă de cum o luam pe mine, într-o zi Ăla a coborât în sat, după chibrituri şi sare şi gaz. O vecină a strigat speriată peste gard, maică-mea a intrat repede în casă şi a ieşit cu basmaua cea nouă pe cap, i-a zis lui taică-meu că merge până „devale”, la cooperativă şi a dispărut împreună cu vecina, înainte ca taică-meu să încuviinţeze. El şi atunci a mormăit ceva despre nebuni, mi-aduc bine aminte asta, şi a continuat să spargă lemne, le spărgea şi le aşeza sub streaşină casei, să le usuce soarele. Până la revenirea mamei eu am stat lipit de gard, încercând să înţeleg de la cei care treceau pe drum despre ce e vorba, cine e Ala, ce căuta el în sat, mă şi temeam puţin pentru mama, nu ştiam unde s-a dus şi în ce scop. Nu m-am dumirit deloc. Din frânturile de vorbe pe care reuşeam să le prind, mi-am dat seama că Ăla era înalt şi slab, slab de tot, „numai piele şi os”, în mintea mea parcă vedeam un ins deşirat, o prăjină cu picioare, străveziu ca sfinţii cei afumaţi pe care îi admirasem pe peretele bisericii, dar mult mai înalt, ceva comparabil cu copacii

din pădure, nu putea fi altfel de vreme ce pădurea era *a lui.* Mama întârzia, iar trecătorii tot sporovăiau însufleţiţi, amintindu-şi unul altuia amănunte din întâlnirea cu Ăla, descriindu-l, comentând fiecare gest, fiecare bucată de îmbrăcăminte, fiecare cuvânt. La un moment dat şi tata a venit la gard şi i-a întrebat pe câţiva săteni „cum a fost”, a ascultat destul de curios, degeaba făcea el pe neinteresatul către mama, am înţeles că şi el ar fi vrut să fie de faţă la extraordinara întâlnire. Şi mama nu mai venea, i se întâmplase probabil ceva de întârzia atâta, ştiam că avea să-i povestească tatei de-a fir a păr totul, m-aş fi lămurit şi eu poate, dacă m-ar fi lăsat să ascult, desigur…

N-am mai auzit ca Ala să mai fi coborât şi altădată în sat, în orice caz, până ne-am mutat noi, n-am reuşit nici să-l văd şi nici să mă apropii de pădurea al cărui stăpân părea a fi. Abia mai târziu, eram deja la şcoală, mama, scăpată parcă de sub vraja pădurii prin îndepărtarea de ea, mi-a povestit unele lucruri despre pustnic. Îi ziceau Ăla pentru că nici nu ştiau care e numele lui adevărat şi nici nu credeau că un alt nume i s-ar potrivi mai bine ca Ala, apelativ folosit de săteni şi pentru diavol, pentru Satana, atunci când nu voiau să-i spună pe nume. Era de fapt un pustnic, bătrân, cât de bătrân nu ştia nimeni, se pare că toată lumea şi-l amintea de aceeaşi vârstă, cei bătrâni la fel ca tinerii, de multe zeci de ani la fel. Trăia singur într-un bordei, chiar în vârful dealului, în mijlocul pădurii, printre jivine şi fagi, printre frunze uscate şi muşchi, singur cuc, nimeni nu ştia cum şi când a ajuns acolo sau de ce a fugit el de oameni şi s-a ascuns în pădure. Avea puteri ciudate, făcea adevărate minuni, şi acum, la oraş, la marginea oraşului, maică-mea nu se putea stăpâni să nu-şi facă o cruce mică, repezită, atunci când vorbea despre el. Deochea, deochea aproape pe toată lumea, cine se uita în ochii lui ameţea, îl dureau tâmplele, se îngălbenea şi nu-i mai trecea decât dacă stingea cărbuni în apă la Voican, cel din capătul satului. Vedea apoi prin lucruri, era rudă cu necuratul, phui! Odată, când a venit în sat după chibrituri, vânzătorul de la cooperativă i-a zis că le-a terminat, gala. Nu mai are chibrituri, o să aducă altele peste câteva zile. Iar el – pustnicul, subînţelegeam eu din istorisirea maică-mii, din tremurul vocii atunci când spunea „el” – i-a zis vânzătorului că „ia caută în raft, acolo, în spatele cutiei cu cuie, acolo, vezi că a

căzut în spate o *duzină". Şi aşa era,* nici vânzătorul nu ştia că mai are o *duzină,* a găsit-o şi i-a dat-o.

Întâmplările de genul ăsta făceau probabil imediat înconjurai satului, compunându-se cu misterul, şi aşa destul de mare, al traiului în mijlocul unei păduri, departe de lume, departe de orice voce omenească. Pustnicul îi fascina şi îi speria în aceeaşi măsură pe oameni. Îi atrăgea puterea lui neobişnuită de a deochea, de a vedea prin lucruri, când venea vorba despre el parcă un soi de excitaţie păgână şi mistică în acelaşi timp străbătea trupurile celor de faţă. Din cauza asta şi alergau oamenii spre el când auzeau că a venit în sat, o dată la un an sau doi, după cumpărături. Pentru nimic în lume nu s-ar fi încumetat însă să intre în pădure, să se apropie de partea în care se găsea bordeiul lui. Ultimul care încercase – Sergentul îi zicea lumea acum, uitaseră aproape toţi numele *dinainte* – a ieşit din pădure cu o mână paralizată şi cu falca dreaptă căzută, nici ochiul, nici obrazul şi nici limba nu-l mai ascultau pe partea dreaptă. Intrase în pădure beat, abia venise din armată, fusese sergent şi se fălise că lui nu-i e frică de nimeni, deci nu-i e frică nici de Ăla. A intrat singur în pădure, cei faţă de care se prinsese că merge la pustnic nu l-au însoţit decât până la marginea satului. Nimeni n-a aflat ce s-a întâmplat mai departe. Sergentul s-a întors a doua zi schilodit, neîntreg, cu privirea arzând, cu limba împleticită. Nu era zgâriat, nu era lovit, nu era ars. Dar nu mai era el. N-a putut spune nimănui nimic, nici nu înţelegea ce este întrebat, arăta cu mâna cea zdravănă la ochi, în sus, spre pădure, iar la ochi şi în sus, dar nimeni nu înţelegea ce înseamnă toate astea. Sergentul a ajuns un simbol al pedepsei care-i aşteaptă pe cei care intră în pădure şi de atunci nimeni nu s-a mai încumetat să treacă de hăţişurile de la poalele dealului. Trimiterea în pădure era pentru părinţi cel mai sigur mijloc de potolire a copiilor, ameninţare rostită însă – mai ales de mame – cu jumătate de gură, prea era aproape dunga întunecată a fagilor, cu misterele ei aşa de bine păzite.

*

Sunt în sat de cinci zile. Am venit singur; am convins-o pe soţie că am nevoie de odihnă, de linişte şi singurătate şi ea a rămas cu copiii în oraş, acasă. Sunt aici de cinci zile şi încă nu m-am hotărât să intru în pădure. Evident, nu mă mai sperie faima rea pe care o are pustnicul printre săteni, de fapt nici nu l-

au mai văzut de câţiva ani, s-ar putea foarte bine să fi murit deja. Nu mă pot hotărî din alt motiv, un motiv mai sofisticat, un motiv de orăşean dacă vreţi. Mi-e teamă de deziluzie, ştiu că voi fi dezamăgit de pădure, voi găsi acolo o pădure ca oricare alta, ceva mai neumblată doar, dar altfel asemănătoare, tipică, şi voi pierde astfel imaginea *pădurii Ăluia,* aşa cum am purtat-o cu mine treizeci de ani, încropită din amintirile şi fantasmele copilăriei. Acum vreo opt ani am mai fost o dată în sat, la o nuntă, am venit cu părinţii. Şi atunci am vrut să merg în pădure, dar maică-mea m-a păzit pur şi simplu, m-a urmărit pas cu pas şi, în cele din urmă, i-am promis că n-am să mă furişez şi n-am să merg să dau ochii cu Ala. Acum sunt singur, de cinci zile îmi fac de lucru prin sat, merg în vizite, joc fotbal cu vecinii de pe uliţă, de unii îmi amintesc de când erau mici şi mucoşi şi ne bălăceam împreună în noroaie, acum ei îmi vorbesc cu „dumneavoastră” şi pe mine mă întoarce jena pe dos când îi aud şi nu ştiu cum să le spun să nu-mi mai zică astfel. Primele seri le-am irosit la cârciumă, la bufetul satului. E ciudat ce mult s-au schimbat oamenii între timp, lucrează mulţi la oraş, în fabrici, oraşul a venit peste ei şi i-a scos din obiceiuri, i-a scos din haine şi vorbe, i-a scos din comportarea pe care le-o ştiam din copilărie şi de la trecerea precedentă pe aici. Am încercat să aduc vorba despre pustnic. Şi acum pădurea este „a Ăluia”, nici acum nu se intră în ea, dar parcă oamenii nu mai sunt deloc interesaţi de cu se întâmplă acolo, nici nu cred că s-ar întâmpla ceva, dau din umeri, mormăie şi ei ca taică-meu altădată ceva despre nebuni şi atât. Nu-i interesează, nu sunt curioşi, ei şi, e acolo un pustnic, unul nebun, e şi periculos din cauza asta, pădurea mai e bântuită şi de roiuri de ţânţari otrăvitori – era prima dată când auzeam asta – ce rost are să intri acolo? „Pustnicul ştie să hipnotizeze. Ca ăla de la bâlci, de la *sântămărie...”* Iată, o explicaţie terestră, banală, cu iz orăşenesc, înlocuise frica mistică de pustnic, îl banalizase, eram aproape furios pe cel care lansase ipoteza cu hipnoza. Eram şi puţin băut, am ieşit înainte de a izbucni, simţeam că o să fac scandal, începusem să mă enervez, să simt ca un afront personal fumul din bufet, râsetele groase, hainele mirosind a uleiuri de motoare şi a benzină, tranzistoarele care urlau cântece olteneşti la urechile chefliilor.

De la bufet până acasă la văru-meu, cel la care stăteam, am

mers cu ochii într-o parte, spre apus, spre pădurea pentru care fugisem din oraş. Îmi venea să sar gardurile, să o iau prin grădini, atunci seara, îmi venea să-mi desfac nasturii la cămaşă şi să las vântul să-mi bată în piept în timp ce fug spre pădurea aceea blestemată care-mi sălăşluise în minte atâţia ani ca o dungă de întuneric sfidător iţindu-se printre prunii copilăriei, peste porumbişte. N-am făcut nimic din toate acestea, întunericul şi ameţeala m-au purtat totuşi spre casă, niciodată nu iau hotărâri când sunt ameţit.

Şi a doua zi am continuat să mă fac că nu ştiu de ce am venit aici, am pierdut vremea prin centru, cu „oficialităţile”. N-am mai reuşit să aflu nimic nou despre pustnic, miliţianul de pildă ignora – voit, desigur – existenţa acestuia, nu voia să se complice probabil, un învăţător, unul care nu se bucura de un renume prea bun în sat, îi plăcea să facă vapoare din paie de secară, îmi spuse că a ţinut zile în şir pădurea sub observaţie, prin binoclu, era în primul an după ce venise în sat, dar că n-a zărit niciun semn că pustnicul ar mai exista măcar. Ideea cu binoclul mi-a plăcut, mi l-a împrumutat, eu stăteam mult mai aproape de pădure decât învăţătorul, poate reuşeam să văd ceva. Mă aşteptam ca interesul meu în legătură cu pustnicul să le pară ciudat celor din sat, dar nu era deloc aşa, ori ei n-au arătat-o. Învăţătorul mi-a dat binoclul, miliţianul m-a rugat să-i spun şi lui dacă observ ceva şi astfel a doua zi n-am făcut altceva decât să scormonesc pădurea cu privirea. Fagi, fagi mari, rotaţi, cu crengile împreunate, un acoperiş de frunze verde-negru ascundea dealul nelăsând nicio palmă de pământ la vedere. Nu se putea zări nimic, trebuia totuşi să merg acolo.

N-am mers încă, au trecut deja cinci zile de când sunt aici şi n-am intrat în pădure. Trebuie să recunosc că simt o adevărată voluptate întârziind, amânând de pe o zi pe alta pasul cel mare. În plus, aproape că m-ar bucura dacă un eveniment neprevăzut m-ar opri, m-ar chema de urgenţă la oraş, la serviciu, amânând pentru altădată, cine ştie pentru când, peste câţi ani, intrarea în pădure. Mai am două zile de stat aici, concediul e de o săptămână, probabil că nimic n-o să mă împiedice în cele două zile care mi-au rămas să trec dincolo de tufişurile în care se termină grădinile şi de unde începe necunoscutul.

Din câte mă cunosc, aproape sigur mâine îmi voi călca pe inimă şi voi dezumfla mitul acestei păduri, mitul copilăriei mele

şi al întregului sat. Întotdeauna fac aşa, amân orice decizie până ce aproape că e prea târziu şi în ultima clipă trec impetuos la fapte, după ce am savurat atâta timp moliciunea nehotărârii, sentimentul confortabil al putinţei de a decide singur ce voi face sau nu voi face în minutul următor, în ziua următoare. Da, aproape sigur, mâine voi intra în pădure…

*

Văzând că nu-i aduce binoclul, deşi ştia că trebuie să plece din sat, învăţătorul porni deopotrivă supărat şi curios spre casa lui Petre Ionescu, vărul inginerului din Bucureşti. „O fi fost în pădure, n-o fi fost în pădure?…” Nu-l găsi acasă pe consătean, pe Petre, în schimb îl găsi în curte chiar pe bucureştean. Stătea turceşte în iarbă şi se uita peste garduri, peste porumbişte, spre apus. Se uita lung, fără expresie, parcă dormea cu ochii deschişi. Învăţătorul tuşi, dar inginerul nici nu clipi măcar. Învăţătorul se opri cu colţurile gurii aplecate a mirare. O presimţire rea îl strânse brusc de stomac, tuşi din nou, mai tare, dar nimic, niciun semn că fusese auzit. Puse mâna pe umărul inginerului. Acesta întoarse încet faţa spre el. Îmbătrânise parcă în ultimele zile, fruntea i se ridase, avea pungi negre sub ochi, privea la învăţător de parcă era străveziu, parcă vedea prin el, dincolo de el.

— Ei, cum a fost?

Niciun răspuns. Învăţătorul îl zgâlţâi brutal de umăr.

— Ei, cum a fost?

Inginerul închise ochii şi spuse încet, fără intonaţie, ca un ecou:

— Alt tărâm… alt tărâm… alt tărâm…

„Aiurează”, se sperie de-a binelea învăţătorul. „Aiurează… Deci e adevărat… Pustnicul poate… Care pustnic?… n-a mai coborât de atâţia ani…”

— Ehei… alt tărâm…

Intră în curte Petre, fusese la primărie să telefoneze soţiei vărului lui, să vină să-l ia, să-l ducă undeva la un doctor.

— S-a întors de dimineaţă, spuse el justificându-se parcă. Aşa şade de atunci. La fel mi-a spus şi mie: alt tărâm, alt tărâm…

Învăţătorul dădu din cap şi porni de-a-ndărătelea spre poartă. În minte îl ardea privirea inginerului, urechile îi vuiau: alt tărâm, alt tărâm… şi fără voia lui ochii îi alunecară peste garduri, peste porumbişti, spre pădure… Alt tărâm… alt…

SABOTORII

Cei trei bărbaţi priveau din ce în ce mai contrariaţi aparatele. Totul părea în ordine, niciun parametru nu era altfel decât ar fi trebuit să fie. Iar ei puteau aprecia asta fără ezitare. Gal lucrase la proiectarea şi asamblarea calculatorului, îi cunoştea fiecare circuit, fiecare conexiune, Dirk era şeful echipei de depanare, toată ziua stătea cu şurubelniţa şi cu ciocanul de lipit în mână, iar Juan răspundea de siguranţa centrului de calcul, niciun bit nu intra şi nu ieşea din calculator fără ca el să ştie. Nu, nu se puteau înşela, aşa cum aparatele nu puteau minţi: calculatorul funcţiona normal. Mai exact, era normal tot ce se întâmpla sub carcasele de aluminiu, sticlă şi ebonită; cohortele de electroni alergau aşa cum prevăzuse proiectantul, aşa cum ştia depanatorul şi cum îngăduia şeful siguranţei. Şi totuşi, marele calculator se comporta bizar, de câteva zile nu reuşeau să se mai înţeleagă cu el. Atâta timp gestionase fără greşeală toate materialele armatei de sud, planificase toate operaţiunile, dăduse informaţii pentru cele mai importante rapoarte posibile, iar acum refuza pur şi simplu să mai lucreze. La orice probă mai serioasă la care era supus, răspundea monoton „ÎNCERCARE DE VIOLARE A UNEI ZONE PROTEJATE”, iar după ce rostea metalic şi fără intonaţie replica o şi afişa pe ecran şi refuza să dea alte detalii.

— Ce dracu, ce zonă protejată, doar are o memorie cât Pacificul!? Cu ce şi-a umplut-o?

Întrebase Gal, proiectantul.

— Ce aţi băgat în el? Vreau să spun, ce zone sunt ocupate permanent?

Dirk îşi ridică mâna stângă, pregătindu-se să numere pe degete.

— Păi…

Juan îl fulgeră scurt cu privirea şi Dirk înţelese. Înţelese că proiectantul nu trebuia să ştie ce este în calculator, era secret, iată, era gata să facă o gafă şi asta chiar în prezenţa lui Juan. Probabil că o să-l coste neglijenţa de acum, Juan nu glumea când era vorba de siguranţa calculatorului. Siguranţa calculatorului era totuna cu siguranţa armatei de sud şi asta nu era deloc o glumă.

— Nu sunt ocupaţi permanent decât câteva sute de K. Rămân vreo şapte mii de K liberi pentru programe curente. Nicio

problemă. Patru ani a mers perfect.

Proiectantul mormăi un fel de mulţumiri pentru informaţii, deşi nu-i erau de niciun folos.

— Domnilor, e clar că socoteala voastră nu se potriveşte cu a lui. Memoria este în regulă, interfeţele funcţionează, dar acces nu avem decât la două mii şi ceva de K. Restul e protejat. Aşa spune rabla asta superdeşteaptă şi sunt convins că nu minte. Pro-te-jat, pricepeţi? Voi ați protejat zona aia?

Gal era iritat, se uita agresiv când la unul când la celălalt, simţind că e ceva în neregulă. Dirk îşi făcea de lucru cu osciloscopul, evitând întrebarea, iar Juan se uita fix la fruntea lui Gal, părând în felul acesta că-i susţine privirea şi nu are nimic pe suflet. Ceea ce nu era adevărat şi Gal simţea asta.

— Vă priveşte. Funcţional, calculatorul e bun şi nu ne puteţi reproşa nimic. Mai ales acum, după patru ani de la livrare. Aţi văzut şi voi doar. Nu ne puteţi reproşa ni-mic Calculatorul func-ţi-o-nea-ză.

Când era supărat, Gal silabisea cuvintele care i se păreau mai importante. Silabisea şi în acelaşi timp se enerva şi mai tare.

— Asta e. Eu vă las. Daţi-mi procesul ver-bal, îl semnez şi gata. Eu nu mai am ce face aici. Vă pri-veş-te.

Juan scoase procesul verbal, Gal îl semnă, îşi adună sculele şi ieşi ridicând din umeri.

— Vă pri-veş-te!

Juan îl însoţi până la intrarea clădirii şi-i făcu semn soldatului de pază să-l lase să treacă. Soldatul pocni din călcâie, luă brusc o poziţie de drepţi impecabilă, atât de corectă încât, bombându-şi pieptul şi sugându-şi burta, centura i se lăsă strâmb într-o parte, trasă în jos de cartuşiera prea plină. Juan reintră în sala calculatorului, iar soldatul, vigilent ca o cloşcă veterană, îşi reluă pendularea de la un colţ la altul al faţadei clădirii.

— Ei, ce facem? Se interesă Dirk. Ai văzut, „bătrânul” este perfect „sănătos”…

„Bătrânul” era calculatorul, aşa îl alintau Dirk şi băieţii din echipa de depanare.

— E „sănătos”… Eu rămân la părerea mea…

Probabil că un om obişnuit ar fi izbucnit răspunzând cu ceva de genul „nu mă interesează părerea ta”, dar Juan nu era un om obişnuit. Un om ca oricare altul n-ar fi putut ajunge responsabil cu securitatea unui asemenea calculator. Juan se încruntă doar,

în treacăt şi abia perceptibil, şi rămase aşteptând şi ceva mai inteligent de la Dirk în afara părerilor lui. Ceea ce Dirk se şi strădui imediat să formuleze:

— E clar că chestia e în legătură cu sistemul tău de autoapărare. „Bătrânul” a luat-o mai în serios decât tine. Tu i-ai dat o mie de K, iar el a mai pus mâna pe încă vreo patru mii…

— De unde ştii? Catadicsi Juan să răspundă.

— E singura explicaţie…

— Tocmai, că asta nu e o explicaţie, e doar o presupunere.

— Care explică totul…

— Dar nu se explică pe sine. Nu trebuia să se întâmple aşa.

— Nu trebuia, dar s-a întâmplat. Sunt sigur. „Bătrânul” te-a tras pe sfoară. L-ai învăţat să se apere şi acum se apără. Oho, ce se mai apără!

Dirk simţea dorinţa să-l necăjească pe Juan chiar în propriul lui teren, cel al siguranţei calculatorului. Juan era autorul sistemului de autoapărare antisabotaj, se luptase pentru el, obţinuse aprobările, iar acum opera i se întorcea împotrivă, calculatorul se apăra atât de bine, încât nu mai făcea nimic altceva.

— Nu mai face altceva decât să-şi protejeze memoria. Cine ştie ce date sunt acolo, ce gunoi de fapt, şi el le ascunde bine, atât de bine că nu ne mai lasă să-l folosim. Asta este. În loc să muncească, se apără…

Dirk se opri. Exagerase. Lui Juan îi apăruse o venă pe frunte şi ăsta nu era un semn bun. Se enervase. Nu era bine să-l enervezi pe Juan. Mai ales că-l avea acum la mână: fusese gata să-i spună proiectantului ce se găseşte în calculator. Nu era bine deloc, se lăsase antrenat de mica-i răutate şi-l enervase pe Juan. Cine ştie ce putea ieşi de aici. Trebuia neapărat să-i abată gândul de la cele spuse mai înainte.

— Propun să testăm presupunerea mea (aproape silabisise şi el cuvântul „presupunere” pentru a-i face plăcere lui Juan). Poate mă înşel.

— Cum?

— Să vedem ce se găseşte în zona protejată.

— Cum? Ai văzut doar că nu ne lasă.

— Citim bit cu bit, cu osciloscopul. E greu, dar nu avem nevoie de ajutorul *lui*. Ne lămurim după zece-douăzeci de K.

Dirk coborî brusc glasul. Îşi dădu subit seama că se teme de

calculator, îl simţea alături ca pe o prezenţă vie, la pândă, urmărindu-le fiecare cuvânt, fiecare gest. Îi făcu un semn discret lui Juan şi-l trase mai departe de pupitrul de comandă.

— Crezi că „el” ne aude? Ne înţelege?

Juan îl privi amuzat, dar îşi stăpâni râsul.

— Ştii bine că nu înţelege decât câteva fraze. Cele curente. Doar nu ţi-o fi frică de el…

Dirk îşi scutură capul neconvins şi neconvingător. Se apropie totuşi de pupitru şi decuplă microfonul prin care calculatorul primea comenzi verbale. Declicul butonului îi făcu bine, se simţi mai liniştit, mai în siguranţă.

Luă apoi osciloscopul şi porni să pipăie cu picioruşele acestuia lipitură cu lipitură în memoria calculatorului. Juan se aşeză alături şi începu să noteze şirurile de zero şi de unu pe care i le dicta Dirk. Deocamdată nu aveau nicio semnificaţie, dar toate laolaltă poate ofereau vreo indicaţie privind „boala bătrânului”. Mergea încet, fiecare bit cerea câteva zecimi de secundă pentru a fi Identificat, citit şi consemnat pe hârtie şi erau câteva mii de K protejaţi, deci interesanţi. Juan ridică ochii spre ceasul de pe peretele sălii. Îşi privi apoi ceasul de mână şi colţurile gurii i se mişcară în jos, a mirare.

— Cât e ceasul tău?

— Opt şi treizeci şi şapte. De ce?

Juan îi arătă ceasul de pe perete. Arăta şase şi jumătate. Cu două ore mai puţin. Iar ceasul lui Juan era de acord cu cel al lui Dirk.

— A stat, probabil.

— A stat, dar nu trebuia să stea.

Dirk nu răspunse, continuă să identifice încărcarea celulelor memoriei. Îşi dădu însă seama că Juan nu mai e atent la ce îi spune el, nu mai notează, şi-şi ridică şi el privirea de pe aparate. Voia să întrebe ce s-a întâmplat, de ce s-a oprit, dar fu pătruns în aceeaşi clipă de sentimentul ciudat şi inconfortabil că e privit de cineva străin, cineva stătea ascuns în calculator şi-l fixa cu privirea. În calculator? Nu, chiar calculatorul îi privea. Bordul lui pâlpâia neobişnuit, beculeţele trădau o activitate internă intensă şi misterioasă, deoarece nu era motivată de nimic, cel puţin din câte ştia Dirk. Se pare că şi Juan era în încurcătură, privea beculeţele şi strângea din dinţi, se întâmpla ceva acolo, ceva care-i scăpa de sub control, iar el nu era obişnuit cu asta, nici nu

voia să se obişnuiască. Se apropiară amândoi de pupitru şi cerură informaţii. Calculatorul refuză dialogul. Pâlpâia în continuare, dar pe ecrane şi pe imprimante nu apărea nimic.

— Cere-i din nou să ne lase în zona protejată.

Dirk se pregăti să formuleze cererea, dar înainte de a apăsa primele taste ale consolei, difuzorul de deasupra ecranului prinse viaţă: „AVERTISMENT, ACCESUL LA ZONA PROTEJATA ESTE INTERZIS”. Dirk înlemni cu degetul în aer, iar Juan se întoarse rapid spre el.

— Nu i-ai închis microfonul?

— Ba da, bâigui Dirk.

Într-adevăr, butonul microfonului era lăsat în jos, era decuplat. Juan îl ridică şi ceru din nou informaţii din zona buclucaşă. Calculatorul răspunse prompt, la fel ca mai înainte, adăugând însă: „RĂMÂNEŢI NEMIŞCAŢI PÂNĂ LA SOSIREA ECHIPEI DE PAZA”. Vena de pe fruntea lui Juan se făcu şi mai vizibilă, încordarea începuse să-i erodeze masca vigilentă şi imperturbabilă. Microfonul funcţiona cu butonul în orice poziţie, funcţiona deci independent de buton, deci de cel care apăsa butonul. Iar replica „RĂMÂNEŢI NEMIŞCAŢI...” făcea parte din somaţiile sistemului de autoapărare. Calculatorul se simţise în pericol şi luase măsuri. Îşi deschisese singur microfonul. Probabil că-şi curăţise şi memoria, degeaba piguleau ei bit cu bit din ea. Juan era sigur că acolo nu se găsea nimic semnificativ, cel mult o păcăleală de genul zecimalelor lui *pi* sau altceva asemănător. Şi în plus oprise şi ceasul. Juan privi ceasul din perete şi simţi că i se umezesc tâmplele. Transpira. Era un semn sigur că îi era frică. Era lucid, raţiona rapid şi rece, dar îi era frică, subconştientul se trezise şi dădea alarma. Ceasul îşi mişcase limbile, arăta acum şase şi patruzeci şi trei. Trecuseră deci treisprezece minute de când îl privise ultima oară. Treisprezece minute? Ceasul de la mână era trecut de nouă şi jumătate. Cel din perete mergea cam de trei ori mai încet decât cel de mână, calculatorul nu oprise ceasul, îl încetinise doar. De ce? Juan nu putea răspunde şi probabil că răspunsul nici nu era prea important Important era faptul că „bătrânul” îşi făcea de cap, îi scăpase de sub control, ba mai mult, îi lua drept răufăcători şi se comporta ca atare.

Dirk privi stropii de sudoare de pe tâmplele lui Juan sclipind uşor în lumina neoanelor sălii şi atunci realiză gravitatea

întâmplărilor. Juan era speriat, iar Juan nu se speria niciodată. Se lăsă în scaunul rotitor din faţa consolei, aşteptând ca Juan să-şi revină. Nu ştia în amănunţime ce se întâmplă atunci când sistemul de siguranţă al calculatorului intră în acţiune, ştia doar că toate posibilităţile de ieşire din sala principală şi din clădire sunt blocate şi că se dă alarma la corpul de gardă. Bănuia însă că somaţia de a rămâne nemişcaţi până la sosirea echipei de pază nu trebuia ignorată, încălcarea ei era sigur că avea să fie urmată de represalii.

Juan se aşeză şi el pe un scaun. Părea că se gândeşte intens la ceva care-i provoca nemulţumiri vizibile.

— Ce urmează? Îndrăzni Dirk să întrebe.

— Aşteptăm paza… Nu înţeleg însă…

— De ce a intrat în acţiune? Anticipă Dirk obiectul frământării lui Juan.

— Nu, asta ştiu. Chestia cu osciloscopul l-a declanşat. Dar nu înţeleg de ce procedează aşa.

— Ceasul?…

— Da, şi ceasul. Eu nu l-am învăţat asta. Şi nici microfonul. Trebuia doar să blocheze uşile, să ascundă informaţiile pe o casetă secretă, să anunţe paza şi atât.

— Plus trecerea pe generatorul de rezervă.

— Asta doar dacă se întrerupe curentul… Mă rog, şi somaţiile şi câteva măsuri de imobilizare…

Juan tăcu, se întrerupse mai bine zis.

— Ce vrei să spui?

— Păi… dacă am vrea acum să-i facem vreun rău…

Juan se întrerupse din nou. Părea că nu are curaj să spună ce urmează.

— Ei, ce s-ar întâmpla atunci?

— Ne-ar imobiliza… asta e…

— Cum?

Juan nu dădea semne că ar vrea să continue. Dirk era furios, speriat şi furios, situaţia în care se găsea nu era deloc plăcută, dar îl şi înfuria, iată, Juan, marele paznic, pus cu botul pe labe de marele lui sistem de autoapărare. Nu lăsase pe nimeni să-l ajute, făcuse totul singur, nu ştia nimeni ce poate să facă sistemul lui minune, iar acum stăteau amândoi ca doi şoareci în cursă, neputând mişca un deget, aşteptând sosirea echipei de pază, fără măcar să ştie ce se va întâmpla dacă se vor ridica de

pe scaune sau dacă vor atinge vreun buton. Nici Juan nu ştia cum va reacţiona calculatorul, cum va reacţiona propriul lui sistem de siguranţă. Stătea pe scaun şi aştepta.

— N-ar fi trebuit să vină până acum?

Ba da, ar fi trebuit, dar Juan nu răspunse. La alarmă, soldaţii soseau în mai puţin de un minut, iar alarma dată de calculator era de urgenţă zero.

— Eşti sigur că i-a chemat?

— Da… în fine, aşa ar fi trebuit…

— Eşti sigur că i-a chemat? Reluă Dirk întrebarea şi tonul lui spunea clar care era părerea lui despre răspuns. Putem verifica?

Juan îşi îndreptă spatele, apoi se aplecă înainte. Voia să ajungă la telefonul de pe pupitru. Întinse mâna, încet, încet, gata să şi-o retragă la cel mai mic pericol. Îşi depărtase degetele, parcă palpa aerul cu ele. Dirk se uita fix la mâna lui Juan, alungindu-şi gâtul şi mişcând capul odată cu mâna acestuia. Juan ajunse deasupra telefonului şi zăbovi câteva secunde în aer, nehotărându-se să atingă receptorul. Îl atinse, strânse degetele pe el şi-l ridică încet din furcă. Oftară amândoi în acelaşi timp, eliberaţi de tensiunea interminabilului minut cât a durat apropierea de telefon. Nu se întâmplase nimic, calculatorul continua să pâlpâie, nu luase nicio măsură pentru a împiedica atingerea telefonului. Juan duse receptorul la ureche, apoi îi dădu drumul din mână. Nu funcţiona. Calculatorul întrerupsese firul. Asta era în program, Juan îşi aminti, asta era în program şi acum singura lor legătură cu lumea exterioară era tăiată. Şi echipa de pază întârzia, se blocase poate vreo uşă pe undeva, probabil că nici de afară nu se putea pătrunde, aşa cum nu se putea ieşi din sala în care se găsea calculatorul. Juan ascultă câteva clipe, dar zadarnic, nu se auzea niciun zgomot, niciun semn că cineva încearcă să forţeze vreo uşă.

— Eşti sigur că i-a chemat? Repetă obsesiv Dirk. Dacă nu i-a chemat, stăm aici până mâine…

Trecuse deja de ora zece. Ceasul de pe perete arăta şapte şi câteva minute. Dirk zâmbi, rânji mai bine zis.” Război psihologic, ehei, chestii subtile, telefoane care nu merg, ceasuri exasperante prin care timpul curge încleiat, parcă şi neoanele pâlpâie altfel, parcă îţi aruncă toate cu fotoni în cap, noroc că nu sunt chel… Iar dacă te mişti… Ei, ce se întâmplă dacă te mişti? … Juan s-a mişcat şi n-a păţit nimic… Fie ce-o fi, aşteptarea asta

mă înnebuneşte, oricum mă îmbolnăvesc în noaptea asta…” Acceptase ideea de a petrece o noapte întreagă sechestrat de calculator, până la venirea schimbului de dimineaţă nu mai aveau nicio speranţă de a ieşi de acolo. Se hotărî. Ridică mai întâi o mână, îşi mişcă apoi picioarele şi, văzând că nu se întâmplă nimic, se ridică de pe scaun. Linişte. Numai camerele de televiziune de pe tavan – abia acum le remarcă – îşi mişcară imperceptibil obiectivele, îndreptându-le spre el. Făcu un pas. Încă unul. Lentilele de pe tavan îl urmăreau sincronizate, parcă erau legate cu fire nevăzute de coapsele lui. Juan stătea şi privea. Aştepta şi el să vadă ce urmează. Deocamdată nu urma nimic. Dirk prinse curaj, se apropie de calculator şi decuplă alimentarea. Nu se întâmplă nimic, aşa cum bănuia de altfel, calculatorul trecu imediat pe alimentarea de rezervă, iar la aceea nu mai aveau acces; întrerupătorul era în antecameră sălii. Încercă atunci să scoată casetele sistemului de operare din lăcaşurile lor. Le scoase, dar calculatorul continua să funcţioneze. Decuplă apoi imprimantele, bordul, ecranul. De fapt, încercă să le decupleze; acţiunile lui se desfăşurau în van, maşinăria refuza să-l asculte, funcţiona imperturbabilă, sfidându-i gesturile. Juan tăcea, dar părea mulţumit, mândru chiar că sistemul se comportă atât de bine. „Deşi, hm, ar fi trebuit să încerce să-l oprească… Acţionează altfel de cum l-am învăţat… Şi-a modificat programul…” Era în neregulă, calculatorul ar fi trebuit să reacţioneze într-un fel, să se apere.

Înciudat, Dirk izbi cu piciorul în corpul central al calculatorului. Juan zări cum deasupra capului lui Dirk apare ţeava de oţel a unui lansator de gloanţe somnifere, dar nu mai avu timp să-l prevină. Dirk lovi a doua oară cu piciorul în carcasa de aluminiu. În secunda următoare duse mâna la cap şi se prăbuşi. Căzu ţeapăn şi se lovi cu ceafa de imprimantă. Lovitura declanşă din nou lansatorul din tavan şi Dirk fu din nou înţepat, de data aceasta în gât, de proiectilul minuscul, dar atât de eficient. Un firicel de sânge i se prelinse pe obraz. Venea din tâmplă. Nu venea de acolo unde îl lovise primul proiectil. Venea din tâmplă. Juan păli. Se ridică şi mai mult intui decât văzu că ţeava din tavan se îndreaptă spre el. Se lăsă din nou pe scaun şi lansatorul se ascunse. Dirk rămăsese nemişcat, nici nu putea fi altfel după ce primise cele două proiectile. Dormea. Dormea? Juan fu scuturat de un frison. Sângele lui Dirk continua să se

scurgă, ajunsese pe podea acum. Juan se ridică în picioare şi lansatorul reapăru. Se îndreptă încet spre Dirk, ferindu-se să atingă cumva vreo parte a calculatorului. Ajunse Ungă cel căzut. Era ţintuit în permanenţă de ţeava din tavan, o simţea parcă în ceafă, rece şi nemiloasă, ştia că la primul gest necugetat se va pomeni lângă Dirk, adormit pentru cel puţin şase ore. Îl va lăsa oare să-l atingă, să-l ajute? Îl lăsă. Dirk respira egal şi adânc, era adormit. Îi controlă pulsul, îi cercetă tâmpla lovită. Era în regulă, avea să-şi revină. După zece-douăsprezece ore de somn o să-şi revină…

Ceva mai liniştit, Juan se aşeză din nou şi-şi prinse tâmplele în mâini. Mai făcu o încercare cu telefonul, dar tot fără succes. Avea de aşteptat, până a doua zi nu mai putea face nimic. Îşi scoase o ţigară. Nu era voie să fumeze acolo, dar acum nu mai conta. Cu atât mai bine dacă îi făcea rău calculatorului… îşi aprinse bricheta. Flacăra anemică abia pâlpâia. Încercă să dea drumul mai mult la gaz, dar era deja la maximum. Scutură bricheta. Părea plină… Juan înţelese şi scăpă ţigara din mână. Era pierdut. Calculatorul, nemulţumit probabil de eficienţa gloanţelor somnifere, fuseseră necesare două pentru a-l imobiliza pe Dirk, deschisese buteliile cu gaz paralizant. Mai avea câteva minute, atât, în câteva minute marea sală va fi plină şi nimeni nu va mai putea trăi acolo. Va cădea ţeapăn şi vor fi necesare câteva săptămâni de tratament până să-şi revină. Sudoarea îi curgea şiroaie pe obraji. Simţi în gât şi în plămâni usturimea de piper a gazului, simţi că-l dor ochii. Sări la uşă şi începu să bată cu pumnii în ea. Sunetele reverberau exasperante în sală. Nu venea nimeni, probabil că soldatul de afară călca ţanţoş cu bocancii lui lustruiţi meticulos, respira fără să ştie ce fericire era că putea să respire şi se gândea la numărul zilelor pe care le mai avea de îndurat în uniformă. Şi oricum nu avea voie să-şi părăsească postul. Putea totuşi să-l cheme pe caporalul de schimb, pe comandantul gărzii chiar. Juan reluă bătăile în uşă. Ridică un scaun şi începu să lovească în blindaj. Nimic, nu se auzea nimic. Epuizat, lăsă în jos mâna în care ţinea scaunul. Usturimea din plămâni era din ce în ce mai acută. Simţi junghiuri în genunchi şi între coaste. Începea paralizia. Umerii i se strânseră şi un fulger roşu îi trecu peste retine. Săltă scaunul şi-l izbi cu toată puterea care-i mai rămăsese în panoul central al calculatorului. Văzu scânteile cu

care plesneau beculeţele, zări parcă un fuior de fum, mai văzu cum din tavan coboară o perdea compactă de zăpadă şi se prăbuşi. Ultimele imagini pe care mintea lui înceţoşată le mai percepu îl purtară pe un deal înzăpezit pe care o ceată gălăgioasă de copii alunecau cu săniile. Alunecau, alunecau…

Dirk şi Juan muriră în câteva secunde. Spuma carbonică, penultima treaptă a sistemului de autoapărare, funcţionase perfect. Ultima treaptă presupunea aruncarea în aer a clădirii. Ea n-a fost însă activată şi astfel soldatul de rond reuşi să-şi termine cele patru ore de pază fără să i se întâmple ceva.

SORA LUI ROBIN

Mai era un sfert de oră până la închidere şi era pentru prima dată că nu avea pe nimeni la ghişeu. Amalia răsuflă uşurată. Fusese o zi infernală, fiecare zi de vineri era grea, dar asta fusese mai grea decât toate. Tot oraşul se năpustise parcă asupra băncii, se depuneau şi se scoteau bani în neştire. Nicio clipă, niciunul dintre ghişee nu fusese liber. „Bine că s-a terminat. Până luni am scăpat de bani, cecuri, depozite, acţiuni, chitanţe…” Hotărâse împreună cu John să plece încă din seara aceea într-un sat de pescari de pe malul Pacificului, cunoştea el un han mic şi neştiut acolo, până luni se vor bălăci, vor pescui, vor uita de îmbulzeala şi de fumul oraşului. Până luni, când o vor lua amândoi de la capăt…

— Domnişoară, vă rog…

Amalia tresări. Un bărbat negricios, cu mustaţă mare. Cu pălăria trasă pe ochi, stătea în faţa ghişeului şi zâmbea, se chinuia să zâmbească, dar nu reuşea decât să-şi arate dinţii pe sub mustaţă. Pe Amalia o trecu un fior, un ciob de sticlă îi alunecă parcă tăios pe şira spinării. Cunoştea senzaţia aceea, o încercase şi cu patru ani în urmă când individul de atunci trăsese în ea, la fel zâmbea şi acela, Amalia îşi amintea foarte bine. Atunci îşi pierduse capul, ţipase, era prima dată când vedea un pistol îndreptat asupra ei, ţipase şi spărgătorul se speriase la fel de tare ca ea, trăsese la repezeală lovind-o cu două gloanţe. Scăpase destul de uşor atunci. Acum o încerca aceeaşi senzaţie, parcă zâmbetul celui din faţa ghişeului era desenat pe o gură de pistol îndreptat asupra ei. „Fii calmă, draga mea, poate nu e nimic. Fii calmă, poartă-te firesc…” Amalia zâmbi, având în acelaşi timp grijă să apese cu piciorul

pedala de alarmă. În acel moment, toate microfoanele şi camerele de luat vederi ale sălii intrau în funcţiune şi nicio mişcare nu se mai putea face fără să fie urmărită de cei din echipa de siguranţă a băncii.

— Ce doriţi, domnule?

— Am găsit pe stradă un carnet de cecuri. Eliberat de banca dumneavoastră. Iată-l.

Amalia întinse mâna după carnet. Cu o secundă înainte ştia deja adevărul, era sigură, nu mai avea o simplă bănuială. Nu putea însă opri mâna, o duse mai departe spre ghişeu. Mustăciosul îi întinse carnetul, dar, în momentul în care Amalia puse mâna pe el, zvâcni scurt şi o prinse brutal de încheietură.

— Stai aşa, şuieră individul.

Lăsă mâna în palma lui. Nici nu era sigură că are putere să o tragă înapoi.

— Am şase gloanţe în pistol. La prima mişcare mut câteva în tine… Vezi servieta asta? Sunt două kilograme de nitroglicerină în ea. Suficiente să facă ţăndări coşmelia voastră. Cu şmecherii de la pază cu tot. Dacă-i chemi, s-a terminat. Şi cu tine şi cu ei. Şi cu toţi cei care sunt în clădire. Aşa. Sper că e clar. Pune acum mâna pe telefon şi cheamă-l pe director! Vezi ce-i spui! Fii foarte atentă…

Directorul apăru imediat. Ştia, evident, în momentul declanşării alarmei fusese anunţat, venea însă zâmbitor, străduindu-se să pară firesc, să pară că nu ştie despre ce este vorba. Amalia desluşi însă uşor tremurul din vocea, altfel totdeauna fermă şi dură, a directorului.

— Ce s-a întâmplat, ce doriţi, domnule?

— Jim, Jim pentru dumneavoastră, rânji individul. Directore, ia sacul ăsta şi umple-l cu bancnote mici şi vechi, nelegate, aruncate la întâmplare. Cât mai multe, directore. Altfel îţi fac praf coşmelia. Nitroglicerină. Suficientă şi pentru cei de la pază dacă ai proasta inspiraţie să-i anunţi. Repede, directore, te aştept două minute, după care voi lăsa servieta aici şi voi trage un glonţ în ea din prag. Cred că ştii ce înseamnă asta… Ai auzit de nitro, nu?

Directorul zâmbea în continuare, deşi transpiraţia începuse să-i lucească pe frunte, luă sacul şi după aproape două minute reveni cu el umflat.

— Aşa, aşa, bine, directore. Acum, ca şi când nimic nu s-ar fi

întâmplat, ia sacul, ţine-mă amabil de braţul stâng, nu prea strâns totuşi, şi fii tot timpul cu gândul la servieta pe care o duc în mână. Dacă scapă jos şi se sparge o sticlă, gata! Bum! E clar, directore? Păpuşico, tu rămâi aici ca să le spui celor de la pază ce am cu mine. Ca să fie cuminţi. Dacă ţin la pielea boss-ului, bineînţeles, ha, ha.

Avea un râs rece, total lipsit de veselie. Amalia se cutremură. Directorul îl luă pe individ de braţ şi îl conduse spre ieşire. Parcă ieşea cu un amic vechi, cu un client de bază al băncii, cei câţiva oameni care mai erau înăuntru, cu excepţia funcţionarilor, desigur, nici nu bănuiau ce se întâmplă. În faţa băncii aştepta un taxi cu motorul duduind. Urcară în el şi plecară imediat.

— Unde mă duceţi? Deveni directorul îngrijorat.

— O să vezi, o să-ţi placă, rânji spărgătorul şi-l bătu pe spinare pe cel de la volan. Complicele se întoarse spre director râzând şi el, compătimitor parcă. Directorul se făcu mic pe banchetă, scoase batista şi se şterse pe frunte, îşi şterse ochelarii şi rămase încruntat şi palid, fără să mai zică nimic.

Înainte de a ieşi din oraş schimbară maşina. Noua maşină, fastuoasă, de lux, era mult mai puternică, iar individul de la volan scotea din ea tot ce se putea. La fiecare curbă roţile ţipau pe asfalt scoţând fum. „Numai de nu ne-ar opri poliţia pentru exces de viteză” gândi directorul. „Două kilograme de nitroglicerină sunt prea mult, chiar şi pentru mine…” Nu-i opri poliţia. După câteva minute de goană pe autostradă, spre vest, spărgătorii intrară pe o şosea laterală care deveni curând un simplu drum printre coline.

— Deocamdată merge bine. Niciun elicopter, niciun avion deasupra noastră.

— Ha, ha, înseamnă că păpuşica de la ghişeu povesteşte frumos, i-a convins. Şi mai înseamnă că boss-ul de alături e un barosan, nu vor să rişte. Ha, ha, avea dreptate şeful…

„Aha, şeful… Deci o să mai apară unul…” Cei doi spărgători râdeau în continuare, sfidători şi atotputernici. „Lasă că vedem noi… Numai să iei mâna de pe servieta asta blestemată. Cu gloanţele e mai uşor…”

Intrară într-o fermă, se angajară pe o alee lungă, acoperită cu pietriş, şi opriră dincolo de clădirea principală, lângă un hangar. Ferma era destul de părăginită, părea nelocuită, deşi se vedeau câteva păsări prin curte şi un cal legat de gard.

— Hai, directore, hai.

Cel care vorbise, şoferul, îl împinse cu pistolul în spate şi directorul făcu un pas poticnindu-se. Celălalt, Jim, desigur un nume de împrumut, luă sacul cu bani şi servieta cu nitroglicerină şi porni în urma lor spre hangar. Uşa hangarului se deschise singură când ajunseră la câţiva paşi în faţa ei şi în prag apăru un individ bărbos, cu părul aproape alb, delimitându-i o frunte înaltă, pe cale de a se numi chelie.

— Şefule, totul a mers strună. Iată „recolta” şi pe „semănător”. A fost foarte blând până acum.

— Bine, băieţi, bine! Să nu ne bucurăm însă prea devreme. Mai avem câteva lucruri de făcut. Ne vom bucura mâine în Mexic, acum e prea devreme.

Bărbosul vorbea încet, blând, părea că-şi dojeneşte copiii neascultători, dar directorul înţelese că fiecare vorbă a lui e ordin pentru cei doi cu care venise, se vedea că el e şeful, că nu face niciun efort vizibil să se impună, dar nimeni nu-i contestă autoritatea. „Creierul, desigur, cei doi sunt simpli executanţi…”

— Haideţi sus în „bondar”. E pregătit.

— A fost greu, şefule?

Cel care întrebase arătase spre avion, spre „bondar”, zâmbind cu subînţeles.

— Nu, deloc, v-am spus că dumnealor nu prea vin pe la fermă. Pe paznic l-am „convins” destul de uşor…

Şeful se bătu discret cu mâna peste buzunarul în care i se ghicea pistolul. Cei doi rânjiră de plăcere, excitaţi.

— Haideţi, sus şi spre Mexic! Servieta dă-mi-o mie!

Cei doi îl luară pe director de câte o mână şi urcară în avion. Şoferul apucă manşa. Scoase micul aparat pe aleea pe care veniseră. Bărbosul rămase în hangar, cu servieta cu nitroglicerină, meşterind ceva lângă o ladă cu scule. Băgă în hangar şi maşina cu care veniseră.

— Ce zici Jim? Şoferul îi făcu cu ochiul complicelui, arătând spre hangar. Jim dădu din cap că nu.

— M-am gândit şi eu… Nu avem nicio şansă. Fără el nu facem nimic. Numai el ştie locul şi omul…

— Al dracului şeful, înjură admirativ şoferul. Nu riscă nimic. Dacă ne spunea dinainte locul…

Şoferul mângâie cu voluptate sacul cu bani.

— Şi cu ăsta ce facem? Arătă el spre director.

— La graniţă îl „rugăm” să coboare, ha, ha, ha.

— Ha, ha, ha.

Râsul gros al şoferului se suprapunea peste rânjetul hârâit al celuilalt, al lui Jim, şi dădea naştere unui cor grotesc, grotesc şi înfiorător. Directorul şi-i imagină râzând la fel în timp ce el se prăbuşeşte de la o mie de metri, aruncat din avion, şi-i imagină astfel şi-şi strânse pumnii. Abia aştepta să apară şi şeful, să se termine odată cu toată povestea. Scăpase de nitroglicerină, putea acţiona acum…

Şeful apăru fără servietă, urcă în avion frecându-şi palmele cu încântare, se aşeză lângă şoferul-pilot şi-şi puse sacul cu bani pe genunchi.

— Dă-i drumul!

Motorul dudui, micul avion începu să tremure şi după câteva sute de metri de rulare pe alee se desprinse de sol şi se înălţă rapid. „Ah, prea repede s-a ridicat”, gemu directorul. „Trebuie să aştept alt prilej.”

— La patru sute de metri să faci câteva cercuri pe deasupra fermei. Pentru peisaj…

Şeful râdea moale, cu o veselie liniştită, ascunsă în barba stufoasă, dar vizibilă în ochii mici, strălucitori. Nu făcură decât două cercuri. Când să-l înceapă pe al treilea, hangarul din care plecaseră se desfăcu brusc, ca o păstaie, lăsând să i se vadă interiorul orbitor, bucăţi de metal şi de zidărie ţâşniră cu putere în toate direcţiile şi în câteva secunde în locul hangarului şi a micilor clădiri apropiate rămase o tipsie fumegândă, cu marginile zdrenţuite. Explozia răsese pur şi simplu de pe suprafaţa pământului tot ce se aflase la câteva zeci de metri de servieta cu nitroglicerină. Detunătura se auzi nefiresc de târziu, nefiresc pentru iuţeala cu care dispăruse hangarul, şi făcu să tremure avionul. Şeful râdea în continuare liniştit, privindu-şi cu încântare isprava, iar cei doi complici trepidau de plăcere pe scaune.

— Al dracului şeful! Nu se putu stăpâni pilotul. Şeful se înclină cu distincţie, mulţumindu-i pentru compliment.

— Gata, dă-i bice! Avem mult de mers…

Avionul se lăsă pe o aripă, apoi pe cealaltă, motorul se auzi mai tare, luară înălţime şi porniră spre sud, spre Mexic.

— Cred că am putea dormi până la graniţă. Mai puţin tu. Joe.

Leagă-i mâinile prietenului nostru şi să ne odihnim. Mai avem de lucru.

Jim îi legă directorului mâinile la spate cu un cablu electric şi se aşeză mai bine pe scaunul strâmt închizând ochii. Şeful se lăsă şi el peste sacul cu bani pregătindu-se să doarmă. Joe, cel de la manşă, continua să urmărească aparatele de la bordul avionului, căscând din când în când, obosit de monotonia zborului. Directorul închise şi el ochii. „Fir-ar să fie, trebuia făcut ceva la fermă. La o mie de metri înălţime e cam greu… Şi cu cât ne îndepărtăm, cu atât e mai complicat. O *să pierd legătura cu ei…”* Se hotărî să acţioneze. Bizuindu-se pe laşitatea lui Joe…

Trase uşor de mâini şi cablul cu care era legat cedă de parcă era făcut din aţă putredă, nu din oţel şi aluminiu. În aceeaşi clipă, bărbosul se întoarse şi îndreptă spre el un pistol mare, cu ţeava largă. Simulase că doarme, dar stătuse tot timpul la pândă. Directorul rămase cu mâinile la spate, nemişcat, privindu-l inocent şi speriat. Bărbosul rânji, îşi ascunse pistolul şi se lăsă din nou peste sacul cu bani. În aceeaşi clipă directorul se ridică şi-l lovi puternic în spate cu latul palmei. Se auzi un pârâit, probabil o fractură, şi bărbosul rămase nemişcat, cu faţa îngropată în sacul de pe genunchi. Pilotul tresări, avionul se lăsă brusc pe o parte, pilotul duse mâna spre pistol, dar o încleştă apoi pe manşă încercând să redreseze aparatul. Se trezi şi Jim şi scoase fulgerător pistolul. Exact în clipa în care se pregătea să apese pe trăgaci, încremeni holbat, apucă să mai vadă o fracţiune de secundă cum faţa directorului se desface şi în dreptul nasului apare o ţeavă subţire, albă, simţi apoi o arsură în frunte, un fulger alb ieşise din ţeava care răsărise pe faţa directorului şi-l lovise năprasnic. Îşi pierdu cunoştinţa. Se lăsă pe scaun ca o cârpă, cu o pată neagră în mijlocul frunţii. Joe redresă aparatul şi se întoarse spre ei, ţinând manşa cu mâna stângă. Abia apucă să vadă cum faţa directorului se închide la loc ascunzând la mijloc o ţeavă subţire, îl zări pe Jim stând moale pe scaun şi mâna în care ţinea pistolul începu să-i tremure spasmodic.

— Sunt Robin, robotul Robin, din echipa de siguranţă a băncii. Gloanţele nu-mi fac mai nimic. Lasă pistolul şi întoarce avionul spre oraş.

Directorul-Robin-robotul vorbea rar şi limpede. Clănţănind din dinţi, Joe lăsă să-i scape pistolul şi puse amândouă mâinile pe

manşă. N-avea putere să întoarcă avionul. I se părea un coşmar toată povestea, îl vedea pe şef prăbuşit peste sacul cu bani şi nu-i venea să creadă, aruncă o privire peste umăr şi se izbi de ochii reci ai… directorului, ai robotului, duse o mână la gât simţind că se sufocă şi se lăsă să cadă ca o păpuşă de cauciuc dezumflată peste bordul avionului. Faţa directorului se deschise din nou şi-l curentă de câteva ori, trezindu-l.

— Dacă leşini, o să mori! Eu nu ştiu să conduc avionul. Ţine minte asta! Dacă vrei să trăieşti, întoarce avionul şi aterizează undeva, nu are importanţă unde. În curând ne vor ajunge cei de la siguranţă.

Într-adevăr, peste câteva minute, un elicopter mare, vopsit în culori de camuflaj, apăru în faţa lor, se feri brusc din calea avionului şi se instală deasupra lui însoţindu-l.

Peste două ore, în faţa directorului, a adevăratului director, Amalia, John şi Robin primeau deopotrivă felicitări, Amalia pentru sângele ei rece, John pentru că el era inventatorul şi constructorul lui Robin, iar acesta pentru „comportarea ireproşabilă pe toată durata operaţiunii”. Directorul le strânse mâna la toţi trei şi rămase în picioare, dându-le de înţeles că ceremonia se terminase. Amalia se foi pe scaun, privi scurt la John, tuşi încurcată şi se hotărî în cele din urmă să vorbească.

— Domnule director, n-am putea… ştiţi, trebuie să plec azi cu John în weekend, pe malul oceanului… n-am putea să lipsim luni de la bancă? V-am fi foarte recunoscători…

— Luni? A, nu, luni e imposibil, ştiţi că în fiecare luni avem foarte mult de lucru, toată lumea cheltuieşte banii sâmbătă şi duminică şi luni vine la bancă. Imposibil. Îmi pare rău. Marţi, uite, marţi sunteţi liberi.

Amalia se bosumflă, făcu un botic prelung şi lăsă ochii în jos. John parcă zâmbea sau numai i se părea directorului că zâmbeşte. Numai Robin stătea impasibil, regulamentar, neparticipând la discuţie. Amalia făcu o ultimă încercare.

— Chiar nu se poate? Pentru noi ar fi foarte…

— Exclus. Marţi, miercuri, oricând, dar nu luni şi vineri… îmi pare rău.

Directorul părea sincer dezolat, ridica din umeri neajutorat arătându-şi palmele şi privea pe lângă ei, în jos, la un scaun. Era un moment penibil pe care nu ştia cum să-l depăşească. Îndreptă cu recunoştinţă ochii spre uşa care se deschidea încet,

lăsând-o pe secretară să pătrundă înăuntru. Secretara era lividă, intră, se sprijini de tocul uşii ca pentru a-i face cuiva loc să treacă şi nu spuse nimic. Directorul se sperie puţin, ce putea fi aşa de grav de-i pierise graiul secretarei? Se bizuise întotdeauna pe ea, avea doar atâta experienţă. O nouă spargere probabil. Câteva secunde nu intră nimeni. Apoi, când intră, directorul se aşeză pe scaun şi îi pieri şi lui vocea, la fel ca secretarei.

— Du-dum-dumneata…

În prag era… Amalia! Altă Amalia, una se afla pe scaun în faţa lui, încă bosumflată că nu poate lipsi luni, iar cealaltă stătea în prag şi zâmbea.

— Amalia, Amalia Santos de la ghişeul 6.

Lui John i se făcu milă de director, o luă pe Amalia de braţ, pe cea din prag, şi se îndreptă cu ea spre director zâmbind.

— Amalia cea adevărată… Cealaltă este… sora lui Robin.

Directorul pricepu. Bău repede un pahar cu apă, se şterse meticulos cu batista şi izbucni în râs.

— De când e… sora lui Robin aici?

— De vreo trei ani, la un an după ce Amalia a fost rănită de nebunul acela. N-am vrut s-o mai las să rişte… Şade acasă şi urmăreşte pe monitoare ce se întâmplă la ghişeu, iar când apar situaţii neprevăzute, dă indicaţii copiei. Ca acum câteva ore…

— Tot timpul a fost aici?! Fără să ştie nimeni? Nici măcar colegii?

— Exact. Mai puţin în zilele de salariu…

John şi Amalia izbucniră în râs. Se ţineau de mână şi râdeau înveseliţi de încurcătura directorului. Directorul nu era însă încurcat, era mai ales preocupat de o idee ascunsă pe care nu ştia cum să o verifice, se tot frământa căutând o soluţie şi nu găsea niciuna. Alese în cele din urmă calea cea mai simplă. Se apropie de John şi-l trase pur şi simplu de păr.

— Au! Ce s-a întâmplat?! Ce vreţi să faceţi?!

Abia acum încurcătura directorului deveni reală. Se bâlbâi, se înroşi, scoase batista şi tuşi forţat de mai multe ori… John îşi freca în continuare părul în locul de unde îl trăsese directorul, îl durea, se freca şi nu înţelegea. Ba nu, înţelese! Izbucni în râs, îi venea să moară de râs, se ţinea cu o mână de burtă şi cu una se freca la ochi şi râdea, râdea cu lacrimi. Amalia înţelese şi ea şi o copleşi un râs asemănător.

— Ha, ha… eu, eu sunt… ha, ha… veritabil. Nicio grijă… ha,

ha… La revedere… ha, ha, mulţumim pentru ziua de luni, ha, ha…

Directorul izbucni şi el în râs, în cele din urmă înţelese şi secretara şi se molipsi şi ea. Numai Robin şi „sora” lui rămăseseră impasibili tot timpul şi aşa aveau să rămână până luni când se redeschidea banca şi trebuiau să-şi reia funcţiile.

JUNGLA FINALA

DATE INIŢIALE: CASETA 1984

ACCES: NELIMITAT

MOMENTE: INIŢIAL = 2000

PAS 50

NUMĂR PAŞI 3

START

*

— Ai pus lumânările?

— Toate.

— Tortul…?

— E gata.

— Bine. Hai să ne schimbăm.

— O! Da, e trecut de opt. Eşti sigură că tata n-a uitat? Ştii cum e el…

— Dă-i un telefon şi vezi ce face. Eu mă duc să mă îmbrac.

…6…9…6…7…5…2…6 Numărul apelat răspunse imediat.

— Alo, tata?… Da, eu… Cum?… Ha, ha, eram sigură… Nimic! Dacă nu eşti aici la nouă, vin să te iau pe sus… Odată la o mie de ani se trece dintr-un mileniu în altul şi tu stai în uzina ta de… cum le spune, stelioni, steloni, stiloni…? Nici vorbă!… Pe sus te iau. Pa. Te sărut…

Lora puse receptorul în furcă – era un model vechi, arhaic, profesorului îi plăceau telefoanele mari, negre – se învârti pe călcâie făcându-şi roată părul de culoarea frunzelor tomnatice de nuc şi porni în fugă spre dormitor să se schimbe.

— Ei, ce se aude?

— Ca de obicei, uitase. M-a întrebat de se să vină acasă… Auzi, are douăzeci de invitaţi şi uită să vină acasă…

— Eh, n-ai ce-i face. Aşa a fost întotdeauna, dar de când cu stelonii…

— Steloni, numai de steloni aud. Mănâncă în laborator, doarme în laborator. Când vine acasă, din două vorbe una e

despre steloni. Cel puţin de revelion să-i mai lase în pace. Îţi aminteşti ce ne-a făcut anul trecut?... Parcă în noaptea asta îi vin toate ideile... Când se ştie aşteptat... Spune-mi, cum ţi se pare rochia?

Ama, soţia profesorului Zogr şi mama Lorei, îşi părăsi oglinda la care ea însăşi se pregătea de petrecere, privi cu capul lăsat într-o parte la fiica ei, se apropie de ea şi o sărută pe amândoi obrajii. Zâmbind şi sărutându-se, cele două păreau de aceeaşi vârstă. Semănau. Ama era puţin mai scundă, însă avea aceeaşi siluetă, acelaşi păr, amestec fantezist de nuanţe blond-şatene, îl purta însă mai scurt, legat la spate cu o agrafă mare, grea, maronie. Lora îl lăsa să cadă în cascadă pe umeri. Îi plăcea să-şi mişte capul în toate părţile ca să facă părul roată, să-i cadă pe ochi şi apoi să aibă motiv să-şi arunce din nou capul pe spate readucând flăcările de grâu şi soare la locul lor pe umeri.

Se auzi soneria de la intrare. Soseau deja invitaţii. Colegi, colege, vecini, rude. Lora aprinse lumânările groase, plăcut mirositoare, şi camera cu mobilă barocă, masivă, cu perdelele înalte, căpătă dintr-o dată un aer festiv, puţin cam prea festiv, aşa, diplomatic, distins. Murmurul egal al vocilor, întrerupt de gâlgâitul domol al râsului, din ce în mai molipsitor, făcea parcă parte din decor, se împletea cu acesta. Era greu de imaginat sufrageria cu mobila ei sobră – altă ciudăţenie a profesorului, pe lângă telefoanele vechi – altfel decât plină cu acei academicieni respectabili, cu soţiile lor cu sprâncene false şi dantură artificială veritabilă, cu vecinii eleganţi şi spirituali, se poate afirma că erau la fel de eleganţi şi de spirituali ca academicienii şi soţiile lor.

Lora nu aşteptă să se facă ora nouă. După ce zâmbi frumos tuturor invitaţilor, fiecăruia pe rând, în grup sau tuturor deodată, după ce ronţăi discret câteva fursecuri (cu stafide), porni spre institutul în care tatăl ei îşi ducea veacul. Urcă în electromobil, făcu cererea pentru institut şi în zece minute maşina se oprea chiar în faţa uşii de la intrarea acestuia. O singură fereastră era luminată, undeva la etajul patru. „Aha.” Portarul o salută respectuos, ba îi chemă şi liftul. Lora intră în biroul profesorului destul de zgomotos, dar se opri în uşă cu un deget ridicat, cu frazele fărâmiţate în gât, cu ochii umezi. Imaginea era înduioşătoare. Mai fusese şi altădată aici, dar acum, în noaptea de revelion, când o singură fereastră a institutului era luminată,

când acasă, în sufragerie, s-au aprins lumânările colorate însufleţind mobila barocă, acum când ea avea douăzeci de ani şi era dispusă să lăcrimeze pentru orice motiv, acum, ei bine! Acum Lora simţi că ochii îi înoată în lacrimi. Profesorul era aplecat peste birou, cu surtucul gri blindat în coate cu două petece ovale de piele, cu ochelarii pe frunte, singur, senin, fericit, şi scria. Biroul, mare cât o masă de ping-pong, era plin de hârtii scrise de mână, de maşină, tipărite, cu listinguri de calculator. Un telefon mare şi negru ca şi cel de acasă, dar cu mai multe butoane, trona suveran într-un colţ, învecinându-se neaşteptat cu terminalul-display al reţelei de calculatoare, riguros geometric, modern, strălucitor. Noroc că terminalul era acoperit şi el cu hârtii. Profesorul scria în continuare, fără să-şi dea seama că nu e singur. Chelia lui spectaculoasă reflecta uşor lumina lămpii de birou. Îi rămăsese puţin păr, la ceafă şi la tâmple, deasupra urechilor. Se tundea rar. Părul creţ se făcea vâlvoi de o parte şi de alta a cheliei, rivalizând ca volum şi formă cu aceasta. „A început să albească tăticul meu…”

Lora se apropie de profesor şi îl sărută deasupra sprâncenelor, lângă ochelari.

— Cum, ce, tu aici?… Ce s-a întâmplat?

— Nimic, doar că e ora nouă.

— Aşa de repede?! Formidabil. Şi eu care… A, ce păcat! Hai, repede! Eşti cu maşina?

— Da.

Profesorul lăsă totul baltă, o luă de mână şi porni cu paşi mari spre ieşire. Era vesel. Lora simţea că e mulţumit, că abia aşteaptă să ajungă acasă şi să-şi expună ultimele descoperiri în legătură cu stelonii, stelionii lui, sau cum le-o mai fi zicând. De obicei vorbea cu patimă, cu gesturi largi, teatrale. Ochii negri, cu privirea jucăuşă, arzătoare, nasul coroiat şi chelia, mai ales chelia încadrată de cele două pămătufuri de deasupra urechilor, dădeau gesturilor profesorului un aer magic. Parcă era un vrăjitor, văzându-l te aşteptai să scoată fum din degete, din buzunare, să facă scântei, să bubuie ceva în preajma lui. Lora parcă îl vedea în sufragerie, lângă rafturile grele ale bibliotecii, hipnotizându-şi invitaţii, uitând că ei vor şi să ciocnească un pahar de vin, să danseze, să-şi spună verzi şi uscate, să treacă adică în noul an, în noul mileniu, uitând de probleme. Probleme erau destule, ultimii ani fuseseră ani de griji pentru toată lumea.

Peninsula Arabă nu mai avea strop de petrol. Dezarmarea se semnase pe hârtie, de doi ani, dar nu se neutralizaseră decât ceva mai mult de jumătate din focoasele existente. Problema alimentaţiei devenea şi ea acută. Lora se scutură ca de un frig brusc.

— Ce ai, s-a întâmplat ceva?

— Nu, tată, nimic. Ai mai făcut ceva cu stelonii tăi?

— Da, povestea e aproape gata. I-am prins. Uite, într-un rezervor cât degetul pot depozita energie pentru o mie de kilometri cu automobilul tău. Într-un degetar. Cred că problema e rezolvată.

Profesorul îşi freca mâinile în timp ce vorbea. Urcară în electromobil, îl programară să îi ducă acasă şi acesta îşi făcu datoria conştiincios ca întotdeauna.

Acasă invitaţii îi primiră cu urale, cu paharele înălţate, îi înconjurară însufleţiţi şi zgomotoşi. Se încălziseră deja. Profesorul nu-şi dezminţi entuziasmul şi prevederile Lorei. Se apropie de bibliotecă, ridică paharul, îl bău pe jumătate, apoi începu să vorbească gesticulând.

— Fraţilor, într-o lună-două vom avea butelii cu stelioni. (Urale.) Am reuşit să-i stabilizăm. Procedeul de obţinere e de mult pus la punct, e garantat. Gata, înscrieţi-vă la schimbarea electromobilelor pe stelmobile.

Uralele continuau. Ascultătorii ciocneau în cinstea profesorului, în cinstea descoperirii. „Steloni, ce sunt ăia steloni?” întreba o soţie de academician. „Sssst, o să-ţi spun mai târziu”. „Acum!” scrâşnea soţia de academician. „Nişte particule elementare care nu trec prin metale. Stau în cutie, ca pionezele, ca fixativul tău de păr...” „Ssst!” În timp ce gesticula cu paharul în mână, profesorul împroşcase covorul cu vin. Dar nu observase. Continua.

— Din ’85, de când am descoperit particulele astea leneşe, m-am tot chinuit să le prelungesc viaţa. Acum sunt nemuritoare. Am păstrat o butelie doi ani de zile, apoi am iluminat întreg institutul patru zile cu energia din ea. Era cât un stilou.

Profesorul continua să vorbească, invitaţii să asculte, să se mire (soţiile de academicieni), să bea, să uite de griji, bucuroşi că au butelii cu steloni. În vremea asta, Lora o prinsese de talie pe mama ei şi stăteau amândouă deoparte zâmbind, privind cu infinită duioşie la bătrânelul cu coatele peticite cu piele, cu

umerii lăsaţi, care gesticula entuziast hipnotizându-şi ascultătorii îmbrăcaţi în costume negre şi rochii decoltate de seară. În surtucul lui cenuşiu, profesorul mângâia în continuare omenirea pe frunte, eliberând-o de încă unul dintre coşmarurile sale fundamentale: setea de energie.

*

Elicopterul se aplecă mult înainte, mărindu-şi brusc viteza. După liniştea în care se desfăşurase călătoria până atunci, schimbarea îl surprinse puţin pe Gooz. Se lăsă totuşi în grija micului pilot automat. Nici nu ştia prea bine unde se află. Peisajul era acelaşi de mai multe zeci de minute, arid, cu pete firave de verdeaţă şi copaci descărnaţi. Elicopterul îşi schimbă direcţia spre dreapta, aproape cu şaizeci de grade. Continua să zboare la fel de repede, intrat parcă în panică. Trepida uşor, aplecat înainte, cu ecranul principal al bordului însufleţit brusc de o ploaie de puncte luminoase, mici, indiscernabile. „Ce dracu face ăsta?! Într-o oră trebuie să fiu la congres…” Se lămuri atunci când îşi dădu seama că lumina se împuţinează. Şi era abia trecut de amiază… Privi prin hublouri. În faţă nimic. La stânga… Acolo, acolo era! O perdea înaltă, galben-cafenie, se interpusese între el şi soare. În spate la fel. Înţelese şi se cutremură. Nisip! Furtună de nisip! Radarul pilotului automat o sesizase şi fugise din calea ei.

Gooz îşi aminti de descrierea pe care i-o făcuse un coleg care trecuse printr-o furtună asemănătoare. „Deşi se zice că e etanş, elicopterul se umple în câteva minute de o pulbere galbenă, extrem de fină, necruţătoare. Toate părţile mecanice ale aparatului sunt compromise, începând cu axul rotorului şi terminând cu butoanele tabloului de bord. Axul se erodează, iar butoanele devin inutile din cauza prafului dielectric care separă contactele. După un sfert de oră de agonie, sistemul de avarie mi-a adus elicopterul pe sol cu ajutorul fuzeelor şi m-a depus undeva în mijlocul câmpiei. A fost un infern. Patru ore a durat, timp în care am respirat prin masca de oxigen, cu ochii închişi, cu urechile biciuite de şuieratul ascuţit al nisipului. A fost un infern…”

Gooz decuplă pilotul automat şi trecu pe comandă manuală. Coborî aparatul căutând un loc pentru aterizare. Va întârzia la congres, dar nu avea de ales. Perdeaua de nisip se apropia vertiginos, opacă, măturând câmpia pe toată întinderea ei. N-

avea timp să caute un loc bun de aterizare. Coborî rapid şi depuse elicopterul pe sol aproape de un pâlc de arbuşti deşi, întunecaţi. Nici nu se opri bine rotorul că nisipul se auzi frecându-se de hublourile mari ale aparatului. Gooz simţi imediat în nări şi gâtlej prezenţa uscată a nisipului. Şuieratul de afară se înteţi, întunericul galben de asemenea. Interiorul aparatului fu acoperit de un strat de pudră silicoasă, insinuantă, atotputernică. Gooz stătea în scaun ţinându-se de manşă, holbându-se la zidul galben care se freca ţiuind de elicopter, mişcându-l uşor. Simţi nările uscate, gâtul ars de polenul otrăvitor. Bău zgomotos câteva înghiţituri de apă şi gustul sălciu al nisipului îi pătrunse în tot corpul. Îşi udă batista şi o puse la nas. Închise ochii. Nu avea nici mască de oxigen, nici ochelari de protecţie. Parcă avea praf de cărămidă sub pleoape, aerul devenise irespirabil, urechile îl dureau, iar gustul nisipului îl pătrunsese până în creier. Era pierdut, într-o jumătate de oră, cel mult o oră avea să-şi piardă cunoştinţa. „Doamne, patru ore! … Imposibil”…” Coşmarul de afară nu dădea semne de oboseală. Deznădejdea şi nisipul împreună ucideau încet fiecare fibră, fiecare nerv, fiecare celulă a lui Gooz. Se încovoiase pe scaun şi aştepta îngrozit sfârşitul.

Furtuna a ţinut cu puţin mai mult de o oră. Liniştea se instală dintr-o dată, furia de nisip se rupse şi apăru soarele. Un soare auriu, filtrat în curcubee galbene de aerul pudrat. Şocul liniştii îl curentă. Deschise ochii. Interiorul elicopterului nu mai semăna cu ce ştia el, nu se mai distingea nimic, totul era parcă vopsit cu galben-lut; şi mâinile şi hainele îi erau galbene. Probabil şi faţa. Un om de lut într-un elicopter de lut. Se desprinse din scaun şi deschise cu greutate uşa. Fiecare mişcare stârnea norişori de fum de pucioasă. Coborî. Tufele, mai înainte verzi-roşcate, erau şi ele galbene. Câmpia – o masă de praf uscat din care se iţeau smocuri părelnice de iarbă.

Gooz îşi scutură hainele, îşi spălă nările, încercă să-şi spele şi ochii. Era ameţit, simţea fiecare articulaţie prăfuită, se mişca încet, sacadat. Trebuia să se reîntoarcă, nu avea rost să mai meargă la congresul de stelonică, nu-l mai interesa nimic în afara unui râu adânc în care să se arunce cu haine cu tot şi să nu mai iasă până nu se curăţă de tot nisipul lumii. Dădu să urce în elicopter, dar chiar atunci, dinspre tufe, se auziră glasuri. Se întoarse holbat înapoi, nevenindu-i să creadă. O siluetă se ridică

din mijlocul arbuştilor, apoi încă una. Un bărbat şi o femeie. Îmbrăcaţi în albastru… Albastru?! Gooz privea ca în transă. Nu, nu visa, cei doi vorbeau în continuare – nu înţelegea ce spun, avea urechile pline cu nisip – ridicau ceva de jos. Îl zăriră. Veniră în fugă spre el. Nici urmă de praf pe ei. Aveau nişte costume strânse pe corp, albastre, ca de acvanauţi. Doar faţa şi palmele li se vedeau. Se uitau miraţi la el, la elicopter, la decorul cumplit din jur, şi nu înţelegeau. Cu atât mai puţin înţelegea Gooz. Cei doi îl încadrară şi-l luară domol de braţe.

— Vino!

Se lăsă dus de cele două arătări albastre. Între tufe era o trapă circulară; pătrunseră prin ea într-o sală îngustă, trecură printr-o uşă într-o cameră cu lumină multă, prea multă pentru ochii înţepaţi de siliciu ai lui Gooz, trecură pe lângă alţi doi oameni îmbrăcaţi în albastru („Trusa, repede”, spusese femeia care îl ţinea de braţul stâng) şi în cele din urmă ajunseră într-o sală albă, cu o cadă pătrată, uriaşă, la mijloc. Îl dezbrăcară rapid şi îl băgară în apă.

Îndeplini ca un copil tot ce-i cerură. L-au cotrobăit în ochi, în urechi, l-au pus să bea un lichid uleios, l-au spălat cu un spray roşietic. A fost ca o renaştere. Nu-i venea să mai iasă din apă.

S-au împrietenit repede, erau veseli şi amabili. Erau ecologi toţi patru, soţ şi soţie, lucrau acolo de mai mult timp.

— Aici, în subteran?

— Da, e mai simplu. Aţi văzut ce e afară. Nu se poate trăi.

— Nu credeam că e chiar aşa. Mai auzisem de furtuni de nisip, dar…

— În fiecare vară câte două-trei pe lună. Suficiente. Nimic nu le rezistă. Deocamdată.

— Nu înţeleg.

— Încercăm să le venim de hac, trebuie să le venim de hac. Noi sau alţii. Am aclimatizat deja câteva varietăţi de arbuşti.

— Adică?…

— Da, vom replanta toată zona cu arbuşti rezistenţi la secetă, adaptaţi la nisip. E singura soluţie. Am încercat cu ploi artificiale, cu irigaţii, cu perdele de plastic, dar degeaba. Eficienţa e foarte scăzută. Fixarea nisipului e singura cale, singura soluţie. Reîmbogăţirea solului, renaşterea cernoziomului.

— Tot timpul staţi sub pământ?

— A, nu, numai în timpul furtunilor de nisip. În rest lucrăm afară, dormim în corturi. Aici ne ascundem numai când nu mai avem de ales… Dar, dumneavoastră, cum aţi ajuns aici?

— Păi, am aterizat forţat. Nici nu ştiu unde mă aflu. Trebuia să ajung la Setberg, la un congres de stelonică. M-a prins furtun și am aterizat. Cu numai câteva secunde înainte de dezlănţuirea nisipului. Dacă ţinea mai mult…

— Elicopterul mai funcţionează?

— Nu ştiu, nu l-am încercat. Sper că da…

— Hm, n-aş prea crede. Nimic nu scapă perfidiei nisipului. Val, vrei să mergi să faci o probă?

Cel numit Val plecă. Gooz încă nu se obişnuise cu prezenţele lor uniforme. Costumele erau identice, le distingea sexul după forma corpului, dar la feţe semănau atât de mult că nu reuşise încă să reţină care e Val şi care Per, care e Ameria şi care Velora. De fapt, cele două femei nici nu prea vorbeau. Stăteau cu mâinile pe genunchii rotunzi înveliţi în ţesătura elastică a costumului şi zâmbeau tot timpul. Acum, că Val plecase, o linişte stânjenită crescu încet în camera subpământeană. Gooz privea în jur la interiorul luminos pe care numai lipsa ferestrelor îl deosebea de un laborator obişnuit.

— Mă… mă iertaţi… nu sunteţi dumneavoastră Gooz, nepotul celebrului Zogr… cel care a descoperit stelonii? V-am auzit vorbind despre congresul de stelonică şi mi-am amintit că v-am văzut la televizor… La puţin timp după moartea bunicului… celebrul…

Fata era îmbujorată. Era ciudat de timidă pentru un ecolog care trăieşte într-un laborator subpământean în mijlocul pustiului european.

— Ba da, eu sunt.

— Şi noi tot cu steloni suntem dotaţi. Cu steloni-beta, din cei sintetizaţi de dumneavoastră.

— Da, mhm.

Gooz era fâstâcit. Admiraţia cu care îi vorbea interlocutoarea îl încurca. Nu ştia ce să spună. Ar fi vrut să schimbe subiectul. Şi Val care nu mai venea…

— Da, stelonii-alfa erau periculoşi. În câmpuri electromagnetice puternice se polarizau şi oscilau cu amplitudini crescătoare. Prin efectul de cascadă părăseau…

Se opri. Vorbea fără rost. Pe ecologă n-o interesa stelonica, n-

avea cum să priceapă bâiguiala lui.

— Aşa a murit bunicul. O butelie cu steloni a făcut explozie şi…

Intră Val.

— Trebuie curăţită fiecare piesă. Nu-l puteţi folosi. Va trebui să mai staţi la noi.

— A, nu, am să cer la institut un elicopter de serviciu. Prin radio.

— Nu merge nici radioul. Dacă vreţi, puteţi însă folosi staţia noastră.

O folosiră. I s-a promis un elicopter, însă peste cinci-şase ore. Elicopterul institutului era plecat într-o misiune. Trebuia să aştepte. Îmbrăcă şi el un costum etanş, albastru, şi se alătură ecologilor. Îi ajută să ia probe de sol, să le analizeze, analizară frunze, rădăcini şi crengi din arbuştii de deasupra laboratorului, făcură observaţii meteo. Uneori Val prefira nisipul printre degete şi ofta.

— Iată unde au dus recoltele duble şi triple, îngrăşămintele, defrişările. Am stors pământul de orice vlagă. Nisip, atât ne-a mai rămas, nisip.

— Ei, nu e peste tot aşa.

— Nu, dar va fi, dacă nu luăm măsuri. Grabnice.

— Ştiu că se lucrează de mult la sinteza substanţelor organice pe cale industrială. Fotosinteză în eprubetă… S-au anunţat parcă şi unele succese. Asta ar fi o soluţie.

— Probabil unica soluţie. Însoţită de o campanie mondială de refacerea solurilor. Da, e unica soluţie.

Sosi în cele din urmă şi elicopterul institutului. În el era şi un mecanic. Gooz urcă. Mecanicul rămase să cureţe elicopterul de praf şi să-l readucă la bază.

Din aer, Gooz îi văzu pe cei patru ecologi făcându-i semne largi cu ramuri verzi din arbuştii pe care încercau să-i aclimatizeze. Patru oameni în albastru pe o tipsie galbenă, de nisip atotputernic, patru puncte albastre agitând ramuri verzi, ca o promisiune, ca o speranţă.

*

Preşedintele în exerciţiu al Ligii Naţiunilor înfrăţite se apropie grav de microfoane. Se sprijini cu mâna stângă de marginea pupitrului, cu dreapta îşi mângâie barba albă rotunjită impecabil şi se adresă celor şase mii de delegaţi din amfiteatrul uriaş.

— Stimaţi prieteni (glasul se auzea clar, neted, în sala perfect sonorizată), cu câteva zile în urmă (nu mişca nimeni, glasul era solemn) a fost lichidat ultimul kilometru pătrat de deşert (aplauze, urale, asistenţa se ridica în picioare). Pământul este în întregime acoperit cu verdeaţă (aplauzele cresc, ascultătorii se îmbrăţişează). Pentru totdeauna (în sală...).

Se auzi telefonul. Nola părăsi televizorul şi se repezi înfrigurată la telefon.

— Da... da... nu, nu încă... bine... La revedere.

Închise telefonul dezamăgită. Sperase să-l audă pe Voll, plecase de două săptămâni la vânătoare de lupi şi nu dăduse niciun semn de viaţă. Era îngrijorată, nu i se mai întâmplase să întârzie atât de mult.” Ăia de la Ligă aplaudă. Auzi, planetă verde... E deja o junglă. O junglă definitivă, pentru totdeauna, cum spunea bărbosul...” Ea însăşi participase la desfiinţarea deşerturilor, împreună cu mama ei, Velora, şi cu echipa pe care aceasta o conducea. Victoria ei se încheiase de mult, de când Niel, soţul, se prăbuşise cu elicopterul în pădurea pe care ea însăşi o crease. Până ajunseseră la el printre hăţişuri au trecut optsprezece ore. Prea multe... Din cauza copacilor, elicopterul căzuse într-o parte, neputincios. Iar acum Voll plecase şi el prin pădurile tinere şi viguroase, cine ştie pe unde umbla, cu arma în mână, sportiv şi anacronic.

Nola îşi făcu de lucru prin casă, aranjă o vază, nişte cărţi, repară cutele perdelei, totul încet, meticulos, trăgând de timp. Se hotărî să dea din nou drumul la televizor.

„... şi cinci de ani de când agricultura a încetat să mai existe, de când funcţiile ei de furnizoare de substanţe organice pentru hrană şi alte întrebuinţări au fost preluate de marile agregate...”

Opri din nou televizorul. Ştia tot ce spunea venerabilul preşedinte în exerciţiu al Ligii Naţiunilor înfrăţite, iar aplauzele o enervau, zgomotul lor sacadat se suprapunea neplăcut peste ritmul inimii ei neliniştite. Ar fi vrut să iasă undeva, la un spectacol, la o prietenă, dar era prea târziu, se întunecase deja. Se uită în jur căutând ceva de făcut, cu mâinile una în alta, cu o cută de tristeţe la colţul gurii şi în cele din urmă se aşeză pe un fotoliu, dreaptă, nemişcată, aşteptându-şi fiul.

Voll a venit abia peste trei zile. Nola s-a repezit spre el să-l sărute, să-l strângă în braţe, să se pătrundă de prezenţa lui, dar tânărul a început atât de volubil să-i povestească isprăvile lui

vânătoreşti încât Nola a rămas zâmbind, cu urme umede în ochi, să-l asculte. I-a pus masa. Voll mânca grăbit, cu o poftă sănătoasă de bărbat tânăr, obosit, şi povestea în continuare printre înghiţituri. Era entuziasmat. Nola se aşezase pe un scaun lângă el, pusese coatele pe masă şi-l asculta în tăcere, privindu-l îndelung, aşa cum privesc mamele spre copiii reveniţi de la vânătoare, bucuroşi şi plini de viaţă.

*

— Extraordinar! Ştiam că aici se face prognoză, nu şi literatură. Excepţional!

Profesorul Aldea îşi lăsă – modest – ochii în jos umflându-şi în acelaşi timp pieptul. Privea aproape cu dragoste spre calculator.

— Fantezia îi e limitată la câteva generatoare de numere aleatoare. Totuşi…

— Ce totuşi? E excepţional. Bănuiesc că la început există filonul ştiinţific, de prognoză, pe care apoi se pune haina literară.

— Exact.

— Singurul lucru ciudat mi s-au părut numele de persoane. Sunt cam…

— Mda, a fost învăţat că numele femeilor se termină în „a”, iar cel al bărbaţilor într-o consoană. Le alege aleatoriu respectând numai aceste restricţii. Sunt multe lucruri de perfecţionat la program. Le vom face.

*

Peste un an şi ceva, profesorul Aldea primi un telefon la institut.

— Alo, profesorul Aldea?

— Da.

— Sunt Dorian, fizicianul căruia i-aţi făcut acum un an demonstraţia cu calculatorul acela literat, prognozist şi literat. Ei bine, un coleg mi-a comunicat că a descoperit nişte particule leneşe, care nu trec prin metale, pot fi păstrate în recipiente, ca gazele. El speră să le poată folosi ca sursă de energie. Mi-am amintit că şi în schiţele calculatorului era vorba de nişte particule asemănătoare. L-am sfătuit să le dea numele din schiţe, dar l-am uitat. Sunteţi amabil să-mi spuneţi cum se numeau?

— Un moment, să mă uit, nu mai ţin minte exact… un moment… aşa… A, da, steloni… aţi înţeles? *Ste-loni.*

ACELE FIINŢE CIUDATE…

Vestea făcu înconjurul planetei ca un fulger. Viaţă! A fost descoperită viaţă în cosmos!… Nava Y7 a întâlnit fiinţe inteligente pe o planetă din constelaţia Torului! O planetă de siderit! Vor reveni în curând!…

Obiceiurile efervescentelor oraşe, ca şi ale micilor localităţi, atât de liniştite de obicei, au fost răsturnate, pulverizate pur şi simplu de această noutate, de dubla noutate pe care crainicii o repetau continuu din toate puterile: nava Y7 nu pierise aşa cum se crezuse, ba mai mult, ea revenea cu dovada existenţei unor fiinţe raţionale, a unor semeni… Semeni?! Greu de imaginat despre ce fel de semeni era vorba. În lipsa oricăror informaţii suplimentare, presupunerile nu făceau decât să înfierbânte imaginaţia. Se răspândi zvonul că ar fi vorba despre un fel de fiinţe filiforme, semitransparente, peste acest zvon se aşternu altul referitor la un fel de sfere cu protuberanţe care îndeplineau diferite funcţii… Până şi cei mai pozitivişti cercetători, chiar şi cei din centrul de coordonare a zborurilor cosmice, lansau ipoteze care de care mai fanteziste, în discuţii interminabile, sortite să omoare timpul, să acopere înfrigurarea aşteptării. De altfel, discuţiile, în grupuri de cinci-zece persoane, erau caracteristica acelor zile. Zile lungi, cu orele numărate, zile în care întreaga planetă stătea cu toate simţurile îndreptate spre cer, pentru a afla cu o secundă mai devreme – dacă ar fi posibil – amănunte despre nemaipomenita veste.

Următorul mesaj de la Y7 preciza poziţia navei suficient de bine pentru a se putea calcula data sosirii. Se apropia! Câteva zile doar. Frenezia planetei creştea proporţional cu micşorarea distanţei până la navă. „Cum? Au capturat unul?… A murit pe drum? Păcat… Cunosc electricitatea… Cum arată? Lungi, cu patru tentacule? Formidabil…”

În ziua aterizării, marele platou din jurul cosmodromului era plin de lume. O mare tremurând de nerăbdare. După ce jeturile de plasmă s-au stins, au năvălit cu toţii pe pistă. Aşteptară deschiderea navei într-o nemişcare care-i durea. Când trapa se desfăcu, mulţimea se tălăzui înainte. Cei doi cosmonauţi coborâră încet, păreau la capătul puterilor, şi fură purtaţi pe sus în duba de preluare. Mulţimea se desfăcu lăsând să treacă duba, apoi se închise la loc şi rămase în continuare pe platou aşteptând.

După câteva ore, cât dură tratamentul intens de revitalizare, cei doi cosmonauţi fură urcaţi pe podiumul marelui amfiteatru al cosmodromului. Sala era plină de specialişti, nu se admisese intrarea nimănui din afara centrului de coordonare. Mulţimea nici nu încercase, de fapt, să între, era clar pentru toţi că sala este neîncăpătoare. În plus, de afară se puteau urmări foarte bine discuţiile din amfiteatru.

Conferinţa a fost deschisă de responsabilul misiunii Y7.

— Dragi colegi, să fim operativi! Cât mai puţine întrebări! Bor şi Ber sunt foarte obosiţi. Gândiţi-vă că sunt în spaţiu de atâta timp. O jumătate de viaţă au petrecut-o închişi în navă. În zilele următoare vom organiza întâlniri tematice, pe grupe de specialităţi. Acum cei doi eroi ai cosmosului ne vor face o prezentare scurtă a elementelor esenţiale ale călătoriei lor. Încă o dată, vă rog, fără întrebări inutile!

Îi făcu semn lui Bor să înceapă. Acesta era comandantul navei, lui i se cuvenea să fie primul care prezintă istoricele observaţii ale expediţiei. Se ridică greoi, era încă obosit, se dezobişnuise să se mişte liber, era nesigur pe mişcări.

— După cum ştiţi, misiunea noastră consta în depistarea de siderit în zona Torului. Se semnalaseră acolo aglomerări care meritau o încercare de exploatare. În jurul stelei C6 din această constelaţie am descoperit o planetă cu o concentraţie foarte mare de siderit. Ne-am îndreptat spre ea. Iată imagini ale apropierii noastre. Deşi planeta ni se păruse de departe a fi destul de solidă, primele ei straturi sunt gazoase. Priviţi... La intrarea în acest înveliş gazos s-a întâmplat nenorocirea. Nava a luat foc. Am încercat să ne oprim, dar a fost imposibil până nu am ajuns pe al doilea strat al planetei, stratul de siderit! Închipuiţi-vă, planeta este înconjurată de un strat foarte gros de siderit, e acolo o bogăţie, o risipă de siderit inimaginabilă. Suficient pentru toată lumea noastră o veşnicie. Am adus cu noi câteva probe... După stratul de siderit urmează un strat solid, dintr-un fel de zgură inertă, neinteresantă. Trecerea prin stratul gazos şi impactul cu stratul de siderit, pe care nu l-am putut preveni în niciun fel, ne-au deteriorat nava. Ajunsese de nefolosit. Nici să vă anunţăm accidentul n-am putut. Am auzit că ne-aţi considerat dispăruţi. Eram într-adevăr dispăruţi şi am fi rămas dispăruţi dacă nu era Ber, cu cunoştinţele lui inginereşti.

Sala îl ovaţionă domol pe inginer, acesta se înclină obosit. Bor

continuă:

— Ne-am fixat pe stratul solid, în inima sideritului, acoperiţi de valuri, şi am început reparaţiile. Ar fi durat mult mai mult dacă nu existau cvadrupizii…

— Cine?!

Cel care întrebase se ghemui ruşinat sub dezaprobarea tăcută a colegilor.

— Fiinţele de acolo, aşa le-am numit, deoarece au patru tentacule, de fapt cinci, patru mai mari şi unul mai scurt, rotund, cu care nu fac însă nimic… Iată, eram între stratul de siderit şi cel gazos, încercam să luăm legătura cu voi, când a apărut maşina aceea. Uitaţi-vă, e chiar o maşină… destul de bine lucrată… Noi stăteam liniştiţi în siderit, nici nu bănuiam că planeta e locuită. Vă închipuiţi surpriza noastră când am văzut maşina… Existau deci fiinţe inteligente care ne puteau ajuta să reparăm nava, care puteau să ne salveze. Ne-am apropiat imediat lansând apeluri de tot felul. Maşina era plină de cvadrupizi, dar nici nu ne-au băgat în seamă. Au trecut pe lângă noi de parcă nici nu existam, probabil că chiar nu existam pentru ei. Am vrut să intrăm în maşină, dar, până ne-am hotărât noi, aceasta se îndepărtase.

Iată aici câteva imagini de cvadrupizi. O să vedeţi mai târziu altele mai de aproape. Priviţi, cu cele două tentacule se mişcă; cu celelalte fac mult mai multe lucruri, mută obiecte, se ţin unul de altul, lucrează… Foarte specializate tentaculele. Acesta, al cincilea, cel rotund, nu ştim la ce le foloseşte. Probabil este o rămăşiţă a unui tentacul normal, care, nemaifiind folosit un timp îndelungat, s-a atrofiat. E adevărat că acest tentacul are nişte găuri, însă nu ne-am dat seama la ce sunt bune. De pildă, prin fanta asta, unii cvadrupizi introduc uneori siderit, însă rar, nesistematic. Atunci când am încercat să-i băgăm şi noi unuia siderit în această gaură a murit pur şi simplu. Poate ne vor lămuri colegii biologi despre ce vorba.

După ce am pierdut prima maşină am rămas la suprafaţa stratului de siderit. Aşteptarea nu a durat mult. Peste câteva zeci de zile – zilele lor sunt mult mai scurte decât ale noastre – am zărit o nouă maşină, similară primeia. Se deplasa destul de încet. De altfel, aceste maşini nu intră în siderit şi nici în învelişul gazos. Am aflat acest lucru imediat ce am tras maşina spre noi ca să o ducem lângă navă. În primul rând, toţi

cvadrupizii au părăsit maşina şi au rămas la suprafaţă, apoi maşina a devenit inertă, iar când am ajuns pe stratul solid era complet inutilă, fără urme de viaţă. Am fost foarte amărâţi, speram să putem repara nava cu ajutorul localnicilor. Am mai încercat de câteva ori să aducem maşinile lor lângă navă, dar niciodată n-am reuşit să aducem şi cvadrupizi. Chiar dacă nu părăseau maşina de la început, mureau înainte de a ajunge la fund, cu interiorul plin de siderit. După ce ne-am lămurit că sideritul îi omoară, ne-am schimbat planul. Nu mai trăgeam maşinile lor lângă noi, le lăsam la suprafaţă, dar încercam să adunăm cvadrupizii de pe ele. Am reuşit să-i menţinem în viaţă introducându-i în baloane pline cu gazul din învelişul planetei. Din păcate, n-am reuşit să comunicăm cu ei. Am încercat în toate felurile. Pur şi simplu nu erau conştienţi de prezenţa noastră, nu ne percepeau, nu dădeau niciun semn că ne-ar remarca prin ceva. I-am lăsat pe toţi liberi în siderit. Probabil că au murit. Am reparat nava singuri, cu piese pe care le luam din maşinile lor. Ne-au trebuit vreo treizeci de maşini ca să găsim tot ce ne trebuia. A fost greu, a durat foarte mult. În ultima vreme tot mai rar treceau cvadrupizi pe acolo. Am avut totuşi noroc. N-am fi putut face singuri toate piesele, chiar dacă aveam atâta siderit în jurul nostru…

Asta a fost tot. După ce am reparat nava, am plecat şi… iată-ne…

Bor se aşeză. Sala ascultase vrăjită şi încă nu-şi revenea. Mulţi aveau sumedenie de întrebări de pus, dar ezitau să le formuleze înainte de a-şi limpezi ideile. Imaginile prezentate de Bor se învălmăşeau încă în mintea lor, erau mult prea neobişnuite pentru a putea fi uşor rânduite, clasificate, înţelese.

Ber se apropie de Bor şi îi spuse ceva.

— A, da, am omis să vă spun. Înainte de plecare am luat pe navă un cvadrupid. Speram să vi-l aducem nevătămat. A murit destul de repede, când încă nu părăsisem învelişul gazos al planetei. Cele câteva zile cât a stat pe navă am reuşit să-l observăm cu atenţie. Celor interesaţi le putem da amănunte…

Responsabilul misiunii se ridică, întrerupându-l.

— Aşa cum v-am spus, vom avea întâlniri pe domenii de specialităţi. După refacerea completă a celor doi cosmonauţi. Pentru astăzi ajunge. Formulaţi-vă întrebările! Vă vom comunica programul într-un timp foarte scurt. Gata.

Mulţimea fremătă înfiorată la trecerea maşinii care îi ducea pe Bor şi Ber spre clinicile cosmodromului. Se împrăştiară târziu, după ce comentară îndelung cele aflate, reamintindu-şi unul altuia amănunte despre planeta învelită în siderit, despre maşinile cvadrupizilor, despre cvadrupizi, mai ales despre cvadrupizi, acele fiinţe ciudate cu patru tentacule normale şi unul scurt, rotund şi inutil, acele fiinţe ciudate care mureau dacă se umpleau cu siderit. „Auzi, să moară în siderit!… Şi au atâta în jurul lor…” Iar ei, pentapizii, a căror nemurire era sideritul, duceau atâta lipsă, trebuiau să-l sintetizeze cu atâta greutate.

Se îndepărtară legănându-se a mirare mare, rostogolindu-se pe cele cinci tentacule, plini de vraja planetei de siderit, stele pentagonale în mijlocul cărora străluceau picături microscopice de apă, picăturile vieţii lor. Pe cosmodrom rămase solitară, portocalie şi înaltă, nava Y7, cu un schelet de pământean într-un container, un schelet îmbrăcat într-un costum de marinar purtând însemnele navei „Santa Lucia”, dispărută fără urmă la sud de Bermude, în anul… primăvara…

POETUL DE PE BELONA

„De la banal la sublim nu este uneori decât un accident”

(citat din memorie)

Belona era o planetă agrară, rurală chiar, pe care nu se întâmplase niciodată nimic deosebit. La rândul lor, agricultorii de pe Belona erau oameni cumsecade, liniştiţi, atât de cumsecade şi de liniştiţi, că pe alte planete intrase în uzul curent comparaţia „a fi încet la minte ca un belonez”. Iar Andrew Iverson era nici mai mult nici mai puţin decât agricultorul tipic de pe Belona, prototipul îmbrăcat în salopetă verde, ars de soare şi vânt, domol la vorbă, statornic şi blând în tot ce făcea. Nevastă-sa, Carolyn, era o superbă negare a principiului terestru cum că numai contrariile se atrag. Ei, nu! Atracţia dintre ea şi Andrew mergea pe al şaptelea an şi era la fel de zdravănă, de sigură şi de plictisitoare – mărturisea ea uneori – ca în prima zi după căsătorie şi asta în ciuda asemănării aproape perfecte între modurile de a fi ale celor doi, între gândurile şi dorinţele lor. Aproape că nu mai aveau ce-şi vorbi, într-atâta semănau de mult. Căsnicia lor vădea toate premisele să ajungă centenară şi anonimă. Dacă totul ar fi mers ca până atunci, după terminarea stagiului în fermele şi pe plantaţiile

Belonei, cei doi ar fi putut călători sau, mai probabil, ar fi rămas pe loc, ar fi făcut copii, ar fi continuat să se înţeleagă din priviri, şi-ar fi zâmbit stereotip şi fără semnificaţie de câteva zeci de ori pe zi, s-ar fi salutat ceremonios cu vecinii şi aşa mai departe până la adânci bătrâneţi. Andrew şi Carolyn erau belonezi tipici şi căsnicia lor nu putea fi altfel decât tipică pentru Belona.

Căile destinului au însă meandre nebănuite.

Familiei Iverson, destinul i-a bătut la uşă sub înfăţişarea destul de jerpelită a unui vânzător ambulant, un vântură-galaxie sfrijit şi bun de gură, sosit pe Belona cu o navă uzată ca o balerină de provincie.

— Cuţitaşe pentru desfăcut scoici, stimată doamnă, priviţi, fără niciun efort deschidem orice carapace, apăsăm aici şi pac! Gata scoica! Sau poate doriţi un aparat de făcut piure de sparanghel, iată, se introduce sparanghelul pe aici, învârtim, mai învârtim o dată şi gata, iată piureul. Pardon, hârtie am băgat, hârtie iese, dar dacă băgăm sparanghel ieşea piure, vă rog să mă credeţi. Brevetul e sigur. Îmi aparţine de altfel şi e garantat de Asociaţia Interplanetară a Industriaşilor. A, înţeleg, nu bucătăria vă interesează pe dumneavoastră, stimată doamnă. Vă pot atunci oferi câteva broşuri publicitare turistice, iată Las Vegasul, conservat ca acum două milenii, atracţii exotice – vânzătorul îi făcu cu ochiul stimatei doamne însă apoi îşi dădu seama că gestul era pregătit pentru bărbaţii cărora le arăta anumite pagini ale broşurii şi nu pentru o femeie. Pierdu pentru moment şirul vorbelor, dar recuperă rapid şi reluă canonada. Iată, am aici cele mai noi cuceriri ale ştiinţei terestre, marfă autentică, elixiruri pentru cele mai diafane şi mai inefabile sentimente, stări sufleteşti preparate pentru dumneavoastră în eprubeta industriilor fericirii, sentimente care vă pot face fericită, pe dumneavoastră şi pe soţul dumneavoastră. O picătură pe zi şi veţi fi alt om. Vreţi optimism, aici am optimism, doriţi tandreţe, iată tandreţea. Vreţi cumva inteligenţă, gustaţi din sticluţa asta. Visaţi cumva un fior de nebunie, exact atât cât să dea sare şi piper vieţii dumneavoastră zilnice, cumpăraţi această licoare miraculoasă şi…

Carolyn ascultase vrăjită monologul slăbănogului, urmărind de fapt nu spusele, ci mimica lui extraordinară, jocul fascinant al buzelor şi privirii, patosul cu care vânzătorul îşi prezenta marfa.

Ai fi zis că el însuşi gustase câte puţin din fiecare sticluţă, poate exagerând chiar din unele. Nu voia să cumpere nimic, nici nu credea în balivernele pe care le auzea, dar cuvintele tandreţe, dragoste, nebunie reuşiră totuşi să o facă atentă.

— Cum, se poate obţine tandreţe, tandreţe autentică?… întrebă ea timidă.

— Marfă garantată de cei mai mari psihologi şi erotologi, marfă sigură şi ieftină, stimată doamnă, o picătură pe zi, în mâncare, în apă, oriunde şi casa dumneavoastră se va îmbiba de tandreţe. Dar, nu exageraţi, nu măriţi cumva doza, o preveni dojenitor vânzătorul de parcă ea ar fi dus deja sticluţa la gură.

— Se simte?… mai îndrăzni Carolyn să întrebe în şoaptă, temându-se să n-o audă Andrew din casă.

— Asta… depinde şi de dumneavoastră, şi de soţul dumneavoastră. De regulă, statisticile făcute de cele mai mari firme…

— A, nu… roşi ca o sfeclă Carolyn. Întrebam dacă se simte în mâncare, când o pui, dacă se simte în gură…

— Înţeleg, înţeleg, se dumiri vânzătorul. Nu, sigur că nu se simte, acest inconvenient este de mult eliminat, produsele noastre sunt…

Carolyn băgă mâna sub şorţ, într-un buzunar al salopetei, dar nu apucă să scoată banii. Apăru Andrew, îi comunică din priviri că vrea să o cheme înăuntru, o prinse simplu cu un braţ peste umeri şi porniră amândoi spre casă. Vânzătorul rămase cu mâna întinsă, se reculese, ascunse sticluţa cu tandreţe într-unul din buzunarele mantalei sale încăpătoare ca o gaură neagră şi plecă legănându-se spre alţi clienţi prezumtivi.

În acele clipe a avut Carolyn inspiraţia unică, epocală, care le-a schimbat tot cursul vieţii, făcându-l celebru pe Andrew, glorie a Belonei şi a tuturor lumilor exterioare. Se apropie de Andrew şi-l întrebă pisicindu-se:

— Voiam să cumpăr un automat pentru curăţat nuci, ţie-ţi plac prăjiturile cu nuci, nu vrei să?…

Andrew, neştiind ce-l aşteaptă, consimţi din priviri, iar Carolyn plecă în fugă, pe de o parte pentru a-l ajunge din urmă pe vânzător, pe de altă parte pentru a ieşi de sub privirea candidă şi cumsecade a soţului.

După ce a revenit, Carolyn s-a închis în bucătărie şi a început să pregătească cina cântând.

În timpul mesei de seară Andrew Iverson simţi ceva ciudat în jurul lui. Ceva nu mai era aşa cum fusese până atunci, ceva se schimbase şi el încă nu-şi dădea seama ce. Apoi, perspicacitatea lui odată zgândărită, torentul revelaţiilor părea a nu se mai sfârşi. Carolyn se parfumase, pentru cină, ba mai mult, îşi pusese şi o pijama roşie de mătase, cu mânecile largi şi pantalonii strâmţi. Carolyn îşi legase părul într-un fel de coc care-i dezvelea cu ostentaţie gâtul prelung şi pufuşorul gălbui de pe ceafă, se îmbujorase parcă, punea mâncarea în farfurii cu pleoapele aplecate – aha! Şi farfuriile erau altele, erau farfuriile de sărbătoare. Andrew nu ştia ce să mai creadă, privea fiecare noutate pe rând, zâmbind încurcat. „Hm, ziua ei e pe 25 iulie… aniversarea căsătoriei e la toamnă… ziua mea, nici vorbă… depăşirea planului la producţia de legume n-a fost niciodată sărbătorită aşa.” Andrew ar fi vrut să întrebe, pentru prima dată se petrecea ceva în capul soţiei şi el nu-şi dădea seama ce, ar fi întrebat, dar îi era teamă că a uitat ceva şi Carolyn avea să se supere. Se hotărî să mănânce şi să tacă.

Carolyn se îmbujora din ce în ce mai tare, parcă şi pofta de mâncare îi pierise, abia dacă atingea vârful lingurii cu buzele şi tot mai des se uita pe sub gene, pe furiş, la Andrew. Acesta mânca în continuare, parcă mai morocănos ca altădată.

— Nu mai vrei puţin piper? Sau sare? Dă-mi te rog, farfuria!

— A, nu, ciorba e excelentă, mulţumesc!

Carolyn se ridică totuşi de pe scaun, îi luă farfuria din faţă şi dispăru cu ea în bucătărie. Andrew era din ce în ce mai încurcat.” Ia te uită, de când îşi mişcă ea şoldurile în felul ăsta?… A! Şi de când se duce cu farfuria în bucătărie în loc să aducă sarea aici?…”

În vremea asta, Carolyn adăugă la ciorba lui Andrew încă o picătură de *tandreţe.*” N-o fi fost destul. Sau poate elixirul e diluat, vânzătorul m-a înşelat…” Cu acest gând scutură încă de câteva ori sticluţa deasupra farfuriei. Reveni în sufragerie cu o vagă îndoială în suflet. Spre bucuria ei, Andrew reluă mâncatul, parcă ceva mai fometos ca înainte, încercând, de fapt, să-şi disimuleze nedumerirea în mestecat. Oricât era el însă de preocupat, nu-i scăpară privirile din ce în ce mai insistente pe care i le arunca soţia. „Ce doreşte? Parcă aşteaptă ceva, parcă ar trebui să ţin un toast, să anunţ ceva important… Ce vrea de la mine, de ce mă priveşte aşa?!…” „M-a păcălit şarlatanul ăla

bun de gură. Auzi, sticluţă cu *tandreţe…* Apă chioară. Uite, a terminat ciorba şi nimic, nu se întâmplă nimic. Nici nu se uită la mine…” „Am uitat eu ceva, sigur am uitat, nu s-a parfumat ea degeaba… Trebuia să mă uit în agendă azi-dimineaţă… Am început să uit, am îmbătrânit…” „Poate că efectul nu e imediat, se încurajă în cele din urmă Carolyn, peste o oră-două să vedem…” Schimbă farfuriile unduindu-şi insuportabil şoldurile Andrew abia aştepta să termine de mâncat şi fugi în dormitor. „Unde dracu am pus agenda aia?” „Aha, începe să-şi facă efectul”, jubilă Carolyn şi în timp ce spăla vasele fredonă un cântec din adolescenţă, nici nu bănuia că-l mai ţine minte. Prelungi cât putu de mult dereticatul. „Să-l asimileze bine, se pare că durează, trebuie să am răbdare… Vânzătorul a fost totuşi cinstit. A uitat doar să-mi spună după cât timp se simte…” „Formidabil! Acuma cântă…”, se chinuia în vremea asta Andrew răsfoind prostit agenda şi negăsind nimic care să justifice farfuriile de sărbătoare şi pijamaua roşie.

— Te-ai culcat, Andy? Întrebă Carolyn intrând felină în dormitor. Andrew se făcu mic sub plapumă şi mormăi un „da” aproape ininteligibil.

— Eu credeam că te-ai culcat, încercă stângace Carolyn să continue dialogul.

— Păi, da, am avut o zi grea…

— Grea? De ce grea?

— Probleme la fermă… O ţeavă, s-a spart o ţeavă şi a inundat câteva şanţuri…

— Da, dar tu ai reparat-o, nu? Cum eşti tu de priceput…

— Da, dar acum sunt cam obosit. Parcă nici nu mă simt prea bine, minţi Andrew cu voce groasă.

— Vai de mine! Te simţi rău? Rău ai spus? Cum te simţi?

— Aşa… somnoros, mi se închid ochii…

”Vai de mine” se repetă Carolyn, de data asta în gând.” I-am pus prea multe picături în ciorbă… Avea dreptate vânzătorul. O picătură pe zi, nu mai multe…”

— Spune Andrew, cum te simţi? De când a început oboseala, ai venit de la fermă aşa?

— Da… da şi nu… vezi, parcă după masă m-a apucat mai tare, improviză la repezeală Andrew.

— Da, parcă toată ciorba mi s-a dus în picioare şi în ochi. Mi-e aşa de somn…

Andrew căscă prelung pentru a da greutate vorbelor. Carolyn era lividă.

— Cio-ciorba… ţi s-a dus în…? Vai de mine!…

— Ei, lasă, dragă, a fost o ciorbă foarte bună. Poate tocmai de-aia…

— Tocmai de-aia, repetă Carolyn frângându-şi mâinile. Andrew, ce ţi-am făcut?! Andrew, eu…

— Hei, Carolyn, ce-i asta, doar nu e vina ta că mie-mi place ciorba pe care o faci tu, se poate să vorbeşti aşa? Ţi-am spus, am fost puţin obosit şi acum mi-e somn. Gata, o să mă culc, culcă-te şi tu şi mâine o să fie totul în regulă.

Andrew începuse deja să aibă remuşcări, o speriase ca un neghiob pe Carolyn, un neghiob şi un uituc asta era, nici măcar acum nu-şi amintea ce sărbătoare fusese. Îşi dădu toată silinţa s-o liniştească şi reuşi în cele din urmă s-o convingă că exact un somn bun este ceea ce-i lipseşte lui pentru a se simţi perfect.

Carolyn a visat toată noaptea un vânzător ambulant lung şi subţire ca o antenă şi care-i întindea rânjind şi făcându-i ritmic cu ochiul o sticluţă pe care scria „Elixir pentru dragoste, o picătură pe zi, nu depăşiţi doza”. După un timp vânzătorul începuse chiar să-i toarne în cap, de la înălţimea lui monstruoasă, conţinutul interminabil parcă al unei asemenea sticluţe. Se trezi transpirată şi înlemni. Era singură în pat! Andrew dispăruse! „Vai de mine. I-o fi rău, a leşinat, a murit, ce o fi cu Andrew?”

Îl găsi în sufragerie, aplecat peste masă, scria ceva sub conul de lumină al unei veioze. „Testamentul” pâlpâi un gând paralizant în Carolyn. Se apropie de el, dar Andrew continua să scrie. „Nu mă mai aude… Săracul…” Andrew se ridică, îndepărtă de ochi foaia pe care tocmai o scrisese şi mormăi mulţumit recitind-o. Carolyn întinse gâtul peste umărul lui şi citi cu glas tare, fără să creadă că e aievea:

„Cât umerii verzi ai planetei natale
Ne ard în amintire —
Preadureros reper,
Cât ploile ce-au fost ne plouă încă-n inimi,
Ca zorii în mesteceni,
când zorii înşişi pier,
Cât renii tinereţii ne poartă

încă tineri
Și marea ne mai iartă în trupurile goale
Să revenim, prieteni,
Să revenim la Terra,
Pe umerii verzi ai planetei natale...”

Andrew o lăsă să termine, apoi se întoarse spre ea cu un zâmbet larg, frumos şi nehotărât, ca de ginere. Era mândru de isprava lui, era sigur că şi Carolyn va fi mândră şi abia aştepta ca ea să deschidă gura şi să dea formă entuziasmului ei. Carolyn bâigui însă pierdută:

— Ai... înnebunit?

Atât şi nimic mai mult. Asta nu era entuziasm. Andrew ridică de pe masă o nouă foaie de hârtie şi i-o aşeză în faţa ochilor. Era clar că prima poezie n-o lămurise complet pe Carolyn.

„Copii ai veşnicei mirări,
În faţa celor şapte ceruri —
Şapte porţi —
Cu câte şapte steme,
Cioplim în vidul de granit
Cu târnăcoape-bumerang
Şi ochii sângerează.
În faţa celor şapte porţi
În care Sfinxul a-ncifrat
Cele şapte dezlegări
Niciodată dezlegate
Noi —
Copiii veşnicei mirări —
Tăcem...”

— Ei, o luă el din scurt după ce Carolyn termină de citit. Cum ţi se pare? M-am trezit şi iată ce-a ieşit. Gata, mă las de cultivat spanac şi tomate şi m-apuc de poezie. Spune, nu te sfii, cum ţi se pare?

Carolyn nu spuse nimic, se întoarse şi fugi în bucătărie. Fapt care nu-l descumpăni pe Andrew. Se aşeză din nou la masă şi începu un nou poem.

În bucătărie, Carolyn căută înfrigurată sticluţa cu tandreţe, decisă s-o arunce, s-o distrugă, numai să nu cadă sub ochii lui

Andrew. „Auzi, poet, el poet! De la cultivarea spanacului la poezie! De sute de ani n-a mai avut nimeni o asemenea idee. Poezie, el, Andrew, soţul meu…” Lacrimile curgeau şiroaie pe obrajii Carolynei. „O să râdă toată ferma de el, toată planeta o să râdă. Şi asta din vina mea…” Găsi sticluţa şi se pregăti să o arunce. „Vreo cinci-şase picături i-am pus. Probabil că o să-l ţină cinci-şase zile, aşa zicea vânzătorul. O picătură pe zi… Pe zi. Dar eu i-am dat şase picături deodată…” Avu o revelaţie. „Aha, deci asta era, la o picătură ar fi devenit tandru, la cinci-şase devii poet…” Constatarea o mai linişti puţin pe Carolyn şi reveni asupra deciziei de a arunca elixirul. „Altădată am să-i dau numai o picătură”. În timp ce ascundea sticluţa printre borcanele şi borcănaşele din dulapul bucătăriei, privirea îi căzu pe eticheta ei. „Elixir poetic, două picături pe săptămână…” Înlemni. Elixir poetic… Nu mai era nimic de făcut. „Vânzătorul… vânzătorul mi-a dat altceva…” Făcu pe jumătate gestul de a zdrobi sticluţa de pardoseală, dar se reculese, scrâşni din dinţi şi o ascunse în punga cu gunoi.

Când o simţi în spatele său, Andrew se întoarse radios şi începu să citească de pe ultima foaie pe care se revărsase harul lui poetic:

„În cercul preazilnic
Al zilei de mâine
Mă scriu în segmente
De stele şi pâine…”

Carolyn îşi acoperi urechile cu palmele şi fugi descumpănindu-l pentru o clipă. Andrew ridică însă din umeri, coborî dispreţuitor buza de jos şi reveni la preocupările sale poetice.

A doua zi, Andrew trimitea spre toate revistele şi posturile de radio şi TV pe care le cunoştea câte un plic dolofan care conţinea câte o copie a celor douăzeci şi şase de poeme pe care le scrisese în noaptea precedentă. Nu se mai duse la lucru, nici după insistenţele şefului fermei. Carolyn îl lăsă nestingherit în sufragerie, făcând cât mai puţin zgomot în jurul lui. „Cinci-şase zile nu sunt o veşnicie. După aia să te văd, Andrew, băiatule, ce mutră o să faci când o să-ţi citeşti propriile-ţi bazaconii”.

A treia zi nu se întâmplă nimic deosebit. Andrew a scris tot

timpul. În ziua următoare, în faţa casei lor opri un aerojet din care coborî un domn solemn, cu monoclu şi papion. Cum îl văzu, Carolyn avu o presimţire rea care i se adeveri imediat.

— Sunt proprietarul revistei „Zorii literari ai Belonei”. Îl caut pe Andrew Iverson, poetul.

„Poetul”, se îngălbeni Carolyn şi-i făcu semn să între. Peste un sfert de oră Andrew semnase un contract cu „Zorii literari ai Belonei”, angajându-se să-i cedeze în exclusivitate drepturile de difuzare ale primelor cincizeci de poeme scrise de el. Proprietarul revistei plecă la fel de solemn cum venise, lăsând în urma lui un miros fin de parfum bărbătesc şi un cec pe care se lăfăia o sumă atât de arătoasă, încât Carolyn începu să aibă ameţeli. Acesta era numai începutul. În aceeaşi zi au răspuns prin scrisori sau au venit personal să-l caute pe poet ca să-i propună contracte de editare sau de difuzare alţi doi proprietari de reviste şi şase redactori de posturi radio-TV. A doua zi vizitatorii s-au dublat. Era ca un pelerinaj, toţi voiau neapărat să-l vadă pe Andrew şi, chiar dacă nu reuşeau să încheie un contract, erau fericiţi să audă din gura lui o poezie, fie ea cât de mică.

— E celest, are o penetraţie superbă a ideii, dacă insistă pe linia inefabilă a…

— Din epoca de glorie a poeziei beloneze, de acum patru secole şi ceva, nu s-a mai auzit o voce atât de puternică, de originală, de…

— Profund, foarte profund, ameţitor de profund. Şi totuşi atât de simplu, de uman…

— E o afacere grozavă, lumea nu mai ştie să scrie poezie, se va vinde mai repede ca fotografiile Terrei, trebuie insistat…

— Gramatica imanentă demersului propus cu adâncă simplitate de poet trimite direct la originea lui agrară, care sublimată în incantaţiile… şi aureolată de nostalgia… şi ponderată de rigoarea… şi… şi…

Pe scurt, un extaz total. Andrew surâdea serafic, dădea mâna cu vizitatorii fericindu-i, recita, chiar în timp ce recita îndrepta unele versuri uluindu-i cu profunzimea… şi intuiţia… şi rigoarea… şi… iar Carolyn se freca mereu la ochi refuzând să înţeleagă.

Într-o săptămână toată planeta ştia, toată planeta zumzăia ca un roi, recita poeziile lui A. Iverson, tipărea, vindea şi cumpăra

poeziile lui A. Iverson, edita plachete, bătea medalii, fabrica ecusoane şi brelocuri cu iniţialele lui A. Iverson, poetul A. Iverson ajunsese un simbol planetar cu o viteză pe care numai marile companii publicitare o puteau realiza, dar pe care geniul poetului o merita pe deplin. Poezii ca „Pelerinaj la muntele albastru”, „Cerul şi noi”, „Elegie beloneză”, „Cercul tăcerii”, „Câmp concentric”, ca să amintim numai câteva dintre poemele filosofice, erau pe buzele tuturora, se recitau în şcoli, se puseseră pe muzică, se auzeau de câteva ori pe zi, pe orice lungime de undă.

Evident, faima lui A. Iverson a trecut rapid pe planetele vecine şi în toate lumile exterioare. Belona a cunoscut câteva săptămâni de apoteoză morală şi financiară cum nu mai cunoscuse niciodată. Prestigiul ei şi vânzare plachetelor cu versurile poetului belonez nu erau întrecute decât de detaşarea superbă cu care poetul privea lucrurile şi de coşmarul pe care îl trăia în fiecare dimineaţă soţia poetului, atunci când se trezea şi aştepta să vadă cum se manifestă Andrew, dacă îşi revine sau, dimpotrivă picăturile încă îşi mai fac efectul. Trecură cele şase zile au trecut zece, cincisprezece şi nu se vedea nicio schimbare. Aruncase sticluţa şi acum regreta amarnic graba cu care o făcuse. Ce, bune ar fi fost acum câte o picătură-două, în caz că geniul lui Andrew ar fi dat semne de oboseală… Dispăruse şi vânzătorul acela, cu nava lui hodorogită cu tot. Carolyn se interesase de el în toată planeta, avea cu ce, angajase cei mai buni detectivi, dar nici urmă de vânzător. Dispăruse, se evaporase pur şi simplu. Nimeni nu ştia nimic despre el. Şi zilele treceau şi Andrew putea în orice dimineaţă să se scoale, să se îmbrace în salopetă şi să plece la câmpurile lui de tomate, uitând de harul pe care îl purtase în el cu o zi înainte.

Ceea ce se şi întâmplă în cele din urmă.

Când l-au văzut urcând pe tractor, colegii de la fermă, foştii colegi, s-au apropiat de el cu teamă, excitaţi de prezenţa maestrului şi curioşi să vadă ce urmează.

— Frumos spanac. Parcă râde la soare…

„Parcă râde, auzi ce imaginaţie… Câtă sensibilitate!…”

— Îţi vine să-l mângâi, să-l uzi şi să-l mângâi…

„Să-l mângâi…” repetau colegii. „E uluitor. Fiecare vorbă a lui e un vers… e genial, îmi dau lacrimile… am lucrat împreună…”

— Tractorul ăsta tuşeşte. Trebuie uns pe la încheieturi…

„Tuşeşte… încheieturi… oo! Nu mă pot abţine, iertaţi-mă că plâng… sunt martor la cea mai emoţionantă scenă pe care am văzut-o.

Şase zile la rând, Andrew Iverson a lucrat conştiincios pe câmp şi şase zile la rând reporterii l-au filmat din toate unghiurile, i-au înregistrat fiecare vorbă-vers, i-au luat interviuri care i-au umplut de extaz prin simplitatea de o profunzime ameţitoare cu care poetul răspundea la întrebări.

— Vă place la câmp?

— Pe câmp m-am născut…

„Poezia lui s-a născut în verdele nesfârşit ca memoria unei planete, şi-a luat zborul din câmpul atotputernic…” nota în carneţel reporterul.

— Spuneţi-mi, poezia… ce părere aveţi despre…?

— Ah, lăsaţi-mă în pace cu poezia. Ce e aia poezie? Eu pe câmp…

„Poetul repune sub semnul întrebării fundamentul însuşi al poeziei, el preferă artificialului poetic, poezia naturală a realităţii verzi, realitate care pentru el stă sub zodia indestructibilă a…”

În a şaptea zi de când Andrew lucra la câmp, s-a apropiat de ei individul cel solemn, proprietarul revistei „Zorii literari ai Belonei”. Andrew nu şi-l mai amintea, simţea că îl cunoaşte de undeva, dar nu ştia de unde, ascultă şi înregistră complet confuz cum fericitul proprietar îi dezvăluie creşterea tirajului şi a cifrei lui de afaceri de când publică poeziile lui Andrew, cum îi întinde câteva plachete editate de el, împreună cu un cec, supliment la cecul iniţial.

— Poeziile mele?! Se minună Andrew.

A trebuit în cele din urmă să recunoască. Nu avea încotro. Dacă numele scris pe coperţi putea fi o greşeală sau o glumă, atunci când şi-a recunoscut scrisul pe facsimilele câtorva manuscrise, a făcut ochii mari, a pălit şi a înţeles.

A coborât de pe tractor, a înşfăcat cecul şi a pornit în fugă spre casă.

Carolyn s-a speriat când l-a văzut venind în goană, răvăşit, parcă era urmat de o duzină de fantome ucigaşe.

— Împachetează, plecăm!

— Plecăm? Unde plecăm? Ce s-a întâmplat?

— Oriunde. Cât mai departe şi cât mai repede. Nu mai pune

întrebări. Împachetează!

Andrew înghesuia la repezeală într-un geamantan haine, obiecte de toaletă, un ceas deşteptător, tacâmuri. Fotografii, în timp ce Carolyn îşi muşca buzele, ferindu-şi din calea mişcărilor lui bruşte şi încercând să ajungă la măsuţă, la tablou, la scrisoare. Andrew fu însă condus de graba lui strângătoare înaintea ei la tabloul ce-i înfăţişa în ziua căsătoriei, tâmplă lângă tâmplă, cu ochii aburiţi de dragoste şi cu zâmbete identice, unul în prelungirea altuia. De tablou se rezema un plic alb. Andrew apucă tabloul pentru a-l băga în geamantan şi simţi scrisoarea în palmă. O deschise. „Dragul meu, plec pentru câteva săptămâni pe Molera, la mama. Nu fi îngrijorat, totul e în ordine. Carolyn”. Era şi” un post-scriptum, ceva despre mâncare… frigider… dar nu mai reuşi să-l citească. Simţea că scrisoarea îl frige, rândurile îi tremurau pe retină lăsând vizibile numai cuvintele „… plec pe Molera, la mama, plec pe Molera, la mama…”. „Săraca, nu mai rezistă, probabil că s-a chinuit cumplit cu mine în săptămânile astea, cine ştie cum m-oi fi purtat, cum s-or fi purtat vecinii, cunoscuţi; cu ea. Auzi, să ai un soţ care să scrie versuri… Săraca, pleacă la maică-sa… Dacă e în stare să plece pe planeta aia minieră, prăfuită şi zgomotoasă, îmi închipui ce infern a fost pentru ea să trăiască sub acelaşi acoperiş cu mine, pe aceeaşi planetă cu mine… Pleacă…”

În timp ce remuşcările îl copleşeau pe Andrew, Carolyn continua să-şi muşte buzele căutând o ieşire din încurcătură. Auzise, în sfârşit, că vânzătorul, vânzătorul de elixiruri miraculoase a fost văzut pe Molera şi se decisese imediat, îşi făcuse bagajele pentru a pleca în căutarea lui, voia să plece înainte de a veni Andrew de la câmp pentru a evita explicaţiile. Ar fi revenit peste două-trei săptămâni, ar fi cumpărat o duzină de sticluţe cu elixir poetic, două duzini ar fi cumpărat, să-i ajungă un secol lui Andrew, i-ar fi pus elixirul în mâncare şi totul s-ar fi rezolvat. El şi-ar fi regăsit geniul poetic, editorii s-ar fi bulucit iar în jurul lui şi ar fi uitat de plecarea ei neanunţată. Numai de l-ar găsi pe vânzător, de l-ar găsi încă, de ar putea pleca…

— Andrew… te rog… eu…

Andrew simţi nevoia să-i cadă în genunchi. „Auzi, tot ea îşi cere iertare, tot ea se simte vinovată…”

— Carolyn, buna mea Carolyn, îţi promit, nu, nu-ţi promit,

uite, îţi jur că nu mai pun mâna pe creion. Uite, eu… m-am vindecat, mi-a trecut… ai văzut, tocmai voiam să plecăm, să fugim undeva amândoi, undeva unde să nu ne cunoască nimeni, pe o planetă îndepărtată, îţi jur, nu mai fac nimic altceva decât agricultură, tomate, numai pe câmp o să stau…

Andrew îi vorbise privind în jos, în jurul Carolynei, ridicase privirea cel mult până la genunchii ei, dar când termină şi avu curaj să i se uite în ochi, îşi dădu seama că totul e zadarnic. Carolyn se uita la el ca la un nebun (se obişnuise, săraca, după cinci săptămâni…) ba chiar îşi ridicase micul geamantan de pe pat, neînduplecată, gata de plecare. „Trebuie să plec cât mai repede, altfel mă face să-i spun tot şi cine ştie ce mai iese. Crede că din cauza lui plec, crede că-l părăsesc, Doamne, ce neajutoraţi mai sunt bărbaţii… îşi reneagă acum poezia, habar n-a avut că un sfert de galaxie a auzit de el, i-a citit versurile, l-a ridicat în slăvi… Vrea să revină la tomate… Ah, de l-aş găsi pe vânzător…”. „Pleacă, n-o mai pot îndupleca, a suferit prea mult, degeaba-i promit că… Ce-o să mă fac fără ea, după atâta timp… Şi asta numai din cauza bolii acesteia ciudate, ciudată şi cumplită boală…” Privirea lui Andrew se întunecă şi mai mult când zări lângă masă un teanc de plachete cu versurile lui. „Trei săptămâni, hm, nu-l pot lăsa singur, e în stare să facă sau să spună cine ştie ce prostie care să-i pângărească imaginea pe care o au oamenii despre el. Nu, nu-l pot lăsa singur…”

— Andrew, spune, nu vrei să vii cu mine, la mama, pe Molera?

„Mă iartă, crede în vindecarea mea, vrea să mă ia cu ea, deci mă iartă…” îşi aminti de negul cel agresiv din bărbia şi mai agresivă a mamei Carolynei, soacră-sa, şi figura lui se opri precaută din însorirea pe care propunerea soţiei o declanşase.

— Dar de ce pe Molera?… Voiam mai departe…

— Poate mergem şi mai departe, dar deocamdată *vreau eu* să trecem pe la mama, n-am mai văzut-o de atâta timp.

„Cine ştie pe unde va mai trebui să mergem după vânzătorul ăla zănatic” gândea de fapt Carolyn. Accentul pus pe „vreau eu” îi aminti lui Andrew că nu este în situaţia de a pune el condiţii. Iar pe undeva chiar îi convenea, câteva zile în purgatoriu îi dădeau sentimentul reconfortant al ispăşirii păcatelor săvârşite în ultima vreme, o purificare necesară înaintea reintrării în normal a căsniciei lor. Şi important era că plecau de pe Belona, fugeau de coşmarul săptămânilor poetice. Şi plecau împreună.

Călătoria a fost monotonă, plictisitoare chiar. Carolyn nu era preocupată decât de gândul vânzătorului ambulant, de teama că nu-l va găsi, că nu va putea să-l redea pe Andrew gloriei. Acesta în schimb era încă apăsat de vinovăţie, încerca mereu să fie amabil cu ea, să-i fie util, indispensabil dacă se poate, şi nu reuşea decât să fie stângaci, penibil, fără şanse.

Imediat după sosirea pe Molera, Carolyn a plecat după vânzător şi l-a abandonat pe Andrew fără drept de replică în mâinile neîndurătoare ale mamei ei. Aceasta, plină de bune intenţii, dar inconştientă de teroarea pe care negul din barbă şi pofta ei nesăţioasă de vorbă o provoacă ginerelui, îl supuse unui interogatoriu dens, cu subiecte dintre cele mai variate, începând cu viaţa lor familială, continuând cu ultimele evenimente de pe Belona şi sfârşind cu starea economică a lumilor exterioare. Andrew a uitat pur şi simplu de Carolyn.

Peste trei zile, când aceasta a revenit, radiind de mulţumire, semn că-l găsise pe vânzător, Andrew era parcă ceva mai matur, mai înţelept, întotdeauna grelele încercări, situaţiile limită generează înţelepciune, dar avea şi o fixitate neobişnuită a privirii care nu-i plăcu deloc Carolynei. Au plecat în aceeaşi zi înapoi pe Belona, Carolyn roasă de nerăbdare, Andrew docil şi purificat.

Carolyn îl găsise uşor pe vânzător, acesta se stabilise definitiv pe Molera, îşi deschisese o dugheană în care vindea păpuşi vorbitoare, automate de făcut piure, dulceaţă şi prăjituri, instrumente de scos dopuri, instrumente de băgat dopuri, ochelari, stilouri cu memorie, hapuri de tot felul pentru orice durere mai mult sau mai puţin închipuită, tot ce doreai, tot ce nu-ţi trebuia puteai găsi acolo. Mai puţin elixiruri…

— N-am mai fost pe Terra, de acolo le aduceam pe cele mai multe… Nu mai pot, sunt bătrân… guta… reumatismul…

În cele din urmă a găsit nu una, ci mai multe sticluţe cu elixir, uitate pur şi simplu într-un colţ de raft prăfuit, dar etichetele li se desprinseseră, vânzătorul nici nu mai ştia ce conţin. Carolyn le-a luat pe toate, să fie sigură, printre ele probabil că era şi una cu elixir poetic. Abia aştepta să ajungă acasă şi să le încerce pe Andrew. În fiecare seară câte una, într-o săptămână se lămurea ce avea în fiecare.

În prima seară Carolyn a desfăcut prima sticluţă şi i-a pus lui Andrew o picătură în mâncare. S-a aşezat apoi în faţa lui

aşteptând. Andrew a mâncat în tăcere, obosit de călătorie, respirând parcă prin toţi porii liniştea din casă, liniştea de pe Belona, atât de binefăcătoare după cele trei zile petrecute pe Molera. La un moment dat, Carolyn a observat însă unele mici schimbări în fizionomia lui. Elixirul începea să lucreze. Dar care, ce elixir îi dăduse?… Efectele erau minore, exterioare, Carolyn nu-şi dădea încă seama cum se numeşte starea în care intra Andrew. Părea a nu fi totuşi cea poetică… I se înroşiseră parcă urechile, deveniseră parcă mai băţoase, şi părul i se ridică puţin. Andrew se opri din mâncat, simţea probabil şi el că i se întâmplă ceva. Îşi ridică ochii din farfurie.” Ce privire are… când i-am mai văzut eu privirea asta?…” se minună Carolyn. Andrew zâmbi şi Carolyn se lumină la faţă. „Aha, e privirea şi zâmbetul din tabloul de la căsătorie… e privirea de atunci, ah, de când n-am mai văzut privirea asta!…” Un fior nesigur de fericire se înfiripă în inima Carolynei. Apoi Andrew vorbi şi Carolyn se îmbujoră, căldura îi trecu din obraji în suflet şi i se prelinse apoi de-a lungul coapselor. Cuvintele lui Andrew sunau ca o vrajă, erau un poem, un poem, un poem: – Spune, puişor, tu aveai parcă o pijama roşie… De ce nu-ţi mai pui pijamaua roşie?… Pune-ţi-o, te rog…

TERIBILA SPIRALA

”…nu vă mai plictisesc cu titlurile, diplomele şi decoraţiile care preced numele meu, făcându-l deja strălucitor, şi aceasta din două motive. Pe de o parte, aşa cum va rezulta din memoriul de faţă, pe care sunt sigur că prealuminata Dumneavoastră înţelepciune îl va studia cu bună-voinţa-i caracteristică, numele meu nu este numai strălucitor, ci deja potenţial nemuritor. Spun *potenţial* nu din modestie, ar însemna să fiu ipocrit, ci pur şi simplu din frică de moarte. Aţi observat, desigur, cât de mulţi oameni pier din cauza unor accidente, improbabile dar fatale, care-i aruncă în neant cu o clipă înaintea pasului lor cel mare, înainte de Reuşita care le-ar fi deschis coperţile Istoriei… Cu cât reuşita ar fi fost mai glorioasă, cu atât accidentul fatal este mai improbabil, dar se realizează mai frecvent. Simplul fapt că Istoria nu consemnează numele celor de care vorbesc dovedeşte că am dreptate. Aceştia, într-adevăr, au pierit *înainte…* De aceea mă tem de moarte şi mă grăbesc să vă scriu aceste rânduri prin care parcurg şi ultimii paşi ce mă

mai despart de nemurire.

Dar, să revin. Al doilea motiv pentru care nu vă mai înşir titlurile, diplomele şi decoraţiile care fac strălucitor numele meu este faptul că vă ştiu un partizan al adevărului, un martir al ştiinţei pe care nu blazoanele îl impresionează, ci argumentele, logica, rezultatele.

Deci… Am descoperit ecuaţiile câmpului temporal încă din facultate, dar abia acum, în institutul pe care cu atâta clarviziune îl conduceţi, am avut răgazul trebuitor verificării lor şi derivării tuturor consecinţelor posibile. Ei bine, am proiectat deja pe baza acestor ecuaţii MAŞINA DE CĂLĂTORIT ÎN TIMP. Da, da, aţi citit bine. Maşina de călătorit în timp, visul de secole al tuturora, cheia progresului şi cornul belşugului, soluţia multora dintre cele mai incomode probleme ale anilor noştri plini de insomnii…

Nu vreau să intru aici în amănunte constructive, nu se ştie niciodată prin mâna cui trec scrisorile… Vă voi prezenta însă oricând – nu mă îndoiesc de interesul şi de sprijinul Dumneavoastră – planuri detaliate, calculate cu cea mai mare grijă. Acum aş risca numai să vă spun că principiul de bază al maşinii mele este posibilitatea deformării liniilor de câmp temporal prin scufundarea lor în câmpuri gravitaţionale pulsatorii intense. Atâta şi sunt sigur că înţelegeţi anvergura descoperirii.

Aici aş vrea numai să vă enumăr câteva dintre utilizările netradiţionale ale maşinii. Nu mă voi referi la posibilitatea de a examina la faţa locului bătălia de la Salamina, cauzele înfrângerii de la Waterloo mă lasă rece – ca şi pe Dumneavoastră presupun – puţin îmi pasă cine a fost la urma-urmei Hristos, sau dacă Aristotel a fost sau nu un extraterestru. Şi aşa mai departe. Maşina mea poate însă folosi vă poate folosi – în moduri mult mai subtile. Iată două dintre ele. Ştiţi, de pildă, ce greu este să convingi un om, oricare ar fi el, că nu este unic şi incomparabil, că nu este buricul pământului şi axa lumii. Şi totuşi, soluţia este simplă: puneţi-l să vieţuiască împreună cu sine însuşi câteva zile şi cred că-i va fi de ajuns. Cum asta? Foarte uşor. La momentul t1, sâmbătă de exemplu, introduceţi-l în maşină şi programaţi-o să-l transporte la momentul t0, luni să zicem. În felul acesta, întreaga săptămână, individul nostru va fi dedublat, va lua masa cu sine, va dormi cu sine, va merge la

serviciu alături de sine, la cinema, la plimbare, la… mă rog, în diverse locuri, va fi mereu cu sine alături, încât, după o săptămână, se va sătura în aşa hal de propria-i figură, de ticurile şi mofturile ce-i definesc ceea ce el numeşte personalitate, încât nu ar fi de mirare dacă şi-ar sfătui nevasta să divorţeze, iar pe colegi să-l calce în picioare.

Prevăd că în marea Dumneavoastră înţelepciune zâmbiţi în barbă în clipa asta compătimindu-mă. Ei, nu, am prevăzut totul. Vă gândiți probabil că dacă de luni până sâmbătă persoana noastră a fost singură, iar sâmbătă a fost introdusă în maşină, asta înseamnă că în aceeaşi săptămână ea a fost deja dedublată, deci n-a fost *unul,* ci doi. Iar mai departe, sâmbătă, unul din cei doi – care mai e originalul? — A intrat, normal, în maşină şi a fugit iar către luni, când au început astfel să fie trei. Şi aşa mai departe, încât pentru o săptămână individul nostru a fost multiplicat într-o infinitate de exemplare!

Aveţi dreptate, dar… M-am gândit la soluţie. Maşina va putea fi programată în aşa fel, încât să transporte pe cineva numai de un număr limitat de ori. E de ajuns o copie pentru a face pe cineva să fie scârbit de sine? Perfect, producem o singură copie. E nevoie de mai multe, producem mai multe. Orice încercare de depăşire a numărului prestabilit de copii va duce la dezintegrarea subiectului. Vedeţi deci că riscul de a suprapopula planeta cu indivizi identici pe această cale nu există.

Folosirea iterată a maşinii – chiar fără limite – poate însă rezolva alte probleme. Vreţi ca luna care vine să aveţi cantităţi nelimitate de garoafe galbene, de ceasuri cu cuc, ouă de struţ sau de decoraţii? Nimic mai simplu, însărcinaţi pe cineva să vă facă rost de o bucată – subliniez: o singură bucată – din articolul dorit, propuneţi-vă să introduceţi acest exemplar la sfârşitul lunii în maşină, programaţi-o să multiplice articolul într-un număr suficient de exemplare şi, gata, veţi dispune de garoafe galbene, ceasuri cu cuc, ouă de struţ sau decoraţii, după dorinţă. Singura problemă este să nu vă răzgândiţi între timp. Conform calculelor mele, dacă la sfârşitul lunii maşina nu va primi prototipul a ceea ce cu atâta dărnicie v-a oferit, atunci ea va absorbi acel obiect din antilume şi toate exemplarele multiplicate se vor dovedi de antimaterie, fapt ce ar putea crea neplăceri serioase celor care au beneficiat de pe urma afacerii. Mirosirea unei garoafe galbene, ascultarea unui ceas cu cuc,

consumarea unui ou de struţ sau agăţarea unei decoraţii la rever vor fi tot atâtea prilejuri de anihilare reciprocă a corpului de antimaterie cu o cantitate echivalentă de materie. Veţi vedea atunci oameni cu nasul pulverizat, cu urechile cenuşă, cu reverele sfâşiate. (Dar şi asta poate fi util. Am putea, de pildă, să dăruim cu mărinimie garoafe galbene şi ceasuri cu cuc duşmanilor noştri. Simplu, eficient, paradoxal... Ajunge să ne răzgândim).

Nu insist. Maşina de călătorit în timp poate avea aplicaţii nenumărate pe care sunt convins că deja le întrezăriţi. O închin prea-luminatei Dumneavoastră judecăţi cu speranţa că voi primi sprijinul necesar realizării planurilor mele. Vă rog să binevoiţi a găsi alături lista materialelor şi sculelor necesare. În afara acestora, V-aş mai cere câteva înlesniri organizatorice. De pildă, V-aş ruga să-l îndepărtaţi pe individul cu şapcă de la capătul coridorului – nu pot gândi din cauza lui –, aş dori să ies zilnic în oraş pentru documentare şi, în plus, vă implor, eliminaţi din tratament injecţiile, după fiecare dorm câteva ore fără să mai ştiu de maşină şi, V-am spus, de când m-am convins că pot fi nemuritor, mi-e din ce în ce mai tare teamă de moarte, de noapte, de somn.

Primiţi... etc... etc...”

*

Medicul îşi scoase plictisit ochelarii, abia se stăpâni să nu mototolească scrisoarea, luă plicul în care o primise şi încercă să o introducă din nou în el. Nu mergea, scrisoarea se împiedica de ceva. Căută în plic şi găsi o fotografie învelită într-o bucată de ziar. Pe dosul ei erau câteva rânduri: „Iată un mic experiment realizat cu maşina mea de călătorit în timp. Fotografia pe care o vedeţi vă reprezintă pe Dumneavoastră peste patru ani. E un semn că până atunci îmi voi termina maşina. Peste patru ani vă rog să introduceţi în maşină o fotografie. Altfel... cea pe care o ţineţi acum în mână se va dovedi a fi de antimaterie...”

Doctorul scăpă fotografia din mână. Degetele îi tremurau, îşi simţea epiderma carbonizată. Cu ochii holbaţi scrută chipul celui care ar fi trebuit să fie el peste patru ani şi nu-l recunoscu. Era bătrân, gârbovit, ridat, cu părul alb. Nu, nu semăna cu el. „Ei, fir-ar a dracului de treabă, m-am speriat ca un neghiob”. Întinse mâna după fotografie, o împături în bucata de ziar şi dădu să o împingă în plic. Aşa zări data... Se lăsă inert în fotoliu. În câteva

clipe îmbătrâni cât în câţiva ani. Cu o linişte nesfârşită îşi aşeză fotografia pe birou şi rămase cu ochii ţintă la ea, contemplând-o, contemplându-se…

POSIBILA NEÎNTOARCERE

Telefonul ţârâi strident, ca o sonerie de alarmă, pulverizând liniştea târzie a nopţii. Gal crezu mai întâi că visează, apoi realiză semiconştient că sunetul este real. Întârzie totuşi câteva clipe în pat amânând intrarea în realitate, cu speranţa neîmplinită că liniştea se va restabili. Alături Ana respira ritmic, visa probabil, deoarece zâmbea în somn ca un copil, împăcată şi fericită. În cameră era răcoare, Gal o acoperi grijuliu, apoi aprinse veioza şi se apropie, cu teamă parcă, de telefon. Ridică receptorul brusc, retezând ultimul sunet. Ascultă mesajul care-i sosea, acum, la miez de noapte, refuzând să înţeleagă, cu speranţa unei glume proaste, dar cu certitudinea că cel de la capătul firului e mai mult decât serios, e speriat chiar.

— Cum?! Spune încă o dată!

Era operatorul de serviciu de la Centrul de coordonare a zborurilor în afara sistemului solar, vorbea gâfâind, cu respiraţia tăiată.

— Chiar acum am primit mesajul. E autentic, vă spun, l-am verificat. *Se reîntoarce.* În câteva luni va fi aici. Cei de pe staţie nu ne-au dat informaţii suplimentare. Nici poziţia, nici parametrii zborului. Nu au nici ei nicio îndoială…

— Bine. Gal nu ştia ce să mai spună. Bine. Vin imediat acolo.

Puse receptorul în furcă, apăsat, ca şi cum de gestul acela depindea rezolvarea dificultăţii în care aparatul îl proiectase brusc şi neîndurător. Se aşeză pe marginea patului trecându-şi degetele prin părul răvăşit de somn, masându-şi fruntea. Telefonul amuţise, dar liniştea refuza să mai vină, să se recompună în urma exploziei neaşteptatei veşti. „Revine, Dan revine…” Simţea că destinul îi joacă o festă, o festă urâtă şi nemeritată, lui, dar şi Anei şi, mai ales, lui Dan. Revenirile din spaţiu au însemnat totdeauna mari bucurii, eliberarea de grija zborului în necunoscut, încă plin de primejdii, în ciuda tuturor precauţiilor. Revenirea asta era însă o lovitură, o lovitură pe care Gal o resimţea din plin, fizic. Se încovoie, copleşit de senzaţia de nedreptate pe care această revenire o sugera.

— Ce e, ce s-a întâmplat, ce e cu tine, Gal?

Ana nu dormea, se trezise şi acum îl întreba inocentă ce s-a întâmplat. Pentru ea nu se întâmplase încă nimic, poate era bine nici să nu audă ce se întâmplase. Gal alungă acest gând, Ana era mult prea perspicace ca să nu afle în câteva zile despre ce era vorba, era mai bine să împartă cu ea încă de la început întreaga povară.

— Spune, ce s-a întâmplat? Ceva rău?

— Se *reîntoarce*...

Ana se ridică într-un cot, cu ochii mari, cu buzele tremurând.

— Dan?

Gal confirmă din pleoape şi lăsă capul în jos muşcându-şi buzele. Ana se întinse din nou în pat, liniştită, periculos de liniştită, şi întrebă cu vocea albă, inexpresivă:

— Când?

— Nu ştiu... În câteva luni probabil. A fost semnalat de pe Uranus. Cei de pe staţie ne-au comunicat nouă...

Un fior de tăcere stingherită se lăţi în cameră. Ana avu netă senzaţia balansării mobilelor, a tavanului, a patului, şi-şi încleştă pumnii în cearşafuri. Refuza încă să-l privească pe Gal. Acesta îşi scoase pijamaua şi se îmbrăcă febril. Stinse veioza şi ieşi alergând, fără să mai spună nimic, fără să se uite înapoi. Ana auzi uşile, auzi portiera automobilului închizându-se, auzi fâşâitul pneurilor îndepărtându-se, înregistră totul preocupată, ascuţindu-şi simţurile, chinuindu-se sa amâne momentul în care va rămâne complet singură, singură cu noutatea aceasta pe care nu reuşea să o înţeleagă, cu gândurile, cu amintirile, mai ales cu amintirile. Dan era, *fusese,* soţul ei, plecase împreună cu un alt pilot într-o misiune îndepărtată, plecase cu opt ani în urmă, dar murise, ultimele mesaje primite de pe navă vorbeau despre o explozie, de pierderea controlului asupra zborului. Nava dispăruse, orice efort de regăsire era inutil, fusese dată oficial dispărută la trei ani după decolare. Cu cinci ani în urmă... Ana refuzase atunci să creadă că Dan a pierit, aşa cum acum refuza să creadă că el este viu, rezistase în speranţele ei contrare oricărei evidenţe aproape doi ani, doi ani de pândă a telefonului, a comunicatelor astronautice, doi ani de peregrinări la Centrul de coordonare a zborurilor, de întrebări urmate de compătimitoare şi stereotipe clătinări din cap. Ajunsese să-i cunoască pe toţi operatorii, pe toţi funcţionarii. Aşa îl întâlnise pe Gal, şeful Centrului... Ana auzi un scâncet din camera

alăturată, camera în care dormea Ika. S-ar fi dus la ea, se dezvelise probabil, dar simţea că nu are putere să coboare din pat, nu mai avea voinţa necesară pentru niciun gest, oricât de mic ar fi fost el. Ika era fiica lor, a ei şi a lui Dan, se născuse la puţin timp după plecarea lui. El nici n-o văzuse, îi trimisese numai o telefotografie. Dan spunea că a primit-o în condiţii foarte bune, zicea că e mândru de ea. Fetiţa avea câteva luni pe atunci şi abia împlinise doi ani când el dispăruse. Când îi vedea fotografiile, îi zicea „tată „, dar se vedea că pentru ea noţiunea de tată are un înţeles abstract, conturat din spusele mamei şi din ceea ce vedea în alte familii sau la televizor. Apăruse apoi Gal, de trei ani erau împreună. Ika îi spunea acum” tată” acestuia, se purta de parcă Gal era într-adevăr tatăl ei adevărat. Numai rareori, când erau singure, ele două împreună, seara târziu, când Gal întârzia la Centru, atunci Ika se aşeza lângă ea, îşi lipea obrazul de părul ei şi întreba încet, cu sfială: „Cum era ta*ta, ma*mă?” Îi făcea probabil plăcere să audă că seamănă cu el, că are aceiaşi ochi verzi-vineţii, acelaşi neastâmpăr al privirii, acelaşi profil. Ana îi vorbea despre Dan în şoaptă, calmă, de la un timp subiectul se abstractizase şi pentru ea, ştia că trebuie să se întâmple aşa, pentru binele ei, al lui Gal şi, mai ales, al Ikăi. Când fetiţa se lipea de ea pregătindu-se să-şi lase obrazul pe capul ei, un gol sfâşietor îngreuna pentru câteva clipe respiraţia Anei fixându-i-se apoi în stomac, dar după ce întrebarea era formulată şi trebuia să răspundă, răspundea. Răspundea ca întotdeauna, fetiţa ştia răspunsul pe dinafară, dar voia să-l audă iarăşi şi iarăşi, era secretul lor, micul lor secret încadrat într-o zonă duioasă a memoriei, într-o ramă de rouă şi boabe de mărgăritar care semănau atât de bine cu nişte lacrimi. Când sosea Gal, Ika alerga în întâmpinarea lui cu braţele întinse, îl săruta şi-l cotrobăia veselă prin buzunare după „bunătăţi”. Gal se comportase admirabil, fusese un soţ delicat pentru Ana şi un tată perfect pentru Ika. Era ceea ce se cheamă un gentleman, politicos, sobru, egal cu sine însuşi întotdeauna. Dan era mai imprevizibil, mai „nebun”, cum îi zicea Ana pe atunci, era în stare să meargă în mâini pe stradă dacă asta ar fi distrat-o pe ea. Era şi mai tânăr. În plus, Gal, ca director al Centrului de coordonare a zborurilor în afara sistemului solar, era cunoscut de prea multă lume, avea responsabilităţi mult prea mari pentru a-şi mai permite asemenea extravaganţe. Avea şi el

extravaganţele lui, de alt gen, mai domoale, mai mature. Uneori scria versuri, alteori îl apuca patima şahului sau a vânătorii. Ana zâmbi gândindu-se la cei doi bărbaţi care-i marcaseră existenţa. Un pilot zvăpăiat, inteligent mai mult decât este comod, şi un director distins lângă care se simţea atât de protejată, de sigură… „Câteva luni… Trei, patru, poate mai puţin…” încercă să-şi imagineze aterizarea lui Dan, revederea, întâlnirea cu Gal şi cu adevărul unor schimbări de care nu era nimeni vinovat. Imaginile refuzau însă să se lege, îi era imposibil să scrie scenariul unei asemenea revederi, îi era mai ales imposibil să prevadă locul Ikăi într-un asemenea scenariu. Un frison prelung îi scutură umerii. O văzu în minte pe Ika alergând înaintea lui Gal, cu braţele întinse, cu degetele pregătite să găsească bomboanele ascunse de acesta prin buzunare, apoi o revăzu lipită de ea şi întrebând-o „Cum era tata, mamă?” Nu, cele două imagini nu se puteau suprapune, nu erau compatibile, Ika nu putea să le ducă mai departe pe amândouă dacă l-ar fi văzut pe Dan. Dar nici ea n-ar mai fi putut continua ca până atunci. Nu-şi dădea seama ce ieşire ar fi ales, ce ieşire va alege, dar era convinsă de slăbiciunea ei, cu nimic mai prejos decât a fetiţei. Se cutremură la gândul că Dan a stat opt ani în cosmos, opt ani închis într-o navă avariată. Avea condiţii de supravieţuire, aer, apă, hrană, numai pentru patru-cinci ani. Chiar dacă tovarăşul lui de zbor ar fi pierit înainte de acest interval (ce perspectivă monstruoasă o asemenea supravieţuire pe seama morţii unui tovarăş!), durata de supravieţuire tot n-ar fi putut fi prelungită prea mult. Cum o fi arătând Dan acum, cum o fi arătând fizic, dar mai ales psihic, după opt ani de claustrare, de nesiguranţă, de singurătate? Ana îşi închipui un Dan îmbătrânit, ridat, slăbit excesiv, un Dan aproape neputincios, din care numai ochii, privirea, mai amintesc de cel care fusese înainte de plecare. Un Dan care zâmbeşte tot timpul şi nu vorbeşte niciodată despre peripeţiile prin care a trecut, un. Dan care-şi mângâie fetiţa cu o mână osoasă, speriind-o puţin şi umplând-o de milă. O milă nesfârşită puse stăpânire şi pe Ana, o milă ca o apă care inundă totul, definitiv şi firesc. Da, Anei i se părea definitivă şi firească revenirea la Dan, era datoria ei să-l ajute să supravieţuiască revenirii pe Pământ, tot aşa cum el a reuşit să supravieţuiască avarierii navei. De fapt, căsătoria ei cu Gal se baza pe premisa că Dan este dispărut, or, dacă premisa încetează, atunci şi

consecinţele trebuie să înceteze. Era firesc, era simplu chiar, se complicase degeaba. Odată această hotărâre luată, Ana se simţi mai bine, se linişti, se cuibări în aşternut, abia acum sesizând răcoarea din cameră, şi se decise să se culce. Mai erau atâtea luni, avea timp să se mai gândească, prea mult timp era până atunci, putea să o pregătească şi pe Ika pentru revedere. Exista şi şansa – teribilă şi laşă alternativă! — Ca zvonul să fie fals, Dan să fie într-adevăr dispărut şi totul să rămână aşa cum este, viaţa să meargă înainte, doar pentru o clipă tulburată, ca de un avertisment, de telefonul din această noapte.

La Centru, Gai nu află nimic nou, încă de la ieşirea din casă îşi dăduse seama că drumul până acolo este inutil. Dacă ar fi existat elemente suplimentare, operatorul i le-ar fi comunicat la telefon. Nu mai putea însă da înapoi, trebuia neapărat să facă ceva, ceva fizic, să fugă, să fugă de Ana cel puţin, n-ar mai fi putut să-i suporte privirea întrebătoare şi neajutorată. Mesajul sosit la Centru conţinea exact ceea ce-i spusese operatorul. Staţia de interceptare de pe Uranus captase un mesaj către Pământ, un mesaj slab, cu codul navei pe care plecase Dan. Nu spunea decât că nava e în drum spre sistemul solar, spre Pământ, era semnat de Dan, nu se spunea nimic despre copilot, despre traiectorie, despre navă. Estimarea că sosirea se va produce peste câteva luni aparţinea operatorului de pe Uranus, care putuse aprecia aproximativ distanţa după intensitatea semnalului primit. Atât. O bucată de hârtie, cu câteva fraze seci, impersonale, economicoase. Gal înapoie operatorului mesajul şi părăsi Centrul fără să spună nimic. Noaptea era rece, dar răcoarea îi făcea bine. Goni spre casă cu geamul automobilului deschis, cu aerul vâjâindu-i în urechi, simţea imboldul să meargă aşa toată noaptea, să iasă cu automobilul pe câmp şi să alerge în neştire, dar se stăpâni şi reveni acasă. Ana îl auzi cum intră, nu reuşise să adoarmă, şi aprinse veioza aşteptându-l. Nu-l întrebă nimic, dar el ştia că are atâtea de întrebat.

— Nimic precis, un mesaj de pe Uranus retransmite mesajul lui Dan… Vom cere precizări… Sau le vor trimite ei când le vor avea…

Gal tăcu. Nici Ana nu avea nimic de spus.

— Tu hotărăşti. Din partea mea nu vei întâlni nicio obiecţie. Tu şi Ika, eventual. Hotărâţi împreună sau fiecare în parte, pentru fiecare în parte… Până atunci, să rămânem împreună, ca

acum.

Gal o sărută pe frunte („Până acum mă săruta pe gură înainte de culcare”, gândi Ana.) şi se întinse în pat, prefăcându-se gata să se culce.

— Şi fetiţa… îi spunem sau nu?

Ana întrebase încet, în şoaptă, parcă ferindu-se într-adevăr să n-o audă Ika. Gal nu ştia ce să răspundă.

— Cred că… deocamdată… până avem confirmarea mesajului, e mai bine să nu ştie…

Ana îl aprobă în întuneric, gândindu-se însă cu groază la clipa când Ika se va apropia cu privirea aceea numai de ea ştiută, pregătindu-se să întrebe „Cum era tata, mamă?”, pregătită să audă că seamănă cu el, că are aceiaşi ochi, aceeaşi privire… Va trebui să evite cu orice preţ această întrebare, ştia că nu va rezista, o va podidi plânsul şi-i va spune totul, că tatăl ei trăieşte, că revine, că după revenire nu va mai trebui să-i zică *tată* lui Gal, ci aceluia care va cobori din navă, aceluia îmbătrânit cu opt ani de zbor, dintre care cinci fusese dat dispărut, aceluia care *este* tatăl ei, dar nu mai e sigur că seamănă cu cel care a fost, că mai seamănă cu ea. Ana izbucni în cele din urmă în plâns şi se ghemui la pieptul lui Gal, tremurând uşor în ritmul sughiţurilor.

Confirmarea sosirii lui Dan sosi neaşteptat de repede, neaşteptat mai ales pentru Gal şi Ana, deşi zilnic stăteau la pândă, pregătiţi, credeau ei, să audă mesajul de confirmare. Dan comunicase parametrii zborului, confirmase moartea copilotului, spunea că se simte bine, cât de bine nu precizase, transmitea salutări colegilor, şi cerea veşti despre familie. Nu spunea nimic despre întâmplările prin care trecuse, cum a reuşit să scape, să repare nava, cum a supravieţuit fără rezerve atâta timp. Imediat ce descifră mesajul, Gal porni spre Ana, lăsându-i pe operatorii Centrului să calculeze data aterizării.

Ana ascultă calmă vestea, parcă ştia totul dinainte, parcă mesajul trecuse întâi pe la ea şi abia apoi fusese recepţionat de Centru. Adevăratul şoc îl simţise atunci când îi telefonase Gal anunţându-i mesajul, se liniştise însă imediat, consolidându-şi hotărârea la care ajunsese încă din noaptea primului mesaj.

— Ai luat vreo decizie?

Răspunsul întârzia să vină, întârzia să se audă, dar Gal îl ghici din ezitările Anei, din încurcătura pe care o mărturisea privirea

ei.

— Nu se poate altfel, Gal. Nu se poate!

Nu, nu era nevoie de explicaţii, Gal ştia şi el că nu se poate altfel, nici el nu ar fi fost în stare să rămână cu Ana – şi cu Ika – ştiind că Dan e pe aproape, că-i vede, că-l vede pe el cu soţia şi fata lui. Exista însă şansa, mică, era normal să fie aşa, ca Ana să vrea să rămână cu el, l-ar fi măgulit nespus materializarea acestei şanse, la modul raţional era împotriva unei asemenea soluţii, dar ar fi acceptat-o dacă Ana i-ar fi cerut-o. Ana n-o ceruse însă. O admira şi o înţelegea, asta nu-l împiedica însă să fie trist, o tristeţe de care nu se mai credea în stare.

— Ika?...

— Nu ştiu, nu i-am spus încă. Probabil că va lua aceeaşi hotărâre.

— Da, da, sigur.

Tăcură. Nu mai aveau altceva să-şi spună. Tăcerea fu întreruptă de glasul fetei.

— Când vine tata, mamă?

Era lângă uşă, intrase fără să se audă, ascultase probabil ultimele lor cuvinte şi înţelesese tot, înţelesese mai mult decât spuneau cuvintele. Părea că ştie totul dinainte, copiii află totdeauna ceea ce li se ascunde, mai ales în problemele de natură sentimentală, le simt probabil direct, fără a fi nevoie de vorbe, de gesturi. Ika stătea acolo, în faţa lor, pironindu-i cu privirea ei verde, privirea lui.

— Când vine tata, mamă?

Ana întinse braţele spre ea şi fetiţa intră la adăpostul lor, mică şi neajutorată. Gal se simţi deodată singur, uitat, inutil în acea cameră în care se consuma fără vorbe una din multele scene melodramatice la care fusese martor în ultimul timp şi, mai ales, era sigur că va fi martor în lunile care mai erau până la revenirea lui Dan. Spiritul său pozitivist, poate şi orgoliul de bărbat, într-un anume fel, părăsit de o femeie pe care o iubea, ca şi de o fetiţă pe care o adorase sincer, toate acestea se răzvrătiră, îl deciseră brusc să iasă din atmosfera sentimentală în care era nevoit să evolueze. Lucrurile trebuiau privite în faţă, la rece, la dimensiunea lor reală. „Se întoarce Dan? Foarte bine, ăsta e un motiv de bucurie. Pentru toată lumea. Inclusiv pentru şeful Centrului. Mai puţin pentru Gal-bărbatul, dar asta nu contează. E sigur că Dan aduce informaţii ştiinţifice deosebite.

Nu fusese degeaba ales el pentru misiunea aceea îndepărtată. I se dăduse una dintre cele mai moderne nave, de o putere şi o viteză neobişnuite, şi dotată cu un supercalculator unic la vremea aceea ca dimensiuni şi capacitate «intelectuală». Probabil că aşa se şi explica supravieţuirea, prin ajutorul pe care calculatorul putea să-l dea la repararea şi pilotarea navei. Dacă nu cumva calculatorul se stricase încă de la început… Dar nu, Dan era în stare să-l repare, copilotul de asemenea”. Gal era sigur că asta era explicaţia miraculoasei supravieţuiri, aceasta şi iscusinţa celor doi piloţi. „A lui Dan, deoarece copilotul e mort, parcă aşa ne-a spus”.

— Ana, eu nu mai pot rămâne aici. Mă mut la Centru. Am să vă ţin la curent cu totul. Dacă aveţi nevoie de mine, chemaţi-mă oricând şi pentru orice. Auzi, Ana? Oricând şi pentru orice. E mai bine aşa, nu?

Ana încuviinţă, nu era convinsă că aşa e mai bine, dar încuviinţă, Gal le sărută pe amândouă pe frunte şi ieşi zâmbindu-le îndepărtat, penibil. Casa rămase goală, teribil de goală, înfrigurarea aşteptării se ghicea în orice colţişor al ei, în tablouri, în faldurile perdelelor, în semiobscuritatea din dosul mobilelor. Ika stătea încă lipită de Ana, îi era frig şi puţin frică, simţea că dimensiunea evenimentelor depăşeşte estimările ei, lucrurile i se păruseră clare, venea tatăl ei, gata, îl uitase pe celălalt tată, pe Gal, simţea un tremur cald în inimă, ceva ce era nerăbdare şi bucurie şi frică deopotrivă. Acum, văzându-l pe Gal că pleacă, îşi dădea seama că nu era chiar aşa de simplu, iată, tatăl… Gal plecase şi casa rămăsese goală, mult mai goală decât s-ar fi aşteptat Şi nici nu ştia când va veni tatăl ei, mama nu-i răspunsese, probabil că nu ştia nici ea.

— Mamă, ne culcăm amândouă la noapte? Te rog, vreau să dormi cu mine.

— Cu tine?

— Da, cu mine în pat.

— Acela e un pătuţ, nu un pat. Mai bine vino tu la mine! Avem loc mai mult.

Ika intră în fugă în camera ei şi reveni cu perniţa înflorată şi cu Donald, răţoiul de cauciuc de care nu se despărţea în nicio noapte. Tocmai atunci sună telefonul. Era adjunctul lui Gal.

— Nu, nu, a plecat spre Centru… Da, de aproape o jumătate de oră… Da, da… Alo, Spuneţi-mi… Poftim?… *Optsprezece*

decembrie?… Mulţumesc.

„Două luni şi câteva zile, două luni deci…” Puse receptorul în furcă, o apucă pe fetiţă strâns în braţe şi izbucniră amândouă în plâns.

Săptămânile care au urmat au fost lungi şi grele, grele pentru Ana, pentru Ika şi chiar pentru Gal. El, ca director al Centrului, era prins în multe treburi, intra intenţionat în cele mai dificile probleme, putea astfel să mai uite, să umple timpul cu altceva, cu alte gânduri. Venea aproape săptămânal pe la ele, aducea flori şi bomboane, nu le mai ascundea în buzunare, ci le aducea împachetate frumos, puţin artificial, stătea o oră-două, vorbeau despre progresele şcolare ale Ikăi, despre situaţia internaţională, despre cosmos, despre orice numai despre subiectul care îi interesa nu scoteau nicio vorbă până înainte de plecare, când Gal le comunica ultimele noutăţi. „A intrat în sistemul solar… A trecut de staţia de pe Uranus… după următorul mesaj vom putea estima şi ora… se simte bine, dar nu dă amănunte…” Gal le spunea toate acestea în fugă, în timp ce se îmbrăca de plecare, nu se ferea de Ika, fetiţa era totdeauna de faţă. Pe zi ce trecea, Ika era tot mai tăcută, mai matură, Anei i se părea că a crescut chiar şi în înălţime. Nici când erau singure nu vorbeau despre Dan şi despre apropiata lui revenire. Ziua trecea repede, dar serile de toamnă târzie, ploioase, cenuşii, erau nesfârşite. Le umpleau cu tenacitate cu interminabile partide de cărţi, de şah, stăteau până târziu în faţa televizorului suportând cu stoicism orice fel de emisiune, iar când pendula din hol le anunţa că e vremea de culcare, ascultau recunoscătoare sunetul adânc, aristocratic, ce vestea orele şi se ascundeau imediat în plapumă, în întuneric şi somn.

Ultimele zile înaintea sosirii au fost cele mai grele. Ika refuza aproape complet mâncarea, stătea tot timpul cu obrajii sprijiniţi în mâini, la şcoală, acasă, la masă, ore în şir stătea aşa fără să clipească măcar. Îşi făcuse calendare pe care în fiecare seară bifa ziua trecută, fiecare caiet din ghiozdanul ei avea cel puţin un asemenea calendar pe ultimele file. Simţea o voluptate deosebită să taie seara, cu o linie apăsată, cu ură parcă, o zi, încă o zi din şirul celor care o mai despărţeau de tatăl ei.

Cu o zi *înainte,* Gal veni din nou la ele, dar nu intră, ci le întrebă din prag dacă vor să petreacă la Centru noaptea aceea, aterizarea urma să aibă loc în primele ore ale dimineţii, era

poate mai uşor pentru ele să fie de faţă la pregătirile ce se făceau pentru primirea lui Dan. Ika nici nu aşteptă confirmarea Anei, porni să se îmbrace în grabă, trezită brusc la viaţă. Se îmbrăcă şi Ana şi se mutară la Centru, în cameră în care stătuse în ultima vreme Gal.

Aici găsi Ana, uitată sau lăsată dinadins de Gal, o copie a ultimului mesaj de la Dan, era mai lung, consuma probabil mai puţină energie o transmisie mai de aproape. Mesajul dădea mai ales detalii tehnice despre navă, explica avaria suferită, fusese o explozie care distrusese câteva rezerve de combustibil şi una dintre magaziile de alimente, preciza câteva amănunte legate de zonele prin care trecuse. Erau însă acolo unele lucruri care o lăsară perplexă pe Ana. „Distrugerea alimentelor reducea la jumătate şansele noastre de supravieţuire. Prin pierderea magaziei, din disperată, situaţia deveni fără ieşire. Am planificat în detaliu operaţiile de reparare a navei şi am calculat că înainte de a fi capabili să ne întoarcem, ne-am fi îndepărtat într-atâta, încât revenirea pe Pământ nu era posibilă înainte de opt ani de la plecare. Opt ani era imposibil să rezistăm *amândoi.* Atunci am luat hotărârea ca unul să se sacrifice. O singură persoană, raţionalizându-şi la maximum consumul, mişcările, dormind aproape tot timpul, avea oarecari şanse să ajungă vie pe Pământ, readucând nava şi informaţiile pe care le culesesem. Am tras la sorţi. *Eu am pierdut. Asta a fost norocul meu...”*

„A pierdut, deci s-a... sacrificat. Înseamnă deci că nu Dan vine pe Pământ, ci Remo, copilotul, tovarăşul lui de zbor, de nenorocire... Dar mesajele poartă codul lui Dan... Şi parcă a zis de mai multe ori că vine singur, că Remo e mort...” Ana nu înţelegea nimic, aşa cum nu înţelesese nici Gal ce se întâmplase. Nu era timp să mai ceară precizări, mesajul sosise cu numai câteva zile în urmă, pe optsprezece urma să se lămurească totul. Probabil Gal întrevedea posibilitatea ca în navă să fie Remo, nu Dan, mesajul vorbea despre sacrificiul lui Dan, cei doi îşi schimbaseră probabil numele, poate înnebuniseră, supravieţuitorul, adică Remo, îşi pierduse minţile călătorind atâta timp cu un cadavru în navă, cu cadavrul prietenului care se sacrificase pentru ca el să trăiască. Toate aceste variante o copleşiră pe Ana. Aşteptase cu atâta nerăbdare sosirea unui soţ dispărut, dar acum nu mai ştia ce aşteaptă, nu ştia cine va coborî din navă. Cele trei luni de chin

se puteau dovedi zadarnice, Dan putea fi mort, pierdut pentru totdeauna.

Ultima noapte înaintea aterizării… Nici Ana, nici Ika şi nici Gal nu dormiră o clipă. Au stat împreună, fiecare în colţul lui, cât mai departe de ceilalţi, fără a-şi ascunde frământarea, fără a încerca să simuleze că sunt liniştiţi. S-a făcut în cele din urmă ziuă. Ziua de optsprezece decembrie.

Ora 8 şi 15 minute. Nava anunţă apropierea de Pământ. La 8 şi 56 are loc intrarea în atmosferă. La 9 şi 8 minute o flacără, un bulgăre de foc apare la zenit, creşte, la 9 şi 10 se distinge structura navei. La 9 şi 12 nava se aşază cu zgomot de tunet în mijlocul pistei. Motoarele se opresc. Echipele de primire gonesc spre navă. Maşina cea mare de preluare îşi roteşte ameninţătoare, isterică, lămpile roşii aşezate pe acoperiş. E linişte, cumplit de multă linişte. Ana îşi muşcă degetele privind prin ferestrele cele mari ale sălii de urmărire a zborurilor. Ika e alături, nu spune nimic. I s-au mărit parcă ochii, respiră repede, se ţine însă tare. Pare cel puţin. Au ajuns lângă navă. S-au oprit. Au început să întindă elevatoarele. Din navă nu iese încă nimeni, nu se vede nicio mişcare. Dan e probabil epuizat, nu poate deschide singur trapa. Dan? El sau altcineva? În câteva clipe va afla. Dar ce se întâmplă?! După ce au pus mâna pe trapă, cei de lângă navă au făcut un pas înapoi. Stau acum şi se uită speriaţi. „Trapa era deschisă, trapa era deschisa”, se auzeau murmure prin sală. Ana păli, se smulse din nemişcare şi, trecând peste împotrivirea paznicului ieşirii pe platou, porni în goană spre pistă. Până să ajungă ea, cei de la primire intraseră în navă. Îşi făcu loc printre maşini, printre oameni. Nava dogoreşte puternic, Ana nu are niciun fel de costum de protecţie, nu se poate apropia prea mult. Ar vrea să urce pe scară, să se uite în navă, să-l vadă, să aibă, în sfârşit, liniştea unei certitudini, dar este imposibil. Cineva o apucă de umeri şi o trage înapoi. Prin vizorul transparent, care-i deforma ochii, Ana îl recunoscu pe Gal. Gal îi spune ceva, iată-l, îi vorbeşte, nu îl aude, sau îl aude, dar nu-l înţelege.

— Cabina e goală! Goală! Nu e nimeni în navă.

Ana nu înţelege, Gal vorbeşte în altă limbă, vorbeşte fără nicio noimă. „Cabina e goală, cabina e goală”. Devine deodată moale, sângele îi fuge spre inimă, inima i se opreşte. „Cabina e goală, cabina e goală”. Ana nu crede, e imposibil, n-a înţeles

bine, nu asta a spus Gal. „Cabina e goală.” Ba da, asta a spus, a spus că nu e nimeni în navă, nimeni, nici Dan, nici Remo nu sunt acolo, n-a coborât nimeni, nava a aterizat singură... Priveşte la navă ca la o fantomă. Un bulgăre de metal, cu antenele şi panourile energetice contorsionate în timpul trecerii prin atmosferă, cu hublouri rotunde, trape, braţe, şuruburi, ţevi, ajutaje, un bulgăre de metal încins din care nu coboară nimeni. Apare lângă ei Ika, fugise şi ea din sala de urmărire. O trage de rochie, o trage tare, ritmic, vrea şi ea să afle ce s-a întâmplat şi nu poate să întrebe, limba n-o ascultă. Mama plânge, din nava dogorindă nu coboară nimeni... Ika avu revelaţia nenorocirii, se întoarse încet şi porni târându-şi paşii spre clădirea Centrului, cu capul în jos, zgribulită, ca o mare pasăre albastră care merge undeva, nu ştie unde, nu ştie de ce, pe un drum obligatoriu, dar inutil, inutil. Gal o apucă pe Ana de subsuori şi o sili să meargă în urma fetei.

În sala de urmărire era un vacarm de nedescris. Gal îşi aruncă hainele de protecţie, le depuse pe Ana şi pe fată pe nişte fotolii şi alergă să afle ce s-a întâmplat.

Recepţionaseră un nou mesaj de la Dan, se bucura că s-a reîntors, dorea să afle cum li se păruse aterizarea, întreba unde sunt Ana şi Ika! Dan vorbea continuu, recepţionau mesajul lui fără întrerupere. Gal era perplex, depăşise de mult punctul de la care nu mai înţelegea nimic şi tocmai această supralicitare a puterii de înţelegere îl menţinea lucid, o luciditate hipertrofiată, fragilă, ca o transă. În navă nu era nimeni, dar Dan le transmitea... Gal avu o revelaţie vecină cu nebunia... Dan *transmitea,* transmitea în cod, nu le *vorbea,* deşi fiind aşa de aproape, la câteva sute de metri de clădirea Centrului, putea să vorbească, putea chiar trece în sistemul video. Dan continua însă să transmită ca şi când s-ar fi aflat pe altă planetă şi făcea economie de energie... Gal ceru operatorilor să stabilească originea mesajelor. Răspunsul sosi imediat, era chiar cel de care se temea el: mesajele erau emise din navă, nu exista niciun dubiu, aparatele gonio erau sigure. Din navă, Dan transmitea din navă, dar nava era goală, o hardughie metalică, arsă, în pragul dezagregării, care vorbea cu ei *în numele lui Dan.* Gal se apropie de panoul central şi îl dădu la o parte pe operator.

— Dan, sunt Gal, şeful Centrului, comunică-ne cum te simţi.

Gal avea sentimentul că vorbeşte cu o stafie că a înnebunit şi

vorbeşte unor umbre de la care aşteaptă răspunsuri ca şi când ar vorbi cu un om. Dar umbrele răspunseră. Răspunsul se înşira pe ecran, fosforescent, real. Alături, maşina de scris imprima textul. Gal citi halucinat literele verzi, tremurând în imensitatea întunecată a ecranului.

— Bine, cum să mă simt, totul e aşa cum trebuie să fie. V-am comunicat toţi parametrii zborului.

— Nu despre zbor este vorba, ci despre tine. Tu cum te simţi?

— Eu, în niciun fel deosebit...

Gal îşi muşcă buzele. Cu degetele tremurânde, transmise încă o întrebare.

— Ce s-a întâmplat cu tovarăşul tău?

— Remo? S-a sinucis, a deschis trapa şi a ieşit. Nu mai suporta.

— Ce nu mai suporta?

— *Totul.* A ţinut un jurnal în ultimul an. *M-a informat.* Mi-a comunicat şi mie conţinutul. Citiţi-l. Conţine foarte multe detalii care vă interesează.

— Cum a fost cu... sacrificiul tău?

Lui Gal îi era frică de întrebarea aceasta. Regretă că o formulase, mai ales că simţi în spate prezenţele Anei şi Ikăi. Nu le văzuse, nu se întorsese, ele nu-i spuseseră nimic, dar le simţea acolo, le ştia acolo, agăţate cu privirea şi cu sufletul de ecranul cel verde.

— Care sacrificiu?

Răspunsul lui Dan era o nouă întrebare. „Nava e goală. Dumnezeule! Ce s-a întâmplat?!”

— Sacrificiul lui... Dan.

Răspunsul sosi imediat.

— Mai întâi mi-a transferat mie toate cunoştinţele, toate informaţiile pe care le poseda el, a încercat să-mi transmită chiar sentimentele lui, atitudinile, reacţiile intime, bineînţeles, atât cât s-a putut, apoi a fost proiectat în vid. Moarte instantanee. Nicio senzaţie de durere... Căutaţi amănunte în jurnalul lui Remo. Vi le pot da eu dacă doriţi...

— Tu cum te simţi?

— V-am spus, în niciun fel deosebit. Perfect, aş putea spune.

— Ai nevoie de ceva? Ai vreo problemă?

— Da, *vreau să-mi văd soţia.* Probleme voi avea peste 1420 de ore. Bateriile. După trecerea prin atmosferă nu-mi mai pot

încărca bateriile. Mai e însă până atunci. Vreau acum să-mi văd soţia. Şi fiica. Vă rog!

Pregătiră rapid o cameră de luat vederi şi transmiseră imaginile Anei şi fetei către navă, către… Dan. Replica acestuia întârzia să apară.

— Ei, cum ţi se par? Spune ceva!

— Aceasta este fiica mea?

— Da.

— Aş vrea alte câteva imagini ale ei. Mai de aproape. Vreau să-i văd ochii.

Îi satisfăcură dorinţa. Gal era tensionat la maxim, nu înţelegea insistenţele lui… Dan, simţea ceva necurat, ceva primejdios la mijloc.

— Repet întrebarea: aceasta este Ika, fiica mea?

— Da.

— Are ochii verzi, fruntea bombată, cu adâncituri deasupra sprâncenelor…

— Exact. *Seamănă cu tine.*

— Cu cine seamănă?

— Cu tine. Cu… Dan.

— Seamănă cu Dan, nu cu mine!

Răspunsul sosise urmat de o puzderie de semne de exclamare, literele erau neobişnuit de puternice, parcă frigeau ecranul. Gal se sperie, un operator sări şi reduse în grabă intensitatea imaginii, Ana şi Ika stăteau albe şi priveau cu ochi imobili, dureroşi, strălucirea hipnotică a literelor. Ecranul se stinse însă brusc, în zadar încercă operatorul să-i redea viaţă. De afară se auzi o bubuitură puternică şi în secunda următoare toate sirenele şi becurile de alarmă din sală începură să sune, să pâlpâie, semnalând ceva neobişnuit. Bubuitul de pe pistă se înteţi, se auzi şi sirena maşinii de preluare, se auziră parcă şi urlete. Părăsiră toţi ecranele şi năvăliră la ferestre sau pe uşă, spre platou. Ana şi Ika rămăseseră înlănţuite în faţa marelui ecran, inert acum, întunecat. Tunetele de afară crescură în intensitate, nava aruncă brusc o trâmbă de fum prin fuzee, apoi flăcări alb-albastre ţâşniră de sub ea, crescură, nava se mişcă, se ridică încet câţiva centimetri împroşcându-i cu foc pe cei care mişunaseră în jurul ei, apoi se înălţă decis, lăsând în urmă un stâlp de foc albastru care se subţie, se micşoră şi dispăru în atmosferă. Pe pistă rămase un cerc mare, negru, de beton ars,

cu sclipiri de sticlă fierbinte. Scăpaţi de flăcări, cei din echipele de interceptare stăteau acum cu ochii în sus, nu se mai vedea nimic în aer, doar urme părelnice de fum, nava dispăruse, evadase, nu era nimeni în ea, dar ea decolase ca şi când ar fi fost cineva, nu mai era nimic în aer, dar toată lumea continua să privească în sus. În sala de urmărire sistemul de alarmă continua să urle. Un operator avu prezenţa de spirit să-l întrerupă şi toată lumea îl binecuvântă în gând.

A doua zi a avut loc o conferinţă de presă. Ana şi Ika au urmărit-o la televizor, din pat, li se recomandaseră multe zile de repaus total, abia dacă se mai puteau mişca. Când au sosit ziarele, deşi auziseră la televizor totul, le-au citit cu febrilitate, atât cât le îngăduia starea de slăbiciune, insistând asupra fiecărei fraze din declaraţia lui Gal.

„... Dan era un electronist de excepţie. Ca şi Remo, de altfel. Pentru că nu puteau supravieţui amândoi, au tras la sorţi, au pariat cu moartea. A câştigat Remo. Spre ghinionul lui. Probabil că împreună au perfecţionat calculatorul navei, dispuneau de un calculator gigant, ultimul tip acum opt ani, şi au înglobat în el tot ce se găsea în creierul lui Dan. Dan a fost apoi expulzat în vid. Calculatorul a devenit astfel Dan, un Dan informaţional, metalic, nemuritor. Împreună cu acest Dan, împreună cu mintea lui deci, Remo urma să revină viu pe Pământ. Nu a rezistat însă, s-a sinucis. Aşa încât pe Pământ a revenit totuşi Dan, deşi Dan a ieşit fizic primul din navă. El a rămas însă în calculator. Calculatorul a început chiar să se creadă Dan, vorbea în numele lui, întreba de familie. El a pilotat nava. La fel cum ar fi făcut-o Dan. Era, de altfel, cuplat la comenzile navei încă de la plecare. Păcat că s-a pierdut jurnalul lui Remo, că am pierdut calculatorul.

Întrebare: De ce a decolat nava după revenire?

Răspunsul lui Gal: Nu ştiu exact. Calculatorul-Dan a decis asta. Din modul cum s-au desfăşurat lucrurile, presupun că a avut loc o criză de «personalitate», a ajuns la conştiinţa naturii lui mecanice, inferioare, altă natură decât cea a lui Dan... Asta s-a întâmplat atunci cândva văzut fotografia soţiei şi, mai ales, a fiicei lui Dan. Ika seamănă cu Dan, eu am accentuat acest lucru în conversaţia cu el. Cred că atunci a avut revelaţia faptului că nu poate fi soţul Anei şi *tatăl* fetiţei, că îi desparte un zid imposibil de trecut. Comportarea marelui calculator e

neobişnuită, inedită, probabil e rezultatul modificărilor făcute de Dan şi de Remo, dar poate că e şi rezultatul unor eforturi de autoprogramare, de automodelare. Era deja ciudat că un calculator vorbeşte în numele unui om, se crede acel om, sau numai aspiră la condiţia acelui om, da, da, aceasta este formularea exactă, aspiră la condiţia unui om, dar faptul că şi-a dat el însuşi seama că aspiraţia lui este o iluzie imposibil de atins, este un lucru de două ori ciudat. Este o ciudăţenie a ciudăţeniei dacă vreţi, o ciudăţenie de ordin doi. Atunci s-a hotărât probabil să părăsească Pământul oamenilor, să dispară…

Întrebare: A fost urmărită nava? Mai ştiţi ceva despre ea? Unde este ea acum?

Răspuns: Nu, evenimentele s-au derulat prea repede. Nu am reuşit să o urmărim. Ultimele informaţii despre ea sunt destul de vagi. Cred că va părăsi sistemul solar, dacă nu cumva se va plasa pe o elipsă foarte excentrică în jurul Soarelui, deci cu şansa să o recuperăm vreodată. Am pierdut orice legătură cu ea. De altfel, n-a mai transmis nimic, imediat după decolare a amuţit, pur şi simplu. Am alertat toate staţiile noastre de interceptare din sistemul solar, dacă va fi observată, ni se va comunica imediat. Deocamdată nu mai ştim nimic despre ea.

Întrebare: Vă rog să-mi permiteţi să vă pun o întrebare indiscretă. Ştim că aţi fost căsătorit cu soţia lui Dan. Care este situaţia dumneavoastră conjugală acum?

Răspuns: Aceeaşi.

Întrebare: Locuiţi cu Ana şi cu Ika?

Răspuns: Nu.

Întrebare: O să vă mutaţi iarăşi împreună?

Răspuns: Cred că depăşim cadrul discuţiei. Acesta este ultimul răspuns pe care vi-l dau pe această temă: nu am luat încă o asemenea hotărâre. Vă rog să nu insistaţi!” Ana şi Ika au părăsit localitatea imediat ce şi-au revenit. Oficial, erau încă soţia, respectiv, fiica lui Gal. Pe Gal nu l-au mai văzut însă niciodată altfel decât la televizor, uneori, când se întâmpla ceva mai deosebit în legătură cu zborurile în afara sistemului solar. Ana şi Ika nici n-au mai trecut măcar vreodată prin oraş.

TIMPUL ŞI CORBUL

Val lepădă rucsacul oftând eliberat şi se aşeză la o masă

mărginaşă, la umbră, pe terasa aproape goală. Sosise prea devreme, mai era o oră şi ceva până la douăsprezece, ora la care hotărâseră să se întâlnească. Îşi frecă umerii amorţiţi şi se aşeză mai comod pe scaunul de metal vopsit în alb. Avea de aşteptat, sosise prea devreme mai bine venea pe jos, nu mai urca în maşina aceea hodorogită. Zurgălăii unui râs vesel îi atraseră pentru o clipă privirea spre şosea. Se înşelase, nu era Maria, i se păruse că e râsul ei, râsul ei inconfundabil, iată, începuse să-l confunde. Închise ochii, concentrându-se asupra râsului molipsitor al Mariei, anticipând revederea, imaginându-şi drumeţia pe care hotărâseră să o facă împreună cu fratele Mariei şi cu prietena acestuia.

— Cu ce vă servim, domnu' student? O mâncărică, o băuturică? Restaurantul nostru vă stă la dispoziţie cu tot ce doriţi. Care e comanda dumneavoastră?

Val tresărise. Cu pantaloni negri, sacou alb, cu şervetul pe braţul stâng, carnetul în mână, aplecat zâmbitor, impecabil, chelnerul aştepta profund interesat să audă dorinţele clientului, pregătit să nu-i scape nicio vorbuliţă, decis să-i îndeplinească toate cererile. Val se fâstâci puţin copleşit de debitul verbal al chelnerului şi de zâmbetul acestuia desăvârşit, parcă pictat pe figura-i rubicondă. „De unde ştie ăsta că sunt student?...”

— Sau poate doriţi numai să vizitaţi castelul? Vă odihniţi puţin şi apoi intraţi! Înţeleg, evident, veţi mânca după ce ieşiţi. Acum am să vă aduc numai un pahar de oranjadă cu gheaţă, o să vă răcorească după atâta drum. Imediat, mulţumesc, imediat vi-l aduc!

Chelnerul se îndepărtase, parcă fericit că poate servi pe cineva cu o oranjadă cu gheaţă. Val nici nu apucase să deschidă gura, mitraliat precis şi cu fler profesional de bravul comerciant. Într-adevăr, o oranjadă cu gheaţă era exact ceea ce dorea, cât despre vizitarea castelului, chelnerului se înşelase, îl văzuse de mai multe ori, n-avea rost să mai între încă o dată.

— Poftiţi, vă rog, poftiţi oranjada. Patru lei, vă rog! Iată şi un bilet. L-am cumpărat pentru dumneavoastră de la casă. Poftiţi! Trei lei, deci în total şapte. Poftiţi, dacă doriţi, vă ţinem rucsacul la garderoba restaurantului. Ca să puteţi vizita lejer castelul. S-au făcut amenajări speciale, să ştiţi, foarte interesante.

Ce era să mai facă? Val încuviinţă, plăti cei şapte lei reclamaţi de chelnerul supra-amabil, îi încredinţă acestuia rucsacul şi

porni spre castel. „La urma urmei, ce să fac până la douăsprezece? Înăuntru e cel puţin răcoare”.

Trecu pe lângă ghereta care ţinea loc de casă de bilete şi pătrunse în castel prin uşa strâmtă deasupra căreia scria cu negru „intrare”. Într-adevăr, înăuntru era răcoare, de cum trecu pragul parcă plonjă în altă lume, mirosind a vechi, a podele frecate cu petrosin, a ţesături îmbibate cu praf şi naftalină. Lumina se prefira firavă, colorată sfios în albastru, prin ferestrele mici, ogivale, cu zăbrele groase, completând atmosfera desprinsă de realitate a interiorului.

— Tovarăşu’ student, vă rog, papucii…

Un bătrânel scund, cu ochelarii pe vârful nasului, cu zulufii părului alb şi rar străjuindu-i o chelie lucioasă, pornind din frunte şi oprindu-se brusc în vârful capului, stătea cu o pereche de papuci în mână, cu capul aplecat spre dreapta şi privea peste ochelari, ghiduş, amuzat parcă de prezenţa lui Val. Ciudat, apariţia bătrânelului nu destrăma vraja interiorului, făptura lui mică se potrivea cu decorul, făcea parte din el. Val luă papucii mari, de pâslă, şi îi prinse peste bascheţi… Părea un motan încălţat cu tălpicile acelea care înghiţeau orice zgomot şi alunecau pe podeaua ceruită şi lustruită cu meticulozitate. Bătrânelul se uita în continuare la el cu ochi mici, sclipind ca două boabe de rouă.

— Doriţi să vă însoţesc, sau urmaţi indicaţiile săgeţilor? Sunt săgeţi peste tot. Şi fire roşii peste care nu aveţi voie să treceţi.

Întrebarea sugera, de fapt, răspunsul.

— Bine, vă las singur. E uşor, de altfel. Succes, tovarăşu’ student! *Distracţie plăcută!*

„Ei asta-i acum, distracţie… Ce, într-un muzeu vii să te distrezi?… Şi de unde ştie şi ăsta că sunt student?! Parcă scrie pe mine, dracu’ să-i ia…” Trecu în altă încăpere, urmărit de privirea veselă şi de zâmbetul mic şi oarecum batjocoritor al bătrânelului.

Castelul era aşa cum îl ştia, nu văzu niciun fel de „amenajări speciale”. Era, de fapt, un castel-cetăţuie, cocoţat pe o stâncă ţâşnită viguros pe malul râului şi străjuind drumul care şerpuia pe lângă el peste munte. Iată, sala de consiliu, dormitorul, camerele străjerilor, totul era ca acum câţiva ani când trecuse pe aici cu clasa, nu era încă student, era doar elev de liceu. Ba mai mult, ceea ce atunci i se păruse eroic, măreţ, fabulos, acum

parcă se împuţinase, nu-l mai făceau să tremure de emoţie nici armurile, nici halebardele acelea uriaşe, imposibil parcă de ridicat de pe suporturi. E adevărat, aerul atemporal, irizat de răsuflarea unor vremi apuse şi totuşi prezente câte puţin în fiecare obiect îl tulbura, iar lumina albăstrie care îl întâmpinase în prima cameră a castelului persista şi-i învăluia privirea într-o mângâiere molcomă, binefăcătoare. Paşii înfăşuraţi în pâsla papucilor nici nu i se auzeau, doar lemnul scărilor dădea semn la trecerea lui, scârţâind mărunt, cu discreţie. Îi părea rău că nu e cu Maria, i-ar fi trecut un braţ peste mijloc, ea ar fi lăsat capul pe umărul lui, pletele-i cânepii i-ar fi gâdilat ca o adiere de vânt obrazul şi aşa, înlănţuiţi, ar fi păşit amândoi neauzit prin camerele mirositoare a pace şi trecut adânc ale castelului. Un gol ca o durere blândă îi copleşi sufletul, împiedicându-l parcă să respire. „Maria”. Îi venea să-i şoptească numele mângâind cu buzele silabele – „Mă-ri-ia” – l-ar fi şoptit chiar, dacă nu ar fi existat privirea bătrânelului de la intrare. Privirea aceea ghiduşă, puţin batjocoritoare, îl urmărise, de fapt, tot timpul, suprapunându-se peste imaginile văzute, instalându-se într-un colţ al minţii şi rămânând aşa, fără să-l tulbure, dar fără să dispară, lăsându-l să viseze, dar parcă ţinând tot timpul un deget ridicat, un deget ca un semn de întrebare. De fapt, asta era, întrebarea, nu privirea propriu-zisă. „De unde cunosc eu privirea asta?” Odată întrebarea formulată explicit, ea deveni din ce în ce mai conturată, subţiind vraja castelului şi îndepărtând imaginea Mariei. „De unde cunosc eu privirea asta? … Şi zâmbetul…” Recompuse în minte imaginea bătrânelului, ochelarii căzuţi pe vârful nasului, chelia impunătoare, nu prin dimensiuni, ci prin felul în care era delimitată de smocurile de păr alb, zâmbetul… Imaginea îi era foarte familiară, o ştia dintotdeauna, simţea numele personajului aproape fizic în creier, acoperit de o foiţă subţire de uitare pe care nu putea să o dea la o parte. Îi venea să ducă mâna la frunte să scoată numele de acolo. Adăugă portretului o mustăcioară. Minunea se produse! Ce uşurare! Evident, era „Coaforul”, era profesorul de Relativitate, „Coaforul timpului”, cum i se spunea printre studenţi. Asemănarea era izbitoare, cum de nu-şi dăduse seama mai devreme? Aceeaşi statură, aceeaşi chelie, acelaşi zâmbet acid şi răutăcios în aparenţă, dar, de fapt, blând şi omenos. Profesorul avea în schimb mustaţă, o mustaţă subţire, sură,

întreţinută cu pedanterie.

Val surâse, amintirea profesorului îi făcea plăcere. Cursurile de Relativitate erau teribile. Profitând de autoritatea sa ştiinţifică, profesorul ignora complet programa şi prezenta la tablă ce voia el, de regulă rezultate ale cercetărilor sale cele mai recente, chiar cercetări nefinisate, le povestea unde a ajuns şi cum… şi le cerea părerea. Ei, studenţii, se simţeau puţin intimidaţi de modul familiar în care erau rugaţi să-şi spună opinia despre rezultatele profesorului, dar erau teribil de măguliţi de felul în care acesta îi făcea să se simtă părtaşi la cercetările lui şi copleşiţi de zborul dezlănţuit, dar desăvârşit de riguros al imaginaţiei lui. De pildă, ultimul semestru fusese o adevărată delectare. Acest semestru îi adusese profesorului porecla de „Coafor”. Cursul se ocupase, în formularea studenţilor, desigur, de „coafarea timpului” şi conţinea ultimele gânduri ale profesorului în materie de Relativitate. Încă din prima oră, îi lăsase cu gura căscată, deşi numai de surprize nu duceau lipsă la orele lui.

— Vă voi demonstra în acest semestru, de fapt vom demonstra împreună, că geometria timpului nu este geometria dreptei, că timpul arată cam aşa (le desenase atunci pe tablă o linie şerpuitoare care făcea bucle, se întretăia, se suprapunea, ajungea o încâlceală ca o joacă de copil care abia ştie să ţină creionul în mână), că – teoretic cel puţin – există posibilitatea reîntoarcerii în alt punct al timpului, saltul în viitor, curgerea neuniformă etc. Pe scurt, vom demonstra că geometria timpului este tridimensională ca şi cea a spaţiului, se suprapune peste aceasta şi suferă împreună influenţele câmpului gravitaţional care astfel le determină simultan pe amândouă.

Ideea centrală a teoriei pe care profesorul le-o dezvăluia, abia născută, dar halucinantă, era că masele gravifice influenţează atât spaţiul (adevăr dovedit de mult), cât şi timpul (ipoteză avansată de curând şi susţinută de profesor), curbând atât spaţiul cât şi timpul. Odată prinsă în axiomele de lucru ale geometriei pe care profesorul o întemeia, ideea conducea destul de repede, prin raţionamente geometrice complicate, dar deja familiare studenţilor, la rezultate care păreau pur şi simplu fantastice, deşi nu exista niciun dubiu asupra corectitudinii lor formale. Timpul se întorcea încoace şi încolo, se curba în jurul corpurilor, cu atât mai accentuat cu cât masele respective erau

mai mari, curburi mici se compuneau surprinzător, încât chiar corpuri cereşti obişnuite puteau duce la adevărate bucle, la întretăieri, suprapuneri ale timpului, ale căror consecinţe puteau depăşi orice imaginaţie. Pur şi simplu, timpul devenea spiralat, trecut parcă pe la coafor după cum observaseră prompt studenţii, inventând astfel porecla pe care profesorul o auzise cu încântare.

— La urma urmei, nu faptul că se curbează este important, spusese el, ci faptul că pot apărea suprapuneri. Mai mult, asemenea efecte nu au nevoie de mase prea mari pentru a se produce, observaţi că, printr-o compunere norocoasă, chiar mase mici conduc la suprapuneri.

Pe de altă parte, trebuie să facem deosebirea între cele două situaţii care apar: suprapunerea într-un punct şi suprapunerea pe un interval. Evident, primul tip este mult mai probabil, deci mult mai frecvent. Din păcate, intersectarea într-un punct a două segmente de timp nu poate fi observată nici de pe un segment, nici de pe celălalt, deoarece un punct temporal nu este observabil, nu lasă urme. Amintiţi-vă de rezultatele din cursul trecut, când efectele evenimentelor de durată nulă, deci ale evenimentelor punctiforme se dovedeau neobservabile, indiferent de mijloacele folosite. De aceea, chiar dacă fiecare dintre noi s-a întretăiat potenţial de foarte multe ori cu evenimente din secolele trecute sau viitoare, aceste întâmplări nu au lăsat niciun fel de urme, nicio informaţie. Pur şi simplu nu am văzut ceea ce se întâmpla pe celălalt segment de timp şi nici noi nu am fost văzuţi de acolo.

Dar, orice eveniment de durată nenulă, oricât de mică ar fi aceasta, este observabil. Intersectarea a două segmente de timp pe un interval… ei bine! Un asemenea eveniment, iată ce îmi doresc mai mult ca orice! O asemenea intersecţie este vizibilă, se poate pătrunde prin ea dintr-un timp în altul, din trecut în viitor, din prezent în trecut, se poate trece în alt timp şi reveni de acolo cu imagini, cu informaţii. Aşa cum vă voi demonstra în continuare, la actuala dispoziţie a materiei în univers, cel puţin aşa cum ne-o imaginăm noi acum, probabilitatea de apariţie a unei suprapuneri nepunctiforme a timpului este teribil de mică, şi descreşte odată cu puterea a treisprezecea a duratei intervalului de suprapunere, măsurată în nanosecunde. Suprapunerea este însă posibilă, nu uitaţi asta!

Ea este improbabilă, dar nu este şi imposibilă! Din păcate, nu ştiu dacă şi cum ar putea fi prevăzută sau, eventual, provocată o asemenea suprapunere. E datoria voastră să aflaţi…

Val îşi aminti cum lua profesorul o bucăţică de cretă în mână şi începea să scrie mărunt, caligrafic, aplecând rândurile spre dreapta, bodogănind încet în timp ce umplea tabla cu formule, apoi îi chema pe toţi aproape şi le explica fiecare pas al demonstraţiei. La sfârşit, desena iarăşi şi iarăşi, cele două tipuri de suprapuneri temporale în jurul cărora se învârtea toată teoria, cele două tipuri de bucle, de „cârlionţi”, cum le ziceau fără răutate studenţii.

Era ciudat cum izul istoric ce plutea prin interioarele castelului, atmosfera încremenită, mirosind a naftalină şi petrosin, păreau un decor potrivit pentru a se gândi la profesor, personaj de avangardă ştiinţifică, evoluând mai mult în viitor decât în trecut. „Probabil s-au buclat şi gândurile mele”, zâmbi Val. „De vină e bătrânelul cu papucii, el mi-a adus aminte de profesor şi de cursul de «coafură»”.

Val zâmbi din nou şi se uită la ceas. Mai erau zece minute până la douăsprezece, trebuia să coboare, să-şi ia rucsacul, abia aştepta să se reîntâlnească cu Maria – Mă-ri-ia – să pornească pe munte… Grăbi paşii. După câteva secunde se opri mirat. Lipseau săgeţile care-l îndrumau în parcurgerea încăperilor castelului. Intră într-o cameră, apoi în alta, ieşi pe coridor şi… se pomeni în acelaşi loc ca mai înainte. „Ei, drăcie! Asta ce mai e? M-am rătăcit?” Pomi în altă direcţie, încercând să evite drumul pe care eşuase mai înainte. Săgeţile lipseau în continuare. Îl pătrunse un sentiment neplăcut, de nesiguranţă, o insinuare de frică, parcă se afla pe un teren interzis şi în fiecare moment i se putea întâmpla ceva rău. Simţi că i se zbate inima, şi-o auzi distinct în urechi, alarmată. Pe mâini şi pe picioare părul i se zbârlise, pregătit parcă să preîntâmpine o prezenţă străină a cărei apropiere trebuia semnalată cât mai devreme cu putinţă. Adulmecă pur şi simplu aerul. Presimţirea i se transformă în certitudine. Mirosul, mirosul de naftalină şi petrosin dispăruse. Mirosea *altfel*, parcă a sudoare, a *om,* nu a muzeu. Privi podeaua şi se cutremură. Nu mai era podeaua pe care o ştia, lustruită ca un patinoar, dată cu ceară până la exagerare. Pe jos se aflau acum scânduri de brad, grosolane, negeluite, tocite în dreptul uşilor, aproape intacte în rest. Se aplecă cu groază lângă

armura aruncată neglijent într-un colţ. Nu mai era pe suport, nici nu se vedea vreun suport pe acolo, armura se afla jos, pe podea, în penumbră… Era… spartă… plină de… sânge… închegat. Val privea holbat bucăţile de metal pe care pete roşii-negre străluceau întunecat, hipnotizându-l. Voia să se desprindă de imaginea armurii, dar nu avea putere, voinţa îi era frântă. Auzi un fâlfâit în spate şi căzu într-o parte, abia având timp să vadă cum printre zăbrelele ferestrei iese un corb, mare şi negru şi tânăr, bătând dezordonat din aripile foşnitoare. Rămase aşa, privind ţintă zăbrelele, trebuia să existe şi un geam acolo, albăstriu, aşa avea tot castelul, dar acum lipsea, corbul ieşise printre zăbrele fără să se împiedice de ceva. Se trase târâş spre mijlocul încăperii, cu ochii la fereastră, chinuindu-se să nu privească cumva din nou la armură, convins că dacă ar face-o, nu şi-ar mai dezlipi privirea de ea, se chinui să ajungă în dreptul uşii şi se ridică brusc, părăsind încăperea cu mâinile la beregată, parcă apărându-se de ceva sau cineva care voia să-l strângă de gât, împiedicându-l să respire.

Auzi paşi în camera din faţă şi dădu buzna acolo plin de speranţa de a vedea un om, fie şi numai un copil, de existenţa căruia să se sprijine şi să depăşească senzaţiile înfricoşătoare pe care le încerca. Strigătul de spaimă îl ţintui de uşa grea de lemn. Întinse mâna ca pentru a îndepărta o vedenie, o stafie care era ea însăşi la fel de speriată, ţipătul i se oprise la jumătate, se ascunsese după patul cu baldachin şi aştepta cu ochii mari, înfricoşaţi şi imobili. O femeie, o femeie tânără, îmbrăcată într-o rochie bogată, lungă, din mai multe straturi transparente de borangic, o femeie tânără, frumoasă, cu părul lung, cânepiu, semăna, da, semăna cu Maria, stătea ascunsă după stâlpul baldachinului aşteptând cu ochii mari reacţia străinului care dăduse buzna în odaia ei.

— Maria… reuşi Val să bâiguie, convins însă că, de fapt, nu e Maria, conştient că în faţa lui e altcineva, o altă Maria, îmbrăcată ciudat, cu multe rânduri de borangic, cu un inel mare, roşu, în deget, aşa cum Maria nu avusese niciodată, sigur, nu era Maria, străina era speriată, nici nu-l cunoştea măcar.

— Hei, străjer! Tată!

Glasul ei era firav, tremurat, probabil din cauza fricii. Nici nu trecuse dincolo de pereţii încăperii. Val făcu câţiva paşi spre ea ducând instinctiv degetul la buze. Fata ocoli patul, încercând să-

l menţină între ea şi străinul cu îmbrăcăminte ciudată, cu picioarele goale, cu încălţămintea aceea uriaşă, aproape pufni în râs când văzu bascheţii peste care se lăfăiau papucii mari de pâslă. Zâmbetul fetei îi trecu prin suflet ca un balsam şi Val simţi că inima începe să-şi revină, se linişteşte, încetează zbaterea aceea paralizantă. Înaintă din nou spre străină, cu mâna în continuare la buze. Ajunse lângă pat, se aflau faţă în faţă, de o parte şi de alta a patului, privindu-se, mai bine zis pândindu-se continuu, speriaţi amândoi şi uimiţi în acelaşi timp. Groaza de început făcuse loc curiozităţii şi se uitau acum unul la altul, la haine mai ales, cu ochii mari, neîndrăznind niciunul să întrebe, amândoi ca în faţa unei ciudăţenii nemaiîntâlnite. Fata zâmbi din nou, deşi ochii păstrau încă spaima în ei. Val tocmai se pregătea să deschidă gura, s-o întrebe cine e ea, de unde a apărut în rochia aceea neobişnuită, de unde are inelul acela uriaş cu piatră roşie, o mie de întrebări îi veneau deodată în minte, dar nu apucă să formuleze niciuna. Uşa se deschise şi în încăpere intră un bărbat voinic, bărbos, părea uriaş încins cu brâul lat de piele de care atârna o sabie mare ce se lovea cu zgomot de cizme. Bărbosul se opri, întinse interogator un deget spre Val, iar fata fugi ascunzându-se în spatele lui. Bărbosul duse mâna la sabie.

— Cine eşti tu?

Avea o voce groasă, pătrunzătoare, obişnuită să vorbească tare, să domine. Val simţi că leşină.

— Vorbeşte, măscăriciule, cine eşti? Şi ce e cu hainele astea pe tine?

Val simţea că limba nu-l ascultă, i se încleştaseră parcă şi dinţii, voia să răspundă şi nu putea, voia să-i întrebe el ce e cu ei acolo, ce e cu hainele acelea pe ei. Bărbosul deschise din nou uşa şi fluieră scurt. Un bărbat tânăr, cu mustaţa castanie, de asemenea încins cu o curea lată de piele de care atârna o sabie, cu cizme uriaşe, intră grăbit, înclinându-se în faţa bărbosului.

— Du-l în beci, n-am timp de el acum. O să vedem mai târziu ce hram poartă.

— Tată, nu…

Fata intervenise zadarnic, bărbosul făcu din nou un semn cu degetul către Val şi tânărul cu mustaţa castanie trase sabia. Val se lăsă luat de o mână şi purtat spre ieşire. Fata continua să se uite lung la el, cu mâna peste gură, compătimindu-l parcă.

Trecu pe lângă ea şi ieşi uitându-se înapoi, agăţându-se de privirile acelea pe care le ştia, erau ale Mariei, dar totuşi nu erau ale ei, nu Maria se afla acolo, în spatele bărbosului, îmbrăcată în rochia aceea suprapusă, lungă, de borangic.

În capătul scărilor, Val se smuci brusc, auzi cum i se rupe mâneca bluzei de care îl ţinea paznicul său, şi îl împinse pe acesta pe trepte. Tânărul cu mustaţa castanie se rostogoli pe scări, iar Val o luă la goană pe coridor. Evită camera din care ieşise, cea în care se aflau bărbosul şi fata şi izbi cu umărul în uşa vecină. Înăuntru nu era nimeni. Se lipi cu spatele de uşă, obosit dintr-o dată, cu picioarele tremurând. Se frânse încet şi căzu în genunchi pe podea. Răceala scândurilor lustruite îl pătrunse prin palme în fiecare fibră a corpului. Tresări şi îşi lipi mai tare palmele de ele. Continua să stea cu ochii închişi, extenuat, frânt, dar palmele parcă sugeau viaţă din podea. Simţi distinct în degete luciul scândurilor şi în acelaşi timp sesiză şi mirosul de petrosin şi naftalină. Inspiră profund, pătrunzându-se de mirosul acela ştiut, paşnic, atât de dorit. Deschise ochii şi oftă prelung. Pe peretele din faţă, o săgeată din carton alb arăta spre dreapta. Val se ridică privind ţintă la săgeata salvatoare şi porni în direcţia indicată de ea. Niciun gând nu se mişca în el, îi era teamă încă să lege gânduri, păşea cu ochii avizi de o nouă săgeată, dar cu urechile la pândă, aşteptând parcă zăngănit de săbii. Apăru o nouă săgeată, apoi încă una. Pomi să alerge în drumul lor şi în curând ajunse în camera din care începuse vizitarea muzeului. Prin uşa strâmtă, de piatră, se vedea soarele, se auzeau voci, clinchet de pahare pe terasa restaurantului. Mai avea câţiva paşi…

— Hei, tovarăşu' student, păi ce facem? Papucii!…

Uitase, papucii, aşa e. Îi scoase cu gesturi repezi sub privirile vesele ale bătrânelului.

— Ei, cum a fost, v-a plăcut castelul nostru? Interesant, nu?

Val îi puse papucii în braţe şi ieşi fără să-i răspundă. În prag închise ochii orbit de soare, izbit în piept de căldura de afară. Se aşeză clătinându-se la o masă.

— Ia te uită, noi îl aşteptăm ca nişte caraghioşi şi el umblă prin castel… Ce dracu', am ajuns…

— Lasă-l, uite ce palid e. Val, ce s-a întâmplat, ce e cu tine?

Val simţi mâinile Mariei pe frunte, răcoroase şi bune, ocrotitoare, şi se lăsă mângâiat, cu ochii închişi, păstrând în

minte clipa ca pe o bucurie.

— A, domnu’ student, poftiţi rucsacul, poftiţi. Cum a fost, v-a plăcut castelul nostru?

Chelnerul aştepta aplecat, zâmbind larg, mieros. Val desluşi în ochii lui sclipirea de batjocură pe care o avea şi bătrânelul când ieşise din castel. Se simţi dintr-o dată prost, parcă atât chelnerul cât şi bătrânelul îşi bătuseră joc de el, parcă ştiau ce se întâmplase şi acum îşi râdeau de el, veselindu-se copios pe seama lui.

— V-au plăcut *amenajările speciale*?

Batjocura din ochii chelnerului era vizibilă. Nici zâmbetul nu mai era cel profesional, tras la şapirograf, devenise rânjet, cel puţin aşa îl vedea Val, devenise şi el batjocură. Maria, fratele ei şi Lelia, prietena acestuia, stăteau şi priveau interzişi, fără a înţelege nimic din toată scena.

— Sper că nu v-aţi supărat, chelnerul deveni dintr-o dată împăciuitor, speriat probabil de înfăţişarea şi de pumnii strânşi ai lui Val. A fost o glumă nevinovată. Moş Melinte, cel care ţine papucii, a pus-o la cale. Din când în când, când nu avem prea mulţi clienţi şi vizitatori, scoatem armura şi… Asta-i, sper că nu v-aţi supărat…

— Şi… corbul?…

— Da, şi corbul. L-a prins moş Melinte într-o iarnă, avea o aripă ruptă. De atunci îl ţine cu el în cameră, nu mai pleacă. Ha, ha, nu v-aţi supărat, nu?

Chelnerul plecă râzând înfundat. În uşa castelului, moş Melinte privea peste ochelari şi râdea din toată fiinţa lui scofâlcită. Încadrat în uşă, abia ieşind din penumbra încăperii cu papuci, părea un vrăjitor, vrăjitorul castelului, un vrăjitor bun, pus pe glume proaste. Val îşi întoarse ochii de la el cu ură şi-l binecuvântă cu o privire asemănătoare şi pe chelner. Maria şi ceilalţi continuau să privească pe rând la Val, la chelner şi la castel, neînţelegând nimic, curioşi, puţin enervaţi că Val nu deschide gura să le spună ce s-a întâmplat. Val adăugă încă un motiv de enervare, îi părăsi brusc şi dispăru în restaurant. Cei trei tineri se priviră contrariaţi, ridicară din umeri şi se aşezară în tăcere pe scaune aşteptând.

Val îl ajunse din urmă pe chelner şi-l apucă brutal de mânecă, făcând să sune paharele pe tava cu care acesta făcea echilibristică printre mese.

— Dar bărbosul şi fata?… Ce e cu ei?
Chelnerul se uita strâmb la Val, uimit de încrâncenarea lui.
— Spuneţi-mi, tot în program şi ei?…
— Ce-ce bărbos, ce fată, domnule?! Dă-mi drumul!
Val îl strângea în continuare de mânecă, livid, cu buzele albe.
— Bărbosul, tatăl fetei. Şi individul cel tânăr, cu mustaţă. Ei cine erau? Tot pentru a mă speria pe mine? Tot moş Melinte îi pusese acolo?
Chelnerul nu ştia ce să mai creadă. Se enervă, se desprinse din mâna lui.
— Ce bărbos, domnule, eşti nebun, ce ţi-a venit? Nu e niciun bărbos în castel. Şi nicio fată.
Indignarea chelnerului părea sinceră. Val îşi frecă degetele, îl dureau, şi rămase privindu-l cum se îndepărtează clătinând din cap. Ieşi abătut din restaurant şi se apropie de masa la care îl aşteptau prietenii. Maria îl întâmpină îngrijorată şi-l prinse cu amândouă mâinile de braţ.
— Val, spune, ce s-a întâmplat? Ce e cu tine? Ce voia să spună chelnerul?
Val se aşeză greoi pe un scaun.
— Cine ţi-a rupt bluza?
Întrebase Lelia, îmbrăcămintea era pentru ea o preocupare de căpătâi, nu putea să nu observe că mâneca bluzei lui Val era ruptă. Val sări în sus, îşi pipăi mâneca, deveni radios şi fugi din nou în restaurant, lăsându-i iarăşi perplecşi pe cei trei. Ieşi la fel ca mai înainte, cu capul în jos, dar nu veni la ei, ci se duse la moş Melinte, în pragul uşii castelului. Gesticula, vorbea cu patimă, arăta mâneca ruptă. Bătrânelul dădea din cap negând ceva, voia să intre în castel, dar Val îl apucase de o mână şi îl silea să-l asculte. Maria dădu fuga spre ei, prinzând ultimele vorbe ale bătrânelului:
— … nu, nu ştiu nimic, nu există niciun bărbos şi nicio fată în castel. Asta e, nu există.
Val rămăsese descumpănit în faţa uşii închise, dincolo de care dispăruse bătrânelul, îşi privi mâneca ruptă, îşi aminti de fata din castel, de bărbos, de tânărul cu mustaţa castanie, nu, nu se înşelase, nu avea cum, mâneca era o dovadă, îi văzuse acolo, *fuseseră* acolo cu câteva minute mai devreme, fuseseră acolo, dar n-ar fi trebuit să fie, nu făceau parte din farsa chelnerului şi a lui moş Melinte, ei puseseră doar armura mânjită cu suc de

roşii şi corbul cel bătrân, restul… ei, bine, restul nu trebuia să existe *atunci* şi *acolo.* Se aşeză moale pe lespedea roasă de paşi din faţa uşii, Maria se lipi de el întrebând ceva, nu înţelegea ce, nu înţelegea vorbele ei, în minte avea vorbele” Coaforului timpului”, chipul lui, tablele pline cu formule şi cu desene, cu cârlionţi, unii indicând suprapuneri punctuale ale unor segmente de timp diferite, altele – rare, *dar nu imposibile!* — Suprapuneri mai îndelungate, pe intervale. „Cât o fi durat, cinci minute, zece, mai mult?” întrebarea se rostogoli câteva clipe în capul lui Val ameţindu-l. Maria se foi pe umărul lui, atingându-i obrazul cu părul Val o privi strângând-o spre el, privi terasa cu scaune şi mese vopsite în alb, privi castelul cenuşiu din spatele lor, privi brazii, cerul, soarele, toate i se părură deodată apropiate şi dragi, inspiră profund, eliberat, şi îşi cufundă faţa în părul Mariei. Rămaseră aşa, nemişcaţi, în soare, dorind amândoi ca timpul să încremenească, să se oprească în clipa aceea unică, eternizându-i.

Ar fi stat poate aşa toată ziua dacă nu se auzea un fâlfâit de aripi, la câţiva metri deasupra lor. Ridicară capul în aceeaşi clipă. Un corb bătrân, cu aripile zdrenţuite, un corb mare şi negru, intră foşnind în castel, printre zăbrelele unei ferestre. Corbul lui moş Melinte…

PROTEZOZAURII

Glonţul îi trecu şuierând la câţiva centimetri de ureche şi se pierdu printre ramurile tufişului, zdrenţuind în trecere câteva frunze. Păli şi-şi duse reflex mâna la inimă. După zgomotul făcut de înşurubarea în aer recunoscuse tipul. Fusese un glonţ sofisticat, lansat dintr-o armă sofisticată, la care nu aveau acces decât profesioniştii şi care în mâna unui profesionist nu-şi greşea niciodată ţinta. Nici acum nu şi-o greşise, era sigur. Exact pe acolo pe unde trebuia să treacă, pe acolo trecuse. Fusese un semnal. Cunoştea scenariul. Peste câteva secunde, nu multe, va urma un al doilea, care îl va lovi în plin. Avea la dispoziţie câteva secunde pentru a desluşi semnalul, pentru a pricepe de unde şi de ce îi vin gloanţele şi, într-o goană ameţitoare a gândurilor, înţelese cine şi de ce trage, bă avu chiar timp să ghicească unde îl va lovi al doilea proiectil pentru a fi în întregime eficient: în ficat. Îşi îndepărtă mâinile de trup pentru a nu le expune inutil plasându-le între ochiul trăgătorului

şi organul condamnat şi la sfârşitul gestului avu confirmarea că raţionase corect. O săgeată de foc şi spaimă plesni surd în interiorul lui, fărâmiţându-se, fărâmiţându-i ficatul. Căzu într-o parte pe bancă şi căderea fu nesfârşit de lungă, de înceată şi de dureroasă. Percepu în cădere bip-bip-urile semnalizatului de alarmă corporală şi intră în întuneric şi nefiinţă cu încredinţarea că ambulanţa va sosi înainte ca întunericul şi nefiinţa să ajungă de neînvins.

Trăgătorul plie arma, o închise într-o valijoară maronie, o aruncă pe bancheta din spate a maşinii şi-i spuse domol şoferului:

— Gata, dă-i drumul! De-acum o să voteze cum trebuie.

Peste câteva zile, Arnod, restabilit, îi povestea infirmierei, ţinând-o de mână, de mijloc sau, uneori, mângâindu-i pulpele: „Îţi spun, mă aflam deasupra boschetelor, la câţiva metri deasupra boschetelor şi deasupra băncii pe care mă prăbuşisem, mă vedeam foarte bine, leşinat, sângerând, cu ficatul făcut ferfeniţă. Ştiam că acolo voi fi lovit, plămânii se mai recuperează, intestinele la fel… Inima n-o mai am de mult, iar în rinichi nu aveau cum să tragă pentru că primul glonţ venise din faţă. Am raţionat cum trebuie şi aşa mi-am salvat mâna. Altfel, acum aş fi avut şi câteva degete noi. Şi, cum îţi povesteam, stăteam deasupra mea şi mă examinam, cu interes şi curiozitate, aşteptam sosirea ambulanţei, nu mă durea, nu sufeream în niciun fel, când a venit elicopterul să-mi ridice corpul m-am strecurat şi eu înăuntru, pricepi? Corpul meu era pe targă şi eu deasupra, sub tavanul cabinei, priveam spre mine cel pe care îl vezi acum şi… şi… atunci te-am remarcat şi pe tine, din prima clipă mi-am zis: ia te uită ce infirmieră drăgălaşă! După ce-mi revin trebuie neapărat să-i vorbesc. Nu plec din spital până nu-i vorbesc. Ştii ce mi-a plăcut cel mai mult la tine, atunci, la început? Genele, genele tale umbroase, mereu aplecate, alintându-se parcă, ascunzând privirea şi promiţând în acelaşi timp priviri, priviri de catifea şi de foc, priviri de dragoste…” Infirmiera îl lovea din când în când peste mână, aşa, în glumă, îşi lăsa pleoapele cât putea de jos şi zâmbea, evident flatată, dar cu aerul neîncrezător şi şmecher al fetelor care vor să pară că le ştiu pe toate şi nu se mai lasă păcălite de vorbele meşteşugite ale gazetarilor, oricât de bine alese ar fi acele vorbe. Arnod îi dădea înainte, cu elicopterul, cu operaţia,

cum a asistat el la transplant, la verificarea noului ficat, cum nu şi-a luat el ochii de la ea tot timpul, de la genele ei, de la mâinile, de la buclele şi zâmbetul ei. Nu spunea însă nimic despre cei doi „civili” care supravegheaseră operaţia, singurele persoane de acolo care nu erau medici, nu făceau parte din echipa spitalului. Nu voia să vorbească despre ei sau nu ştia că fuseseră acolo, infirmiera nu era deloc lămurită asupra acestui punct, nu voia să se afle că *ştie* cine a asistat la operaţie, sau pur şi simplu fabulase tot timpul, imaginându-şi cum se desfăşuraseră evenimentele şi improvizând sau folosindu-se de lecturi din cine ştie ce carte pentru a o copleşi pe ea cu viziunile lui de după „moarte”? Pe de altă parte, Arnod era sigur că aceia care îl angajaseră pe trăgător erau la curent cu mersul operaţiei, urmăreau probabil fiecare cuvânt, fiecare mişcare din salonul în care îşi petrecea el convalescenţa, poate chiar şi infirmiera asta drăguţă şi naivă – oare era într-adevăr naivă? — Era omul lor, şade lângă el numai pentru a-l supraveghea, pentru a le transmite ce gânduri are, dacă şi-a schimbat sau nu intenţiile în legătură cu legea. „Oho, ce le-am mai schimbat! Sunteţi tari, domnii mei, recunosc, sunteţi tari… De-acum nu mai pot să votez cum vreau, ci *cum trebuie.* Presupun că ştiţi foarte bine asta, aşa că nu are rost să vă faceţi griji. N-are rost şi gata. Lăsaţi-o totuşi pe gâsculiţa asta să-mi mai ţină de urât câteva zile! Ar fi de datoria voastră să-mi faceţi «convertirea» – cât mai agreabilă, cel puţin acum, la sfârşit. Despre gloanţe nu s-ar putea spune că aveau ceva plăcut în ele, oricât erau ele de dichisite şi de moderne…”

Se auzi o bătaie scurtă în uşă şi, fără să aştepte răspuns, cel de afară intră. Nici nu avea nevoie de încuviinţare. Era medicul de gardă. Arnod tuşi, infirmiera îşi aranjă la repezeală halatul şi boneta, îşi lăsă pleoapele în jos şi rămase în aşteptare, la capătul patului. Medicul se apropie volubil de Arnod, fluturând victorios fişa de observaţie.

— Maestre, eşti un tip tare, în câteva zile jucăm tenis împreună. Eşti ca şi nou, ţi-am pus un ficat *Kruger et co,* ultimul tip. Garantat o sută de ani. Şi abia cântăreşte un kilogram şi şase sute de grame. Te invidiez, ce mai. Comandă specială, pentru un ziarist celebru ca dumneata. Cu ficatul de acum, abia dacă ai trecut de unsprezece kilograme artificiale. Mai ai destul până la douăzeci şi cinci. Poftim? Ce-ai spus? Ţi-ar mai trebui

câteva accidente, vreo două-trei cât de cât serioase, ca să treci „la solduri”. Ehei, stai bine, maestre, stai bine, îşi spun eu. Felicitări! Te las. Nu am emoţii cu dumneata. Eşti tare şi deştept, nu am nicio emoţie, niciun fel de emoţii…

Doctorul ieşi fluturându-şi mâinile şi lăsând în urmă un miros amestecat de spirt şi parfum bărbătesc, de tutun tare şi antibiotice. Infirmiera rămăsese nemişcată la capătul patului, părând a nu asculta măcar vorbele doctorului, deşi arăta bucuroasă că pacientului îi merge aşa de bine. Arnod zâmbea strâmb spre uşa prin care dispăruse doctorul, zâmbea, dar era palid şi în tâmple i se zbăteau două vene, inima lui, aşa artificială cum era, se speriase, se alarmase şi pompa în grabă sângele spre creier, pentru a hrăni gândurile învălmăşite ale convalescentului. „Ăsta zic şi eu avertisment. Adică, dacă nu votez, dacă nu vă conving cât mai repede că m-am hotărât că votez cum *trebuie,* încă două-trei accidente şi gata, aţi scăpat de mine, trec la solduri… ajung la douăzeci şi cinci de kilograme… apoi, încă un accident-două şi ajung donator de inimă…”

— Spune-mi, drăgălăşenie cu gene lungi, aici în spital aveţi bancă de organe?

— Sigur că avem, toate spitalele au.

— Şi, sunt mulţi „chiriaşi”?

— Destui. Vreo patruzeci. Ha, ha, e unul care are 80. Numai creierul şi câteva oase sunt ale lui. Restul, plasticit, argint, siliciu. Ha, ha, şade tot timpul şi-şi scrie memoriile, le scrie cu propria-i mână, dacă-ţi poţi închipui aşa ceva. A fost general, ştii, a luptat şi la Vixonso, acum şapte ani. A fost ciuruit tot. Fiind general, a obţinut de trei ori aprobarea de amânare. Altfel, demult s-ar fi epuizat. Se pare că are o inimă Kruger, tot ca ficatul tău, din cele mai bune. Mulţi i-au cerut-o, mulţi au încercat să i-o ia. Nici măcar nu acceptă să o schimbe. Zice că vrea să-şi termine memoriile, ha, ha, îl sprijină nu ştiu ce mare politician, altfel de mult şi le-ar fi terminat, ha, ha, după ce şi le termină zice că dă tot ce i se cere, tot, ha, ha.

Arnod o privea cu ochii întredeschişi şi pielea îi era scuturată de frisoane scurte de frig. Fata râdea, îşi dezvelea decorativ dinţii albi, egali, naturali desigur, probabil toată era naturală dacă râdea cu atâta detaşare de bătrânul acela nenorocit, mai mult plasticit şi metal şi care nu găsea alt mod să-şi

prelungească viaţa, agonia de fapt, decât scriindu-şi memoriile, ca şi când mai stătea cineva să citească asemenea chestii.

— Tu ai ceva… nou în tine?

— Sigur.

Simplitatea răspunsului biciui fără milă auzul lui Arnod.

— Un rinichi, din copilărie, câteva vertebre, din cauza unui accident de schi, şi un ochi. Ha, ha, ghici care ochi. Hai, să te văd, ghiceşti?

„Un rinichi, câteva vertebre şi un ochi, un rinichi, câteva vertebre şi un ochi…”

— Cât cântăresc toate?

— Nici două kilograme. Hei, dar ce-ţi închipui?! Răule! Am abia douăzeci şi şapte de ani, ce-ţi închipui tu?!

Botişor bosumflat, pleoape coborâte, gene tremurând telegenic. Recuperă însă rapid.

— Hai, ghiceşte, care ochi? Te las să te uiţi cât vrei. Hai, spune.

Se aşeză din nou pe marginea patului, se încovoie spre el şi-şi aţinti privirea albastră în privirea lui, aşteptând. Arnod încercă o clipă să se depărteze, nu avea cum, era pe spate, niciun centimetru nu putea adăuga între ochii ei şi ochii lui, între sânii ei şi pieptul lui. Li simţea răsuflarea caldă, egală, naturală, i se părea că îi aude şi inima. „Nici două kilograme, auzi, are aproape două kilograme şi i se pare puţin la douăzeci şi şapte de ani, un ochi, un rinichi şi câteva vertebre, atât, dar care ochi? Care e al ei, de la maică-sa şi care e celălalt? Amândoi sunt la fel, nicio diferenţă, cum să-i deosebeşti? Probabil nici ochii ei de copil nu semănau aşa de tare…”

— Stângul.

— Ce, stângul?

— Stângul e cel nou.

— Ha, ha, vezi ce mult seamănă? N-ai ghicit, n-ai ghicit, celălalt e artificial. Uite, dacă vrei, ţi-l arăt, îl scot şi ţi-l arăt.

— Nu, te cred, lasă, te cred. Spune-mi mai bine cine mai „locuieşte” în banca voastră de organe.

Crezuse că cerându-i să vorbească se va ridica de pe el, dar o subestimase. Primise ordin să nu-l piardă din ochi nicio clipă şi sub orice pretext şi flirtul i se părea un pretext dintre cele mai potrivite şi mai plăcute la urma-urmei. Se aplecă şi mai mult spre el, sprijinindu-şi deplin sânii – tari, calzi, naturali, se simţea

asta şi prin halat – de mâinile lui şi-i povesti. Îi povesti despre cei şase donatori de inimă, acum fără inimă, legaţi la un agregat de pompare a sângelui, aşteptând să facă noi donaţii, pentru a fi împuţinaţi într-atâta, încât să poată fi eliminaţi, îi vorbi despre bărbatul cu coloana vertebrală complet artificială şi care avea să mai aştepte, ha, ha, mult şi bine până va fi nevoie de o coloană veche ca a lui, îi vorbi de ex-fotbalistul care în fiecare duminică îşi admira la televizor piciorul drept, intrat acum în dotarea unui alt fotbalist, cu numai şase kilograme artificiale (ex-fotbalistul avea patruzeci şi două de kilograme de împrumut; de fapt, avusese, acum, fără picior, avea mai puţine), îi vorbi de cei patru-cinci bătrâni aproape epuizaţi care la prima donare aveau să ajungă excesiv de neeconomici şi urmau să fie incineraţi, îi vorbi de toţi şi de toate, veselindu-se continuu şi împungându-l cu pieptul în ritmul hohotelor, dar Arnod n-o asculta, îi auzea vorbele, unele vorbe, fără să le priceapă, era cu gândul la doctor, la avertismentul pe care i-l transmisese, era clar că fusese trimis de *ei,* ca şi când mai era nevoie de un asemenea avertisment, idioţii, nu erau siguri, nu erau *încă* siguri şi voiau o dovadă explicită de la el, ca şi când mai avea de ales; o dovadă? Ei, bine, o vor avea, doar şi gâsculiţa era de-a *lor,* va transmite ea dovada…”

— Ia, zi, drăgălăşenie cu gene lungi, doctorul care a intrat adineaori câte *kilograme are?*

— Cred că vreo optsprezece… L-a lovit o maşină acum câţiva ani, eu nu eram încă aici, l-a lovit o maşină şi i-au refăcut complet picioarele. Mi se pare că şi inima şi-a înlocuit-o. Este însă în plină putere, ai văzut doar…

— Tocmai. Admir sincer vitalitatea lui. Îi înţeleg acum pe cei care luptă pentru schimbarea Legii…

— Pe „bătrâni”, parcă aşa li se zice…

— N-are nicio legătură cu vârsta. Uite, eu am abia patruzeci şi trei de ani şi am ajuns la unsprezece kilograme. Accidente, boli, gloanţele de acum câteva zile… Nu, nu, nu e vorba de vârstă. Nici eu, nici doctorul nu suntem bătrâni.

— El are patruzeci şi cinci de ani şi şase luni.

„Aha, ştie şi amănunte. Nu e totuşi proastă gâsculiţa. Îmi confirmă că a înţeles, că e de-a *lor,* ca şi doctorul, şi că a reţinut mesajul meu.”

Infirmiera se ridică fluturându-şi genele şi se îndepărtă

unduindu-şi şoldurile.

— Îţi aduc ceva de mâncare. Stai cuminte până mă reîntorc! Vin imediat.

Îi zâmbi din prag şi închise uşa. Nu reveni deloc imediat. Reveni târziu, împreună cu doctorul.

— Am controlat din nou monitoarele. Se pare că mergi cu paşi mari spre externare. Bravo! Ştiam eu că ai un corp tare. În numai patru zile ţi-ai revenit aproape complet. Mâine-poimâine *îţi dăm drumul* şi poţi să-ţi reiei slujba. Bravo! Mă bucur sincer pentru dumneata.

Ieşiră din nou amândoi. „Ei, Arnod, băiatule, joaca s-a terminat, gata cu trăncăneala despre genele şi şoldurile gâsculiţei. Te externează. Eşti bun de vot… Eşti într-adevăr bun de vot?… Bun în sensul lor sau în sensul *celorlalţi?* Ia te uită, au devenit deja *ceilalţi,* din ai *tăi* au devenit *ceilalţi…* Gândeşte-te, Arnod, băiatule, te crede lumea un tip deştept, gândeşte-te, mai ai câteva zile până la vot…”

*

Pentru Arnod povestea începuse cu doi ani în urmă, atunci când fusese ales în Consiliul Legislativ. Fusese un ziarist tenace, tenace şi norocos, se lansase în multe scandaluri de mare răsunet şi ieşise victorios din toate, cu reputaţia consolidată, cu numele aproape celebru, în măsura în care numele unui gazetar poate ajunge celebru, îşi făcuse o groază de duşmani, dar şi o mulţime de oameni se lăudau că-i sunt prieteni şi-i ofereau sprijin, se alesese şi cu ceva bani şi cu o listă lungă de aventuri, confortabilă pentru orgoliul oricărui burlac. Până la alegerea în Consiliul Legislativ viaţa sa se împărţise între goana după afaceri dubioase, pe care le demasca fără reţineri, cu vervă şi talent, între meciurile zilnice de tenis şi aventurile nocturne, întâmplătoare, variate şi frivole. Toată existenţa lui fusese de fapt frivolă, o recunoştea, se desfăşurase la suprafaţă, la nivelul vorbelor, al gesturilor, al articolelor şi fotografiilor din ziar.

În Consiliul Legislativ fusese pentru prima dată implicat într-o afacere de lungă durată. De fapt, în multe şi întortocheate afaceri permanente, pe care mirosul lui fin de gazetar înrăit le ghicea complicate, tensionate, cu dedesubturi bine încifrate şi primejdioase pentru neiniţiaţi, dar la care nu putea ajunge şi nici nu era sigur că doreşte să ajungă. Legi privind importurile de plasticit, exporturile de microprocesoare şi moletroane,

concesionarea unor zăcăminte de argint, legi cu privire la interzicerea transplantului de organe artificiale la persoanele peste 85 de ani, la femeile cu mai mult de doi copii, interzicerea organelor combinate, plămâni – inimă, vezică – rinichi – testicule, ficat – pancreas, limbă – laringe – esofag etc. Toate legile astea aveau în spatele lor interese şi contrainterese multiple, trusturi producătoare de organe, întreprinderi de comerţ, institute de cercetări, magnaţi de cele mai diferite preocupări, dar toţi cu bani, deci toţi cu influenţă şi pretenţii, toţi activi şi neînduplecaţi. În sala de şedinţe a Consiliului Legislativ nu răzbăteau decât semne mult sublimate ale acestor interese, aici se argumenta cu totul altfel, ştiinţific, etic, istoric, în spiritul Legii nr… şi conform Legii nr… pentru binele cetăţenilor care… datorită… pentru ca… Pledoariile erau însă vizibil pătimaşe, disputele erau mereu încordate, se cumpărau şi se vindeau continuu legi, cumpărându-se şi vânzându-se voturi.

Cu un an şi ceva în urmă s-a vorbit pentru prima dată despre Legea „25–40”, despre necesitatea schimbării ei într-o Lege „40–60”. Arnod n-a luat atunci în serios propunerea, modificarea legii n-a fost votată, o majoritate atât de mare a celor din Consiliu au fost împotrivă, încât încercarea a părut a fi uitată curând, amânată *sine die,* poate chiar abandonată. E adevărat că de atunci tensiunea care însoţea fiecare discuţie preliminară votării unei legi crescuse sensibil, votanţii păreau a se polariza continuu în două tabere tot mai distincte, dar puţini erau cei care legau asta de legile 25–40 şi 40–60. Nici Arnod nu făcuse mult timp o asemenea legătură. Până într-o seară…

Într-o seară, se afla cu Emma, nu, cu Marta, în sfârşit, nu-şi mai amintea cu cine fusese, nu avea mare importanţă cu cine, se afla cu una dintre multele lui legături temporare într-un bar, la „Clopoţelul de aur”, de fapt ea, Emma sau Marta sau cea care fusese, îl dusese acolo, voia să-i arate ea un bar nemaipomenit şi-l dusese la „Clopoţelul de aur”. Nimic deosebit totuşi. Muzică sincopată, hipnotizantă, orgă ameţitoare de lumini, fum, mult fum parfumat, barmani placizi şi picoliţe fardate strident, mese stilizate, tavan multicolor, perdele grele la geamuri, creând o atmosferă intimă, defulantă, tipică, în care convenţiile obişnuite sunt înlocuite cu convenţii interne, cu libertăţi la limita moralei de afară, dar cu reguli precise în ritualurile mărunte, locale, un bar ca multe altele, un bar banal ca orice bar cu mare vad,

Arnod fusese dezamăgit, Emma, parcă totuşi ea era, ridica enigmatic din umeri la întrebările şi reproşurile lui, înecate de altfel apatic în coniac şi cafea.

Dar neobişnuitul apăruse. Simţul suplimentar de gazetar al lui Arnod fusese la un moment dat zgâlţâit de ceva, nu distinsese imediat de ce anume, dar ceva se întâmpla acolo altfel decât în alte baruri. Curios, şi acum îşi amintea perfect totul, fiecare gest al fiecărui om din jur, fiecare vorbă pe care o auzise. Numai numele celei cu care fusese acolo nu-l mai ştia deşi chipul ei îl vedea parcă aievea. Devenise atunci mai atent, intrase în alertă şi dezlegase destul de repede misterul. În spatele sălii se afla o uşă, mascată pe jumătate de o draperie. Din când în când, câte un bărbat se apropia de acea uşă, se oprea în faţa ei ca pentru a se şterge pe picioare şi abia apoi apăsa clanţa şi intra. Toţi la fel, niciunul nu trecea dincolo fără a se şterge pe picioare. Sau poate uşa nu se deschidea altfel… Îi făcuse un semn Emmei şi ea îi urmărise imediat direcţia privirii. Ochii Emmei păreau bucuroşi.

— Deci, asta era…

Ea confirmase înclinând uşor capul.

— Vrei să intru acolo?

— Îţi va folosi, confirmase ea din nou.

— Riscuri?

— Şi pentru ei şi pentru tine. Sunt sigură însă că vei înţelege.

— Bine, haidem!

— Nu, eu nu vin, trebuie să mergi singur…

— Misiunea ta s-a terminat…

— Exact.

Îl sărutase pe gură. Buze moi, groase, calde, dinţi ascuţiţi… („Nu era Emma, era Marta, sigur era Marta…”) O condusese spre ieşire.

— Ce faci, rămâi?

— Rămân.

Se oprise şi el în faţa uşii, se prefăcuse că se şterge pe tălpi. Se auzise un declic şi ghicise că un zăvor ascuns a fost tras, lăsându-l să treacă. Fusese probabil recunoscut, intrarea lui era aşteptată.

Dincolo de uşă îl luase în primire un tânăr blond, cu părul scurt, cu ochii alb-verzui, inexpresivi, ca de peşte muced, cu maxilarele strânse. Îl prinsese de un cot şi îl condusese ferm,

dar nu brutal, spre o altă uşă, la capătul coridorului. Intraseră într-o sală luminată doar pe jumătate, o sală de şedinţe, cu treizeci-patruzeci de bărbaţi aşezaţi pe bănci aliniate frumos, aşteptând sosirea unui prezidiu pe a cărui masă acoperită cu catifea albastră erau deja pregătite sticle cu apă, pahare, creioane, carneţele. Tânărul blond, cu înfăţişare de ucigaş profesionist, îl aşezase pe Arnod pe o bancă, la marginea unui rând şi ieşise din nou pe coridor, aşteptând poate pe altcineva sau păzind intrarea.

Sala era mobilată auster, bărbaţii erau îmbrăcaţi sobru, toţi erau gravi, discutau în surdină, în aşteptarea vorbitorilor. Catifeaua albastră a mesei strălucea rece sub lumina neoanelor, accentuând gravitatea momentului.

La un moment dat, şoaptele încetaseră brusc şi toţi bărbaţii se ridicaseră milităreşte în picioare. Arnod, tresărind, se ridicase şi el grăbit, sperând că nu i s-a observat întârzierea. Aşa îi văzuse pe cei care intraseră. Erau cinci bărbaţi, toţi cinci aveau câte o servietă de piele şi câte o banderolă albastră la mâneca stângă. Pe doi îi cunoştea, făceau parte din Consiliul Legislativ. Nu le ştia numele, îşi amintea doar că îi întâlnea săptămânal la dezbateri şi votări. Pe ceilalţi trei îi vedea pentru prima dată. Unul dintre ei, cel din mijloc, avea o bărbuţă dichisită cu grijă, naturală desigur, ochelari cu ramă neagră, pentru a sublinia că şi ochii îi are naturali, părul bogat dat pe spate, încoronându-i o frunte enormă. Părea un preot. Cei cinci se înclinaseră, apoi se aşezaseră şi îşi puseseră servietele pe masa cu catifea albastră. Un bărbat de la prezidiu, cel care părea mai tânăr, se ridicase pregătindu-se să vorbească. Prelungise îndelung tăcerea dinaintea primelor vorbe, deşi toată lumea era în aşteptare. Lui Arnod îi vuiau urechile. Gravitatea sălii i se părea complet ridicolă, personajul de la tribună era caraghios în teatralitatea lui, dar presimţea în acelaşi timp că a intrat într-o încurcătură complicată, poate chiar primejdioasă.

— Fraţilor, avem astăzi două prilejuri de bucurie. În primul rând, salutăm prezenţa la întrunirea noastră şi interpretăm asta ca un gest preliminar de adeziune la mişcarea Tinerilor, a colegilor Buchi, Teron, Arnod, Lars, Brown şi Yasuhara…

Arnod simţise imboldul de a se ridica în picioare pentru a cere explicaţii, fusese adus acolo fără să ştie ce-l aşteaptă şi, iată, era dintr-o dată şi fără consimţământul lui integrat într-o

mişcare, mişcarea Tinerilor, parcă aşa spusese, hei, la dracu! De mişcări secrete îi arde lui?! Unde-i Emma să-i ceară socoteală? Trebuia să-i spună ce-l aşteaptă…

— … eminentul doctor Golumbiewski, unul dintre strategii noştri de prim rang…

Vorbele celui de la tribună şi gândurile lui Arnod fuseseră întrerupte de aplauzele celor din sală. Personajul cu bărbuţă, ochelari şi frunte înaltă, personajul numit doctorul Golumbiewski se ridicase în picioare, se înclinase nobiliar, mulţumind pentru aplauze şi-şi desfăcuse tacticos, profesoral, servieta, pregătindu-şi expunerea.

— Eminentul doctor Golumbiewski ne va vorbi azi despre ultimele intenţii şi hotărâri ale *duşmanului* şi ne va prezenta câteva direcţii de contracarare a acestor intenţii. Să-l ascultăm, să-l înţelegem şi să acţionăm în consecinţă. Stimate doctor, aveţi cuvântul.

După primele vorbe ale doctorului Golumbiewski, Arnod devenise atent, interesat, se bucura chiar că se află acolo. Îşi amintea clar, chiar şi acum, fiecare frază a doctorului, îşi repetase de mai multe ori acele fraze şi se pătrunsese de adevărul lor, de justeţea şi oportunitatea hotărârilor luate.

— Fraţilor, din surse sigure ştim că se va încerca din nou modificarea Legii 25–40. Ştiţi bine cui foloseşte asta, cui i-ar folosi o Lege 40–60. Protezocraţilor care nu vor să-şi mai părăsească scaunele şi fabricanţilor de organe artificiale. Nu vreau să vă ţin prelegeri pe teme pe care le stăpâniţi foarte bine, subiectul a fost desigur dezbătut de mai multe ori şi în celula dumneavoastră. Voi repeta totuşi unele lucruri, pentru a fi totdeauna pregătiţi cu argumente solide împotriva oricărei provocări, pentru a putea face faţă oricărei discuţii. Pentru că discuţii au apărut şi vor mai apare încă foarte multe. Pe stradă, în şcoli, în Consiliul Legislativ, mai ales în Consiliul Legislativ. Din cauza asta este într-adevăr o mare bucurie să avem aici atât de mulţi camarazi noi, tocmai din Consiliu.

Dar, să revin. Ridicarea de la 25 de kilograme la 40 de kilograme a limitei de la care un cetăţean îşi pierde drepturile cetăţeneşti ar da o lovitură teribilă tineretului viguros, oamenilor întregi, oamenilor preponderent naturali. În felul acesta, toţi epuizaţii, toţi ramoliţii – iertaţi-mi cuvântul neacademic – agăţaţi de posturi grase ca lipitorile de burta porcilor de baltă, ar putea

rămâne în funcţii până ce şi-ar înlocui alte cincisprezece kilograme din corp cu plastic şi metal. Mai mult, pe această cale numărul cetăţenilor cu drept de vot s-ar dubla şi toţi nou-veniţii, având peste 25 de kilograme artificiale, ar vota cu cei asemenea lor. Vă daţi seama în ce cerc vicios şi periculos intrăm. Cei care ar vota atunci, ar vota pentru cei care modifică legile în favoarea îndepărtării plafoanelor greutăţii artificiale a celor care votează... Ridicol, nu? Un cerc vicios care învârtindu-se necontrolat ar muta plafoanele în serie, în fiecare săptămână...

La fel cu trecerea de la 40 la 60 de kilograme. Toţi cetăţenii cu peste 40 de kilograme artificiale sunt acum puşi la dispoziţia spitalelor, ca depozitari de organe. S-a demonstrat şi se probează continuu că păstrarea unui organ în interiorul unui om în funcţiune este mult superioară conservării acelor organe, indiferent prin ce metodă. Aceşti oameni, mai mult de jumătate artificiali, aceşti oameni neoameni, mecanici, sunt păstrători ideali de organe şi nimic altceva. Trebuie să recunoaşteţi, să recunoaştem acum, când. Suntem aproape în întregime naturali, dar şi atunci când ne vom apropia de trecerea pragului *dincolo,* că un om în cea mai mare parte artificial nu merită nicio încredere, nu prezintă nicio garanţie morală şi funcţională, nu este fiabil şi nici util altfel decât ca o sumă de organe disponibile. Niciun fel de raţiuni, nici etice, nici economice, nici culturale, nu justifică păstrarea în societate a unei persoane cu mai mult de 40 de kilograme artificiale. Atunci când voi trece de această limită, eu, de pildă, voi cere personal internarea într-o bancă de organe şi voi fi bucuros să contribui cu o parte din mine la repararea corpului unui tânăr, al unui om natural.

Vorbitorul aşteptase câteva secunde aplauze care nu veniseră, sorbise o înghiţitură de apă şi reluase.

— Dar, proclamând drept oameni activi pe cei cu mai puţin de 60 de kilograme artificiale, vă închipuiţi ce beneficii vor urma pentru fabricanţii de organe, de la producătorii de module, la proprietarii uzinelor de asamblare. Dintr-o dată, zeci de mii de foşti cetăţeni aşteptând acum în băncile de organe să fie utili altora, consumând puţin, economic, calculat ştiinţific, ar fi repuşi în circulaţie şi astfel cererea de organe noi ar creşte exploziv. Atunci şi preţul, deja foarte mare, al organelor ar creşte nemăsurat de mult. Numai pentru cei din băncile de organe,

pentru separarea lor de agregatele de acolo şi dotarea lor cu organe autonome, ar fi nevoie de zeci de mii de inimi, rinichi, ochi, plămâni, oase şi câte şi mai câte. Vă imaginaţi profitul fabricanţilor şi starea deplorabilă a societăţii noastre după o asemenea modificare a legii. Argumentele umanitariste pe care le vântură Bătrânii sunt ridicole, neştiinţifice, neeconomice. Aţi văzut vreun donator de organe internat care să fie nemulţumit? Nu, n-aţi văzut şi nici nu veţi vedea. În primul rând, organele nu-i supără, fiind majoritatea artificiale, în al doilea rând, existenţa lor e asigurată, au apă, aer, hrană necesară şi suficientă bunel funcţionări a corpului lor, au totul în cantităţi atent calculate şi de cea mai bună calitate. În sfârşit, majoritatea sunt în stare de comă perpetuă, pentru ei viaţa nici nu mai există, Creierele nefiind transplantabile nu interesează, deci nu sunt ţinute în stare de veghe decât în rare cazuri, şi, nefuncţionând Creierele, nu există durere, nici tristeţe, nici speranţă. Abia trezirea lor ar fi cu adevărat inumană, readucându-le chinurile şi problemele zilnice. Gândiţi-vă că sunt persoane cu mai mult de 40 de kilograme artificiale. Ce viaţă mai poate fi aceea? Ar mai dori cineva să trăiască în asemenea condiţii? Eu sunt sigur că nu.

Tot ce v-am spus până acum ştiţi la fel de bine şi dumneavoastră, toată lumea gândeşte la fel, de aceea, în condiţii normale, nici nu ar trebui să ne fie teamă că Legea 25–40 va fi schimbată. *În condiţii normale,* zic. Dar duşmanii noştri, organizaţia Bătrânilor, pregătesc condiţii anormale în care să se rediscute legea. Presupun că sunteţi la curent cu unele evenimente. Acum opt luni abia paisprezece voturi au fost favorabile modificării. Acum, în Consiliul Legislativ sunt treizeci şi doi de membri care au peste douăzeci de kilograme artificiale. (Rumoare în sală.) Este uşor de prevăzut cum vor vota aceştia dacă vor mai apuca să voteze înainte de a fi se încheia mandatul. Şi numărul de organe artificiale în Consiliul Legislativ este în continuă creştere, o creştere nefirească, mult mai ridicată decât cea din orice perioadă anterioară şi decât creşterea observată la oricare altă categorie de cetăţeni, cu excepţia soldaţilor din unităţile active. Cred că bănuiţi care e cauza. Care e cauza cauzelor. La prima vedere e vorba de accidente rutiere, aviatice, tâlhării de duzină, explozii întâmplătoare, boli aparent curente, uneori atentate cu autori necunoscuţi şi greu de aflat la nivelul actual de sofisticare a

armelor. Dar cui folosesc toate aceste organe de curând transplantate? În spatele tuturor acestor accidente şi atentate poate fi intuită uşor mina duşmanilor noştri, mâna fabricanţilor de organe, mâna Bătrânilor. (Rumoare în sală.) Lupta a intrat pe un făgaş nou, fraţilor. Discuţiile nu mai sunt suficiente. Sunt obligatorii, dar nu şi suficiente. Trebuie să ne apărăm, trebuie să trecem şi noi la fapte. (Aprobări în sală).

Vom merge deocamdată pe două căi. În primul rând, primenirea Consiliului Legislativ. Trebuie să obţinem alegeri noi înainte de încheierea mandatului actualului Consiliu. Vom discredita câţiva membri, chiar dintre *ai noştri,* vom cere altora să se retragă, vom plăti câţiva să ceară şi să voteze alegeri anticipate. Orice dezbatere în condiţiile Legii 25–40 ne va da câştig de cauză. Trebuie deci să obţinem alegeri anticipate.

Pe de altă parte, trebuie să ne ferim de atentatele duşmanilor. Fiţi atenţi cum umblaţi pe stradă, evitaţi să treceţi pe lângă clădiri înalte, staţi mai mult acasă, nu mergeţi cumva la pescuit sau la vânătoare, nu circulaţi cu avionul, nu întârziaţi în locuri singuratice, nu ieşiţi noaptea! Ar fi bine dacă v-aţi angaja fiecare câte un apărător personal. Semnalizatoarele de alarmă corporală nu sunt de niciun folos şi nici orice alt aparat. Aveţi nevoie de inteligenţa vie a unui om care să vă apere. Deja am instruit câteva sute de tineri dotaţi care să poată îndeplini o asemenea dificilă sarcină. Ajung pentru Consiliul Legislativ şi pentru o mare parte din activiştii noştri. Adresaţi-vă conducerii celulei dumneavoastră şi vi se va repartiza un apărător!

Ce să vă mai spun? Fiţi vigilenţi, fiţi activi, fiţi în fiecare moment în alertă! Până nu obţinem alegeri noi, nu putem sta liniştiţi. Şi probabil nici atunci nu vom putea fi liniştiţi cu totul. Peste o săptămână voi veni din nou la întrunirea dumneavoastră. Vă mulţumesc. La revedere.

*

Retrăind filmul primei întruniri la care participase, Arnod retrăise şi sentimentele de atunci. Era din nou decis să lupte pentru Legea 25–40, uitase că el însuşi făcuse un pas spre „25" şi fusese ameninţat cu alţi câţiva.

Participase între timp la mai multe întâlniri. Pe Emma (sau Marta, ea avea buzele groase şi moi şi dinţii ascuţiţi) n-o mai văzuse de atunci. Venea singur, intra în sală, asculta, lua uneori cuvântul, aderase complet la mişcare şi era sigur că face bine,

că aceea e singura cale dreaptă. Activase aproape un an pe acea baricadă, obişnuinţa i se transformase în convingere şi convingerea în crez. Era eficient şi devotat, părea definitiv câştigat pentru cauză. Iar acum, două gloanţe, două gloanţe explozive, spiralate, moderne, despre care ştia de unde vin, dar nu putea dovedi asta, care îl loviseră în ficat pentru a-i încărca trupul şi conştiinţa cu un kilogram şi jumătate de plastic şi metal şi cu îndoiala laşă a omului care face un pas către banca de organe, două gloanţe fuseseră de ajuns pentru a-i schimba complet tablele de valori cu care cântărea lumea, cu care îşi evalua gândurile şi faptele, cu care îşi motiva voturile în Consiliul Legislativ. Acum nu mai era de acord cu doctorul Golumbiewski, nu i se mai părea deloc normal ca un om să-şi piardă identitatea cetăţenească pentru că trecea de 25 de kilograme organe artificiale şi nici înălţător nu i se mai părea să vegetezi într-un spital, creier adormit în trup ciumpăvit, pentru a menţine în stare de funcţionare câteva organe pe care alţi oameni, ajunşi într-o clipă de cumpănă, le vor primi cu bucurie inconştientă, crezând că-şi prelungesc viaţa, dar fără a sesiza pe de-a-ntregul că fac chiar atunci un pas spre a lua locul celui care le-a dăruit organul, care la rândul lui s-a apropiat astfel cu încă un pas de eliminarea completă şi incinerare.

Ce era de făcut? Convingerile dinainte sau instinctele de acum trebuiau urmate? Să voteze modificarea legii, conştient fiind de dedesubturile financiare ale afacerii şi amintindu-şi de lipsa de fiabilitate a persoanelor cu prea multe organe, perturbate de orice fluctuaţie de câmp electromagnetic, degringolade complet de orice fulger mai apropiat? Sau să voteze menţinerea legii, cu alternativa riscantă de a fi lovit din nou, împuţinat, trecut peste bariera celor 25 de kilograme? Trecerea de la 25–40 la 40–60 nu crea totuşi un precedent periculos? Nu urma apoi 60–70, sau şi mai departe, 80–100 sau cine ştie cât, mai mult decât greutatea oricărui om 7 Nu era aceasta o simplă treaptă spre eliminarea oricăror praguri? Creiere artificiale nu se construiseră încă, nu erau competitive cu cele naturale, ca Volum şi consum de energie, dar în materie de progres tehnologic nu e niciodată bine să fii prea sigur. Cum vor arăta, mai exact, cum se vor comporta oamenii sută la sută artificiali, montaţi organ cu organ pe schema unui om natural, purtându-i numele, identitatea personală şi socială, dar

amintind de omul originar numai la înfăţişare şi geografie interioară? 40–60 nu era deloc departe de 60–80. Şi, în plus, există destui oameni care nu au nici măcar 60 de kilograme cu totul. Cu cât se gândea mai mult, cu atâta Arnod uita de situaţia lui personală şi revenea la predicile doctorului Golumbiewski, la lozincile pe care le apărase înainte de atentat. De fiecare dată revedea însă camera de spital şi neclintirea i se zdruncina, nu mai ştia ce e bine şi ce e rău, nu mai era sigur că poate să-şi prezică votul pe care peste câteva zile avea să şi-l exprime.

I se păreau nesfârşite acele câteva zile, nesfârşite orele pe care le mai avea de petrecut în spital. „Fie ce-a fi, numai să treacă odată zilele astea. O să votez cum mi-o veni atunci la îndemână, puţin îmi pasă de urmări. Oricum o dau, tot rău iese…”

*

A doua zi Arnod a fost externat, era vindecat, aşa spunea medicul, era vindecat *din toate punctele de vedere.* Arnod îl înjură în gând, brutal şi suculent, „cu avertismentele lui cu tot” şi se grăbi să ajungă acasă, îşi încuie garsoniera şi trase jaluzelele, decis să doarmă două zile neîntrerupt, până la vot, până ce va fi prea târziu pentru a se mai frământa sau pentru a lua hotărâri.

La numai o oră după ce se aşezase în pat auzi pe cineva sunând la intrare. Insistent, dar nu nerăbdător.

Deschise împleticindu-se, fără vlagă, extenuat de operaţie, de convalescenţă, de gânduri şi nervi. Se frecă la ochi şi de oboseală şi de surprindere. În prag stătea zâmbind un tânăr blond, cu ochii alb-verzui, ca de peşte muced, cu părul scurt şi maxilarele pătrate. Buzele îi erau întinse de un zâmbet şters şi se albiseră de parcă erau apăsate pe un geam. Duse încet mâna sub haină şi, în cele două secunde nesfârşite cât dură gestul scoaterii armei, Arnod înţelese totul, printr-o străluminare de gânduri, la fel ca atunci, pe bancă, între un glonţ şi celălalt. „Tinerii nu au încredere, ştiu că m-am «îngreunat» şi că am fost prelucrat psihic în spital, nu au încredere în mine şi nu vor să rişte, până la vot mai sunt două zile, în două zile nu pot fi refăcut suficient de bine pentru a fi apt de vot, ba poate nu voi mai fi apt de vot niciodată, s-ar putea să trec acum peste douăzeci şi cinci, asta e, pistolul ăsta îmi va fărâmiţa oasele picioarelor, ambele picioare îmi vor fi fărâmiţate şi apoi

refăcute, destule kilograme pentru a nu mai putea vota niciodată schimbarea legii care tocmai îmi interzice să votez. Tinerii au trecut la acţiune, folosesc mijloacele Bătrânilor în favoarea lor, chiar Bătrânii îi ajută la împrospătarea Consiliului Legislativ, ah! Uu! Nici nu doare la urma-urmei prea tare, doare mai mult închipuirea, au început bip-bip-urile semnalizatului, în câteva minute elicopterul va fi aici, blondul a plecat, ah! Doare totuşi, zâmbea tot timpul, oare buzele îi erau naturale? Auu? Sângele, sângele curge, la ce spital… Ah! La ce spital mă vor… duce?… aah!… de-ar veni odată…”

*

L-au dus la un spital controlat de Tineri. I-au refăcut complet picioarele. În cădere îşi fracturase o mână şi a trebuit să-i introducă o tijă destul de lungă. În spital au descoperit că avea mai multe carii şi i-au înlocuit şi dinţii respectivi. Din neglijenţa stomatologului a înghiţit câteva boabe de mercur şi, pentru a preîntâmpina căderea părului, pielea de pe cap, de pe barbă şi de pe alte câteva zone piloase i-a fost înlocuită cu piele artificială, ornamentată cu părul adecvat, bineînţeles, tot artificial. Împreună cu inima, ficatul şi cele câteva coaste de plastic pe care le avea mai de mult în el, a ajuns astfel la patruzeci de kilograme şi douăzeci şi ceva de grame şi a fost, desigur, internat în banca de organe. Încă din prima săptămână i-au luat ficatul, era doar *Kruger et co*, ultimul tip. A fost legat la ficatul de serviciu al băncii şi astfel lumea accesibilă lui s-a redus la cei câţiva metri pătraţi în perimetrul cărora îi permiteau să se mişte tuburile care-l ţineau în viaţă. Nu avea dureri, de aceea era lăsat – deocamdată – lucid. Îi aduceau uneori şi ziare. Le citea cu voce tare, pentru toţi „colegii” lucizi ai rezervei („Rezerva inimi disponibile”). Putea astfel urmări evoluţia luptei dintre partizanii celor două legi. Deşi textele nu erau explicite, ochiul lui format reuşea să citească printre rânduri, printre litere. Balanţa se înclina imperceptibil în favoarea Bătrânilor. Natalitatea fiind extrem de scăzută, în mod fatal cantitatea de plasticit, argint, siliciu şi alte materiale înglobate în oameni creştea, influenţând şi presa, influenţând şi Consiliul Legislativ. Într-o bună zi, la aproape un an de la internarea în banca de organe, află că doctorul Golumbiewski a suferit un accident de elicopter care i-a zdrobit capul. Arnod avea încă sclipiri de raţionament corect şi atunci îi reuşi unul dintre cele mai lungi.

„Aha, îşi zise el, înseamnă că au pus la punct şi creierul individual. Primul beneficiar oficial va fi doctorul Golumbiewski. De acum nu se va mai discuta despre necesitatea unei legi 40–60, ci despre o lege «cu sau fără creier». Presupun că persoanele cu creierul artificial nu vor căpăta niciun drept şi, ca o compensaţie, Tinerii vor consimţi modificarea limitelor 25–40. Asta înseamnă că… păi sigur… voi pleca de aici!…”

— Fraţilor, înţelegeţi, fraţilor? În câteva zile vom fi reintegraţi, se va modifica legea, sigur se va modifica, vom pleca, vă asigur eu că vom pleca…

*

Arnod a fost singurul om cât de cât întreg din rezervă care n-a plecat nicăieri. Toţi ceilalţi au ieşit, reîntregiţi, nu chiar în câteva zile, ci peste câteva săptămâni, atât a durat până la votarea legii şi procurarea de organe pentru completarea celor care le lipseau.

Aprinzându-se singur din propriile-i vorbe, Arnod s-a repezit jubilând, fluturând ziarul ca pe o victorie personală, spre tovarăşii lui de rezervă, uitând limitele în care îi era permis să se mişte. Unul din tuburile care-l legau de conductele ficatului de serviciu s-a întins, s-a rupt şi un lichid gălbui a început să se scurgă pe podea. Cei internaţi în băncile de organe nu aveau semnalizatoare de alarmă corporală, fiind în spital nu aveau nevoie să ceară intervenţii urgente. Căderea lui Arnod n-a alarmat astfel decât câteva monitoare de supraveghere la care nu se uita în acele momente nimeni. Toţi medicii şi toate infirmierele se găseau în sala de festivităţi, urmăreau la holoscop desfăşurarea transplantării creierului doctorului Golumbiewski, operaţia se desfăşura parcă în faţa lor, în mijlocul sălii, era prima care se făcea public, toate spitalele erau din acel moment autorizate să repete asemenea operaţii şi toţi medicii trebuiau deci instruiţi în consecinţă. Arnod se stinse astfel pe fondul de entuziasm neîncrezător din „Rezerva inimii disponibile” şi pe cel de exaltare profesională din sala de festivităţi. Toţi medicii, toate infirmierele, aveau senzaţia clară că participă la un eveniment deosebit, la momentul care deschide o eră nouă medicală şi socială, la ruperea unor bariere, una din ultimele în calea progresului deplin, le. Venea să se îmbrăţişeze, se îmbrăţişau chiar rapid, cu chipul radiind de mândrie că trăiesc o asemenea clipă, atenţi totuşi să nu piardă

niciun amănunt din operaţia prezentată atât de fidel, de apropiat, la holoscop.

Considerat sinucigaş, Arnod a fost evocat foarte nefavorabil într-un scurt necrolog apărut peste câteva săptămâni în ziarul la care lucrase şi la care se afirmase cu atâta strălucire altădată. Articolul era semnat de un oarecare dr. Golub şi se încheia cu următoarele rânduri: „Acum, când nevoia de organe a crescut exploziv, acum, când aşteptăm ca în puţine zile atâţia oameni, imobilizaţi fără motive în băncile de organe, să fie reintegraţi societăţii care îi aşteaptă şi vieţii care îi merită, acum, tocmai acum, acest Arnod îşi permite să se sinucidă, făcând inutilizabile şi nerecuperabile o inimă de cea mai bună calitate şi două picioare aproape noi. Gestul lui condamnabil este şi complet nejustificat deoarece ştim că şi înainte de a ajunge la banca de organe el era în favoarea modificării Legii 25–40, iar acum Legea 40–60 îl scotea de acolo, redându-l vieţii active. Probabil cauzele trebuie căutate în funcţionarea defectuoasă a creierului lui. Lucrul acesta ni se pare evident şi trebuie să ne dea de gândit. Niciun om cu creier artificial nu ar fi putut avea o asemenea comportare sinucigaşă. Păcat că Arnod n-a mai apucat că fie operat. Firma *Kruger et co* ar fi putut să-l ferească de ruşinea cu care s-a stins, furnizându-i un creier nou… Păcat…”